

Onsdag den 17. marts 2021 (D)

1

83. møde

Onsdag den 17. marts 2021 kl. 13.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 52:

Forespørgsel til statsministeren om en vaccineproduktion. (Hasteforespørgsel).

Af Peder Hvelplund (EL) og Pernille Skipper (EL).
(Anmeldelse 12.03.2021. Fremme 16.03.2021).

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid). (Se nedenfor).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 126:

Forslag til folketingsbeslutning om at give unge i efterværn ret til at modtage su, mens de er under uddannelse.
Af Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) m.fl.
(Fremsættelse 26.01.2021).

4) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til uddannelses- og forskningsministeren om bedre uddannelsesbalance.

Af Ulla Tørnæs (V).
(Anmeldelse 22.01.2021. Fremme 26.01.2021).

1) Til udenrigsministeren af:

Mette Hjermand Dencker (DF)

Vil udenrigsministeren arbejde for, at alvorlige og systematiske brud på menneskerettighederne, herunder religionsfriheden, vil få konsekvenser for vores samarbejdslande?
(Spm. nr. S 1101).

2) Til udenrigsministeren af:

Peter Juel-Jensen (V)

Hvad vil udenrigsministeren gøre for at sikre, at der fortsat er mulighed for transit gennem Sverige til Bornholm, f.eks. gennem en fast juridisk aftale med Sverige?
(Spm. nr. S 1107 (omtrykt)).

3) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Torsten Gejl (ALT)

Vil ministeren tage initiativ til at lave en tidsplan for fremlæggelse og implementering af en generel CO₂-afgift?
(Spm. nr. S 1109).

4) Til sundhedsministeren af:

Mette Thiesen (NB)

Hvad mener ministeren om, at mange børn og unge lider, fordi regeringen og dens støttepartier nægter dem at komme tilbage i skole?
(Spm. nr. S 1111).

5) Til transportministeren af:

Christian Juhl (EL)

Er ministeren enig i, at anholdelsen af 28 illegale russiske arbejdere på Femernbyggeriet kalder på handling fra ministeren som den reelle ejer, fordi det blotlægger et alvorligt problem med brug af social dumping hos bygherren Femern A/S og det hollandske konsortium under navnet Fehmarn Belt Contractors (FBC), som står for den del af projektet, der foregår på vandet?
(Spm. nr. S 1087).

6) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Carl Valentin (SF)

Hvad er ministerens holdning til, at landbrugets fonde, som tilsammen uddelte over 0,5 mia. kr. fra statskassen, kun brugte 3 pct. af midlerne på projekter med plantebaserede fødevarer i 2019?
(Spm. nr. S 1072, skr. begr. (omtrykt) Medspørger: Rasmus Nordqvist (SF)).

7) Til børne- og undervisningsministeren af:

Mette Thiesen (NB)

Hvorfor mener ministeren, at det er rimeligt, at 9.- og 10.-klasser samt andre afgangselever på ungdoms- og voksenuddannelser i Nordsjælland og Hovedstadsområdet ikke må komme tilbage og få undervisning på samme vis som deres jævnaldrende andre steder i landet?
(Spm. nr. S 1112).

8) Til børne- og undervisningsministeren af:

Anni Matthiesen (V)

Mener ministeren, at det er logisk, at langt de fleste af landets 5.-8.-klasser – kun undtaget dem på Bornholm og øvrige ikkebrofaste øer – udelukkende må vende tilbage i skole én dag om ugen, vel at mærke med udendørs undervisning?
(Spm. nr. S 1114. Medspørger: Ellen Trane Nørby (V)).

9) Til børne- og undervisningsministeren af:

Ellen Trane Nørby (V)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at en murerlev skal uddanne sig til murer uden at have en murerske i hånden og tilsvarende for alle øvrige unge på erhvervsuddannelserne, hvilket jo er konsekvensen af regeringens genåbningsplan, hvor erhvervsskoleeleverne, som er dem, der har brug for at komme tilbage på skolerne og få materialerne i hænderne, bliver glemt?
(Spm. nr. S 1117. Medspørger: Anni Matthiesen (V)).

10) Til børne- og undervisningsministeren af:

Christoffer Aagaard Melson (V)

Vil ministeren redegøre for, hvordan det giver mening, at elever skal bruge tid og kræfter på at blive testet for kun at møde i skole én

dag om ugen udendørs, og hvilket udbytte forventer ministeren at de ældste skoleelever vil få ud af undervisning én skoledag om ugen udendørs?
(Spm. nr. S 1119).

11) Til børne- og undervisningsministeren af:
Anne Honoré Østergaard (V)

Hvorfor har ministeren ikke givet mulighed for, at nordjyske gymnasieelever på 1. eller 2. årgang kan komme tilbage i skole, når ministeren i sidste uge gav udtryk for, at ministeren ville gøre netop dette?
(Spm. nr. S 1120).

12) Til børne- og undervisningsministeren af:
Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Mener ministeren, at det er holdbart, at elever på ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser fortsat kun kan modtage hjemmeundervisning?
(Spm. nr. S 1126. Medspørger: Stén Knuth (V)).

13) Til børne- og undervisningsministeren af:
Ellen Trane Nørby (V)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at afgangseleverne snart er gået glip af 100 dages undervisning det seneste år, hvilket svarer til halvdelen af et skoleår, og at regeringen flere steder i landet endnu ikke har sikret fuld genåbning af skolerne og uddannelserne for afgangseleverne?
(Spm. nr. S 1131).

14) Til børne- og undervisningsministeren af:
Christoffer Aagaard Melson (V)

Hvordan vil ministeren sikre, at vi fortsat får uddannet dygtige tømrere, smede, konditorer m.v., når de skal uddanne sig foran en skærm, og at de nævnte faggrupper får de rigtige kompetencer og udvikler den rette selvstændighed, når de skal uddanne sig foran en skærm?
(Spm. nr. S 1121).

15) Til børne- og undervisningsministeren af:
Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Mener ministeren, at det reelt set er muligt for skolerne både at tilbyde fysisk undervisning for børn, tilbyde hjemmeundervisning og sikre udendørs møder i faste trivselsgrupper med op til fire elever, og er der gjort tilstrækkeligt for at sikre nødundervisning til de elever, som har behov for dette?
(Spm. nr. S 1132. Medspørger: Maja Torp (V)).

16) Til erhvervsministeren af:
Anni Matthiesen (V)

Mener ministeren, at det er rimeligt, at mange af landets selvstændige erhvervsdrivende, der udviste stort samfundssind i foråret under første nedlukning ved ikke at afskedige deres medarbejdere, er helt i knæ, fordi de fortsat betaler en meget høj pris til lønforskellen, mens deres virksomhed og dermed levebrød har været tvangsslukket gennem mere end et år?
(Spm. nr. S 1113).

17) Til erhvervsministeren af:
Eva Kjer Hansen (V)

Hvad er ministerens holdning til, at frisørerne stadig har lukket, selv om et nyt tysk studie viser, at et frisørbesøg er blandt de samfundsaktiviteter, der er forbundet med lavest smitterisiko?
(Spm. nr. S 1124 (omtrykt). Medspørger: Ulla Tørnæs (V)).

18) Til erhvervsministeren af:

Eva Kjer Hansen (V)

Hvad er ministerens holdning til, at danske frisører stadig er omfattet af nedlukningen, mens frisører i Sverige og Tyskland må holde åbent?
(Spm. nr. S 1125 (omtrykt). Medspørger: Ulla Tørnæs (V)).

19) Til erhvervsministeren af:

Niels Flemming Hansen (KF)

Er ministeren enig i, at virksomheder, som laver naturformidling, som f.eks. Oyster King på Fanø og Merete Vigen i Varde, bør have lov til at lave naturformidling for op til 25 personer, herunder også virksomheder, der eksempelvis tager foreninger ud for at se sort sol?
(Spm. nr. S 1129, skr. begr.).

20) Til erhvervsministeren af:

Niels Flemming Hansen (KF)

Vil ministeren præcisere retningslinjerne over for de selvstændige, så der ikke er tvivl om, hvorvidt de må lave naturformidlingsaktiviteter?
(Spm. nr. S 1130, skr. begr.).

21) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF)

Hvorfor har ministeren fremlagt et forslag om asylbehandling i tredjeland med en ekstremt vid undtagelsesbestemmelse for asylansøgere, der alligevel skal have deres sag behandlet i Danmark, når der i Socialdemokratiets udspil »Retfærdig og realistisk« slet ikke er nogen undtagelser for, hvem der skal sendes til det pågældende tredjeland for at få sin sag behandlet – men derimod står direkte, at »en asylansøgning i Danmark fører altså ikke længere til ophold i Danmark«?
(Spm. nr. S 1105 (omtrykt). Medspørger: Inger Støjberg (UFG)).

22) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF)

Hvordan forestiller ministeren sig at hans nye forslag om asylbehandling i tredjeland kan »bidrage til at stoppe den livsfarlige, risikable og ukontrollerbare flugt over Middelhavet«, som Socialdemokratiet skrev i udspillet »Retfærdig og realistisk«, når det forslag, regeringen har fremlagt, bygger på, at asylansøgere alligevel skal henvende sig i Danmark – og kun en del af disse efterfølgende sendes til det pågældende tredjeland?
(Spm. nr. S 1106 (omtrykt). Medspørger: Inger Støjberg (UFG)).

23) Til beskæftigelsesministeren af:

Victoria Velasquez (EL)

Hvad vil ministeren gøre nu, hvor vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste vedrørende EU-bestemt mindsteløn er kommet?
(Spm. nr. S 1127).

24) Til beskæftigelsesministeren af:

Victoria Velasquez (EL)

Har vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste ændret ved ministerens stillingtagen til EU-bestemt mindsteløn?
(Spm. nr. S 1128).

25) Til beskæftigelsesministeren af:

Jette Gottlieb (EL)

Hvad er ministerens vision og målsætning på dagpengeområdet, og vil ministeren herunder oplyse sin holdning til, hvad længden af dagpengeperioden bør være, hvad niveauet af dagpengesatsen skal være (kompensationsgrad og loft), samt hvad optjeningskravet skal udgøre?
(Spm. nr. S 1134 (omtrykt). Medspørger: Victoria Velasquez (EL)).

26) Til indenrigs- og boligministeren af:

Michael Aastrup Jensen (V)

Er der efter ministerens opfattelse en god balance mellem hovedstaden og resten af Danmark, når man kigger på placeringen og antallet af statslige arbejdspladser?
(Spm. nr. S 1103).

27) Til indenrigs- og boligministeren af:

Michael Aastrup Jensen (V)

Har regeringen til hensigt at udflytte flere uddannelser og statslige arbejdspladser m.v. og dermed færdiggøre udflytningen af de 7.927 arbejdspladser, der blev besluttet af den tidligere regering?
(Spm. nr. S 1104).

28) Til kulturministeren af:

Peter Juel-Jensen (V)

Bornholm har en særlig status som testø for åbning af samfundet, det ansvar har bornholmerne løftet på bedste vis – er ministeren enig i, at nu er det tiden til, at også kulturlivet bliver en del af testøideen, hvornår og hvordan vil ministeren inden for hendes område bringe kulturlivet i spil i den bornholmske teståbning?
(Spm. nr. S 1108. Medspørger: Stén Knuth (V)).

29) Til kulturministeren af:

Stén Knuth (V)

Hvad er ministerens holdning til en snarlig genindførelse af »Superligaordningen« på fodboldstadioner og andre steder i kulturlivet?
(Spm. nr. S 1116. Medspørger: Christoffer Aagaard Melson (V)).

30) Til kulturministeren af:

Kim Valentín (V)

Hvad mener ministeren om, at 12 pct. af de danske musikere overvejer at forlade branchen som en konsekvens af coronarestriktionerne, og mener ministeren, at hjælpepakkerens sikkerhedsnet har været bredt og fintmasket nok, når så mange overvejer at forlade musikbranchen?
(Spm. nr. S 1122).

31) Til kulturministeren af:

Kim Valentín (V)

Hvad tænker ministeren om genstartsteamets anbefaling om at implementere »Superligaordningen« bredt i kultur- og idrætslivet i genåbningen af kulturen?
(Spm. nr. S 1123).

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Leif Lahn Jensen (S), Karsten Lauritzen (V), Peter Skaarup (DF), Karsten Hønge (SF), Andreas Steenberg (RV), Peder Hvelplund (EL), Mai Mercado (KF), Peter Seier Christensen (NB), Ole Birk Olesen (LA), Torsten Gejl (ALT), Aaja Chemnitz Larsen (IA) og Susanne Zimmer (UFG):

Beslutningsforslag nr. B 282 (Forslag til beslutningsforslag om at bevare kræftbehandlingen af børn uændret på de nuværende fire lokationer i Danmark (borgerforslag)) og

Beslutningsforslag nr. B 283 (Forslag til folketingsbeslutning om hurtig og rigtig hjælp til familier ved spædbarnsdød (borgerforslag)).

Liselott Blixt (DF) og Karina Adsbøl (DF):

Forespørgsel nr. F 53 (Hvordan vil ministeren sikre, at flere borgere bliver informeret om muligheden for at være levende donor på områderne: nyre, lever og knoglemarv/stamceller, og vil ministeren sikre, at der laves en handlingsplan på de tre områder?).

Kristian Thulesen Dahl (DF) og Peter Skaarup (DF):

Forespørgsel nr. F 54 (Vil ministeren redegøre for, om regeringen har til hensigt at udfordre de internationale konventioner, som vi ser Storbritannien og mange andre europæiske lande gøre det, således at Danmark kan bevare sin politiske selvbestemmelse, herunder særlig på udlændingeområdet?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Finansudvalget har afgivet:

Beretning om forlængelse af den parlamentariske arbejdsgruppe om verdensmålene.
(Beretning nr. 13)

Beretningen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 52:

Forespørgsel til statsministeren:

Vil regeringen redegøre for udfordringer og risici forbundet med at indgå aftale om en vaccineproduktion med Israel og Østrig og redegøre for mulighederne for at etablere en dansk eller nordisk offentlig vaccineproduktion med henblik på at styrke det nationale sundhedsberedskab? (Hasteforespørgsel).

Af Peder Hvelplund (EL) og Pernille Skipper (EL).

(Anmeldelse 12.03.2021. Fremme 16.03.2021).

Kl. 13:00

Kl. 13:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 23. marts 2021, og jeg skal samtidig også gøre opmærksom på, at der er den tid, der nu er, til rådighed til en hasteforespørgsel, maksimalt 2 timer. Dermed vil det afhængigt af debatlysten blive nødvendigt at ændre på, hvor mange korte bemærkninger der kan være. Men jeg vil naturligvis guide undervejs, henset til tiden.

Først til at begrunde hasteforespørgslen vil jeg give ordet til ordføreren for forespørgerne, nemlig hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 13:02

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Først og fremmest tak til statsministeren og til sundhedsministeren for at deltage her i dag. Vi håber, det bliver en frugtbar dialog om vaccinesamarbejde og -produktion, som kan udstikke en klarere retning for den fremadrettede strategi i forhold til vaccineforsyning. For det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi faktisk blev temmelig bekymrede over regeringens egenrådighed i form af statsministerens beslutning om at tage til Israel uden først at inddrage Folketingets partier. Vi har derfor indkaldt statsministeren til en hasteforespørgsel her i dag med to hensyn for øje.

For det første skal det ikke være nogen hemmelighed, at vi er kritiske over for regeringens vaccinesamarbejde med Israel og Østrig. Vi har derfor indkaldt for at få en forklaring på regeringens plan for samarbejdet, en redegørelse for baggrunden for netop at vælge de samarbejdspartnere, de konkrete planer og præmisser for samarbejdet, herunder den manglende involvering af Folketinget og regeringens støttepartier. Sådan et samarbejde handler ikke alene om udenrigspolitik, men om befolkningens sundhed og vores forsyningssikkerhed, altså hvilke strategier og indsatser Danmark forfølger for at skaffe vacciner og øge produktion af livsnødvendige vacciner.

For det andet mener vi, at vi skal gøre langt mere for at sætte gang i vaccineproduktionen herhjemme og i Norden i stedet for at gøre os afhængige af et uklart samarbejde med Israel og formentlig en enkelt medicinalvirksomhed. Her er der også behov for at få en åben samtale om regeringens vaccinestrategi for at sikre, at Folketinget involveres i arbejdet for at producere flere vacciner. Vi er positive over for, at vaccineproduktionen er kommet så højt op på regeringens dagsorden og ser frem til en god og konkret dialog her i dag. Men jeg må også sige, at vi finder det uacceptabelt, at regeringen har kørt sololøb på noget af så stor betydning for det danske sundhedsberedskab.

Vi har derfor stillet følgende spørgsmål i hasteforespørgslen: Vil regeringen redegøre for udfordringer og risici forbundet med at indgå en aftale om en vaccineproduktion med Israel og Østrig og redegøre for mulighederne for at etablere en dansk eller nordisk offentlig vaccineproduktion med henblik på at styrke det nationale sundhedsberedskab?

Kl. 13:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Peder Hvelplund for at begrunde forespørgslen. Mens talerstolen gøres klar, kan jeg stille og roligt byde velkommen til statsministeren for at give besvarelsen. Velkommen.

Kl. 13:04

Besvarelse

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det. Tak for ordet, og ikke mindst tak til forespørgerne for at sætte et utrolig vigtigt emne her på dagsordenen. Jeg tænker, hvad vi som befolkning egentlig skal lægge i, at de mandlige sundhedsordførere har fået kortere og kortere hår under corona, og at de øvrige mandlige folketingsmedlemmer har fået længere og længere hår. Men så er der selvfølgelig hr. Henrik Dahl, der på en eller anden måde afviger lidt fra normen også i det her spørgsmål. Men det kan være, at debatten kommer til at afsløre det. Spøg til side. Vaccine er et dybt alvorligt emne, og det er i øvrigt vores supervåben imod

coronaen, så det er en meget, meget vigtig diskussion at få også i dag. Et par ting indledningsvis.

For det første synes jeg, det er vores opgave i Danmark at afsøge alle mulige muligheder for at sikre, at danskerne i fremtiden får endnu bedre adgang til vacciner, end hvad tilfældet er i dag. Jeg synes derfor heller ikke, at vi skal udelukke nogen muligheder på forhånd, og det gælder i virkeligheden i hele vaccinekæden – forskning, der hvor det hele starter, over til produktion og til, at den enkelte dansker endelig har fået det vaccinstik, som kommer til at betyde helt utrolig meget for danskernes frihed og i øvrigt også for vores mulighed for igen at få et normalt Danmark.

For det andet ser jeg i modsætning til Enhedslisten nogle rigtig gode og spændende perspektiver i at samarbejde, i det her tilfælde med Israel og Østrig. Det er selvfølgelig nogle overvejelser, som jeg gerne her vil redegøre for. Når jeg synes, at det her samarbejde er interessant, er det, fordi det er to lande, der ligesom Danmark er meget, meget optagede af at få øget produktionskapaciteten, hvad angår vacciner. Der er ikke indgået en aftale omkring det, men vi har samme tilgang, nemlig at det er nødvendigt at få udvidet produktionskapaciteten. Det er jo det, det handler om. Tænk, vi er i en situation lige nu, hvor vi på under et års tid har fået udviklet vacciner. Vi er godt i gang med at udrulle dem i Danmark. Der er nogle bump på vejen – det vil der altid være i en vaccineudrulning – men det går godt. Det, der i virkeligheden er vores eneste problem, er, at der ikke er vacciner nok. Derfor har vi jo et kæmpe ansvar for at afdække alle muligheder for at skaffe flere vacciner og sørge for, at den sårbarhed og den afhængighed, vi oplever lige nu, når leverancerne så ikke kommer til tiden, og når vi i det hele taget ikke har vacciner nok, ikke er en sårbarhed og en afhængighed, der fortsætter i al evighed. For vi kan godt komme til at stå i en situationen, hvor vi ikke alene skal vaccinere, man også revaccinere, og derfor har vi behov for nogle flere vacciner. Det var det, jeg ville sige helt indledningsvis.

Når jeg valgte at prioritere rejsen til Israel – og hvorfor overhovedet arbejde sammen med Israel på det her spørgsmål? – er det jo, fordi vi har haft et coronasamarbejde med Israel hele vejen igennem. Vi blev på et meget tidligt tidspunkt inviteret med i en gruppe af lande, der klarede første bølge godt, den hedder Smart Covid-19 Management Group. Og der har vi haft lejlighed til at udveksle forskellige erfaringer. Internationalt samarbejde altid godt. Flere lande deltager i det her samarbejde, bl.a. New Zealand og Australien og Norge, men det gør altså også Israel og Østrig. Derfor har vi haft et samarbejde hele vejen igennem.

Hvad er der kommet konkret ud af rejsen? Det, vi er enige om, er ikke bare som tre lande at håndtere den aktuelle krise, men også at bruge vores samarbejde til at kigge fremad. Hvad får verden behov for af vacciner, og hvordan understøtter vi det bedst muligt? Derfor har vi jo talt om at samarbejde på f.eks. forskningsområdet, og det er altid en god idé at samarbejde også med andre lande, når det handler om forskning, der er relevant for flere forskellige lande. Der er masser af udeståender, også i forhold til et forskningssamarbejde, men også her synes jeg som sagt at der er noget perspektiv.

På mødet i Israel diskuterede vi også det her spørgsmål omkring produktionskapacitet, og der er alle tre involverede landet, i øvrigt også i lighed med andre lande, optaget af, hvordan vi får etableret noget mere kapacitet. For det er jo tydeligt, at de vaccineproducenter, der er, ikke kan producere vacciner nok. Så vi har simpelt hen behov for at få udvidet kapaciteten. Det er jo også det, der ligger til grund for, at vi også i Danmark ser på, hvad der kan være af muligheder med egen life science-branche. Vi har utrolig mange kompetencer på det område i Danmark, og det vil vi gerne udnytte.

Der har fra forskellige sider været rejst kritik af rejsen til Israel, herunder at det skulle være på bekostning af EU-samarbejdet. Det kan jeg i hvert fald klart afvise. I det hele taget, når vi taler vacciner,

må vi ikke i mine øjne gøre det til et spørgsmål om enten-eller, men snarere om et både-og. Jeg ser det faktisk som en af mine vigtigste opgaver lige nu som Danmarks statsminister, fra jeg vågner om morgenen, til jeg går i seng om aftenen, at gøre alt, hvad vi kan, for at sikre vacciner nok. Så jeg synes, vi skylder danskerne at forfølge alle de spor, der måtte være. Det er klart, at EU-samarbejdet er rigtig, rigtig vigtigt, og derfor har jeg også forud for flere rådsmøder presset på, for at vaccinespørgsmål og produktionskapacitetsspørgsmål kommer højere på EU's dagsorden. Det pres, som flere lande har lagt, mener jeg sådan set begynder at bære frugt.

Kl. 13:09

I morgen får jeg besøg af den franske kommissær Breton, som nu står i spidsen for EU's vaccinetaskforce. Også Kommissionen har nu fokus på, hvordan vi får løftet produktionskapaciteten, og det er rigtig, rigtig godt for Europa. Det, at vi har et stærkt EU-engagement eller for den sags skyld et stærk nordisk engagement synes jeg ikke skal afholde os fra også at kunne arbejde tæt sammen med andre lande.

Det bringer mig her afslutningsvis videre til spørgsmålet omkring nationale produktionsplaner, som der også spørges til. Som jeg sagde det før, så synes jeg, at vi er alt for sårbare, og den afhængighed, som afsløres i den her tid, skal vi forsøge at komme omkring, så vi får sikret jo ikke bare Danmark og ikke bare Europa og ikke bare vores nærområder, men det globale verdenssamfund vacciner nok også i de kommende år. Derfor har vi nedsat et partnerskab med ekspertise fra life science-branchen og relevante ministerier til at få input til, hvordan vi kan sikre mere produktionskapacitet i Danmark. I den forbindelse kan jeg sige, at der også har været dialog med Novo Nordisk Fonden. Allerede i den her uge har Erhvervsministeriet møde med erhvervsorganisationerne på life science-området for at få deres input til, hvordan vi styrker det her, og derudover er Sundhedsministeriet i dialog med de vaccinekandidater, som udvikles i Danmark. Det sker dels i regi af Statens Serum Institut, dels i et samarbejde mellem Bavarian Nordic og Københavns Universitet. Så her er der altså også potentielt et rigtig spændende potentiale.

Lad mig lige til allersidst knytte et par ord til det, som også har været problematiseret fra flere sider, nemlig at Israel og rejsen til Israel skulle være et udtryk for et udenrigspolitisk kursskifte i forhold til Israel. Jeg bliver nødt til at sige, at jeg er uenig i selve præmissen for den kritik, som om der skulle være noget forkert eller odiøst i at samarbejde med Israel. Vi har i Danmark historisk haft et både tæt og tillidsfuldt forhold til Israel, selvfølgelig har vi det. Det mener jeg også vi skal have fremover. Og det er den gode dialog om håndteringen af coronasituationen også et udtryk for. Det er ikke noget kursskifte, heller ikke når vi taler forskning, tværtimod. Allerede tilbage i 2016 etablerede Danmark et innovationscenter i Israel for at styrke det bilaterale samarbejde inden for forskning og innovation, et center, der i dag fungerer som Danmarks spydspids i Israels store life science-sektor. Så nyt er samarbejdet faktisk heller ikke på det her område.

Derfor vil jeg bare afslutningsvis sige, at vaccinerne er supervåbnet. Vi skal sørge for, at der bliver produceret langt flere vacciner i fremtiden, og det er derfor, at vi gerne vil samarbejde med andre lande om at sikre det.

Kl. 13:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til statsministeren for besvarelsen. Nu er der adgang til en kort bemærkning til ordførerne, og det er først hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:13

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til statsministeren for besvarelsen. Der var jo mange elementer i talen, vi kunne tage fat på, men jeg tror, at jeg

vil prøve at koncentrere mig om det centrale, nemlig adgang til vacciner. Det er jo godt at høre, at Enhedslisten og regeringen er fuldstændig enige om, at det er nødvendigt at skaffe flere vacciner, og det er både her og nu, men også på længere sigt i forhold til revaccinationer, fordi det formentlig bliver nødvendigt, og derfor vil jeg bare høre statsministeren om, hvad prioriteringen har været.

Man har på den ene side haft muligheden for at rejse til Israel – et land, som ingen erfaringer har med vaccineproduktion, men netop har fået vacciner fra Pfizer mod at udlevere borgernes egne sundhedsdata – og så har vi på den anden side faktisk igennem et år prøvet at få regeringen til at anerkende, at vi bliver nødt til at have en statslig vaccineproduktion som et supplement til den private, der foregår. Allerede tilbage i marts måned – altså for et år siden – rejste vi spørgsmålet første gang. Vi har spurgt om, hvorfor man ikke afsætter f.eks. 0,5 mia. kr. til at udvikle og forske i vacciner, så vi kunne få den gjort klar, og havde vi gjort det for et år siden, havde vi jo stået med en potentiel produktion i dag, for de svar, vi har fået fra regeringen, har vist, at det tager cirka et års tid. Hvad har prioriteringen været i forhold til det? Hvorfor har man ikke fra start valgt at sige, at vi af hensyn til befolkningens sundhed og forsyningssikkerheden bliver nødt til at have et offentligt alternativ til den private produktion?

Kl. 13:14

Første næstformand (Karen Ellemann):
Statsministeren.

Kl. 13:14

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der er mange spørgsmål i spørgsmålet. For det første er der potentielt nogle interessante danske vaccinekandidater, som jo også støttes offentligt, og jeg håber i øvrigt, at der vil være bred politisk opbakning til, at vi kan tale om det, hvis det viser sig, at der er behov for mere hjælp eller en anden form for hjælp, for det er potentielt et interessant spor. For det andet er der i mine øjne også masser af interessante spor i et europæisk samarbejde på forskellig vis, og så er der for det tredje selvfølgelig den lidt mere ideologiske diskussion.

Hvis vi skal have en decideret vaccineproduktionen i Danmark, er det så bedst, den er statslig? Er det bedst, at den er privat? Er det bedst, at det er et spørgsmål om offentligt-privat samarbejde? Der vil jeg sige, at vores tilgang er utrolig pragmatisk. Der er jo ikke nogen, der ved, hvordan tingene udvikler sig, hvad angår covid-19, men vi kan meget vel kigge ind i en fremtid, hvor verden får behov for milliarder af vacciner, og derfor er det vigtigt at få produktionskapaciteten sat op. Vi kan godt være i en situation, hvor Danmark kan være en vigtig bidragsyder på grund af vores life science-branchen, og så vil det i høj grad været den, vi kigger på som regering. Det er altså ikke ideologisk, vi går ind i det her spørgsmål, men praktisk og pragmatisk.

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:16

Liselott Blixt (DF):

Mange tak, og tak for statsministerens besvarelse. Den kom rundt om rigtig mange ting, så jeg skal prøve at forholde mig til den ene ting, som vi i Dansk Folkeparti synes er meget interessant. Det er også det, der er i medierne i dag, hvor der er information om danske forskere og Københavns Universitet, som ikke har kunnet komme ind med deres forskning og få at vide, om regeringen vil støtte dem. De var heldige at kunne få 20 mio. kr. af de penge, som vi har været med til at skubbe ind i EU – de penge, som var med til at sørge for

produktionen i andre virksomheder i andre lande. Det gør så også, at de lande, der har de her virksomheder, faktisk står før Danmark. Så hvad har regeringen gjort for de forskere, der allerede for et år siden sagde: Vi har noget, der ser lovende ud? Hvordan kan regeringen være med til at skubbe på, så de faktisk kan komme lidt hurtigere igennem det, så vi står med noget, der kan bruges i den her pandemi, som vi har? Hvad har man gjort fra regeringens side?

Kl. 13:17

Første næstformand (Karen Ellemann):
Statsministeren.

Kl. 13:17

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Tak for det spørgsmål. Det glæder mig jo vigtigst af alt, at der er så stor en interesse for vaccinespørgsmålet, og det lyder også til, at der er bred politisk enighed om, at vi skal gå nye veje og givet også forskellige veje i forhold til at sikre, at vi har vacciner nok, ikke bare hjemme, men på globalt plan.

Med hensyn til et konkret samarbejde med navngivne forskere eller virksomheder må jeg henvise til sundhedsministeren i forhold til den konkrete dialog, der har været. Men man kan sige, at vi fra dansk side har valgt at understøtte bl.a. forskning på det her område, som jo kan være et nødvendigt første skridt til, at der måske kan udvikles en dansk vaccine.

Kl. 13:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Martin Geertsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:17

Martin Geertsen (V):

Tak for det, og tak til statsministeren for besvarelsen. Der er ét sted, statsministeren i hvert fald ikke kommer til at høre kritik fra Venstre, og det er sådan for det mere grundlæggende samarbejde med Israel. Det kan jeg godt love statsministeren ikke ville være en kritik, der kommer fra os. Ikke desto mindre synes vi måske, det er lidt besynderligt, at det der med at henvise til Israel som særlig stærk på vacciner. Altså, det er jo ikke på produktion, vel? Det kan være, de har en stærk indkøbscentral i Israel, og det kan man rose dem for, men sådan produktionsmæssigt lader det er vel noget tilbage at ønske.

Jeg har sådan set et spørgsmål til statsministeren, som relaterer sig til noget af det, statsministeren var inde på indledningsvis, hvor statsministeren sagde: Der er ikke lavet nogen aftale med Israel. Hvad er statsministerens vurdering af det? Kommer der en decideret aftale med Israel? Det er mit ene spørgsmål.

Mit andet spørgsmål er sådan set i forlængelse af fru Liselott Blixts bemærkning: Hvordan kan det være, at regeringen på et tidligt tidspunkt hældte Bavarian Nordics vaccinekandidat ned ad brættet sådan helt principielt?

Kl. 13:18

Første næstformand (Karen Ellemann):
Statsministeren.

Kl. 13:18

Statsministeren (Mette Frederiksen):

For det første er jeg utrolig glad for den præcisering om Israel, og det ville også undre mig, hvis det borgerlige Danmark under et forlod den position, som også det borgerlige Danmark er kendt for, nemlig at Danmark selvfølgelig har et tæt og godt samarbejde med staten Israel, hvad vi i øvrigt har haft igennem alle årene. Og jeg må sige, at jeg selv har fået den tanke undervejs i den kritik, der har væ-

ret rejst i offentligheden af at rejse til Israel – ikke fra Venstres side, men fra andres side – at det måske handlede lidt mere om en kritik i spørgsmålet om Israel end det, at der er en dansk statsminister, der afsøger alle muligheder for at få etableret et samarbejde omkring en vaccine. For det sidste kan jeg ikke forestille mig at nogen ville kritisere. Man kunne kritisere statsministeren for det modsatte, hvis statsministeren sad hjemme og bare håbede på, at det ville gå godt på vaccineområdet. Men det, at man som regering gør alt, hvad man kan, for at sikre den rigtige infrastruktur i håndteringen af corona, går jeg ud fra at alle bakker op om. Det betragter jeg i hvert fald selv som en af vores vigtigste opgaver – eller den vigtigste opgave nu.

I forhold til det her med, om der er konkrete aftaler: Skulle vi nå derhen, hvor der kan indgås en konkret aftale om noget specifikt, kræver det selvfølgelig et helt almindeligt og rigtigt politisk forløb mellem regeringen og Folketingets partier. Det er klart.

Kl. 13:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:20

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak for besvarelsen. Der er ingen tvivl om, at verden har brug for vacciner lige i øjeblikket, og det er jo også, antager jeg, grunden til, at der er så mange forskellige kreative løsninger på, hvordan vi kan skaffe flest mulige selv. Men en af nøglerne til, at verden kan få vacciner nok, er jo i virkeligheden, at man frigiver opskriften, altså at de produktionsvirksomheder, som har fået meget, meget store offentlige tilskud til at udvikle vacciner, også deler opskriften, sådan at andre produktionsvirksomheder får mulighed for at producere. Jeg lytter mig bare til, at det har været et vanskeligt spørgsmål i Europa-Parlamentet at få opbakning til at presse WHO til at insistere på, at virksomhederne opgiver deres patent eller i hvert fald midlertidigt suspenderer deres patent. Hvad tænker statsministeren om at gå ad den vej, som jo netop ville være vejen til at sikre, at vi kunne producere nok og dermed også få vacciner nok, inden vi bliver overhalet af nye mutationer og skal starte forfra igen?

Kl. 13:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Statsministeren.

Kl. 13:21

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg syntes, at det her, kan man sige, i lighed med alle andre diskussioner, der er på vaccineområdet, også er en reel diskussion, og vi kommer ikke uden om, at der er en hel verdens befolkning, der har behov for præcis den her vaccine på præcis det samme tidspunkt. Det er i øvrigt et vigtigt aspekt at få med ind i diskussionen, at det jo ikke set med danske briller er nok, at vi får vaccineret den danske befolkning. Det vil heller ikke være nok, at vi får vaccineret den europæiske befolkning. Vi har en hel nærområdeindsats, som vi skal i gang med, og vi har et kæmpe globalt ansvar. Det har vi medmenneskeligt, humanitært, men vi har det faktisk også i forhold til at håndtere epidemien. For der er en reel risiko for et scenarie, hvor dele af jordens befolkning er vaccineret godt – og det ser ud til, at vaccinerne virker, der er nogle udfordringer lige nu omkring AstraZeneca, men hvis vi kigger på f.eks. Pfizer-BioNTech, er det en god vaccine – men hvor vi i virkeligheden risikerer en epidemi, der kan komme ud af kontrol i de dele af verden, hvor der ikke er vaccinationer.

Så vi får behov for at højne kapaciteten rigtig meget, men jeg er ikke sikker på, at den vej, som er anvist bl.a. fra SF's side, er den

rigtige vej at gå. Den kan risikere at sætte os tilbage, for vi må jo også være ærlige og sige, at det i høj grad er nogle medicinalfirmaer, der har evnet at opfinde en vaccine på utrolig kort tid. Derfor hælder jeg personligt mere til en vej, hvor vi køber licenser – og her er »vi« altså ikke den danske stat – men hvor andre virksomheder kan få lov til pr. licens at producere de vacciner, der måtte være godkendt.

Kl. 13:22

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Stinus Lindgreen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:22

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak til statsministeren. Mit spørgsmål er meget fint i tråd med det, statsministeren netop har sagt på talerstolen her. For noget af det, der har imponeret mig, er, hvor langt vi er kommet med internationalt samarbejde og samarbejde på tværs af virksomheder, og det har jo ført os til, at vi står i dag med ikke bare en, men flere godkendte vacciner på uhørt kort tid. Der er meget, man kan sige om det europæiske samarbejde, og som ikke har fungeret optimalt, men hvis statsministeren skal kigge på det, der er foregået, og det, der rent faktisk har virket, og vi så kigger længere frem, ikke bare på corona, men også til den næste epidemi, er der så noget statsministeren tager med og tænker, at det her er det, vi skal fokusere på at gøre bedre, så vi står bedre i Europa? For det er nok ikke et problem, vi løser alene i Danmark; det er noget, vi må gøre på tværs af landegrænser.

Kl. 13:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Statsministeren.

Kl. 13:23

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er grundlæggende enig i analysen, og jeg er også meget enig i tilgangen til, at vi allerede nu, selv om vi stadig væk er i den forhåbentlig mere kritiske del af håndteringen af corona, skal kigge fremad. Og uden at bringe forhandlingerne mellem alle partierne ind her i Folketingssalen tror jeg faktisk, vi er enige om, at vi allerede nu skal igangsætte et arbejde, der peger ind i efteråret. Så det at gå i gang med at forberede os på en hverdag, hvor forhåbentlig rigtig mange er blevet vaccineret, og på, hvordan vi så fortsat håndterer coronasituationen, er den rigtige måde at gå til det her spørgsmål på.

Jeg synes, at det, der i virkeligheden står tilbage som et af de vigtigste læringspunkter, er, at vi var uforberedte i Europa. Vi havde ikke værnemidler. Vi evnede ikke at teste befolkningerne. Vi havde ikke det beredskab, som skulle til. I dag er Danmark jo tæt ved at være i front. Vi er vel nærmest verdensmestre, hvad angår sekventering. Vi tester mange hundredetusinde mennesker hver eneste dag, og det er givet en af forklaringerne på, at vi nu er der, hvor vi igen har situationen under kontrol og kan overveje yderligere genåbning, mens andre, også sammenlignelige lande, er i gang med at lukke ned. Dertil hører selvfølgelig spørgsmålet om en befolkning, som evner at gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at vi kommer igennem pandemien.

Så jeg vil sige, at sårbarheden i forhold til at mangle værnemidler, test i starten og nu vacciner er et af de vigtigste læringspunkter. Vi skal simpelt hen have et stærkere beredskab i fremtiden.

Kl. 13:25

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Katarina Ammitzbøll, Det Konservative Folkeparti.

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak. Jeg er her i stedet for vores sundhedsordfører, Per Larsen. Det er jo et relevant emne, og vi har også drøftet det i EU-kredsen, hvor jeg har haft fornøjelsen af at møde statsministeren, så tak for statsministerens tale om motivationen for at tage til Israel. Ugen inden statsministeren rejste til Israel, var der møde i EU med statsministerens kolleger, hvor man vedtog fem ting: en intensivering af forskning og dataudveksling om corona til 150 mio. euro, en fremskyndelse af godkendelse af vacciner, en forøgelse af produktionen af vacciner, 300 millioner nye vaccinedoser og en begrænsning af rejser.

Mit spørgsmål til statsministeren er for det første: Drøftede statsministeren også den her rejse med sine EU-kolleger, altså at hun netop ville rejse, ugen efter man havde vedtaget det? Og for det andet: Hvorfor var det så vigtigt at rejse lige netop nu, hvor vi havde en krise herhjemme med corona? Vi står meget bedre nu, og runden med partilederne var heller ikke afsluttet. Hvorfor hastede det, når det, man kommer hjem med, netop er et forskningssamarbejde, som jo har et langt sigte? Hvorfor ikke vente, til der var mere ro på herhjemme, og tænke over, hvad det er for nogle forskningsalliancer, vi skal sætte ind på, måske også ud fra et lidt bredere analysegrundlag? For, som der også blev sagt af Radikale, er der jo forskningsalliancer på tværs, også i EU, og vi har jo netop også siden da fået godkendt Johnson & Johnson-vaccinen.

Kl. 13:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Statsministeren.

Kl. 13:26

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det korte svar er, at det er, fordi jeg er utålmodig; at det er fordi jeg synes, det går for langsomt; og at det er, fordi jeg gerne vil have vaccineret flere danskere, vaccineret flere europæere og vaccineret flere verdensborgere. Det er det korte svar. Jeg har ikke god tid i håndteringen af coronaen. Jeg er utålmodig, og det relaterer sig lidt til spørgsmålet: Hvorfor fremhæve Israel, og hvorfor samarbejde med Israel på det område? Det er rigtigt, at hvis man kigger snævert på vaccineproduktion, er der andre lande, der har produktionskapacitet, men Israel har måske lidt samme tilgang, som jeg heldigvis synes er afspejlet i den danske, nemlig at vi har travlt, at vi ikke læner os tilbage, og at vi hele tiden afsøger nye muligheder, hvad enten det er coronapas, eller det er vaccinationer, eller det er håndteringen af første bølge. Og den energi, der er blandt mine kolleger i Israel til det her spørgsmål, må jeg bare sige at jeg synes klæder diskussionen, for vi har ikke god tid. Vi er bagefter. Vi er bagefter med at få vaccineret både vores egen befolkning og den europæiske befolkning, og derfor skal vi gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at få sat kapaciteten i vejret.

Kl. 13:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til statsministeren for besvarelsen. Så er det sundhedsministeren for en besvarelse af forespørgslen. Og det er lige præcis værdsat, at den forrige taler gør klar til den næste taler, og således gør statsministeren rent forud for sundhedsministerens ankomst – (Statsministeren (Mette Frederiksen): Ja, det gør jeg) – og sådan skal det være.

Tak til statsministeren. Og velkommen til sundhedsministeren.

Kl. 13:28

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det, formand. Jeg vil også takke Enhedslisten for at sætte det her emne til debat, for det handler om at have fuldt tryk på og gøre alt, hvad vi kan. Noget kan vi gøre hjemme, men det er jo et globalt

kapløb, og det er om at samle alle gode kræfter for at få den her vaccine udrullet.

Status er lige nu, at vi i Danmark har vaccineret 589.000 danskere, altså at 589.000 danskere har fået det første stik, og at vi har færdigvaccineret 270.000. Vi har med dem, der har fået det første stik, rundet 10 pct. Det er jo godt, og det er hurtigt, i forhold til at epidemien, en helt ny sygdom, ramte os for alvor for et års tid siden, men vi er i et kapløb.

Vaccineudrulningen i Danmark går rigtig hurtigt, også sammenlignet med andre lande, der er i samme situation, men der skal tryk på, og det er på to fronter. Det ene skridt er her og nu, for jo flere vi får vaccineret med sikre, godkendte virksomme vacciner, jo hurtigere kan vi få åbnet samfundet op, og jo færre risikerer alvorlig sygdom og indlæggelse. Det andet skridt vedrører selvfølgelig så, at vi ved, at den her sygdom muterer. Langt, langt de fleste mutationer betyder jo ikke, at sygdommen bliver mere slem eller mere smitsom, eller at vaccinerne ikke er virksomme – det er jo vigtigt at slå fast – men det kan slet ikke afvises, at det vil blive nødvendigt at revaccinere. Og hvis vi ikke nu her gør, hvad der skal til, i samarbejde med alle, der vil være med til samarbejdet – private, offentlige, danske, udenlandske, selvfølgelig i EU, men også uden for EU – altså hvis ikke vi gør alt, så risikerer vi jo at stå i en situation, hvor vi ikke er godt nok forberedte på en situation, hvor vi skal have vacciner hurtigt udviklet og hurtigt produceret til den danske befolkning på et tidspunkt igen. Og vi kender jo alternativet til ikke at have vacciner i sådan en situation, og den har vi jo ikke lyst til at stå i igen. Så derfor er der for mig at se tale om rettidig omhu, når vi offensivt, aktivt opsøger alle spor, og når alle arbejder på alle fronter. Det er så også det, som debatten handler om i dag.

Jeg vil lige orientere om de danske produktionsanlæg. Vi har haft en løbende debat om dem, også blandt sundhedsordførerne, som jo er her i salen i dag. Og det er jo sådan, at vi i Danmark ikke umiddelbart har produktionsanlæg, der er indrettet til, at man nemt og hurtigt kan omstille til at producere de her mRNA-vacciner – det er dem, der er fra Pfizer-BioNTech og Moderna. Men vi har virksomheder, som kan hjælpe med et andet element, nemlig påfyldningen, og der har vi jo – og det er partierne også orienteret om – flere gange undersøgt, om de vil være klar til det. De har meldt, at de er klar, og vi har også meldt tilbage til de rette systemer, at der er danske virksomheder, der er klar. Og der er nu sket det, at fra visse vaccineproducenters side har der været udvist interesse for, at man kunne gøre brug af den danske påfyldningskapacitet. Forhåbentlig munder det ud i konkrete aftaler. Jeg kan ikke give mere information på nuværende tidspunkt, men hvis det gør, vil det selvfølgelig være utrolig glædeligt – ikke fordi vi kan binde det op på, at det så skal gå til Danmark, men fordi vi så får mere produktion. Og mere produktion i Europa, selvfølgelig tæt på Danmark, kan kun være godt med henblik på at få flere vacciner til danskerne. Tak, formand.

Kl. 13:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til sundhedsministeren. Nu er der adgang til én kort bemærkning. Det er først til hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:31

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til sundhedsministeren for besvarelsen. Jeg er fuldstændig enig i – og det er vi også i Enhedslisten – at det er afgørende, at vi får tempoet op, og det er jo godt at høre, at regeringen nu også har fået den samme opfattelse. Jeg synes bare, der har været en noget fodslæbende tilgang, når det har handlet om både muligheden for at se på, om man kunne etablere en vaccineproduktion i Danmark, men jo også den diskussion, der har været om, om vi skulle kæmpe for at støtte de lavindkomstlande, som har kæmpet

for at suspendere patenterne for netop at kunne producere og gøre vaccinekagen større.

Jeg står med et svar, som jeg har fået fra ministeren, om muligheden for at opstarte produktion, og svaret fra ministeriet er, at det kan ske i løbet af 12 måneder, og hvis det handler om steril påfyldning, vil det formentlig kunne gøres inden for en tidshorisont på 5-12 måneder. Vi spurgte første gang tilbage i marts måned, om man ikke skulle overveje det. Vi spurgte igen i april, og vi har løbende haft debatten. Og derfor er spørgsmålet bare, hvorfor man ikke har undersøgt de muligheder tidligere, og hvorfor man ikke har kastet sig mere aktivt ind i den kamp, også i forhold til at sikre, at man kan suspendere patenter af hensyn til den globale folkesundhed, som jo også har betydning for den danske vaccinationsindsats.

Kl. 13:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Sundhedsministeren.

Kl. 13:32

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Noget af det, som der blev læst op fra svaret her, er præcis det, vi har undersøgt. Det er jo en meget, meget stærk sektor, vi har i Danmark, og det skal vi være glade for på alle måder – altså eksport – men det er også til gavn for danske patienter. Det er præcis sådan noget som deres kapacitet med hensyn til opfyldning, som er skridtet mindre i forhold til det meget, meget krævende setup på vaccinefabrikker. Og det er jo præcis sådan noget, vi har undersøgt, og vi har stået for at bygge bro i dialogen til konkrete virksomheder og lande, som vi arbejder sammen med om det.

Hvis man så skal få bygget en hel vaccinefabrik, kan man jo se, at noget af det, som er sket hos Pfizer, er, at der er bygget fabrikker helt konkret til den her produktion. Så det vil sige, at man skal vide, hvad det er for en produktion, man bygger til. Det er ikke sådan, at man kan have tomme stående og sige, at nu ser vi, hvad der kommer; man er nødt til at have designet indrettet meget, meget målrettet til, hvad det er for nogle produktioner, og hvad det er for en type. Det tyder på nu, at de her mRNA-vacciner i hvert fald er en stor del af løsningen på nuværende tidspunkt.

Kl. 13:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til hr. Martin Geertsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:34

Martin Geertsen (V):

Tak for det. Og tak til sundhedsministeren for besvarelsen. Både fru Liselott Blixt og jeg selv var lidt inde på det i spørgsmålene før til statsministeren, og det er den her Bavarian Nordic-vaccine, som generer mig lidt. For sådan som jeg har forstået det, gav Lægemiddelstyrelsen helt tilbage i sidste sommer en støtte til, kan man sige, at man skulle arbejde videre med den vaccine, også i regi af Sundhedsministeriet – jeg tror endda, man bad om at få lidt tilskud til at komme i gang. Og det valgte Sundhedsministeriet så at hælde ned af brættet – hvorfor gjorde man det?

Kl. 13:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 13:34

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Jeg har læst artiklen i Information, og den hviler desværre på nogle lidt fejlagtige fremlæggelser af situationen. Det er korrekt, at Lægemiddelstyrelsen tilbage i juli måned havde været i dialog med AdaptVac – den er altså udviklet på Københavns Universitet – og

sagde: Her er noget, der kunne være lovende. Der havde vi allerede dengang etableret den her forskningsstøtte til dansk corona-forskning, og de har jo også fået støtte – præcis de forskere – fra de her forskningspuljer. Men der skete så det, at vi den 21. juli havde indgået en aftale med netop Bavarian Nordic, som var i forhandlinger med EU, og der er nogle regler, der hedder, at man som regering ikke kan gå foran de forhandlinger med EU. Så da de forhandlinger var tilendebragt lige i starten af september, bad vi om en fornyet indstilling fra Lægemiddelstyrelsen, og den indstilling var, at der ikke var en anbefaling om, at man skulle gå ind og give støtte til den konkrete produktion.

Dermed ikke sagt, at vi ikke skal gå videre ad det spor, for det, vi kan se, er, at der formentlig er nogle spor her, og hvis der er det, vil vi vende tilbage til Folketinget om det, og det er formentlig et spørgsmål om uger. Vi er i tæt dialog med virksomheden, også sammen med andre, og hvis der viser sig at være potentiale for at gå videre, vil vi selvfølgelig spørge vores myndigheder og være klar til at gøre det, også til at investere betragtelige danske summer i et fase 2-, fase 3-, fase 4-forsøg blandt de her konkrete danskudviklede produkter.

Kl. 13:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:36

Liselott Blixt (DF):

Jeg er ligesom min kollega hr. Martin Geertsen interesseret i den her sag, for kunne vi ønske noget i Dansk Folkeparti, er det, at vi gør noget for produktionen her i Danmark. Hver eneste gang der har været noget i medierne om, at der er medicinalvirksomheder, som har talt for døve øren, at der ikke er nogen, der lytter, at der ikke er nogen, der kontakter dem, selv om de render både Statens Serum Institut, Lægemiddelstyrelsen, Sundhedsstyrelsen og ministerier på dørene, så er det, når man begynder at tage det op og spørge ind til det, som om der ikke sker noget. Vi har jo spurgt ind til det flere gange, når der har været noget fremme i medierne om nogle virksomheder i Danmark, der siger, at de godt kan være behjælpelige.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren fortælle: Hvornår har ministeren eller ministeriet taget kontakt til f.eks. de forskere på Københavns Universitet for at se på, hvordan man kunne hjælpe dem i gang, for at støtte forskningen i og udviklingen af en vaccine i Danmark? Eller har man fuldstændig ladet dem sejle deres egen sø?

Kl. 13:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 13:37

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Nej, det har man i hvert fald ikke. Der har jo netop, som jeg rede-gjorde for over for hr. Martin Geertsens, været kontakt mellem vores styrelser og den her forskergruppe, lige så vel som de har opnået støtte fra de midler til grundforskning, som blev afsat allerede i det sene forår/den tidlige sommer sidste år. Der har de opnået støtte dertil, og der har så været – er det, som jeg er blevet oplyst om – kontakt mellem Lægemiddelstyrelsen og de her forskere. Efter de lavede aftale med producenten og i øvrigt også nogle andre producenter, mundede det ud i, at der var en proces i EU-regi, som endte med, at de ikke indgik aftale med EU.

Dernæst sagde vi så: Hvad gør vi så fra dansk side? Der har indstillingen fra vores myndigheder været, at på det tidspunkt og på det grundlag var det ikke relevant, men det kunne sagtens være, at det blev relevant igen – og det er præcis det, der sker. Faktisk har der i

vinter og i det her tidlige forår vist sig måske at være muligheder, og hvis der er muligheder, vil vi vende tilbage til Folketinget så hurtigt som muligt. Og det bliver i form af konkrete store investeringer i det her fra dansk side, hvis det er indstillingen, og hvis der er noget realisme i det.

Kl. 13:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:38

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Ja, det er en vild tid lige nu. Verden har brug for vacciner. Det har vi også i Danmark, men lige præcis Israel er kendt for, at når de køber vacciner, så sker det også i bytte for borgernes sundhedsdata, og det er jo en varm kartoffel i Danmark. Jeg tror også godt, at ministeren ved, at den her store digitalisering, som vi har fået gennemført på sundhedsområdet i Danmark, virkelig er betinget af, at borgerne har tillid til og kan regne med, at sundhedsdata bliver der, hvor de skal være, og ikke kan byttes til noget. Så jeg vil sådan set bare høre ministeren, om ministeren kan garantere, at borgernes sundhedsdata aldrig nogen sinde vil være et byttemiddel i forhold til vacciner, uanset hvor meget vi er i bekneb med at få nok af dem.

Kl. 13:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 13:39

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Ja – og tak for det spørgsmål. Det er jeg virkelig glad for bliver stillet, for det er noget af det, som florerer i nogle aviser og i hvert fald også på sociale medier, og det er meget vigtigt at slå fast, at vores regler om beskyttelse af danske sundhedsdata, altså patienters data, ikke er til salg og ikke på nogen måde kan indgå i nogen byttehandel her. Det er jo logisk, at hvis man indgår i kliniske forsøg – det kan være med lægemidler eller med vacciner eller andet – er der typisk noget opfølgning. Det kan være, at man skal have taget en blodprøve eller urinprøve, sådan at forskerne kan følge udviklingen. Og det tilkendegiver man så at man vil være med til, når man går med i sådan et forsøg. De regler er også meget velbeskrevet og fuldstændig klare.

Det har aldrig været holdningen hos nogen myndigheder eller vores politiske holdning at lave om på de her regler, men udelukken-de selvfølgelig at kunne bruge dem. Danmark ville være et godt land at sige: Lad os prøve at lave nogle forsøg med vacciner, for der er en stor tilslutning til vacciner, og vi har meget, meget gode sundhedsdata. Men det er slet ikke for, at vi skal gå ind og sælge eller bytte eller noget, og det er meget, meget vigtigt at slå fast, så det håber jeg at jeg har gjort her.

Kl. 13:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Stinus Lindgreen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:40

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og tak til ministeren for besvarelsen. Både sundhedsministeren og statsministeren sagde, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at skaffe vacciner nok til den danske befolkning. Og det tror jeg at alle her i lokalet er fuldstændig enige i – nok også ude i den brede befolkning. Der er jo også nogle vacciner udviklet i andre lande,

som endnu ikke er godkendt i Europa. Som bekendt er det jo Det Europæiske Lægemiddelagentur, der står for den del af det.

Kunne ministeren forestille sig, at vi i Danmark skulle godkende vacciner uden om EMA og altså få f.eks. den russiske eller den kinesiske vaccine på markedet i Danmark før andre lande, eller er det noget, vi skal gøre via det fælleseuropæiske spor?

Kl. 13:41

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 13:41

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Altså, her må jeg sige, at jeg tror, at vi gør meget klogt i fra Folketingets side at lytte nøje til vores sundhedsmyndigheder; det er dem, der har ekspertisen og ansvaret. Og jeg ville så nødigt have en situation, hvor det var op til partier og skiftende flertal at vurdere, om en vaccine i Danmark er tryk, sikker og god. Der er vi nødt til at have tillid.

Den store tillid og opbakning, som befolkningen har til vaccine – som jeg er glad for at Stinus Lindgreen også nævner her – er ingen selvfølge. Den er ingen selvfølge, og det er den ikke rundtomkring i Europa og heller ikke i Danmark selvfølgelig. Og derfor afhænger det af, at vi har nogle stærke myndigheder, som kommunikerer stærkt og klart til befolkningen, og det ser vi i øjeblikket med den situation, der er omkring AstraZeneca, hvor man fuldstændig transparent og lynhurtigt er klar til at agere og kommunikere og undersøge, når der er noget. Og derfor vil jeg lade det være helt op til vores myndigheder at vurdere det her. Og der har vi et stærkt setup med EMA, som er Det Europæiske Lægemiddelagentur, som vurderer de her ting, og som jo også vores danske Lægemiddelstyrelse er repræsenteret i.

Kl. 13:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til sundhedsministeren. Så er der ikke flere korte bemærkninger til sundhedsministeren. Det betyder så, at vi nu går over til forhandlingen, og det vil sige, at der gælder de helt almindelige regler for korte bemærkninger. Og som nævnt i indledningen kan det afhængigt af spørgelysten være nødvendigt at afkorte det til, at man kun får én kort bemærkning, men det vil tiden vise.

Mens jeg har stået og underholdt, har sundhedsministeren ren gjort, sådan at der er gjort klar til den næste ordfører, og det er ordføreren for forespørgerne, hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 13:43

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Det er nok ikke gået manges opmærksomhed forbi, at vi i Enhedslisten blev dybt forundret, da statsministeren for få uger siden pludselig annoncerede sin tur til Israel for at indlede et vaccinesamarbejde; Israel, som er en besættelsesmagt, som ikke har leveret vacciner til de op imod 5 millioner palæstinensere, som lever under Israels besættelse; Israel, som for at blive verdensmester i udryddelse af vacciner har indgået et meget tæt samarbejde med Pfizer på nogle meget vidtgående betingelser, hvor borgernes sundhedsdata udleveres i stort omfang og angiveligt 30 år frem i tiden; Israel, som ikke har nogen erfaring med vaccineproduktion. På den baggrund undrer det os gevaldigt, at statsministeren så egenhændigt udvælger og besøger Israel for at indlede et samarbejde, hvis karakter og

omfang stadig virker ret uklart, ligesom jeg ærlig talt må sige, at regeringens tiltag her fremstår meget egenrådigt.

Vi bad allerede før statsministerens afrejse om en redegørelse for planerne, som vi desværre ikke har fået. Og det er jo ikke, fordi vi ikke har rejst emnerne om øget vaccineproduktion, de eksisterende muligheder i patentsystemet eller har stillet spørgsmål til regeringens planer, initiativer, hvad de har undersøgt, og hvem de har været i kontakt med. Det har ikke været tilfredsstillende. Det handler ikke kun om, at turen de facto udstikker en ny udenrigspolitisk linje; det handler i den grad også om befolkningens sundhed og om, hvordan vi kommer ud af krisen. Det skal Folketinget naturligvis involveres i.

Enhedslistens forhåbning til i dag har derfor været at få svar på en række spørgsmål. Hvad er de konkrete planer for samarbejdet? Hvad indebærer det? Hvad er omkostningerne og betingelserne? Og hvad er tidsperspektivet? Og hertil har vi ønsket, at statsministeren redegør for, hvordan statsministeren kan mene, at det er i orden så egenhændigt at dirigere indsatsen for at skaffe og producere vacciner hen mod Israel uden at rådføre sig med os og uden at redegøre for det konkrete indhold. Vi regner med, at den tilgang vil ændre sig efter dagens debat.

I mandags var det præcis 1 år siden, at Enhedslisten for første gang siden covid-19-krisens udbud opfordrede til, at vi gik i gang med at etablere en reel statslig vaccineproduktion. Ifølge et svar fra regeringen tager det omkring 1 år at opbygge en national produktion; vi kunne med andre ord have haft en offentlig vaccineproduktion i dag, hvis regeringen havde handlet hurtigt på dette spørgsmål, da epidemien ramte. Og som man kan læse i Information i dag, lyder det til, at regeringen har sagt nej til at hjælpe en lovende dansk vaccinekandidat med forskere fra Københavns Universitet på et kritisk tidspunkt. Vi har spildt dyrebar tid. Vi kunne have igangsat en national vaccineproduktion, som i dag kunne have gjort den samlede mængde af tilgængelige vacciner større, minimere vores afhængighed af nogle få private medicinalvirksomheder, undgå usikre leverancer og hemmelige aftaler, og som også kunne have bidraget til at holde priserne nede. Det gjorde regeringen som bekendt ikke dengang, men i Enhedslisten er vi da glade for, at regeringen nu også er blevet optaget af, hvordan vi øger vaccineproduktionen. Så sket er sket, og lad os nu se fremad.

Vi opfordrer derfor stærkt regeringen til at indkalde Folketingets partier til forhandlinger om Danmarks førte og fremtidige vaccinestrategi med fokus på udvikling, produktion og indkøb. Der er ingen tvivl om, hvad Enhedslisten tager med til forhandlingsbordet. Vi ønsker, at regeringen igangsætter en offentlig vaccineproduktion, så vi styrker forsyningssikkerheden med varige, pålidelige leverancer og bidrager til at gøre den samlede vaccinekage større. Vi ved, at det kan lade sig gøre. Københavns Universitet og Statens Serum Institut er ved at have færdigudviklede vacciner. Vi skal også bruge andre forsyningskanaler, men lad os dog sætte alt ind på her at sikre en stabil produktion på fællesskabets hænder; en produktion, som ikke afhænger af profitmaksimerende virksomheders luner og leverancer; en produktion, som er på fællesskabets hænder, og som kan udgøre en hjørnesten i vores sundhedsberedskab de næste mange år frem.

Hermed skal jeg på vegne af Enhedslisten, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige og Alternativet læse følgende forslag til vedtagelse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at udvikling, produktion og indkøb af vacciner mod covid-19 er centralt. Folketinget konstaterer, at regeringen bør inddrage Folketinget i udarbejdelse af vaccinestrategien. Dette har statsministeren forsømt senest i forbindelse med besøg i Israel. Folketinget opfordrer regeringen til at indkalde partierne til forhandling om den førte og fremtidige vaccinestrategi.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 87).

Kl. 13:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren, og tak for forslaget til vedtagelse, som vil indgå i de videre forhandlinger. Der er ønske om en kort bemærkning, og det er fra hr. Rasmus Horn Langhoff, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:48

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Nu kan jeg forstå, at Enhedslisten har den her vedtagelsestest parat, som et flertal i Folketinget også ser ud til at bakke op om, så derfor er det jo interessant at høre, hvad sådan en vaccineplan kunne indeholde. Er det noget, der er koordineret med Venstre og andre partier fra Enhedslistens side? Hvad er der gjort af overvejelser om det?

Kl. 13:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:48

Peder Hvelplund (EL):

Det afgørende for os er sådan set, at spørgsmålet om en fremtidig vaccinstrategi er af så stor betydning, at det selvfølgelig er noget, der skal vedtages mellem Folketingets partier, og der er det klart, at regeringen som i alle mulige andre forhandlinger vil indkalde til forhandlinger, og så vil man skulle søge et flertal blandt Folketingets partier.

Jeg har redegjort for, hvad vores tilgang til de her forhandlinger er, og det er selvfølgelig det synspunkt, vi vil fremføre, og som vi vil forfægte i de forhandlinger. Men det er helt afgørende, når vi snakker om en vaccinstrategi, der både har betydning for antallet af vacciner nu og her, men jo også for fremtiden, når vi møder nye epidemier, og når vi skal tale om eventuel revaccination af befolkningen, at det så er en strategi, der er opbakning til blandt Folketingets partier. Og det er det, vi opfordrer til her – at man overholder de almindelige parlamentariske spilleregler og sikrer, at der er opbakning til den førte politik.

Kl. 13:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Rasmus Horn Langhoff.

Kl. 13:49

Rasmus Horn Langhoff (S):

Er det noget, der er koordineret med andre partier? Jeg fik et svar, men det var ikke et svar på mit spørgsmål. Altså, jeg går ud fra, at når man laver sådan en vedtagelsestest sammen, så er der koordineret nogle ting, og der er også koordineret nogle holdninger bag den tekst, der er blevet lavet. Er der mere, der er blevet koordineret, i forhold til hvad det her kunne indeholde, eksempelvis med Venstre eller andre borgerlige partier? For det er jo en flot, bred sammensætning af partier, der står bag den vedtagelsestest.

Kl. 13:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Peder Hvelplund (EL):

Jeg må sige, at jeg lidt uforstående over for den tankegang, for det, vi opfordrer til, er jo, at Folketingets partier skal forhandle sammen. Vi har naturligvis ikke forinden lavet nogen aftaler om, hvad de forhandlinger skal munde ud i. Det er jo det, vi efterspørger fra regeringen. Når det er noget, der har så stor betydning for Danmark,

den danske befolkning og den fremtidige vaccinstrategi, er det naturligvis noget, der skal foregå i en forhandling mellem Folketingets partier, og det er derfor, vi siger til regeringen, at regeringen må indkalde til de forhandlinger, og så vil der være drøftelser partierne imellem.

Der er ingenting, der er klappet af på forhånd. Det er sådan, folkestyret spilleregler er – partierne forhandler naturligvis med hinanden, og man fremfører de synspunkter, man nu hver især har, og så når man frem til et resultat i sidste ende. Det er sådan, det er, det er sådan, det bør være, og det er det, vi mener regeringen har forsømt i det her tilfælde.

Kl. 13:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger, som også får lov til to korte bemærkninger, er hr. Stinus Lindgreen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:50

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det. Vi kan jo i hvert fald være enige om, at man skal indkalde til forhandlinger uden nødvendigvis at være enige om, hvad resultatet af forhandlingerne skal være. Ordføreren nævnte, at vi tilbage i marts sidste år kunne være gået i gang med at bygge en fabrik, og den ville måske så have været færdig omkring nu. Men ordføreren fik det til at lyde, som om vi så ville have haft en dansk vaccine, så vi ligesom kunne have reddet ikke bare Danmark, men måske hele verden.

Jeg vil blot spørge ordføreren, om ikke det er korrekt, at vi har tre-fire godkendte vacciner, at der også er tre-fire store virksomheder, der har været i gang med en vaccineudvikling, som er fejlet, og at de har måttet opgive efter milliardinvesteringer og års arbejde, og at der er visse risici forbundet med det her, så der ikke er en garanti for, at man, bare fordi man har en fabrik stående, så også har en vaccine i den anden ende.

Kl. 13:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Peder Hvelplund (EL):

Det er jo fuldstændig indlysende rigtigt, at det ikke er nogen garanti for, at vi havde haft en vaccine, men som debatten her i dag også har afspejlet, og som virkeligheden har afspejlet, så er der et enormt behov for vacciner. Det handler både om, at der har været vaccine-mangel i Danmark og i Europa, men det er jo især vaccinemanglen på globalt plan, og der må vi imødesee, at vi kommer frem til 2024, før befolkningen er vaccineret på globalt plan, og det vil også have konsekvenser for folkesundheden i Danmark, i forhold til at der kan opstå nye mutationer.

Så derfor er vores budskab, at enhver sten skal vendes, og når det er sådan, at vi kan se, at der både på Statens Serum Institut og på Københavns Universitet har siddet forskere for offentlige midler og udviklet vacciner, men som ikke kan komme skridtet videre i forhold til fase tre- og fire-forsøg og en decideret produktion og distribution, så er det jo fuldstændig afgørende, at der kommer offentlige midler ind i forhold til det, og det betyder det også noget, at staten investerer i forskning og udvikling af vacciner og på sigt også i forhold til produktion. For det er det, der også gør, at vi vil kunne tilbyde vacciner til f.eks. lavindkomstlande og sikre en forsyningssikkerhed. Det er klart, at det ikke umiddelbart vil være nogen nem løsning, men i forhold til de svar, vi har fået, er vurderingen jo også, at det vil kunne lade sig gøre i løbet af et års tid. Der er mange ting, der kan gå galt, der er mange bump på vejen, men i det mindste bør man

gøre forsøget af hensyn til folkesundheden både nationalt, men også på globalt plan.

Kl. 13:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Stinus Lindgreen.

Kl. 13:52

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det. Jeg skal være den første til at bakke op om offentlige investeringer i forskning. Det er utroligt vigtigt, ikke mindst når vi står midt i en pandemi. Så vidt jeg ved, har den ene af de her vacciner haft første in-human trial her for et par dage siden, og der er trods alt et stykke vej til fase tre-studier på den vaccine, og så må vi jo se, om den virker i praksis, når den kommer ud. Men det er en vanvittig spændende teknologi.

Min pointe er i forhold til meget af det her, at jeg synes, at alle lande skal forske i det her, at alle lande skal gøre, hvad de kan, men er det ikke rigtigt, når man ser på, hvordan det har fungeret indtil videre, at vi løfter bedre i flok, at det her er noget, vi kan klare internationalt, fordi pandemier i sigens natur er grænseoverskridende, at det ikke er noget, et enkelt lille land kan klare helt selv?

Kl. 13:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Peder Hvelplund (EL):

Det er jo klart, at det her er et globalt ansvar. Det er jo også derfor, det påhviler alle at gøre, hvad man kan, og der har vi i Danmark ikke gjort tilstrækkeligt for at sikre det. For uanset hvor dygtige man nu synes at de private medicinalfirmaer har været, så er det jo forskning, der i høj grad baserer sig på offentlige midler, og i dag er det jo ofte sådan, at vi faktisk betaler to gange for vaccinerne, fordi vi både betaler for den grundforskning, der bliver lavet, så overdrager vi den til medicinalindustrien, og så betaler vi igen gennem patentsystemet for vaccinen. Og når vi står i en situation, hvor man forventer at man på globalt plan først er færdige med at vaccinere i 2024, så påhviler der os altså også et ansvar som nation for at kunne bidrage til det internationale samarbejde og sikre, at der kan udvikles vacciner i et offentligt samarbejde i Danmark sammen med eventuelt nordiske lande eller andre europæiske lande.

Kl. 13:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er Socialdemokratiets ordfører, og det er hr. Rasmus Horn Langhoff.

Kl. 13:54

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Danmark mangler vacciner, hele verden mangler vacciner, og skal vi have bugt med pandemien, så skal der altså produceres mange flere vacciner i den kommende tid. Vi har oplevet et enestående arbejde, ikke bare med at udvikle én, men en række forskellige vacciner, som i øjeblikket er ved at blive rullet ud i Danmark og i resten af verden. Det er positivt, men desværre går det som bekendt alt for langsomt. Vores egen vaccinekalender er allerede blevet forsinket. Det har store konsekvenser. Det kan betyde, at restriktioner må vare længere, fordi vi ikke har fået alle vaccineret – og med alt, hvad det har af konsekvenser for også samfundsøkonomi, for trivsel, for mental sundhed, for foreningsaktiviteter og meget, meget mere.

Samtidig har coronakrisen jo også vist en stor sårbarhed. Vi var ikke så godt rustet, som vi gik og troede, da krisen ramte. Vi manglede værnemidler, og nu mangler vi så vacciner. Vi skal være langt bedre rustet, hvis eller når en ny epidemi eller pandemi rammer os igen. Vi skal derfor ikke bare skaffe flere vacciner på kort sigt, vi skal også stå meget stærkere på længere sigt, så vi ikke igen skal stå og mangle vacciner eller andet samfundskritisk udstyr. Vi skal altså både have flere vacciner, og vi skal have den samlede produktion i vejret. Det skal vi af hensyn til danskerne, og det skal vi af hensyn til resten af verden.

For det er jo sådan med sådan en pandemi her, at så længe den raser i store dele af verden, så kan der opstå nye mutationer, som kunne undergrave alt det arbejde, vi har lagt i det indtil nu. Og selv om det har været en enestående bedrift at udvikle vacciner på bare et år, så er vi jo stadig på ubetruet jord. Ingen ved, hvor længe vaccinerne holder. Vi kender ikke deres fulde evne til at beskytte mod kommende mutationer, og vi må også der indstille os på, at vi kan stå i en situation, hvor danskere skal vaccineres flere gange. Alt det peger frem mod ét forhold: Vi har brug for at producere mange flere vacciner, ikke bare i år, men også i årene fremover, og vi skal sikre en forsyningssikkerhed, så vi ikke igen står og må holde samfundet lukket, fordi produktionen går for langsomt.

Gennem EU har vi været med til at købe mange millioner vacciner til Danmark. De første ankom lige før nytår, og siden da har vi heldigvis fået vaccineret mange af vores ældre og mange af vores sårbare borgere. Derfor skal vi selvfølgelig holde fast i EU-sporet og de aftaler, vi har indgået i det regi. Og vi mener stadig væk, at Danmark står sig bedst ved at være en del af det tætte samarbejde. Men EU-sporet hverken kan eller bør stå helt alene. Vi skal selvfølgelig afsøge alle de muligheder, der er, for at sikre flere vacciner, ikke som et alternativ til EU-sporet, men som et supplement.

Det er derfor, at statsministeren rejste til Israel. Israel er det land i verden, som er længst fremme med udrulningen af vacciner, og derfor er det selvfølgelig relevant at drage nytte af de erfaringer, man har gjort sig i Israel. Desuden gør både Israel og Østrig sig lignende overvejelser om nødvendigheden af i fremtiden at have en vaccineproduktion. Derfor er der også blevet lavet et forsknings- og udviklingssamarbejde med Israel og med Østrig, og det er aftalt, at hver gang vi hver især går i gang med at udvikle en lokal vaccineproduktion i offentlig-private partnerskaber, så udveksler vi løbende erfaringer. Regeringen har også præsenteret et partnerskab med den danske life science-sektor, som bl.a. skal se på muligheden for at producere vacciner i Danmark. Det er alt sammen med det formål at sikre større produktionskapacitet og flere vacciner.

I Socialdemokratiet støtter vi selvfølgelig fuldt op om, at regeringen og statsministeren afsøger alle tænkelige muligheder for at skaffe flere vacciner til befolkningen, ligesom vi er helt enige i, at der skal afsøges flere muligheder for at producere vacciner.

Jeg har en vedtagelsestekst. Må jeg læse den op nu? (*Første næstformand* (Karen Ellemann): Meget gerne!). Den læser jeg op på vegne af Socialdemokratiet:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at afsøge alle muligheder for at styrke adgangen til vacciner. Folketinget opfordrer desuden regeringen til at afsøge mulighederne for at styrke vaccineproduktionen med henblik på at sikre befolkningens tryghed under den aktuelle og eventuelle fremtidige pandemier.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 88).

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger. Så er der et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:59

berøring med det, så vi altså ikke er lige så sårbare i fremtiden. Så kan der altid være en diskussion om, hvor lokalt det skal være – men i hvert fald noget, der er meget, meget tæt på og med stor dansk indflydelse.

Kl. 14:01

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal afsøge alle muligheder, og derfor skal jeg bare høre, om hr. Rasmus Horn Langhoff ikke er enig i, at det er temmelig paradoksalt, at vi i Danmark har udviklet vacciner både på Statens Serum Institut og på Københavns Universitet, som faktisk har stået og manglet kapital til at kunne komme videre med at kunne lave test i forhold til en eventuel senere produktion og distribution. Altså, er det ikke paradoksalt, at vi står i den situation, at det faktisk er foregået, og at vi har haft muligheden for som regering, som stat at gå ind og understøtte den udvikling, så de vaccinekandidater kunne rykkes længere frem, så vi kunne stå med dem tidligere, når nu vi mangler vacciner, både på nationalt og på globalt plan? Er der ikke en mulighed, der er blevet forsømt dér, når nu alle muligheder skal afsøges?

Kl. 13:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:00

Liselott Blixt (DF):

Mange tak. Jeg vil sige, at selv om jeg på mange måder kan sige, at jeg er enig med Enhedslisten, så har vi forskellige holdninger til nogle af de ting, som vi diskuterer. Jeg er også fuldstændig enig i, at vi skal afsøge alt, hvad der er, for at få vacciner, og det, at man rejser til Israel, har vi ikke noget imod. Israel er et dejligt land, og vi skulle selv have været af sted med Sundhedsudvalget sidste år, netop fordi vi er meget sammenlignelige lande. Men når man siger, at det er, fordi de er gode til vacciner, vil jeg sige, at de jo kun er gode til at købe dem og give dem. Altså, det havde været bedre, at man havde sagt, at de har et sundhedsvæsen, der faktisk har et fantastisk godt digitalt system til at registrere og til at samle op – faktisk noget, vi gerne i Sundhedsudvalget ville have lært af.

Når det er sagt, siger ordføreren også, at vi har givet danske kroner til danske forskere. Og derfor vil jeg da gerne vide, om ordføreren her og nu kan sige, hvad det er, vi har givet af danske midler, som ikke først har været i EU, men er blevet givet direkte af den danske regering, af danske styrelser, myndigheder eller andre. Hvad er der givet af penge og til hvem?

Kl. 14:03

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jamen det har jo været en del af det – altså, staten har støttet vaccineforskningen i Danmark. Der er blevet givet 1,7 mio. kr. i støtte til coronaforskning. Så det synes jeg bare lige skal med, altså at der rent faktisk er gået statslige midler til forskning i corona.

Kl. 14:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:00

Peder Hvelplund (EL):

Jo, jo, bevars – altså, jeg tror, at vi har afsat 18,7 mio. kr. til vaccine på Statens Serum Institut. Men det er jo altså håndører, i forhold til hvad vi taler om det koster at udvikle en vaccine. Vi rejste kravet tilbage den 10. april sidste år om, at vi skulle afsætte 0,5 mia. kr. – det kan lyde af mange penge, men det var jo også på et tidspunkt med hjælpepakker og alt muligt andet. Det ville jo være en halv milliard, der var fantastisk godt givet ud, hvis vi i dag så reelt havde stået med nogle reelle vaccinekandidater. Det er klart, at vi ikke havde kunnet vide det med sikkerhed, men nu tyder det jo på, at i hvert fald den på KU, som Bavarian Nordic nu er gået ind i, er det. Altså, havde det ikke været klogt og langsigtet og fremsynet også dengang at sige: Vi skal vende hver en sten? Og det lyder det heldigvis til at regeringen nu er enig i.

Kl. 14:00

Rasmus Horn Langhoff (S):

Mig bekendt er der givet 1,7 mio. kr. til AdaptVac-projektet. Derudover vil jeg i forhold til de gode råd om, hvad man kan argumentere om vedrørende sådan et besøg i Israel, sige, at det jo er nogle gode pointer, som Dansk Folkepartis ordfører kommer med – i forhold til at Israel også på en række områder er et sammenligneligt land sundhedsmæssigt. Det var netop også derfor – jeg havde helt glemt det – at vi faktisk skulle have været til Israel. Det blev så af forskellige årsager aflyst eller udsat. Men det er der jo alle mulige gode grunde til. Det er derfor også endnu et godt argument for, hvorfor der sådan set kan være al mulig fornuft i at tage ned og afsøge muligheder, udveksle erfaringer og også se på et fremtidigt samarbejde, også på det område.

Kl. 14:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Liselott Blixt.

Kl. 14:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:01

Liselott Blixt (DF):

Jeg tænker, at ordføreren og regeringen også må være klar over, at når man er meget egenrådig og ikke fortæller, hvad der sker, og er meget hemmelighedsfuld, så gør det, at man får stillet nogle spørgsmål. Og derfor kunne jeg da godt tænke mig at høre, om den socialdemokratiske ordfører ved, hvilke aftaler der er blevet lavet med Israel og Østrig, og kan fortælle om det og indvie os andre i det her, så vi ved, hvad der er blevet aftalt. Tak.

Kl. 14:01

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jo, men som jeg svarede lige før, har der været statslige midler ude også til danske projekter. Det, jeg synes er vigtigt, hvis jeg sådan skal kigge lidt fremadrettet på det, som jeg tror vi kan blive enige om, er et stort ønske om at have mere lokal vaccineproduktion, gerne sammen med andre lande – at få det tættere på og få mere

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Rasmus Horn Langhoff (S):

Det synes jeg at både statsministeren, sundhedsministeren og jeg har givet fuldstændig klare svar på, så der er ikke så meget hemmelighedskræmmeri der.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører i ordførerrækken kommer fra Venstre, og det er hr. Martin Geertsen. Velkommen.

(Ordfører)

Martin Geertsen (V):

Tak for det, og tak til statsministeren og til sundhedsministeren for besvarelserne. Tilvejebringelse af vacciner til den danske befolkning er jo altså et ekstremt vigtigt emne, og derfor vil jeg godt indlede med også at sige tak til Enhedslisten for at have taget initiativ til den her debat. Spørgsmålet om vacciner er jo i sagens natur vigtigt midt i en pandemi. En stabil og hurtig leverance af vacciner er selve forudsætningen for, at vi hurtigst muligt kan få genåbnet Danmark, og det ønsker vi i Venstre. Vi ønsker en så hurtig genåbning af Danmark som overhovedet muligt. Vi vil det faktisk så meget, at vi ligefrem har fremlagt en plan for det, som jeg kan forstå regeringen også har kvitteret for. Faktisk er spørgsmålet om vacciner så vigtigt, at vi egentlig synes, at det ikke er noget, man ene og alene kan overlade til regeringen. I Venstre synes vi, at spørgsmålet er så vigtigt, at vi i virkeligheden vil opfordre regeringen til i højere grad, end det har været tilfældet hidtil, at inddrage Folketingets partier i tilrettelæggelsen af den danske vaccinestrategi. For at det kan lade sig gøre, tror jeg, det kræver noget mere åbenhed fra regeringens side, i forhold til hvad man hidtil henholdsvis har foretaget sig og ikke har foretaget sig.

For det første er der det omkring den jo efterhånden ret omtalte rejse til Israel. Jeg har selvfølgelig fulgt mediernes omtale af statsministerens vaccinebestræbelser, og jeg vil endda tillade mig at sige, at jeg har forsøgt at følge det ret grundigt, og alligevel står det, i øvrigt heller ikke efter debatten i dag, i hvert fald ikke indtil nu, sådan helt krystalklart for mig, hvad resultatet egentlig blev af statsministerens rejse til Israel. Og én ting er, det ikke står krystalklart for mig – det tror jeg de fleste kan overleve – men en anden ting er, og det er måske mere vigtigt, at danskerne på et tidspunkt får en indsigt i, hvad det egentlig er, danskerne kan forvente sig af resultater efter den rejse.

For det andet er det bestemt vigtigt med et globalt udsyn, men nogle gange er løsningerne måske også tættere på os, end vi sådan lige umiddelbart går og forestiller os, og i det her tilfælde er de måske ligefrem i vores umiddelbare nærhed, faktisk lige omme i vores egen baghave. Der kan det f.eks. undre lidt, at Sundhedsministeriet sidste sommer valgte at sidde en anbefaling fra Lægemiddelstyrelsen om at støtte en dansk vaccine overhørig. Der er tale om en vaccine, som er udviklet af forskere fra Københavns Universitet, og som nu er på licens hos Bavarian Nordic. Og jeg har altså endnu til gode at få sådan en rigtig god forklaring på, hvorfor regeringen ikke mere offensivt skibede sig ind i dette tilsyneladende glimrende OPP-projekt.

For det tredje synes jeg altså, at regeringen har haft meget travlt med at lægge afstand til EU's håndtering af vaccineindkøb – sådan at holde EU ud i strakt arm, som om det ikke rigtig har noget med os at gøre. Men det har det jo. Altså, vi er jo, uanset om man så kan

Kl. 14:04

lide det, hr. Peder Hvelplund, eller ej, en del af EU. Vi er jo EU. Og der har jeg altså også endnu til gode at få sådan en rigtig god og tilbundsående redegørelse fra regeringen om, hvad det egentlig er, man selv har foretaget sig i EU-systemet igennem det seneste års tid, og i hvilket omfang og hvordan den danske regering har sat sit præg på den europæiske vaccinestrategi.

Kl. 14:04

Venstres tilgang til fremtidig vaccineudvikling er, i lighed med alle mulige andre former for udvikling af lægemidler, at det foregår i regi af offentlig-private partnerskaber i et tæt samarbejde mellem på den ene side det offentlige, eksempelvis i form af knowhow fra vores sundhedsvæsen og universiteterne, og på den anden side lægemiddelindustrien i form af deres knowhow og ikke mindst risikovillige kapital. Vi synes ikke, at dette offentlig-private partnerskab skal isoleres til udelukkende at være et nationalt dansk anliggende. Det kunne også være i regi af de øvrige nordiske lande, det kunne være et fælles EU-projekt, eller det kunne komme bredere ud. Det kunne måske endda være flere sideløbende spor. Alt dette vil vi frygtelig, frygtelig gerne drøfte med regeringen, og vi vil gerne bidrage til udviklingen af en fremtidig dansk vaccinestrategi, men der tror jeg altså også, det kræver, at regeringen viser sin hånd, at regeringen er åben om, hvad den har og hvad den ikke har foretaget sig indtil nu, og at regeringen samtidig er villig til at inddrage Folketingets partier i det fremtidige arbejde vedrørende udviklingen af vacciner.

Kl. 14:04

Vi støtter selvsagt den vedtagelsestekst, som vi selv har været med til at fremsætte.

Kl. 14:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:09

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til hr. Martin Geertsen for talen. Nu blev jeg spurgt tidligere om, om der var indgået nogen aftaler om, hvad det sådan fremtidige vaccinesamarbejde skulle bero på. Og efter man har hørt både hr. Martin Geertsens tale og min tale, tror jeg sådan set godt, man kan konstatere, at det er der ikke, men det ændrer jo ikke på, at vi grundlæggende har den samme intention om, at vi ønsker, at det her er noget, der skal foregå i åbenhed, og at Folketingets partier naturligvis skal inddrages. Det er også derfor, vi har den fælles vedtagelsestekst.

Men det, jeg godt vil spørge hr. Martin Geertsen om, er, om der i Venstre sådan hersker en principiel modstand mod, at en vaccineproduktion kan foregå i offentlig regi. For hvis man har en snusfornuftig tilgang til økonomi, kunne man godt synes, at det er lidt urimeligt, at man på den ene side poster mange offentlige midler i forskning og udvikling af vacciner, mens man så overlader det til de private, og så er der et patentsystem, som efterfølgende sikrer, at vi skal ud at købe vaccinen igen og så betale en temmelig høj pris for den, hvilket derudover også betyder, at den ikke kommer til at stå til rådighed på globalt plan. Så jeg skal bare høre, om Venstre sådan har en principiel uenighed, i forhold til at man godt kunne bruge det offentlige som en muskel med hensyn til at producere vacciner.

Kl. 14:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:10

Martin Geertsen (V):

Må jeg ikke starte med at anerkende det, hr. Peder Hvelplund siger om det, vi har en fælles vedtagelsestekst om. Altså, det forhold, at man gerne vil forhandle om nogle ting, er jo ikke nødvendigvis det samme som at sige, at vi så også er enige om, hvad forhandlingsre-

sultatet skal være. Det vil jeg bare sige, og jeg vil kvittere for den politiske analyse af hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:13

Jeg var jo faktisk lidt inde på det i min tale her. Altså, nu siger hr. Peder Hvelplund selv det med musklerne her, og vi tror, at der både er behov for den private muskel og for den offentlige muskel. Og det er derfor, jeg siger, som jeg gør, nemlig at der er behov for noget knowhow fra det offentlige, både fra vores sundhedsvæsen og fra vores universiteter, og så er der brug for den knowhow, der ligger ude i lægemiddelindustrien, og jo altså i meget høj grad også den risikovillige kapital, der ligger i lægemiddelindustrien.

Så vi tror på, at det der sammenspil mellem det offentlige og det private kan føre os langt, både i forhold til udviklingen af fremtidige vacciner, men jo også på lægemiddelområdet i al almindelighed.

Kl. 14:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:11

Peder Hvelplund (EL):

Det synes jeg er interessant, for det tror jeg også sagtens der kunne ligge et perspektiv i. Derfor vil jeg også bare spørge, om der vil være nogen sådan principiel modstand mod, at man, når der bliver forsket og udviklet i vacciner i offentlig regi, så netop også begynder at stille nogle krav om modydelser i forhold til f.eks. forsyninger i forhold til tilgængelighed på globalt plan. Altså, hvis man skal stille den viden til rådighed for de private, så må man ligesom kræve noget til gengæld. Det er jo lidt ligesom det, der ligger i et OPP, altså et offentlig-privat partnerskab, og jeg kan høre, at ordføreren sådan set er enig i, at det godt kunne være en vej. Det vil nok ikke være endemålet for Enhedslisten, men det kunne da trods alt være et skridt på vejen, i forhold til at det offentlige begynder at få noget til gengæld for alt det, man investerer.

Kl. 14:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:12

Martin Geertsen (V):

Jamen det er jo klart, at hvis man laver et eller andet strategisk partnerskab mellem på den ene side det offentlige og på den anden side det private, aftaler man sig jo – altså, hvis jeg sådan skal være en lille smule lavpraktisk – frem til, hvor det egentlig er, grænsen skal gå, i forhold til hvem der leverer hvad, og hvilke krav man stiller til hinanden. Altså, det er jo helt naturligt, når man laver et partnerskab i mange af livets forhold, at man ligesom finder ud af, hvor det er, grænsen går. Men det er bare svært for mig at stå her og sige meget præcist, hr. Peder Hvelplund, hvor det præcis er, grænserne går, og hvad er det for nogen ydelser, man i givet fald ville kunne kræve af hinanden.

Kl. 14:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:13

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. 15 mio. kr. var den sølle pris, som vi fik i mål for at sælge vaccineproduktionen til det, der nu hedder AJ Vaccines. Det var den tidligere regering, som ligesom foranledigede det her salg, og jeg vil egentlig bare høre Venstre, om det set i bagklogskabens ulidelig klare lys med en coronapandemi og et helt år på bagen ikke var en fejl, at vi solgte statens vaccineproduktion.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Martin Geertsen (V):

Jeg tror faktisk, det var tanker, som den regering, der var der, før vi havde regeringsmagten, allerede gik og syslede lidt med. Det var jo en socialdemokratisk ledet regering. Men vi tager jo gerne ansvaret for det. Og svaret bliver sådan set det samme som til hr. Peder Hvelplund. Jeg synes, at det, som venstrefløjen her argumenterer for, har karakter af et quick fix – altså, bare vi får nogle bygninger på dansk grund, vi kan kalde dansk vaccineproduktion, så er den hellige grav vel forvaret. Det er simpelt hen noget snak.

Altså, jeg tror på, at det, som det offentlige kan stille til rådighed, er det, som vi kender af knowhow ude fra sundhedsvæsenet og fra vores højere læreanstalter, og det, som den private del, altså lægemiddelindustrien, kan stille til rådighed er jo også en kæmpe knowhow, som bygger oven på alle mulige andre udviklinger, alle mulige andre vacciner og lægemidler plus den risikovillige kapital. Jeg må simpelt hen sige – ikke af ideologiske grunde, men også af praktiske grunde – at jeg simpelt hen tror, at det der med, at bare vi får etableret nogle bygninger ude på Amager, så har vi reddet dansk vaccineproduktion, altså er noget snak. Undskyld.

Kl. 14:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:15

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg antager, at det var et nej. (*Martin Geertsen (V): Ja!*) Nu bygger medicinalindustrien jo altså også på rigtig meget offentlig knowhow, og nu kigger vi på situationen, som den er, og ordføreren står og appellerer til, at vi skal have en politisk strategi for, hvordan vi kan få fordelt vacciner. Det er altså vacciner, som vi ikke har, for vi har ingen – som i ingen – indflydelse på, hvordan industrien vælger at producere vacciner, og hvem de vælger at sælge dem til.

Så hvad er egentlig vores muligheder for at påvirke, hvordan vi sikrer vacciner nok til Danmark og vacciner nok til verden, når vi ikke selv har en aktie i produktionen, ud over at have penge nok?

Kl. 14:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Martin Geertsen (V):

Jeg skal nok svare på fru Kirsten Normann Andersens spørgsmål. Må jeg ikke bare sige helt overordnet: Jeg synes i virkeligheden, at det er den politiske venstrefløj, der har malet sig fuldkommen op i et hjørne og sagt, at der kun er én løsning, der duer, og det er, hvis vi får etableret en statslig vaccineproduktion på Artillerivej ude på Amager, og så kører det derudad, venner. Jeg synes simpelt hen, det er en alt for unuanceret måde at kigge på det her på, for det handler dybest set om, at vi får de der forskellige ting i spil fra henholdsvis den offentlige og den private sektor.

Vil fru Kirsten Normann Andersen være villig til – det er bare et enkelt modspørgsmål, og så skal jeg nok stille det senere, når fru Kirsten Normann Andersen kommer på talerstolen – at stille den kapital, som private stiller til rådighed, til rådighed i form af skattekrone? Det tror jeg simpelt hen ikke på.

Kl. 14:16

Kl. 14:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Jeg kan se, at der er endnu en, der gerne vil være med i debatten. Jeg giver plads til det her, men det er ikke en garanti for, at det kan fortsætte i forhold til tidsaspektet. Hr. Christian Juhl, Enhedslisten, med en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:16

Christian Juhl (EL):

Nu synes jeg da ikke, at virkeligheden har presset venstrefløjen op mod muren. Helt ærligt, synes ordføreren, at markedet har klaret den her opgave særlig godt? Med fri forskning, som kan bruges til at profitere på, hvis man vil, så kan man ikke engang levere det, som vi har brug for i samfundet. Og det er da ikke venstrefløjen, der roser, at markedet altid kan finde løsningerne. Synes ordføreren som liberal, hånden på hjertet, at markedet har klaret den her opgave godt?

Kl. 14:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Martin Geertsen (V):

Det er jo et mærkeligt spørgsmål, hr. Christian Juhl stiller der, for det vil jo kræve en stor samfundsanalyse, hvor man kunne opstille et alternativ. Det kunne man godt spekulere i. Vi kommer aldrig til at stille den måde, vaccinen er blevet produceret på i den aktuelle situation, op imod Artillerivejløsningen, som hr. Christian Juhl og venstrefløjen forestiller sig, altså at det ligesom var det, der skulle løse Danmarks vaccineudfordringer. Den samfundsvidenskabelige analyse får vi aldrig nogen sinde. Men inden vi kommer til at bevæge os for langt ned ad det der spor med, at alting er galt, vil jeg sige, at det jo er på rekordtid, man har været i stand til i offentligt-privat samarbejde, må man retfærdigvis sige, at udvikle en lang række vacciner. Det er jo gået ekstremt stærkt.

Så kan man diskutere alle mulige ting med, at der er nogle, der ikke har holdt det, de lovede, eller at der er nogle, der ikke har læst det med småt i kontrakterne, eller hvad ved jeg, men det er da på rekordtid, man har udviklet vaccinerne. Det må enhver da erkende, uanset hvilken politisk fløj man tilhører.

Kl. 14:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:18

Christian Juhl (EL):

Det var da et gedigent udenomssvar af en liberal politiker. (*Martin Geertsen* (V): Næ!). Vi har starten af foreslået, at der skal meget større kapacitet til, at vi skal ophæve patenterne osv. for at få knald på den her produktion. Hvad fik vi at vide af Venstre og regeringen? Nej, nej, det skal dem, der er blevet sat til det, og som har fået lov til at producere de her ting, nok klare. Hvad står vi nu i? En gedigen krise. Så er det vel okay at kritisere dem, der er vilde markedstilhængere og spørge dem, om de helt ærligt synes, at markedet klarer det her godt. Jeg kan godt forstå, at ordføreren kommer med en lang udenomsforklaring, men hvis ikke ordføreren selv vil sige det, vil jeg sige det kort og klart: Nej, det her har markedet ikke klaret.

Kl. 14:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Martin Geertsen (V):

Det, jeg sådan set prøvede at sige til hr. Christian Juhl, var, at jo, det har markedet klaret. På rekordtid har man udviklet vacciner på markedet, det har man da, og det er da ikke til diskussion, for det har man gjort på rekordtid. Det er bare for at sige, at det her måske meget udmærket illustrerer, at Enhedslisten og Venstre ikke har nogen på forhånd nedskrevet aftale om, hvor endemålet skal være for det her. Det kan jeg bare sige.

Kl. 14:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres sundhedsordfører. Der er ikke plads til flere korte bemærkninger til ordføreren. Til gengæld er der plads til den næste ordfører, som kommer fra Dansk Folkeparti, og det er fru Liselott Blixt. Velkommen.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Mange tak. Selv om man kan være enige om dele, er det ikke altid, at man er enige om alt. Men en ting, som vi i hvert fald er enige om, er, at vi alle sammen blev bekymrede, da covid-19 kom til Danmark og ikke blot til Danmark, men til hele verden. Meget hurtigt derefter, da man så, hvad der var galt, begyndte forskere i hele verden at forske i det. Jeg tror, at inden man fik set sig om, var der 150-170 forskellige forskningssteder, som forsøgte at udvikle en vaccine. Der var jo ikke nogen, der havde regnet med, at det ville gå så stærkt, som det gjorde. Selv i Danmark gik man i gang.

Man kan jo godt spørge sig selv, om der blev gjort nok herhjemme for at støtte den forskning eller for at undersøge, hvorvidt der kunne produceres en vaccine i Danmark. Man gjorde ikke ret meget dengang for at støtte de danske forskere. Man var jo sammen med det store EU, der skulle tage sig af det hele, og det var dér, man lagde alle pengene, så man kunne sikre medicinalvirksomheder, der ligger i andre lande, en god økonomisk støtte fra EU. Der blev investeret over 3,7 mia. euro til at udvikle vaccinerne. De danske forskere fik 20 mio. kr. af de EU-midler. Vi så heldigvis her den anden dag, at man allerede nu er begyndt at teste på mennesker. Det gør man så i Holland for at få flere lande ind over det, når man afprøver vaccinen. Det er noget, man skal gøre. Men de andre virksomheder, der blev puttet penge i, blev skubbet godt frem, for der skulle produceres, og det skulle gå hurtigt. Vi skulle simpelt hen gøre noget ved den her pandemi, som gjorde, at man ikke mere kunne leve et ganske almindeligt liv.

Vi kunne heldigvis se, at vaccinerne kom her før jul, og det glædede selvfølgelig rigtig mange, at man nu kunne se en ende på at skulle holde sig inde og undlade at se sine kære. Det var et befriende øjeblik, da vi så de ældre på vores plejehjem få de første vacciner og dermed kunne begynde at se frem til en tid med mulighed for samvær. Der blev udviklet en plan for, hvornår de næste sendinger ville komme, hvor meget der ville komme, hvem der skulle vaccineres. Den plan er nu godt nok lavet om et par gange, for hvad skete og sker der? De medicinalfirmaer, som faktisk har fået penge fra bl.a. Danmark gennem EU, kan lige pludselig ikke sende de aftalte doser. Jeg vil så sige, at i dag, lige inden vi skulle ind til den her debat, kunne vi så se, at det igen er rykket 3 uger frem. Vi ved ikke helt hvorfor. Det har vi ikke nået at få svar på, men det kan da være, at vi får det.

Vi kan jo se – det mener vi i Dansk Folkeparti – at på den her måde er det et tilbageslag for, hvor godt EU i det hele taget arbejder, især når vi så også ser, at statsministeren går ud og prøver at lave en aftale med Israel. Vi er rigtig glade for Israel, og vi synes, at vi skal afsøge alle de muligheder, der er, men vi kunne godt tænke os

at have så meget herhjemme som muligt. Men det kunne jo være fantastisk, når nu statsministeren tog til Israel og sagde, at vi har nogle rigtig gode forskere i Danmark, hvis de kunne være med til at producere den vaccine. Men det er alle de ting, vi ikke ved så meget om. Hvad indeholder den her aftale? Andre er også bange for, at det er vores data, vi sælger til andre lande osv. Så der er rigtig mange ting, vi gerne vil have svar på.

Jeg kan ikke nå at sige så meget mere. Jeg kan se, at der sidder en og hopper ved siden af mig. Men vi tilslutter os det forslag til vedtagelse, der er fra flertallet, selv om Socialdemokratiets forslag til vedtagelse også er fint. Der er ikke noget galt med det. Men det andet forslag indeholder også, at vi andre godt vil involveres, når der tages nogle beslutninger for hele Danmarks befolkning. Tak.

Kl. 14:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er jeg hoppet op af stolen for at give ordet til til en kort bemærkning fra hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 14:24

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til fru Liselott Blixt for talen. Nu sagde fru Liselott Blixt her til sidst, at man var glad for Israel, og jeg skal bare spørge ordføreren, om hun ikke er bekymret for at skulle indlede et samarbejde med et land, som ikke lever op til sine folkeretlige forpligtelser til at sikre vacciner til de 5 millioner palæstinensere, som bor i de besatte områder, og som ikke har adgang til vacciner. Mener fru Liselott Blixt, at det er en vaccineudrulning, som vi skal lade os inspirere af, og som man skal tage ved lære af?

Kl. 14:25

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:25

Liselott Blixt (DF):

Det er faktisk en debat, som man nok kunne bruge rigtig mange timer på, altså hvorvidt det er korrekt, at de ikke får tilbudt vacciner. Vi kan høre fra mange af dem, som faktisk opholder sig de steder – der er folk, der har familie de steder – at man vaccinerer både palæstinensiske fanger og andre. Men det er en udenrigspolitisk debat, som jeg ikke tager. Jeg er rigtig glad for Israel, og jeg vil glæde mig til, at vi i Sundhedsudvalget igen får planlagt en tur dertil, for de er rigtig dygtige på nogle områder, der er sammenlignelige med vores. Men hvis vi går ind og begynder at se på, hvordan de menneskeretligt behandler deres borgere, så er der vist rigtig mange lande, vi skal lade være med at snakke med. Og hvis vi begyndte at skære alle over en kam der, ville vi til sidst ikke have ret mange at snakke med.

Kl. 14:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:26

Peder Hvelplund (EL):

Nu synes jeg, det er en meget god idé at se på, hvordan de lande, vi samarbejder med, behandler deres egne borgere. Det gælder ikke kun Israel. Det gælder sådan set også andre lande, som jeg ved er genstand for en bekymring, som Dansk Folkeparti også nogle gange deler. Men så lad mig spørge på en anden måde: Mener fru Liselott Blixt, at Israel er et eksempel til efterfølgelse i forhold til vaccineudrulning, når det handler om, at en betingelse for at få vacciner fra Pfizer har været, at man skulle udlevere sundhedsdata

til Pfizer netop for at få adgang til vacciner? Og når Israel jo ikke har nogen erfaring i forhold til vaccineproduktion, synes fru Liselott Blixt så også, at Israel i den sammenhæng er en interessant samarbejdspartner, når vi taler om at skulle starte en vaccineproduktion, der kan sikre bedre adgang til vacciner på globalt plan?

Kl. 14:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:26

Liselott Blixt (DF):

Nu er data rigtig mange ting, og vi to har som ordførere diskuteret personlige data rigtig mange gange, og vi er også meget enige på området. Men vi er også klar over, at vi skal bruge data, og vi har også medicinalvirksomheder i Danmark, der gør brug af de data. Der er også rigtig mange borgere, der giver samtykke til, at man kan bruge data. Vi ved, at Danmarks Statistik har alle vores data. Der er rigtig mange steder, der har data. Så hvad er det for nogle data, Israel så siger de skal have for at give en vaccine? Det ved jeg ikke. Altså, vi samler også data, f.eks. om bivirkninger og virkninger, og det skal vi altså gøre, så vi ved, hvad vi har med at gøre, når vi giver en vaccine.

Kl. 14:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Liselott Blixt. Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Socialistisk Folkeparti, og det er fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Tak til Enhedslisten for at indkalde til forespørgselsdebatten og tak til ministrene for besvarelsene. Vi har levet med corona i et år. Det har været et hårdt år, men heldigvis går vi lysere tider i møde, og det synes jeg vi skal huske os selv på lige nu. Foråret er på vej, og flere bliver vaccineret. Men det går for langsomt.

Produktionen af vacciner har været utilstrækkelig og i for høj grad været styret af medicinalindustrien – en industri, som er suppleret med milliarder i offentlig støtte til udvikling, men som nu sætter sig selv over fællesskabet og arbejder lukket og uden transparens. Har du penge, kan du få – det er et princip, som på sundhedsområdet bare skaber den største ulighed. Men det er også et faktum, at med en pandemi er ingen reddet, før alle er reddet.

Det giver afgjort mening, at Folketinget påtager sig et fælles ansvar for en drøftelse af en dansk vaccinestrategi, og jeg noterer mig også stor enighed om det, selv om det lyder, som om der langt, med hensyn til hvad vi kan blive enige om, når det handler om, hvad strategien så skal være.

I SF mener vi, det var en fejl, at EU stemte imod forslag fra Indien og Sydafrika og en række ngo'er om at pålægge WTO at suspendere patenter på vaccineproduktion, så flere kan bidrage til produktionen. Vacciner nok er og bliver en forudsætning for, at vi kan bekæmpe epidemien.

I SF mener vi stadig, at det var en kæmpestor fejl, at den tidligere regering besluttede at sælge statens vaccineproduktion. En dansk nonprofitvaccineproduktion eller et offentligt-privat samarbejde ville være en kæmpestor styrke nu.

Et stærkt og forpligtende europæisk eller nordisk samarbejde om vaccineproduktionen kan også give mening. I SF er vi til gengæld kritiske i forhold til regeringens tanker om et produktionssamarbejde med Israel, af flere grunde – bl.a. på grund af det vilkår, at Israel har byttet sundhedsdata for vacciner, men først og fremmest fordi rige

danskere altså ikke skal vaccineres med vacciner, som skulle have være givet til fattige palæstinensere.

Epidemien er global, og det er nødvendigt, at hele verdens befolkning vaccineres. Ellers risikerer vi, at epidemien trækker i langdrag, i takt med at nye mutationer opstår. De eneste, der vinder på den strategi, er altså medicinalindustrien. Opsummerende bliver vi nødt til at sikre en bedre og mere omfangsrig produktion af vacciner, og vi bliver nødt til at huske vigtigheden af at vise solidaritet med verdens lande – både for deres og for vores egen skyld.

Folketinget er allerede præsenteret for to forslag til vedtagelse. I SF kan vi sådan set bakke op om og stemme for dem begge to. Vi synes bare ikke, at strategier gør en forskel i sig selv. Jeg synes også, at debatten i dag har vist, at det at være enig om en strategi ikke er det samme, som at man kan blive enig om en strategi. Det, jeg til gengæld tror og mener vi skal blive enige om, er, at vaccineproduktion er afgørende for, at vi kan få løst pandemien.

Derfor tillader jeg mig også at fremsætte et tredje bud på et forslag til vedtagelse ved at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen bør arbejde for øget vaccineproduktion nationalt som globalt.

Folketinget ønsker en redegørelse for danske virksomheders muligheder for at bidrage til vaccineproduktion samt reetablering af statslig vaccineproduktion. Folketinget er uforstående overfor statsministerens samarbejde med Østrig og Israel og noterer sig ønsket om et udbygget samarbejde i EU.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 89).

Tak for ordet.

Kl. 14:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak for dette forslag til vedtagelse, som også vil indgå i de videre drøftelser. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgø.

Kl. 14:31

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til fru Kirsten Normann Andersen for talen. Vi er jo i store træk fuldstændig enige. Det undrer mig bare lidt, når fru Kirsten Normann Andersen siger, at debatten her viser, at det kan være svært at lave en vaccinestrategi. Derfor skal jeg bare høre, om ordføreren ikke er enig i, at forudsætningen for, at vi får en vaccinestrategi – med alle de gode input, der kommer her – er, at vi sætter os ned sammen, og at det er noget, vi bruger de parlamentariske redskaber til at få udformet, frem for at det er noget, der foregår, uden at der er parlamentarisk deltagelse i det – og med de konsekvenser, som ordføreren jo ganske rigtigt påpeger har været uheldige i forhold til det.

Kl. 14:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:32

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jo, og jeg synes i virkeligheden også, at der har været meget mere drøftelse af strategi, end nogle partier i de seneste dage har villet vedkende sig. Jeg husker tilbage på starten af den her pandemi, hvor vi sad med beslutninger, store beslutninger om kæmpestore beløb, som skulle afsættes i EU-regi for at poste penge i produktionsvirksomheder med henblik på at udvikle vacciner. Det var jo en strategi, og det var også en rigtig strategi – en masse gode offentlige kroner,

der blev brugt til at forske så meget, at det også lykkedes at stå med vacciner på et forholdsvis tidligt tidspunkt. Derfor er jeg også optaget af, at vi i højere grad fokuserer på, at det er produktion, mere end det måske er køb af noget, som ikke er tilgængeligt lige i øjeblikket. Men produktion er et nøgleord i forhold til en strategi, og der tænker jeg der måske var en lille smule langt fra den ene side af Folketingssalen til den anden.

Kl. 14:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:33

Peder Hvelplund (EL):

Det kunne jo have været meget rart at have vidst, hvad det præcis var, der var formålet med turen til Israel, f.eks., hvad det var for et samarbejde, man skulle indgå i der, og hvad det er for et forsknings-samarbejde, man forestiller sig, der skal være. Jeg kunne i hvert fald og Enhedslisten kunne godt tænke sig at være en del af de overvejelser om, hvad det er for nogle fremtidige spor, vi lægger. For hvis jeg sad f.eks. i Stockholm eller i Berlin eller i Paris eller i Bruxelles, tror da jeg også, at jeg ville se lidt på, hvor det er, Danmark er på vej til at bevæge sig hen, hvor man interesserer sig for at samarbejde. De drøftelser ville jeg da godt være en del af, især når de så foregår i så kontroversielt et samarbejde, som med f.eks. i Israel og Østrig og nu måske også Ungarn.

Kl. 14:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:34

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det har vi jo så også fået lejlighed til i dag, kan man sige. Og vi har også været med til at udtrykke kritik af overvejelserne om et etableret samarbejde med Israel om køb af vacciner, ligesom vi også er kritiske, i forhold til at der ikke kunne samles flertal i EU om at blive enige om at bede WHO om at suspendere patenterne på vacciner, for det tror vi faktisk på godt kan give mening. Jeg har set, at andre tænker, at det ikke er så godt for den måde, som markedet arbejder på. Det tror jeg så godt kunne gøre sig gældende her, hvor man faktisk har postet rigtig mange milliarder kroner i forskning og i produktion.

Kl. 14:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Kirsten Normann Andersen. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Det Radikale Venstre, og det er hr. Stinus Lindgreen. Velkommen.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Stinus Lindgreen (RV):

Tak for det, og mange tak til Enhedslisten for at tage en meget vigtig dagsorden op. Det er jo svært at sige mange positive ord om coronapandemien, men jeg er dog nødt til at fremhæve, hvor imponerende det trods alt er, at vi på under et år, fra verden første gang stod over for en ny virus, har udviklet indtil flere virksomme vacciner. Det er en fantastisk præstation, og det viser også, hvor langt vi kan komme med videnskab, internationalt sammenhold og offentlig-privat samarbejde.

Det har dog også vist for alle, at vaccineudvikling er en ekstremt kompliceret proces, der kræver specialiseret viden, biologisk indsigt og avancerede faciliteter. Det har også vist, at vaccine ikke er én ting. Der er tale om meget forskellige tilgange og derfor også meget

forskellige krav til både viden og produktion. Det er, som det er blevet sagt flere gange, populært sagt ikke en simpel bageopskrift, som man bare kan flytte fra en fabrik til en anden. Det kræver tid, ressourcer, viden og teknik, og det fejler da også i flere tilfælde. Det har vi også set under coronapandemien her, hvor nogle potentielle vaccinekandidater er blevet opgivet langt inde i processen. Der er en stor risiko forbundet med at udvikle vacciner, og man risikerer at spille endog meget store summer, men sådan fungerer forskning nu engang. Vel at mærke er der her tale om ikke bare små, men store, veletablerede virksomheder, der trods alt måtte opgive deres vaccinedrømme.

Det er også blevet tydeligt for alle, at vacciner er en helt afgørende del af løsningen, der skal få os ud af epidemien. Det gælder i dag, men det gælder også for fremtidige epidemier. Derfor er det også klart, at den nationale vaccinestrategi er et anliggende, som Folketinget bør blive inddraget i. I den aktuelle situation er der ingen, der ved, om vi får brug for revaccination eller beskyttelse mod nye varianter. Men problemet rækker længere frem end det.

Vi skal sikre både udvikling og produktion af vacciner, ikke bare i Danmark, men internationalt, og ikke bare i forhold til corona, men også i forhold til endnu ukendte sygdomme. Ingen kan vide, hvad fremtiden byder på, hvilken teknologi der viser sig at være den rette, hvilken viden der er den afgørende, eller hvilken produktionsform der er den rigtige. Pandemier er i sigens natur grænseoverskridende, og vi hverken kan eller skal have faciliteter i Danmark til alle tænkelige scenarier. I stedet er vi nødt til at tænke internationalt i samarbejde. Vi må sikre overblikket over faciliteter til alle dele af produktionen fra udvikling over produktion til steril påfyldning, så vi kender kapacitet og flaskehalse. Kun sådan kan vi være forberedte, næste gang vi står i en lignende situation, så vi kan komme i gang hurtigere og mere fokuseret. Og vi har jo her set, hvordan offentlig-privat samarbejde virkelig kan sætte skub i en udvikling til gavn for alle.

Det er i mine øjne helt oplagt at fokusere på det europæiske samarbejde, hvor vi jo allerede nu kan se en stor produktion af vacciner. Det er vist tydeligt for alle, at den fælles europæiske strategi ikke har været helt uden problemer, men jeg kan ikke se for mig, at vi havde stået bedre ved at stå alene. I alles kamp mod alle midt i en grænseoverskridende pandemi taber vi alle. I stedet skal vi lære af såvel sejre som fiaskoer, hvordan vi sikrer et optimalt system næste gang. Det må være målet.

Netop derfor undrer det mig også, at statsministeren valgte at tage til Israel for nylig. Jeg forstår til fulde og jeg deler til fulde statsministerens ambition om at sikre flest mulige vacciner til den danske befolkning. Det er en helt afgørende del af vores kamp mod corona. Der er allerede sagt meget om timingen, den israelske valgkamp og udenrigspolitiske signaler. Jeg vil bare fremhæve to ting. For det første finder jeg det misvisende at kalde dem verdensmestre i vacciner, al den stund at de ikke har udviklet en eneste vaccine imod corona. For det andet, og endnu vigtigere, er der det signal, man sender til EU og vores fælles indsats, ved at man vælger at gå enegang. Vi er kommet forbløffende langt i udviklingen af vacciner og i kampen mod corona. Det viser styrken i internationalt samarbejde, i offentlig-privat samarbejde og i at give støtte til forskning og udvikling. Det er den vej, vi skal gå også i fremtiden. Tak for ordet.

Kl. 14:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Dermed kan jeg byde velkommen til den næste ordfører, og det er ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Velkommen til fru Katarina Ammitzbøll.

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Først og fremmest tak for at rejse den her debat om vacciner og internationalt samarbejde. Det er jo utrolig vigtigt, når vi netop står i en global sundhedskrise. Nogle i dag har sagt, at markedet ikke har løst opgaven, og at glasset er halvt tomt. Omvendt vil jeg mene, at glasset er mere en halvt fyldt. For et år siden var der nærmest ingen, som troede, at vacciner ville være vores vej ud af coronakrisen, tværtimod. Det var vurderet, at det ville tage minimum 2 år at udvikle en ny behandling, for det plejer det. Og det koster også normalt op til 1 mia. kr. Det er ikke bare fri forskning, man propper ind i et produktionsapparat, som måske et parti her i salen tror. Det er faktisk en stor investering, virksomhederne gør. Det var også en fælles strategi og risikodeling, vi tog i EU og sammen med virksomheder, nemlig at forudbetale indkøb af vacciner for netop at dele den risiko med at udvikle vacciner i en meget høj hastighed.

Nu står vi et år efter, og knap 600.000 danskere er vaccineret, og alle er vaccineret den 25.7. Det er ikke om særlig lang tid. Og inden vi er færdige, har vi nok udviklet et coronapas eller et grønt kort i EU, så vi kan få åbnet op for vores erhvervsrejser, for turisme, og så vi kan få sat gang i vores indre marked.

Vores udgangspunkt har altid været, at vi er imod offentlig vaccineproduktion. Derimod bør vi, som vi gør i dag, arbejde inden for et EU-regi, for det er jo lykkedes at stå sammen om at indkøbe vacciner i fællesskab og fordele dem imellem os. Det er alt sammen i meget tæt dialog med de absolut dygtigste private virksomheder på området. Vi har netop forudbetalt og fået produceret vacciner med meget høj hast.

Virksomhederne har jo også under coronatiden vist, at man kan udrullet det i stor skala, og vi har et tæt offentligt-privat samarbejde. Det er ikke et enten-eller, det er et offentligt-privat samarbejde. Det er noget, vi faktisk kan være stolte af i Danmark. Men vi går ikke ind for den offentlige produktion. Og flere organisationer, bl.a. Pharmadanmark, Novo Nordisk og lægemiddelindustrien advarer jo også imod den nationale vaccineproduktion og kalder det urealistisk. Vi skal huske på, at der var en grund til, at den tidligere vaccineproduktion i Danmark ikke løb rundt. Det var underskudsgivende, og der blev ikke leveret tilstrækkeligt med leverancer.

Men hvad kom der så ud af rejsen til Israel? Det er jo egentlig det, vi drøfter. Det skulle være et styrket samarbejde og for at støtte udvikling og forskning. Det er bestemt relevant, men det kan man jo også gøre i EU-regi, for det foregår allerede. Forskning er meget langsigtet, og derfor undrer det os i Det Konservative Folkeparti, at statsministeren skulle rejse af sted over stok og sten, mens krisen rasede og man var i gang med at diskutere med de forskellige partiledere. Men statsministeren var utålmodig, forklarede hun før. Men forskning tager jo netop lang tid, og man kom jo ikke hjem med vacciner. Derfor er det jo lidt modsætningsfyldt, at man så rejser. Jeg tror heller ikke, at de øvrige EU-lande ligefrem er tålmodige og giver sig tid.

Netop nu er tre lande i EU i gang med at se på f.eks. vaccinen fra Rusland og på at få accelereret vaccineproduktionen. Den skal selvfølgelig være EMA-godkendt. Det var netop også det, man havde vedtaget i EU i form af nye fem punkter, altså hvordan vi kan fremskynde vaccineproduktionen og samarbejdet i EU. Vi går jo ind for det allerede. Alle eksperimenterer. Derfor skulle man jo rykke hurtigere, både på vaccinegodkendelsen ud fra data og også i forhold til indkøb af nye vacciner – 300 millioner doser.

Så derfor vil vi sige, at med det her går vi jo ind for, at vi støtter teksten fra Venstre om, at vi skal have et samarbejde omkring vaccineproduktion, også fordi det hører med under kritisk infrastruktur. Tak for ordet.

Kl. 14:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Der er ikke ønske om korte bemærkninger til ordføreren. Vil ordføreren være venlig at gøre klar til den næste ordfører? Den næste ordfører kommer fra Liberal Alliance, og det er hr. Henrik Dahl.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. Nogle gange tror jeg, det er meget godt, at partierne træder et skridt tilbage og spørger sig selv: Hvorfor eksisterer vi? Det gjorde jeg i hvert fald selv, da jeg så indkaldelsen til den her forespørgselsdebat, og jeg synes, det var en rigtig god øvelse. Den var afklarende, oplysende, i hvert fald for mig selv.

Liberal Alliance eksisterer først og fremmest for at beskytte borgerne mod politik og politikere. Vi mener selvfølgelig, at der skal være lov og orden, og vi mener, der skal være fornuftig regulering i mange tilfælde. Vi mener, der skal være offentlig service, der nogenlunde står på mål med den service, vi har i dag. Men vi mener også, at Folketinget på nogle punkter er kommet ud af kontrol. Fra 1989 til 2019 voksede mængden af regler i Danmark fra 7,2 millioner ord til 20,9 millioner ord. Det er en stigning på næsten 200 pct., 189 pct. for at være helt nøjagtig. Det får jo mængden af ansatte, der skal administrere reglerne, til at vokse. Det forprester tilværelsen for borgerne, og der er nogle amerikanske forskningsresultater, som antyder, at det også lægger en dæmper på den økonomiske vækst – altså at det gør samfundet fattigere.

Derfor skal Folketinget, og jeg havde nær sagt for alt i verden ikke blande sig i, hvordan der produceres vacciner, eller hvordan de bliver fordelt. Her vil jeg tillade mig at citere Svend Auken. Han sagde:

En kamel er et forsøg på at tegne en hest udført af en forligskreds.

Det er jo meget, meget vise ord: En kamel er et forsøg på at tegne en hest udført af en forligskreds. Hvis Folketinget skulle producere og fordele vaccine, ville det meget hurtigt komme til at ligne infrastrukturpolitikken: Kunne det ikke være en god idé med en jernbane i min valgkreds eller en omfartsvej i min valgkreds eller et bugt på landevejen, så den kom tættere på den by, hvor jeg bor? Eller også bliver det ligesom socialpolitikken: De interessegrupper, der har de højeste stemmer, får den største opmærksomhed, og de interessegrupper, der lider i stilhed eller savner venner her i huset, får lov til at fortsætte med at lide i stilhed.

Derfor nytter det ikke noget, hvis vaccinepolitikken ligner transportpolitikken, og det nytter heller ikke noget, hvis den ligner socialpolitikken, men det vil helt sikkert ske, hvis Folketinget begynder at blande sig alt for meget. Så vaccinepolitik skal helst tilrettelægges af rationelle og professionelle mennesker, og derfor er det nødvendigt, at vi beskytter borgerne imod Folketinget, havde jeg nær sagt. Det mener jeg selvfølgelig ikke, det er at stramme den, men når vaccinepolitikken skal tilrettelægges af rationelle og professionelle mennesker, er det bedst, at vi har nogle eksperter til at tilrettelægge den, og fra det politiske niveau kommer vi så og stiller spørgsmål til eksperterne og godkender til sidst resultatet af det.

Vi har vores eget forslag til vedtagelse. Jeg har ikke koordineret det med Socialdemokratiet, men man er velkommen til at tilslutte sig det, og det vil jeg læse op nu:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at vaccinespørgsmålet er af allerhøjeste vigtighed. Danmark skal have adgang til så mange vacciner som muligt så hurtigt som muligt, indtil befolkningen er vaccineret.

Folketinget forventer, at ønsket håndteres professionelt og med den højeste faglige ekspertise, og at ideologiske overvejelser om offentlig eller privat produktion tilsidesættes i processen.« (Forslag til vedtagelse nr. V 90).

Tak for ordet.

Kl. 14:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:48

Peder Hvelplund (EL):

Så lykkedes det alligevel, hr. Henrik Dahl. Jeg havde bestemt mig for, at nu ville jeg ikke stille flere spørgsmål i dag, men det her var alligevel så klar en opfordring til at få en lille ideologisk diskussion, at jeg ikke kunne lade være. Så på den måde er missionen jo nok lykkedes for hr. Henrik Dahl.

Det er i forhold til det med, at man skal overlade det hele til markedet og sige, at det er bedst bare at overlade det til eksperter. Nu er det sådan, at der dør halvdelen million mennesker årligt af en sygdom, der hedder tuberkulose – en sygdom, som reelt kan kureres, og som der jo faktisk findes en vaccine mod, der blev udviklet for 90 år siden, altså Calmettevaccinen. Og siden da er der faktisk ikke kommet nogen ny vaccine. I dag er det sådan, at hvis man får multiresistent tuberkulose, skal man tage 12 piller, tror jeg det er, igennem et år, og en af bivirkningerne er, at man bliver blind af det – det er sådan set en velkendt bivirkning. Og grunden til, at der ikke er udviklet nogen ny vaccine, er, at det jo er fattige mennesker, der dør af tuberkulose. Det er folk, der bor syd for Sahara, det er folk, der bor i Østeuropa, det er et ikkekøbestærkt publikum, og derfor er der ikke nogen interesse i at udvikle en vaccine.

Mener hr. Henrik Dahl ikke, at der ligger en eller anden forpligtigelse, i forhold til at man også skal sikre ud fra et politisk synspunkt, at de mennesker også kan tilbydes en vaccine? Og hvordan skulle markedet løse det, hvis der ikke er et købestærkt publikum?

Kl. 14:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:50

Henrik Dahl (LA):

Altså, der bliver jo også udviklet vaccine til smalle sygdomme, havde jeg nær sagt, og det er selvfølgelig typisk i lande, hvor man har et effektivt sundhedsvæsen. Jeg skal da være den første til at erkende, at der findes markedsfejl, eller hvad man skal sige, fordi man netop har sjældne sygdomme eller folkesygdomme, der ikke interesserer nogen. Men jeg mener nu helt generelt, at det typisk også er noget, der har at gøre med, at der jo også findes – det har man hørt om – dårlige regeringer, og at det altså er i lande, som er udsat for dårlige regeringer, eller hvor borgerne er udsat for dårlige regeringer, at de her ting sker.

Det, der er sket i de besatte områder i forhold til Israel, er jo også, at selvstyret sådan set har hjemtaget sundhedsvæsenet i selvstyreområderne og ikke har skaffet vaccine til sine egne borgere. Så der er også noget med dårlig regeringsførelse, som spiller en rolle.

Kl. 14:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:51

Peder Hvelplund (EL):

En smal sygdom. Verdens mest dræbende infektiøse sygdom, tuberkulose, kan man næppe betegne som en smal sygdom. Det er en sygdom, der dræber halvanden million mennesker årligt, en sygdom, som WHO, som Læger uden Grænser, som alle peger på som det største paradoks i forhold til den måde, vi udvikler vacciner på i dag – at der i 90 år ikke er blevet udviklet en vaccine i forhold til det, fordi der ikke er nogen økonomisk interesse i forhold til det, ligesom der heller ikke er i forhold til mange typer af antibiotika. Det er da mere end bare en markedsfejl; det er da en katastrofe, at vi står med sådan en sygdom og vi bevidst lukker øjnene for den og siger: Her har vi ikke noget ansvar – det overlader vi til markedet. Det siger vi, vel vidende at det løser markedet ikke.

Kl. 14:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Henrik Dahl (LA):

Jeg er ikke ekspert i tuberkulose, men hvis der desværre – for tuberkulose er ikke en smal sygdom – er så mange mennesker, der lider af tuberkulose, er det jo også mærkeligt, at der ikke er et marked for at kurere sygdommen. Og så må der jo være en eller anden forklaring på, at der så af en eller anden mærkelig grund ikke kan opstå et marked, som jeg så på stående fod ikke kender.

Kl. 14:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Henrik Dahl. Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, og det betyder også, at vi nu er igennem ordførerrækken, og at det således er tid til, at sundhedsministeren kan komme på talerstolen. Og det er så fint, at talerstolen bliver gjort klar til det. Velkommen.

Kl. 14:52

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det, formand, og mange tak for en glimrende debat, og jeg må da sige, at jeg jo næsten ærgrer mig over, at vi ikke havde nået at koordinere og diskutere drøftelsen med hr. Henrik Dahl, for jeg synes sådan set, det var en fuldstændig formidabel tekst, der der blev lavet. En ideologi og alt det må ligesom komme i anden række, og det, der kommer i første række, må være at sikre flest mulige vacciner og sikre det både på kort og på langt sigt. Det må vel være det, som vores arbejde må handle om, og jeg må også sige generelt til debatten her, at jeg sådan set synes, at den meget godt har afspejlet, at der faktisk bredt blandt Folketingets partier er et stort, stort ønske om at passe på det, som vi har, nemlig en stor folkelig opbakning og en efterspørgsel efter at få de vacciner til Danmark. Det er jo meget få lande, der er i den helt ekstraordinært gode situation, at befolkningen efterspørger vacciner og i den grad vil lade sig vaccinere.

Så vi har her simpelt hen en juvel, som vi skal passe så uendelig meget på, og derfor er det jo så afgørende, at vi bakker vores sundhedsfaglige styrelser op, og at vi gør, hvad vi kan, på alle de fronter, der overhovedet er, for at få skaffet vacciner, der er sikre og er godkendte og virksomme på kort sigt, og at vi også på lang sigt gør, hvad vi kan, og ikke skeler til andet end resultatet. For så kan vi sikre, at vi i Danmark og dermed også i hele verden er bedre rustet til det, som jo i hvert fald flere og flere eksperter nu taler om, altså at der på et eller andet tidspunkt – hvornår er der usikkerhed omkring – vil kunne komme et behov for en revaccination med nogle tilrettede andengenerationsvacciner. Det er jo noget af det, som

vi skal forberede os på, og igen er det jo helt typisk for coronaen, at man, når det handler om præcis hvad man skal forberede sig på, præcis hvilken vaccine, præcis hvilken mutation, ikke kan sige det, men at man bare kan sige, at der er nogle usikkerheder derude, hvor man må lægge til grund, at der kommer noget, som bliver svært at håndtere. Så det, som vi her kan gøre for at forberede os og ruste os til den situation, er virkelig vigtigt for os.

Vi står jo netop nu i den situation, at mange lande i Europa melder ud – mens vi sidder her, bliver det meldt ud fra flere lande – at de befinder sig i eller er på vej til en tredje bølge. Det er vi ikke i Danmark – det er vi ikke i Danmark – men der er flere lande både nord for os og syd for os, som nu melder klart ud, at de lukker ned, at de lukker kraftigt ned, også langt kraftigere, end vi har gjort i Danmark indtil nu, altså med udgangsforbud m.m., og der er også flere lande og flere storbyer i Europa nord for os og syd for os, hvor de direkte siger til deres befolkninger, at de nu reelt er i en tredje bølge, og der er også nogle lande, som registrerer smitterekorder. Det er den akutte situation, som vi er i, og derfor skal der simpelt hen gøres alt for at skaffe os vacciner. For det er jo den eneste helt sikre vej igennem det, plus selvfølgelig befolkningens opbakning til vores myndigheders anbefalinger, alle de test, al den opsporing, alt det andet, vi også kan gøre i vores samfund, hvor vi altså i Danmark, som det er nu og her, ikke er i en tredje bølge, og lad os sammen kæmpe for, at vi heller ikke skal ind i det. For vi har været rigelig hårdt ramt, da vi havde det største smittetal og indlæggelsestal i januar måned, og lad os komme sikkert igennem de sidste par måneder her. Tak.

Kl. 14:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til sundhedsministeren, og så er der et par korte bemærkninger til sundhedsministeren. De, der har bedt om ordet, får kun én kort bemærkning, henset til tiden.

Den første, der har bedt om en kort bemærkning, er fru Mai Villadsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:56

Mai Villadsen (EL):

Tak for det, og tak til sundhedsministeren. Vi deler jo til fulde ønsket om, at vi kommer godt igennem det her uden om en tredje bølge. Det vil jeg sige til en start.

Så vil jeg sige, at den her debat jo har handlet meget om det bagudrettede: rejsen til Israel, hvad vi har opfattet som en mangelfuld inddragelse i forhold til vaccinstrategi. Men jeg vil egentlig gerne spørge til det fremadrettede. For vi mangler vacciner i verden; det gør vi jo både i Danmark lige nu akut, men det kommer vi også til at gøre både i Danmark og på verdensplan fremadrettet. Det er først i 2024, at verdens befolkning ser ud til at være vaccineret med den kapacitet, som vi har nu. Så der mangler akut kapacitet, og derfor vil jeg gerne spørge regeringen og ministeren, om regeringen vil være med til at kaste offentlige midler ind i, at vi laver en vaccinstrategi og hjælper både Danmark og det globale med at få produceret flere vacciner.

Kl. 14:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 14:57

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Jeg er helt enig i analysen, og sagen er den, at de estimerer, som fru maj Villadsen nævner her, jo er et best case-scenarie, for situationen er jo også den, at de vacciner, der bliver produceret nu, er til den sygdom, som vi kender nu, men til de kommende mutationer skal der laves nye vacciner.

Så det her ræs, vi står med, er en af menneskehedens største og vigtigste opgaver, og der skal kastes alt ind – offentligt, privat, alt. Og Danmark har jo kastet massive midler ind i faktisk både udvikling og produktion. Danmark er et af de lande i EU, der har købt flest – vi har jo sagt ja, hver eneste gang der har været en indkøbsrunde. Det er jo en indkøbsrunde, hvor man spørger landene, om de vil byde ind her for at understøtte udvikling og produktion af vacciner, og der har Danmark jo sagt ja til det hele, og det vil vi fortsætte med.

Vi vil også fortsætte med at undersøge det danskudviklede. Kan man gøre noget for at understøtte det yderligere? Det har vi allerede puttet adskillige større summer i, og det kan sagtens være relevant at fortsætte – det vil vi selvfølgelig vende med Folketingets partier. Og vi står over for nogle temmelig store milepæle nu her i forhold til de næste niveauer af undersøgelser.

Kl. 14:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Martin Geertsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:58

Martin Geertsen (V):

Tak for det, og tak for alle besvarelserne i dag. Jeg har to spørgsmål til sundhedsministeren. Jeg skal lige være helt sikker på, om sundhedsministeren er helt sikker på, at Sundhedsministeriet ikke kunne støtte Bavarian Nordics vaccine tilbage i sommeren 2020 – om det er helt rigtigt, at det var sådan, at der var nogle EU-ting, der ligesom forhindrede det. Er sundhedsministeren helt sikker på, at det, at man var inde på et eller andet EU-spor, kunne forhindre dansk støtte? Jeg skal bare være helt sikker på, at sundhedsministeren er helt sikker på, at det er rigtigt.

Det andet spørgsmål, jeg har, er: Vil regeringen rette sig efter det forslag til vedtagelse, som et flertal i Folketinget formentlig vedtager her på tirsdag, nemlig at indkalde partierne til forhandlinger om den førte og fremtidige vaccinstrategi?

Kl. 14:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 14:59

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Tak for de spørgsmål. Jeg har jo, siden jeg læste Informations historie, bedt mine folk om at undersøge situationen, og det, jeg har fået oplyst i den forbindelse, er, at vi i ministeriet den 21. juli modtog besked fra Lægemedelstyrelsen om, at man var blevet informeret om, at Adapt Vac havde indgået licensaftale med Bavarian Nordic, og de var på det tidspunkt på Europa-Kommissionens liste over potentielle indkøbsmuligheder. Der skriver Lægemedelstyrelsen så, og jeg citerer:

Muligheden for nationalt at reservere en vaccinekvote til Danmark fra Adapt Vac er hermed ikke længere til stede. Det kan nu kun ske via EC-proceduren.

Det er der den 21. juli, og det var citeret derfra. Så skriver de i øvrigt også:

Dersom Kommissionen skulle fravælge Bavarian Nordic i sin videre proces, vil vi orientere jer, og eventuelt nationale forhandlinger kan så på ny genåbnes.

Det skete så i september måned, hvor der kom en ny vurdering. Og jeg vil sige, hvis jeg med formandens tilladelse lige kan svare på det andet, at naturligvis vil regeringen overholde det, som Folketinget må beslutte.

Kl. 15:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 15:00

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak for talen og de positive tilkendegivelser, både i forhold til problemets omfang og også det, at der selvfølgelig bliver indkaldt til forhandlinger. Det synes jeg er klogt. Men bare lige for helt at forstå det, som hr. Martin Geertsen også er inde på i forhold til forholdet mellem vaccinen på Københavns Universitet og henvedelsen til EU, altså om der var nogle retslige forhindringer for, at man kunne gå ind at støtte vaccinen på KU, for som jeg har forstået det, og som jeg forstod artiklen i Information, har Kommissionen jo afvist, at der var det, men at der netop var mulighed for, at man godt kunne støtte den, men at der var en politisk begrundelse for, at man ikke ville gå ind at støtte den, så vil jeg bare gerne høre ministerens svar på, om der var juridiske forhindringer i forhold til de aftaler, der ligger, der gjorde, at man ikke kunne gå ind at støtte vaccinen fra Københavns Universitet, eller om det var en politisk beslutning, at man ikke ville gå ind at støtte den.

Kl. 15:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:02

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Ansvar for de beslutninger, der er truffet, står jeg selvfølgelig på mål for. Det er efter indstilling fra vores Lægemedelstyrelse, som jo altså skrev den 21. juli, at der var den her situation. Der skrev de direkte til os, at eventuelt nationale forhandlinger skulle afvente en afklaring her. Det var deres vurdering over for os, og det er jo dem, som rådgiver os, også om det juridiske.

Jeg vil meget gerne redegøre for de nærmere juridiske specifikationer, men jeg tror, at vi så må gøre det skriftligt, for det vil også kræve, at vores jurister i ministerie og styrelse er inde over og kommer med vurderinger af det her. Og for at supplere: Det er på ingen måde endelig afgjort, at det ikke bliver til, at Danmark kan være med til at støtte de næste niveauer af afprøvning af de her vacciner, og vi har jo støttet med forskning. Vi står netop, som jeg nævnte før for Mai Villadsen, over for nogle milepæle her, og hvis der er en mulighed og hvis det giver mening, vil vi vende tilbage til Folketinget og drøfte med Folketingets partier, hvorvidt vi skal gå videre ad den vej, og jeg har noteret mig, også her i dag, at Folketinget har udtrykt interesse præcis for det.

Kl. 15:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der plads til den sidste korte bemærkning, og det er til fru Liselott Blixt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:03

Liselott Blixt (DF):

Jeg må summere op på mine kollegaers spørgsmål om netop den vaccine, der er blevet forsket i og produceret i Danmark, i forhold til hvornår det var, man gik ind og prøvede at lave en aftale, men jeg tænker, at vi bliver nødt til at have noget på skrift: en redegørelse med datoer for, hvornår det var selve vaccinen Adapt, hvornår det var Bavarian Nordic, og hvornår de har stået på listen over de virksomheder, som EU forhandlede med. Der bliver vi altså nødt til have et tidsperspektiv, i forhold til hvornår man gjorde hvad, og det håber jeg vi kan få.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 15:03

1) Til udenrigsministeren af:

Mette Hjermand Dencker (DF):

Vil udenrigsministeren arbejde for, at alvorlige og systematiske brud på menneskerettighederne, herunder religionsfriheden, vil få konsekvenser for vores samarbejdslande?

Kl. 15:03

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Det vil vi sagtens kunne levere. Også i den her sag har vi haft én interesse og kun en, og det er, at hvis der er noget, vi kan undersøge eller gøre – hvis der er en styrelse, der siger til os, at her er der noget interessant og her kan man gøre noget, eller hvis vi får noget at vide igennem EU eller andre kollegaer eller andre lande – borer vi ud til bunds og går igennem. Vi er altså på alle fronter, og det er vi nødt til at være. Erfaringen alene med indkøbsstrategien, den danske, igennem EU viser det jo også. Her har vi sagt ja til alle de tilbud, vi har fået, og slået til, også selv om vi rundede 5 millioner doser, 10 millioner doser, 15 millioner doser og 20 millioner doser. Danmark har lidt under 6 millioner indbyggere, og man kan spørge, om man virkelig skulle lave forhåndsaftaler om indkøb, og ja, det skulle vi, og det var meget, meget klogt, at vi gjorde det, og at vi ikke, som desværre nogle andre lande jo har gjort, sagde: Lad os lige holde lidt igen. Det har vi ikke gjort i Danmark, og det viser sig nu at have været utrolig godt, for der er det, vi frygtede, nemlig leveranceproblemer, og derfor skal man altså simpelt hen spille på alle heste, der er i ræset, og man skal også opfinde nogle undervejs, og det er så det, vi er i gang med.

Kl. 15:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Mange tak til sundhedsministeren. Så er der ikke plads til flere korte bemærkninger til sundhedsministeren, og derfor er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 23. marts 2021.

Kl. 15:05

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så skal jeg meddele, at spørgsmål nr. 3 (spm. nr. S 1109) til klima-, energi- og forsyningsministeren af hr. Torsten Gejl (ALT) udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Jeg skal samtidig meddele, at spørgsmål nr. 11 (spm. nr. S 1120) til børne- og undervisningsministeren af fru Anne Honoré Østergaard (V) udgår af dagsordenen efter ønske fra spørgeren.

Jeg skal endvidere meddele, at der er tilføjet medspørger, hr. Karsten Lauritzen (V), på spørgsmål nr. 26 og 27 (spm. nr. S 1103 og S 1104) til indenrigs- og boligministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 15:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Det første spørgsmål er til udenrigsministeren af fru Mette Hjermand Dencker fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:05

Spm. nr. S 1101

Første næstformand (Karen Ellemann):

Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:05

Mette Hjermand Dencker (DF):

Mange tak, formand. Vil udenrigsministeren arbejde for, at alvorlige og systematiske brud på menneskerettighederne, herunder religionsfriheden, vil få konsekvenser for vores samarbejdslande?

Kl. 15:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:06

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Tak. Og tak til spørgeren for spørgsmålet. Regeringen lægger stor vægt på at forebygge og bekæmpe alvorlige og systematiske brud på menneskerettighederne, og det gælder også, når overgrebene rettes mod religions- og trosfriheden.

Som medlem af FN's Menneskerettighedsråd har vi været med til at påpege alvorlige menneskerettighedskrænkelser også i samarbejdslande. For at tage et aktuelt eksempel har vi påtalt de alvorlige menneskerettighedskrænkelser i Myanmar og været med til at vedtage en mekanisme til indsamling og håndtering af bevismateriale til eventuelle fremtidige retssager om overgreb. I EU's Ministerråd har vi arbejdet for den nylige vedtagelse af sanktioner mod Myanmar.

I EU-regi har vi EU's menneskerettighedsdialoger med de enkelte lande, men også de geografiske sanktionsregimer, og senest med det nye globale menneskerettighedssanktionsregime har vi sådan set styrket vores mulighed for at lægge pres på de regeringer, som begår krænkelser.

Vi har også en vigtig dialog om menneskerettigheder med regeringerne i mange af de lande, hvor vi er repræsenteret. Det er netop ved tilstedeværelse, vi har størst mulighed for at indgå i kritisk dialog, og særlig i de lande, hvor respekten for menneskerettigheder ikke altid overholdes, kan vi på den måde gøre en reel forskel.

I alle vores samarbejdslande har vi en tæt og kritisk dialog med myndighederne om menneskerettigheder, demokrati og religionsfrihed, og i de lande, hvor dialogen med regeringen er svær, går vores udviklingsbistand i vid udstrækning uden om regeringen via støtte til civilsamfundet i landet. Mange af vores civilsamfundspartnere arbejder aktivt med netop at beskytte menneskerettighederne for udsatte og forfulgte, og derfor nytter det ikke meget at true med at trække i bistanden – det vil primært gå ud over dem, der i forvejen er fattige og udsatte. Og så skal vi selvfølgelig have blik for, at bistanden også kommer mindretallene til gavn.

Kl. 15:08

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Og så er det spørgeren for uddybende spørgsmål.

Kl. 15:08

Mette Hjermand Dencker (DF):

Tak for det. Og jeg vil sige: Stor respekt til regeringen i forhold til indsatsen i Myanmar, hvor der er et lille muslimsk mindretal, der bliver forfulgt. Det, som vi har oplevet, er jo, at kristne forfulgte fylder mere og mere. Open Doors har jo udgivet rapporten »World Watch List 2021«, som viser, at tallet bare er stigende, i forhold til hvor farligt det kan være at være kristen, især i de mellemøstlige

lande. For som ministeren også var inde på, har Danmark jo et medlemskab i FN's Menneskerettighedsråd, hvor vi jo bl.a. har forpligtet os til at fremme en bedre forståelse og en bedre implementering af tros- og religionsfriheden. Og der kan jeg bare sige, at blandt samarbejdslandene har vi Nigeria, som er nr. 12 på listen over lande, hvor det er mest farligt at være kristen – Saudi-Arabien er nr. 13, Tyrkiet er nr. 36. Set lyset af det, hvorfor i alverden har ministeren så ikke brugt det medlemskab og de forpligtelser på at sikre, at netop de samarbejdslandene – altså Saudi-Arabien, Nigeria og Tyrkiet – får nogle påtaler eller anbefalinger?

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:09

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Ja, tak til fru Mette Hjermand Dencker for spørgsmålet. Vi deler fuldstændig ønsker behovet for at beskytte religionsfrihed og trosfrihed, og der er store bekymringer i forhold til det rundtomkring i verden. F.eks. har Danmark jo stået i spidsen i FN's Menneskerettighedsråd, hvor vi er medlem nu, for et regionalt indlæg om menneskerettighedssituationen i Saudi-Arabien. Vi fik over 30 andre lande med i et indlæg for netop at påpege menneskerettighedskrænkelser. Og som vi begge to er fuldstændig opmærksomme på, er religions- og trosfrihed en menneskeret, som skal respekteres.

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Kl. 15:10

Mette Hjermand Dencker (DF):

Ministeren nævnte også det her med, at hvis vi nu trækker os, altså hvis vi trækker støtten til nogle lande – jeg formoder, at ministeren tænker på ulandsbistanden her, men ministeren nævnte frasen: hvis vi trækker støtten til nogle lande – så kan vi risikere, at det går endnu hårdere ud over de fattige. Og det, som jo er paradokset her, er, om vi skal trække støtten til f.eks. Afghanistan, der er nr. 2 på listen, som vi giver 500 mio. kr. om året til i ulandsbistand? Skulle vi trække støtten for at sende et kraftigt signal om det? Eller skulle vi via de 100 mio. kr. være med til at finansiere de krænkelser, der foregår? Det er jo det, der reelt er dilemmaet.

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:11

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Jeg vil gerne banke en pæl igennem den idé om, at vi skulle finansiere og legitimere krænkelser i Afghanistan. Tværtimod er det sådan, at når vi er i Afghanistan, så er det også for at fremme menneskerettigheder, herunder ikke mindst pigers og kvinders rettigheder. Og vi har heldigvis set fremskridt, ikke bare for den danske indsats, men også for vores tætte allierede i kampen for bl.a. pigers rettigheder i forhold til at komme i skole og få beskyttelse osv. At situationen endnu ikke er særlig god i Afghanistan, er åbenlyst for enhver, men jeg kan garantere spørgeren for, at hvis vi ikke havde været der, havde situationen været endnu værre, og jeg tror, at mange af os med gru husker det Talebanregime, som udførte nogle af de mest brutale menneskerettighedskrænkelser, man kan forestille sig.

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Kl. 15:11

Mette Hjermand Dencker (DF):

Men det handler jo om, hvilket signal det er, vi gerne vil sende med det her. Vil vi sende et signal, hvor vi siger: Det her er fuldstændig uacceptabelt, og vi vil overhovedet ikke støtte jer, så længe I ikke har styr på de forfulgte kristne, så længe I ikke beskytter kristne bedre, så længe I ikke har fået styr på det med tros- og religionsfrihed? Det er jo et stærkt signal at sende, og det er jo ikke første gang, vi har gjort det; hele verdenssamfundet gjorde det jo også, dengang der var apartheid i Sydafrika, hvor man jo også udelukkede dem. Det er jo noget, vi sagtens kan gøre, altså sende det her stærke signal. Er ministeren ikke enig i, at det kunne være stærkt, hvis vi var flere lande, der gik sammen om det, især gennem FN's Menneskerettighedsråd?

Kl. 15:12

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:12

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Jeg håber, at spørgeren er enig med mig i, at det at sende et kraftigt signal jo netop er, at man bringer menneskerettighederne op, og at man forbedrer situationen i forhold til menneskerettigheder i de lande, som vi i forvejen er til stede i. Hvis vi bare trækker os ud og vender ryggen til og lader det hele hensygne i et kaos af menneskerettighedskrænkelser og overgreb, så kan vi i hvert fald kun være sikre på én ting, og det er, at netop de mennesker og de grupper, altså dem, som desperat søger tros- og religionsfriheden, er dem, som ville svigte dem. Så jeg er fuldstændig enig i, at vi skal sige fra, men vi skal også hjælpe de mennesker, som vi siger fra for at hjælpe, og ikke bare vende dem ryggen.

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Spørgsmålet er besvaret, og tak til fru Mette Hjermand Dencker fra Dansk Folkeparti.

Vi fortsætter med spørgsmål til udenrigsministeren, denne gang stillet af hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 15:13

Spm. nr. S 1107 (omtrykt)

2) Til udenrigsministeren af:

Peter Juel-Jensen (V):

Hvad vil udenrigsministeren gøre for at sikre, at der fortsat er mulighed for transit gennem Sverige til Bornholm, f.eks. gennem en fast juridisk aftale med Sverige?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo at læse spørgsmålet højt.

Kl. 15:13

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Hvad vil udenrigsministeren gøre for at sikre, at der fortsat er mulighed for transit gennem Sverige til Bornholm, f.eks. gennem en fast juridisk aftale med Sverige?

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:13

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Tak til hr. Peter Juel-Jensen, som spørger mig om, hvad jeg skal gøre for at sikre, at der fortsat er mulighed for transit gennem Sverige til

Bornholm, f.eks. ved at indgå en fast juridisk aftale med Sverige. Lad mig starte med at slå fast, at vi i dag allerede har fået løst mange af de udfordringer, der tidligere var med transitten gennem Sverige til Bornholm. Vores dialog med de svenske myndigheder har været medvirkende til, at der blev åbnet op for generel transit til Bornholm. Den dialog vil vi selvfølgelig fortsætte og har fortsat.

Jeg går ud fra, at der primært spørges til, hvordan vi også i fremtiden kan sikre transit gennem Sverige til Bornholm. Det er jo desværre ikke utænkeligt, at covid-19 kan kræve, at restriktioner i fremtiden strammes. Regeringen mener, det vil være en klar fordel med en mere fast aftale om gnidningsfri transit til og fra Bornholm og om muligt gerne i form af en transportkorridor. Det er et vigtigt emne for regeringen som helhed og for mig som udenrigsminister og i øvrigt som bornholmer, og det er også derfor, jeg sammen med relevante danske myndigheder vil drøfte, hvilke konkrete muligheder der er for, at vi på sigt kan sikre transitten til og fra Bornholm, og de forskellige løsningsmodeller vil vi tage videre i dialog med de relevante svenske myndigheder.

I sidste ende, og det ved spørgeren udmærket, er det selvsagt Sverige selv, der bestemmer, hvilke indrejserestriktioner der gælder til Sverige, ligesom vi i Danmark bestemmer indrejserestriktioner og grænserestriktioner til Danmark.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Spørgeren.

Kl. 15:15

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, minister. Det er ikke første gang, vi står her, for vi har stået her før. Det er lidt, som om man har købt en bolig for enden af en lang vej, men når man så flytter ind og skal til at bruge sin bolig, finder man ud af, at man ikke har vejretten. Det er faktisk den følelse, man står med som bornholmer. Folketinget har indgået en aftale om, og det er der god fornuft i, at skal man til og fra Bornholm, skal man via Sverige. Man har bare glemt at sikre sig vejretten. Så når vi nu står her igen, minister, er det, som om vi gerne på et tidspunkt vil undersøge mulighederne for en eller anden form for juridisk aftale med svenskerne, men hvornår tager ministeren så jakken på og kommer i arbejdstøjet og begynder en forhandling med den svenske regering?

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:15

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

For det første kan jeg fuldstændig genkalde mig den følelse, måske også som bornholmer, som hr. Peter Juel-Jensen beskriver her. Vi må også huske, at regeringen ikke har siddet på hænderne, for vi har gjort rigtig meget løbende og i tæt dialog også med Bornholm i forhold til at løse de problemer, der er. Da Sverige eksempelvis indførte indrejseforbud i december, var der ikke undtagelser for hverken bornholmere eller den generelle transit til Bornholm, men det er der i dag, og det er bl.a. grundet regeringens dialog med Sverige, der har været med til at sikre de her lempelser. Og regeringen arbejder altså for, at der også fremover findes så gode løsninger som muligt for transitten til og fra Bornholm – helst løsninger, der varigt kan sikre gnidningsfri transit til og fra Bornholm. Det er vores mål, og det forstår jeg også spørgeren bakker regeringen op i.

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Spørgeren.

Kl. 15:16

Peter Juel-Jensen (V):

Men der er ingen tvivl om, at det optimale vil være at få nogle varige løsninger. Selvfølgelig skal en regering handle på den korte bane, når man nu bliver udfordret, men jeg vil bare gerne i gang. Ministeren og jeg har jo siddet i Folketinget sammen igennem rigtig mange år, og jeg tror, at vi begge to kan huske, at tilbage i 2007 tog den daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen en tur til Berlin og talte med sin tyske kollega Angela Merkel. Der blev man enige om nogle retningslinjer, en aftale om, at der skulle bygges en bro over Femern, og så rejste man hjem. Man satte lige et par navne på et stykke papir, så kom man hjem, og så tog de respektive parlamenter, de faglige ministre, over og fik lavet en aftale – og vi er faktisk i gang med at bygge den bro. Vi må lave en eller anden form for en aftale for at komme i gang, minister.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Så er det ministeren.

Kl. 15:17

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Jeg kan forsikre spørgeren om, at vi løbende er i dialog med de svenske myndigheder om de svenske indrejserestriktioner og transit til Bornholm. I den dialog rejser vi naturligvis også behovet for varigt at sikre en gnidningsfri transit til og fra Bornholm, og den foregår i flere spor, herunder også på ministerniveau, men også myndighed til myndighed. Jeg tror, at vi alle sammen i den her coronatid, vi er i, ville ønske, at der ikke var behov for sådanne restriktioner, eller at der blev sådanne restriktioner. Nu er de der bare, og vi har en dialog med Sverige om at finde en løsning, for vi vil selvfølgelig gerne finde en løsning for bornholmerne så snart som muligt.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Så er det hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 15:18

Peter Juel-Jensen (V):

Så lad mig gøre mit sidste spørgsmål meget kort: Har udenrigsministeren foreslået Sverige en decideret aftale om en transportkorridor? Har man bedt sin svenske kollega om sådan en?

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:18

Udenrigsministeren (Jeppe Kofod):

Vi har været i dialog med de svenske myndigheder. Det er ikke bare mig selv som udenrigsminister, men også de ansvarlige danske myndigheder – nu ligger indrejserestriktioner ikke hos mig som udenrigsminister, men under andre ministre – plus de myndigheder, som er ansvarlige, i både Danmark og Sverige. Jeg har også taget det spørgsmål op med min kollega og også med andre i min dialog med Sverige, for jeg vil gerne finde en løsning på det her problem og helst, som jeg siger, en transportkorridor, der ville kunne løse det også på længere sigt og i den situation, vi er i.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Tak til udenrigsministeren og til hr. Peter Juel-Jensen. Spørgsmålet er besvaret.

Vi går videre til det næste spørgsmål (spm. nr. S 1111). Det er til sundhedsministeren, og det er stillet af fru Mette Thiesen fra Nye Borgerlige.

Kl. 15:21

Kl. 15:19

Spm. nr. S 1109

3) Til klima-, energi- og forsyningsministeren af:

Torsten Gejl (ALT):

Vil ministeren tage initiativ til at lave en tidsplan for fremlæggelse og implementering af en generel CO₂-afgift?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 15:19

Spm. nr. S 1111

4) Til sundhedsministeren af:

Mette Thiesen (NB):

Hvad mener ministeren om, at mange børn og unge lider, fordi regeringen og dens støttepartier nægter dem at komme tilbage i skole?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo til fru Mette Thiesen at læse spørgsmålet højt.

Kl. 15:19

Mette Thiesen (NB):

Tak. Hvad mener ministeren om, at mange børn og unge lider, fordi regeringen og dens støttepartier nægter dem at komme tilbage i skole?

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:19

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Mange tak for det spørgsmål. Der er overhovedet ikke nogen tvivl om, at det er forbundet med et stort, stort afsavn for både børnene og selvfølgelig også for deres lærere, at undervisningen har været nødt til at foregå virtuelt i nu en temmelig lang periode. Det er også derfor, at det allerførste, vi begyndte at åbne op igen, netop var de mindste klasser, og det var jo efter anbefaling fra den her gruppe af eksperter, som netop vurderer trivsel og sundhed, men også økonomi og andet – det er altså en vigtig gruppe at have med inde. Det var ikke kun, fordi vi politisk syntes, det var rigtigt. Så det var de første, vi åbnede op for.

Nu er der så også i store dele af Danmark, ikke hele Danmark, men store dele af Danmark, åbnet op for afgangseleverne, ligeså vel som der er fundet nogle fleksible modeller for, at man i hvert fald trods alt kan mødes udendørs, hvor der er meget mindre smitte. Det gælder for de elever, som er i mellemklasserne.

Mit håb er, at vi kan lave en bred politisk aftale inden for få dage, hvor vi kan få så mange børn som overhovedet muligt tilbage i skolen i så lang tid som muligt allerede efter påske. For der er ingen tvivl om, at det her er et ungdomsliv, hvor man må sige, at de børn og helt unge mennesker, vi har med at gøre, har brug for deres kammerater og deres lærere. Så det er en virkelig vigtig prioritet, og jeg er meget, meget glad for, at der er en total politisk enighed om, at det er det, der må være vores første prioritet.

Mens det sker, og mens de forhandlinger sker, er jeg også, ikke for at male fanden på væggen, nødt til at gøre opmærksom på, at der jo desværre er lande omkring os nu, både nord for os og syd for os, som oplever nye smitterekorder, som, mens vi står og taler her, melder ud, at de er på vej ind i eller decideret er i en tredje bølge, og som lukker voldsomt ned. Det er jo det, som er begrundelsen for, at vi er nødt til at gøre det her forsigtigt, så vi ikke skal ud i en ødelæggende og dødelig tredje bølge.

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 15:21

Mette Thiesen (NB):

Tak for svaret. Nu er det jo sådan, at regeringen og dens støttepartier, hvis de ville, kunne lade alle børn og unge komme tilbage i skole nu. Hvis man oprigtigt vil hjælpe de mange børn og unge, der føler sig deprimerede, så har man faktisk muligheden for det, men man bruger den ikke. Man nøjes med at give 5.-8. klasserne lov til en enkelt dag om ugen at få udendørs undervisning. Regeringen og støttepartierne fejrer det som en stor sejr, men det er jo komisk, og hvis det ikke var så tragisk og et svigt af dimensioner, ville man jo grine af det i ren afmagt.

Fagfolk siger, at flere børn og unge har gjort selvskade, at der er en markant stigning i angsthenvendelser, og at flere børn og unge føler sig ensomme. Min ældste søn, der går i 5. klasse, er udsat for regeringens og støttepartiernes jerngreb. Han vil bare gerne i skole sådan rigtigt.

Hvorfor giver regeringen, der har magten, børn, unge og forældre indtrykket af, at man ønsker alle tilbage i skole, når man så ikke bare beslutter det?

Kl. 15:22

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:22

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Vi har kun ét ønske, og det er, at vi skal komme igennem den her pandemi godt og sikkert, og vi skal have børnene tilbage i skole så hurtigt som overhovedet muligt. Når vi ikke kunne gøre det i sidste måned eller bare lige kan gøre det med et fingerknips, er det, fordi der ifølge de estimer, som vi har fået leveret af vores eksperter, af, hvad det vil betyde for smittetigningen, er nogle ting, som gør, at man skal være påpasselig med det her. Vi er jo nødt til at komme igennem det her på en forsvarlig og sikker måde, så vi undgår nye store smittetigninger. Det er begrundelsen.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Spørgeren.

Kl. 15:23

Mette Thiesen (NB):

Smittetallene er lave, og det har de været længe. Og hvis der opstår et smitteudbrud, kan man lukke hurtigt og effektivt ned lokalt. Skoler og kommuner flere steder i landet har vist, at det kan lade sig gøre. Børnelæge og formand for Dansk Pædiatrisk Selskab, Klaus Birkelund Johansen, har udtalt, at skoler ikke driver epidemien, og at børn ikke bliver smittet i institution eller skole, men af forældrene i hjemmet.

Forsker Christian Kanstrup Holm har sagt, at der er bevis for, at det ikke nytter noget at lukke skolerne ned. Hvad tænker ministeren om udsagn fra de to eksperter?

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:24

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Det, vi jo altså kan se, er, at vi nu har rigtig, rigtig gode danske lave smittetal trods det, at den engelske variant udgør 90 pct. og driver

vores epidemi, ligesom der formentlig er – andre lande har ikke så gode tal, som vi har – nogenlunde samme situation i andre lande, men de har blot langt flere smittetilfælde, og man begynder nu at lukke markant og drastisk ned i mange, mange lande omkring os.

Så det er et faktum, at siden vi åbnede op – det var klogt at gøre – er der nu en stigning blandt dem i den helt unge målgruppe, der kom først tilbage i skole. Det er et faktum.

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Spørgeren.

Kl. 15:24

Mette Thiesen (NB):

Afdelingschef ved Statens Serum Institut Tyra Grove Krause sagde tilbage i november, og jeg citerer:

»Sammenligner man smittetal i Finland, hvor grundskoler har været lukkede, og Sverige, hvor skolerne har været åbne gennem hele epidemien, ses der ikke en forskel i incidensen for bekræftede covid-19 tilfælde hos børn i alderen 1 til 19 år.«

Anerkender ministeren det? For hvis ministeren ikke gør, modsiger ministeren jo netop myndighederne, som han ellers læner sig op ad. Og hvis ministeren anerkender udsagnet fra Statens Serum Institut, hvorfor er skoler og gymnasier så ikke åbnet for længst?

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:25

Sundhedsministeren (Magnus Heunicke):

Altså, jeg ved ikke, hvad der ligger i sådan en debat her, men man vil åbenbart tegne et billede af, at den her regering skulle have et eller andet politisk ønske om at holde børn hjemme fra skolen. Hvorfor skulle vi dog have det? Vi har kun et ønske om at få dem tilbage i skolen – hvorfor skulle vi have nogen som helst andre mål?

Men det, vi kan se, er, at siden vi – og det var godt, vi gjorde det, og jeg står ikke og roser os selv for det, men det var det rigtige at gøre – fik de mindste klasser tilbage i skole, kan vi nu spore, at der er en stigning i smitten i de aldersgrupper. Det er jo helt faktuel, og det er det, der er situationen. Det er på et lavt niveau, og vi kan håndtere det, men det er situationen.

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Tak til sundhedsministeren, og tak til fru Mette Thiesen. Spørgsmålet er besvaret.

Vi går videre til den næste minister, som er transportministeren. Hr. Christian Juhl stiller spørgsmål.

Kl. 15:26

Spm. nr. S 1087

5) Til transportministeren af:

Christian Juhl (EL):

Er ministeren enig i, at anholdelsen af 28 illegale russiske arbejdere på Femernbyggeriet kalder på handling fra ministeren som den reelle ejer, fordi det blotlægger et alvorligt problem med brug af social dumping hos bygherren Femern A/S og det hollandske konsortium under navnet Fehmarn Belt Contractors (FBC), som står for den del af projektet, der foregår på vandet?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo til hr. Christian Juhl til at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:26

Christian Juhl (EL):

Det er for at være klar, når formanden siger start.

Er transportministeren enig i, at anholdelsen af 28 illegale russiske arbejdere på Femernbyggeriet kalder på handling fra ministeren som den reelle ejer, fordi det blotlægger et alvorligt problem med brug af social dumping hos bygherren Femern A/S og det hollandske konsortium under navnet Fehmarn Belt Contractors (FBC), som står for den del af projektet, der foregår på vandet?

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:26

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

Tak for spørgsmålet. Lad mig indledningsvis understrege, at der selvfølgelig skal være styr på tingene i statslige anlægsprojekter, og derfor vil jeg også bare sige, som det også er fremgået af dagspressen, at jeg er meget ærgerlig over denne sag præcis som spørgeren, for min holdning er, at der selvfølgelig skal være ordentlige løn- og arbejdsvilkår på byggeriet på Femernforbindelsen. Og det er naturligvis helt afgørende, at anlægsarbejdet med Femern Bælt-tunnellen udføres inden for lovgivningens rammer. Derfor er jeg tilfreds med, at myndighederne, i dette tilfælde udlændingemyndighederne og politiet, har handlet resolut. Også bygherren har ført tilsyn i sagen, og vi har også inddraget Kammeradvokaten, som har oplyst mig om forløbet i deres redegørelse, og heri fremgår det, at der er tale om en sag, som Femern A/S fandt var uklar, og Femern A/S har derfor selv vurderet, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at standse arbejdet. Men denne konkrete sag er som bekendt overgået til domstolene og deres vurdering, og i respekt for myndighedernes og domstolenes uafhængighed vil jeg derfor ikke gå yderligere ind i den konkrete sag.

Men jeg vil gerne svare på det mere principielle, for ja, jeg vil i hvert fald også gerne dykke dybere ned i, om der er behov for at gøre yderligere for at sikre ordentlige vilkår og sikre, at loven overholdes, i forbindelse med byggeriet. Derfor vil jeg invitere Femern A/S til et møde, hvor vi kan drøfte, om selskabet har brug for yderligere værktøjer eller redskaber til at kontrollere arbejdet.

Jeg ærgrer mig ikke mindst over denne sag, fordi den skygger for de kæmpestore gevinster, som anlægget af Femern Bælt-forbindelsen fører med sig – de tusindvis af arbejdspladser på Lolland, bedre jernbaneforbindelse mellem Danmark og Tyskland, kortere rejsetid, det visionære i at bygge tunnellen. Så igen: Mange tak for spørgsmålet. Jeg ser i øvrigt også frem til at drøfte sagen nærmere på et samråd i Beskæftigelsesudvalget, som spørgeren jo har foranlediget at jeg er blevet indkaldt til.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Christian Juhl.

Kl. 15:28

Christian Juhl (EL):

Jeg citerer:

»Det arbejde, der bliver udført for Femern A/S under byggeriet af den kommende faste forbindelse over Femern Bælt, skal ske under ordnede løn- og arbejdsforhold.

Det vil Femern A/S som en statsejet og social ansvarlig virksomhed sikre ved at indføre en betingelse i udbudsdokumenterne, der pålægger både entreprenørerne og deres underentreprenører at sikre, at ansatte, der arbejder i Danmark, skal sikres vilkår, der ikke er mindre

gunstige end dem, der blandt andet gælder i henhold til kollektiv overenskomst for arbejde af samme art, hvor arbejdet udføres.»

Kl. 15:32

Det var en af transportministerens forgængere, nemlig hr. Henrik Dam Kristensen, der udtalte det her i starten af projektet, den 6. november 2012.

Vi har fået et ottesidersnotat, der viser, at Femern A/S lod 28 russiske søfolk arbejde videre, selv om det så viste sig, at de med stor sandsynlighed arbejdede ulovligt. Det var også det, ministeren selv sagde lige før. Hvad mener ministeren om, at man lader folk arbejde videre, selv om man allerede i februar ved, at det her sandsynligvis er ulovligt?

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:30

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

For fuldstændighedens skyld skal det jo siges, at dagen før spørgeren stillede dette spørgsmål, havde jeg allerede reageret på sagen. Faktisk meddelte jeg, 10 minutter efter at politiet meddelte, at man havde anholdt 28 søfolk, at jeg omgående ville bede om en redegørelse. Det er den redegørelse, som spørgeren også henviser til.

Konkret er der jo nu sager, som kører ved domstolene, fordi søfolkene ikke har erkendt, at de har overtrådt lovgivningen, og derfor vil jeg ikke gå nærmere ind på det konkrete spørgsmål, men overlade det til domstolene.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Kl. 15:30

Christian Juhl (EL):

Jamen så er jeg nødt til at forstå ministeren sådan, at han syntes, at Femern A/S burde have handlet noget tidligere. Hvis ikke ministeren selv vil sige det, vil jeg gå ud fra, at det er det, han mener.

Jeg har læst det 8 siders notat, og jeg vil gerne stille et andet spørgsmål. Ville det ikke være fornuftigere, at en ledelse af Femern Bælt i stedet for at overveje, at man kunne se, om det måske var legalt at lade de her søfolk arbejde, så at bruge tiden på at få sikret en arbejdstilladelse til dem eller sørge for, allerede inden de kom til landet, at få sådan nogle ting afklaret?

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:31

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

Som jeg allerede har tilkendegivet, har jeg inviteret Femern A/S til et møde, hvor jeg også har tænkt mig at drøfte med dem, om de har brug for yderligere værktøjer. Og jeg kan konstatere, at en enig forligskreds udtaler, at forligskredsen understreger, at anlægsarbejdet med Femern Bælt-tunnellen skal udføres inden for lovgivningens rammer. Femern Bælt er et vigtigt projekt, som vil give tusindvis af arbejdspladser på Lolland og andre steder i anlægsfasen. Arbejdet skal udføres på danske løn- og arbejdsvilkår, og der er klare aftaler. Og forligskredsen ser frem til at få en orientering fra ministeren, i forhold til hvorvidt der er behov for yderligere værktøjer til at sikre, at der ikke opstår tvivl om, at det sker.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Christian Juhl (EL):

Egentlig spurgte jeg, om ministeren syntes, det var rettidig omhu, når man vidste, at det muligvis var ulovligt, så ikke at have handlet længe før, også når hr. Henrik Dam Kristensen har sagt det, som han har sagt, da projektet startede. Det er da ikke god ledelse efter min mening. Vi er lige i starten af det, og vi har de to første sager. Der har lige været en sag om arbejdstid og nu en sag om de her søfolk.

Jeg er nødt til at spørge ministeren: Hvad har han tænkt sig at gøre for, at det her ikke skal blive en lige så stor skandale som Storstrømsbroen har været de sidste 2 år?

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:32

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

Det her er en sag, jeg tager meget alvorligt, og det er også derfor, at jeg, dagen før hr. Christian Juhl stillede sit spørgsmål, 10 minutter efter, at politiet meddelte, at de havde anholdt søfolkene, bad om en redegørelse. Det er også præcis derfor, at jeg har tænkt mig at følge det her helt til dørs. Som sagt har jeg tænkt mig at indkalde Femern A/S til møde, og jeg er rigtig glad for, at den meget, meget brede forligskreds også er kommet med en samlet udtalelse, hvor de også betoner vigtigheden af, at der sikres ordnede forhold på det her område.

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Spørgsmålet er besvaret. Tak til transportministeren, og tak til hr. Christian Juhl.

Det næste spørgsmål er til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, og det er stillet af hr. Carl Valentin fra SF, og medspørger er hr. Rasmus Nordqvist fra SF.

Kl. 15:33

Spm. nr. S 1072 (omtrykt)

6) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

Carl Valentin (SF) (medspørger: **Rasmus Nordqvist (SF)**):

Hvad er ministerens holdning til, at landbrugets fonde, som tilsammen uddelte over 0,5 mia. kr. fra statskassen, kun brugte 3 pct. af midlerne på projekter med plantebaserede fødevarer i 2019?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Landbrugsfond uddeler millioner: Under en procent bliver brugt til at udvikle plantemad« fra dr.dk den 6. marts 2021.

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo til hr. Carl Valentin for at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:33

Carl Valentin (SF):

Tak. Hvad er ministerens holdning til, at landbrugets fonde, som tilsammen uddelte over 0,5 mia. kr. fra statskassen, kun brugte 3 pct. af midlerne på projekter med plantebaserede fødevarer i 2019?

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:33

Kl. 15:37

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):

Først og fremmest tak til Socialistisk Folkeparti og hr. Carl Valentin for at stille det her relevante spørgsmål. Der er jo ikke nogen tvivl om, at det med det plantebaserede er noget, der virkelig accelererer nu. Der er kæmpestor fokus på det, der er kæmpestor interesse for det, og mange vil gerne vælge det, fordi de ved, at det er sundere for deres krop, og det også er bedre for vores klima. Så der er ingen tvivl om, at det er noget, som der virkelig skal være fokus på. Det kræver altså også, at vi alle sammen bidrager. Det gælder industrien, det gælder leverandørerne, og det gælder forbrugerne.

Så er der den her promilleafgiftsfond, som der bliver spurgt ind til, altså Promilleafgiftsfonden for landbrug. Det er den største statsligt finansierede landbrugsfond med et årligt budget på 230 mio. kr. I efteråret har fonden tilkendegivet, at de har planer om, at næsten halvdelen af fondens midler årligt øremærkes til klimaprojekter frem til 2030. Så det er jo et skridt i den rigtige retning, og vi må håbe, at noget af det plantebaserede bliver en del af det, og det må vi prøve at presse på for.

Plantebaserede fødevarer er en central del af klimadagsordenen. Det forventer jeg også vil vise sig, når fondens bestyrelse skal vælge, hvilke projekter den vil støtte. Landbrug & Fødevarer har i efteråret udgivet en strategi for udvikling af plantebaserede produkter, og sidste år tildelte Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram næsten 29 mio. kr. til udviklingsprojekter inden for plantebaserede fødevarer – altså endnu et skridt i den rigtige retning.

Det er afgørende, at der sættes forskningsindsatser i gang, hvis vi vil i mål med en grøn omstilling. Det vil vi gerne samarbejde med erhvervet om. I finansloven for 2021 blev vi enige om, at den plantebaserede kost skal have et løft. Det er også et skridt i den rigtige retning. Vi kommer til at satse langt mere på det plantebaserede fremover, og vi skal også i de kommende landbrugsforhandlinger kigge meget mere på det plantebaserede og på, hvordan vi kan løfte det, tænke det ind osv. Det er fremtiden, og set i det lys, også for at svare på spørgsmålet, så har det jo nok været en lidt for lille del, der har været prioriteret indtil nu. Det skal vi gøre bedre, vi er i gang.

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Carl Valentin.

Kl. 15:35

Carl Valentin (SF):

Især det sidste synes jeg var rigtig vigtigt, altså at man er så klar i spytet, i forhold til at det simpelt hen er en for lav prioritering, det plantebaserede har i dag. For mig at se er det helt tydeligt, at det, vi står over for, og som der er brug for, i bund og grund er en fødevarerevolution, altså en grundlæggende ændring af den måde, vi spiser og producerer fødevarer på, hvor vi i fremtiden skal have langt mere plantebaseret kost. Det gælder både, hvis vi skal bekæmpe klimakrisen og biodiversitetskrisen, og hvis vi skal sikre en helt andet arealanvendelse, så vi ikke bruger de her kæmpe arealer til fodermarker, som resulterer i, at vi skal fælde regnskov osv., men så vi laver nogle mindre arealkrævende og mere klima- og biodiversitetsvenlige fødevarer i fremtiden. Så det plantebaserede skal jo have en helt central rolle.

Men jeg vil egentlig sådan set bare høre ministeren, om han kan garantere, at der kommer nogle markante investeringer i det plantebaserede efter de kommende landbrugsforhandlinger, som jo netop er en oplagt mulighed for at investere i den dagsorden her.

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):

Det er jo helt oplagt, at der er et kæmpe potentiale i det plantebaserede, og borgerne vil det jo gerne, for de ved, at det er godt for deres sundhed og deres helbred. I forbindelse med kostrådene var vi jo heldige at se, at Kræftens Bekæmpelse, Diabetesforeningen, Hjertereforeningen og nu også Gigtforeningen har været ude at sige: Hvis I vil leve sundest muligt, er det det plantebaserede, I skal satse noget mere på, og spise lidt mindre kød og lidt mere plantebaseret. Og så har det så den sideeffekt, at det er godt for klimaet. Så vi kommer til at gøre noget her. Fremtiden er mere af det plantebaserede, og der kan jeg høre, at de fleste partier i Folketinget er med på det. Så mon ikke vi finder en løsning i forbindelse med landbrugsforhandlingerne, hvor vi kommer til at satse mere på det plantebaserede.

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Carl Valentin.

Kl. 15:37

Carl Valentin (SF):

Tak for det svar. Jeg synes, det er dejligt at have en fødevareminister, der tager det plantebaserede så alvorligt. Jeg vil derfor også høre, om regeringen, når man nu taler så varmt om det, måske kunne finde på at genbesøge forslaget om at sikre, at der er et tilbud om plantebaseret mad i de offentlige køkkener, så det altid er let at vælge at spise grønt, sådan som fødevareministeren, Kræftens Bekæmpelse og mange andre plæderer for. Vil ministeren måske være med til at sikre, at vi kan få sådan et tilbud i de offentlige køkkener fremover?

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:38

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):

Vi er jo kommet rigtig godt i gang med de nye kostråd, og danskerne tager dem til sig. Jeg så i går et tal, der viste, at omkring 47 pct. af danskerne sådan set er indstillet på at spise langt mere plantebaseret. Det er ret flot. Jeg tror, at det i et kommunalt og regionalt valgår giver rigtig god mening at sætte den her dagsorden og få kommunalbestyrelseskandidater og regionsråds-kandidater til at diskutere det her og tale om: Hvad kan vi gøre i vores kommune? Hvad kan vi gøre i vores region? Hvad gør vi for at fremme det plantebaserede af hensyn til klimaet og af hensyn til sundheden? Det gælder, hvad enten det er i en børnehave eller på et plejehjem eller et sygehus. Lad os bruge det valgår til at sætte den dagsorden, frem for at vi her på Christiansborg bare prøver at bestemme oppefra og ned, hvordan det skal være.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Og så er det medspørger hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 15:39

Rasmus Nordqvist (SF):

Tak. Og tak til ministeren for nogle rigtig gode svar på, at vi selvfølgelig skal have satset på de plantebaserede fødevarer og dermed også et plantebaseret landbrug. Ministeren kan ikke spå om, hvad forhandlingerne ender ud i, for det er jo noget, man bliver enige om, men ministeren kan gå ind til bordet med en intention. Og der er jeg egentlig nysgerrig efter at komme lidt tættere på, hvordan vi også får satset forsknings- og udviklingsmidler til de plantebaserede fødevarer.

Så er ministeren enig i, at det også handler om at flytte penge fra den animalske produktion til det plantebaserede – altså at det ikke handler om at blive ved med business as usual og så finde på nogle nye ting i forhold til det plantebaserede, men faktisk også at lave den øvelse, at vi skifter fokus, *også* i de forsknings- og udviklingsmidler, der er?

Kl. 15:39

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:39

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):
Der er ikke nogen tvivl om, at der er et kæmpe udviklingspotentiale her, men noget fungerer også allerede. Her i mandags var jeg ude at besøge firmaet Organic Plant Protein, som ligger ved Hedensted, og de siger: Vi har sådan set ikke brug for mere udvikling og innovation; vi er sådan set klar til at lave plantebaseret protein til menneskeføde, sådan at man både kan spise langt sundere og meget mere fedtfattigt og klimavenligt. Så der er altså noget at tage fat på. Det handler om at få sat det på formel i forhold til også at få det inddraget i de fødevarer, der bliver produceret.

Med hensyn til hvordan vi prioriterer, er det jo noget, vi skal forhandle i landbrugsforhandlingerne. Og jeg tror, at man i en situation, hvor vi jo har et kæmpe eksporteventyr også i forhold til vores animalske produktion, skal passe på ikke at begynde at underminere det, for der er altså et kinesisk marked, der gerne vil købe vores svinekød og andet. Skulle vi ikke se, om ikke vi kunne få et eksporteventyr *også* med det plantebaserede, i stedet for at få slagteriarbejdere og andre til at ryste i bukserne, i forhold til om de mister deres job, fordi der kommer nogen og skruer ned for deres område? Måske kommer der i løbet af en længere udvikling en ændring, men jeg tror ikke, at opgaven er at reducere svineproduktionen. Opgaven er at sætte turbo på det plantebaserede.

Kl. 15:41

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak. Og så er det hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 15:41

Rasmus Nordqvist (SF):

Men jeg ved jo også, at ministeren er så skarp og klog, at han ved, at man ikke kan satse på alt hundrede procent hele tiden – man skal tage nogle valg. Og det er egentlig det, jeg spørger ministeren om, altså om ministeren vil være med til at lave de prioriteringer, der gør, at vi opprioriterer det, så det ikke kun er i forhold til alle de dygtige iværksættere, vi allerede har inden for de plantebaserede fødevarer, men at vi får mere med, at vi får hele forædlingen med, at vi får skabt arbejdspladser osv. Det kræver investeringer i større stil, end man har set, og da vi allerede bruger mange penge på det, kunne man så forestille sig at flytte midler? Vil ministeren være med til det?

Kl. 15:41

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:41

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):
Men jeg oplever, at der er rimelig bred konsensus i Danmark, i forhold til at der er en fremtid på det plantebaserede område, og at det skal prioriteres, og at det også skal prioriteres højere end i dag. Men jeg tror bare, at vi skal passe på, når vi allerede har en styrkeposition på verdensmarkedet, hvor vi ikke alene er nogle af dem, der er bedst til at producere svinekød af høj kvalitet, men også

nogle af dem, der er bedst til at gøre det klimavenligt – så skal vi ikke nødvendigvis skrue ned for det, men så skal vi sørge for, at vi også er stærke på det plantebaserede område. Så kan det være, at det over en årrække på 10-15 år kommer af sig selv, også fordi efterspørgslen ændrer sig, men vi skal ikke trække tæppet væk under en succes.

Kl. 15:42

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det hr. Carl Valentin for de sidste, opfølgende spørgsmål.

Kl. 15:42

Carl Valentin (SF):

Kan fødevareministeren ikke se en risiko ved at lave meget store investeringer i optimering af dyreproduktion, hvis man så i fremtiden kommer til at se, at den i høj grad bliver udkonkurreret både af plantebaserede fødevarer, men også af laboratoriekød, in vitro-produktion af mælk osv.? Altså, er det ikke lidt farligt at lave meget store investeringer i at optimere en dyreproduktion, som måske vil blive udkonkurreret fremover?

Kl. 15:42

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:42

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Rasmus Prehn):

Jamen som dansk fødevareminister er jeg sådan set rimelig glad for og stolt over, at Danmark bliver fremhævet som et af de landbrugslande, som er bedst til at producere klimavenligt, også når det handler om f.eks. svineproduktion. Altså, vi er langt bedre end mange andre. Og der skal vi jo passe på, at vi ikke skaber en situation, hvor vi skubber svineproduktion ud af Danmark og den så kan foregå i et andet land, hvor den udleder langt mere CO₂, og hvor dyrevelfærden er ringere, og at vi så mister nogle arbejdspladser.

Men ja, der er formentlig nogle tendenser, der går i retning af, at det i de næste 10-15 år kommer til at være langt mere plantebaseret, og der skal vi selvfølgelig være vågne og udvise rettidig omhu.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Spørgsmålet er besvaret. Tak til hr. Carl Valentin og hr. Rasmus Nordqvist og til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Den næste minister, der skal stilles spørgsmål til, er børne- og undervisningsministeren, og spørgeren er fru Mette Thiesen.

Kl. 15:43

Spm. nr. S 1112

7) Til børne- og undervisningsministeren af:

Mette Thiesen (NB):

Hvorfor mener ministeren, at det er rimeligt, at 9.- og 10.-klasser samt andre afgangselever på ungdoms- og voksenuddannelser i Nordsjælland og Hovedstadsområdet ikke må komme tilbage og få undervisning på samme vis som deres jævnaldrende andre steder i landet?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:43

Mette Thiesen (NB):

Tak. Hvorfor mener ministeren, at det er rimeligt, at 9.- og 10.-klasser samt andre afgangselever på ungdoms- og voksenuddannelser i Nordsjælland og hovedstadsområdet ikke må komme tilbage og få

undervisning på samme vis som deres jævnaldrende andre steder i landet?

Kl. 15:46

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Kl. 15:46

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:44

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Det korte svar er jo at sige, at det er, fordi vi står i en global pandemi. Det lidt længere svar er at sige, at vi jo har et klart ønske om at undgå at lande i en tredje bølge, som vi ser skylle ind over Europa lige nu, og det vil sige at holde en balance i, at vi åbner så meget, som vi kan, men i et tempo, der omvendt ikke gør, at vi risikerer at skulle lukke ned for det, der allerede er åbent, fordi vi kommer et sted hen med smitten, hvor det ikke kan holde. Og det er den balance, vi forsøger at få genåbnet med. Det er en fuldstændig klar prioritering, som min kollega også sagde til dig tidligere i den her spørgetime i dag, fra regeringens side, og det har også været det, som eksperterne anbefaler, nemlig at vi starter med at åbne på skolerne, først for de små klasser og derefter i det tempo, vi gør nu, med afgangsklasser og så 5.- til 8.-klasserne, som nu er tilbage en dag om ugen.

Kl. 15:45

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Fru Mette Thiesen.

Kl. 15:45

Mette Thiesen (NB):

Tak for svaret. Det gør ikke min undren mindre. I kommunerne Halsnæs, Frederikssund, Gribskov og Rudersdal, hvor afgangselever ikke må komme tilbage i skole, er incidenstallet lavere end eller på niveau med incidenstallet i kommuner som Vejen, Herning, Hjørring og Frederikshavn, hvor afgangseleverne godt må komme tilbage i skole. Hvordan kan det være? Og børnelæge og formanden for Dansk Pædiatrisk Selskab, Klaus Birkelund Johansen, har udtalt, at skoler ikke driver epidemien, at børn ikke bliver smittet i institution eller skole, men af forældrene i hjemmet. Og forsker Christian Kantstrup Holm har sagt, at der er bevis for, at det ikke nytter noget at lukke skolerne ned. Smittetallene er lave, og det har de været længe. Hvis der opstår et smitteudbrud, kan man lukke hurtigt og effektivt ned lokalt. Skoler og kommuner flere steder i landet har vist, at det sagtens kan lade sig gøre. Hvad er belægget for at holde afgangseleverne i Nordsjælland og hovedstadsområdet i et jerngreb?

Kl. 15:46

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:46

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Nu ved vi jo ikke, hvordan forhandlingerne, som foregår lige nu mellem statsministeren og alle partilederne, ender, og derfor er det lidt for tidligt at foregribe, hvordan det bliver, men en af de ting, der i hvert fald bliver drøftet, er, hvordan man forholder sig til spørgsmålet om regioner og lokalområder. Det var jo også i foråret forskelligt, alt efter hvornår i genåbningen vi befandt os, og det er jo muligt, at det bliver det samme den her gang, det vil de forhandlinger vise. Baggrunden for, at det er, som det er nu, er, at indstillingen fra ekspertgruppen var, at vi så på regionerne som et hele, fordi der foregår pendling, og at man derfor tog det i et langsomt tempo og så, hvordan det udviklede sig, inden man tog næste ryk i genåbningen.

Mette Thiesen (NB):

Det må siges at være lidt et ikkesvar. Fagfolk siger jo, at flere børn og unge gør selvskade. Der er en markant stigning i henvendelser om angst. Og flere børn og unge føler sig ensomme. Jeg synes, det er dybt uholdbart, at 9. og 10. klasser samt andre afgangselever på ungdoms- og voksenuddannelserne i Nordsjælland og hovedstadsområdet ikke må komme tilbage og få undervisning på samme vis som andre steder i landet. Hvornår regner ministeren med, at regeringen og støttepartierne lader afgangseleverne i Nordsjælland og hovedstadsområdet komme fri af jerngrebet?

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:47

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen jeg tror da, vi alle sammen synes, at det er uholdbart. Der er jo ingen af os, der har bedt om, at der kom en global pandemi. Og i forhold til hvornår vi forventer, at det forandrer sig, så foregår der jo forhandlinger lige nu mellem statsministeren og alle Folketingets partiers partiledere, herunder ordførerens egen partileder. Derfor tror jeg egentlig, at spørgeren kan svare lige så godt på det spørgsmål, som jeg kan, eftersom forhandlingerne pågår i de her dage.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Fru Mette Thiesen.

Kl. 15:47

Mette Thiesen (NB):

Når jeg nu har ministeren, vil jeg gerne spørge ind til noget, der berører de lidt yngre elever. Ministeren har tidligere opfordrer kraftigt til, at elever testes to gange om ugen. Nu kan jeg forstå, at ministeren også ønsker, at børn skal være med til at udføre selvopdning, altså teste sig selv i skolen. Det kræver heldigvis samtykke. Forældre til børn under 15 år skal være informeret om testningen og sige god for den. Hvordan undgår vi, at det skaber et A- og et B-hold blandt eleverne, så ingen elever risikerer at blive mobbet eller udstødt, fordi deres forældre vælger noget andet end flertallet?

Kl. 15:48

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Det er jo så frivilligt, om ministeren vil svare på det, for det ligger uden for spørgsmålet. Men værsgo til ministeren.

Kl. 15:48

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen jeg tror sådan set ikke, at det er meget anderledes end fluorskylningen, som også var der, da jeg gik i skole, hvor nogle var fritaget fra fluorskylning og andre ikke var. Jeg synes jo, at vi har lagt op til nogle regler, som har en meget høj grad af smidighed, i form af at det er forældrene, der skal give samtykke, hvis man er under 15 år. Er man over 15 år, skal man selv give samtykke. Man kan som forældre vælge, at ens barn bliver pcr-testet hver gang, og det vil sige, at der ikke er noget barn, der kan gætte, hvorfor sidekammeraten ikke selv gennemfører den næsttest henne i skolen. Det kan lige så vel være, fordi forældrene har valgt, at barnet bliver testet et andet sted. Så umiddelbart er risikoen egentlig mere forbundet med fluorskylning, end den er i forbindelse med test.

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Tak til børne- og undervisningsministeren og fru Mette Thiesen for besvarelse af det her spørgsmål. Det næste spørgsmål er også til børne- og undervisningsministeren af fru Anni Matthiesen, og medspørger er fru Ellen Trane Nørby fra Venstre.

Kl. 15:49

hvor det hedder 1 dag om ugen, så vil jeg gerne spørge ministeren, om der ligger sundhedsfaglige beregninger bag, at det så kun er 1 dag om ugen.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:51

Spm. nr. S 1114

8) Til børne- og undervisningsministeren af:

Anni Matthiesen (V) (medspørger: **Ellen Trane Nørby (V)**):

Mener ministeren, at det er logisk, at langt de fleste af landets 5.-8.-klasser – kun undtaget dem på Bornholm og øvrige ikkebrofaste øer – udelukkende må vende tilbage i skole én dag om ugen, vel at mærke med udendørs undervisning?

Kl. 15:49

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Altså, jeg vil anbefale, at man tager alt, hvad der handler om sundhedsmæssige beregninger, enten med myndighederne eller med sundhedsministeren.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Fru Anni Matthiesen.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 15:49

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Mener ministeren, at det er logisk, at langt de fleste af landets 5.-8.-klasser – kun undtaget dem på Bornholm og øvrige ikkebrofaste øer – udelukkende må vende tilbage i skole én dag om ugen, vel at mærke med udendørs undervisning?

Kl. 15:49

Anni Matthiesen (V):

Det kunne jeg godt høre jeg så ikke fik svar på. Jeg går ud fra, at børne- og undervisningsministeren har været inde i de her ting. Børne- og undervisningsministeren sagde jo selv for lidt siden, at det var på baggrund af sundhedsfaglige oplysninger, at man tog den beslutning.

Men kan ministeren ikke godt se, at der kommer et kæmpe efterslæb for de her børn, hvis vi ikke gør noget i en fart, altså både et fagligt efterslæb, men for den sags skyld også et socialt efterslæb? Og der vil jeg gerne spørge ministeren: Hvad har ministeren tænkt sig at gøre for at hjælpe de her børn tilbage alle ugens dage?

Kl. 15:52

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:49

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:52

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Ja. Altså, det er jo sådan et ja-nej-spørgsmål. Ja, det mener jeg er logisk, og det mente Venstres formand også omkring det tidspunkt, hvor aftalen om det her blev indgået. Faktisk opfordrede Venstres formand til, at man gik fleksibelt til en genåbning. Det vil sige, at i stedet for at det blev sådan et enten-eller – at enten kom man tilbage på fuld tid eller også kom man slet ikke tilbage – så gik man ind og tog stilling til, om det var muligt at komme tilbage; et par dage, var formuleringen fra Venstres formand.

Det har vi selvfølgelig lyttet til, altså idéen om at gøre det fleksibelt. Det er der også andre partier, der har slået på tromme for at man skulle, og at man simpelt hen sagde, at mistrivslsen blandt 5.-8.-klasserne er for stor. Det vil sige, at de redskaber, der kan anvendes, bør anvendes. Og i den forbindelse blev det muligt at åbne for en dag om ugen, hvor børnene kunne komme tilbage at få den der fornemmelse af fællesskab, som jeg tror en rigtig stor del af dem, der mistrives, simpelt hen mangler og savner.

Jeg ville jo selvfølgelig hellere have dem tilbage på fuld tid eller på halv tid – det giver sig selv – men nu var det så 1 dag, som sundhedsmyndighederne anbefalede, og det synes jeg bestemt er bedre end ingenting. Jeg tror, de unge har rigtig godt af at komme tilbage og få set deres kammerater, også selv om det er mindre end det, vi kunne ønske.

Kl. 15:51

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Spørgeren spørger, om jeg som minister godt kan se, at der kommer et fagligt og socialt efterslæb. Til det vil jeg bare sige ja med tre udråbstegn efter. Jeg synes, at det er utrolig uheldigt, at børn og unge er blevet ramt, ligesom vi andre øvrigt også er, af den globale pandemi; men det gælder særligt for børn og unge, der er på et tidspunkt i livet, hvor der bliver lagt et fundament – både indlæringsmæssigt, men også socialt. Det mener jeg er et kæmpestort problem.

Vi har i fællesskab lavet en aftale om at kigge på det faglige og sociale efterslæb, og vi har lavet en aftale med hinanden om tildeling af også betydelige beløb til området. Jeg tror, at vi ser ind i et langstrakt forløb i forhold til at tage os af både de faglige huller, der kan være opstået hos den enkelte elev, men også at få genopbygget det fællesskab, som de er gået glip af i den her periode.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det fru Ellen Trane Nørby som medspørger.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 15:51

Anni Matthiesen (V):

Der tror jeg i hvert fald også, hvis man i spørgetiden med statsministeren i går hørte Venstres formand, at man ikke var i tvivl om, at Venstres formand egentlig ønsker alle elever tilbage nu – selvfølgelig også gerne på fleksible måder. Men som løsningen er lige nu,

vurderer, at 7. klasse sådan set lige så godt kunne mødes hver dag udendørs? Hvorfor kan det så ikke lade sig gøre?

Altså, hvis regeringen ikke vil åbne fuldt op for skolerne, som vi ønsker det i Venstre, hvorfor giver man dem da så ikke den samme frihedsgrad, som vi har givet vores foreninger?

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:54

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det er jo i hele det her coronaforløb det samme svar, vi må give på de spørgsmål om, hvorfor den ene kan, når den anden ikke kan. Det er, fordi vi ikke kan gøre det hele på én gang. Det er den samlede mængde af aktivitet, det her drejer sig om. Og derfor er reglerne indrettet på den måde, at skolerne nu kan have dem tilbage i 5.-8. klasse en dag om ugen. Heldigvis er der så åbent for nogle fritidsaktiviteter; det tror jeg faktisk at børn og unge har rigtig godt af, altså at de i den her situation kan komme ud og få rørt sig. Så jeg er sådan set rigtig glad for, at det kan lade sig gøre.

Når der ikke bliver givet samme frihedsrettigheder på tværs af de forskellige ting, er det, fordi det er den samlede mængde, der udgør problemet, i forhold til at smitten kan stige for meget. Så derfor er det indrettet på den måde, det er nu.

Jeg tror ikke, at der skal herske nogen tvivl om, at vi alle sammen gerne ville have, at alting bare var tilbage til normalen. Jeg har endnu ikke hørt om nogen, der syntes, at det var den mest fantastiske måde at indrette kloden på, altså ved at der er en pandemi, og så har vi det alle sammen meget bedre. Tværtimod tror jeg sådan set, at vi alle sammen er meget træt af det her. Og jeg tror, at der, særlig når vi kigger på børn og unge, er et ønske om – og det har der været hele vejen igennem, i øvrigt fra vores partier i fællesskab – at skolerne står først for.

Kl. 15:55

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 15:55

Ellen Trane Nørby (V):

Ja, og tak for det. Men med al respekt, fru minister, er det jo sådan, at siden vi fik 0.-4.-klasserne tilbage, så er antallet af indlagte i Danmark bare faldet. Altså, de seneste tal, der lige er udkommet, viser, at vi nu har under 200 indlagte. Så det er jo ikke sådan, at det, at vi har taget de små elever tilbage, har skabt en eksplosion og en vækst i antallet af indlagte i Danmark.

Så synes ministeren ikke, af den der argumentation, vi nu har hørt på grundlæggende siden for jul og så skal høre på igen i dag, om, at man skal kigge på det samlede billede, klinger lidt hult, set i lyset af, at lige siden vi begyndte at åbne for skolerne, har det samlede billede faktisk været, at der er færre indlagte, og at vi egentlig har styr på epidemien.

Så hvorfor er det, at regeringen ikke vil sætte vores børn først og lade 5.-8.-klasserne komme mere tilbage?

Kl. 15:56

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:56

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen heldigvis er det sådan, at smittetallene stadig væk er rigtig lave. Det, vi blev anbefalet af sundhedsmyndighederne, var at lade være med at gå for hurtigt frem og se, hvordan effekterne af det

var. Og det har jo så vist sig, at effekten heldigvis er sådan, at der stadig væk er relativt lave smittetal. Det er rigtig godt, og det er jo derfor, at vi har indkaldt partilederne til drøftelser om, hvordan vi kan fortsætte genåbningen. Så heldigvis står vi da i den situation, at smittetallene er pæne.

Kl. 15:56

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det fru Anni Matthiesen for det sidste opfølgende spørgsmål.

Kl. 15:56

Anni Matthiesen (V):

Det kan godt være, at regeringen er blevet anbefalet, at man ikke skal gå for hurtigt frem. Det tror jeg egentlig vi alle sammen godt kan blive enige om, man så kan man jo diskutere, hvad det er at gå for hurtigt frem. Jeg vil egentlig gerne gøre det klart, at vi i Venstre mener, at det går for langsomt. Det er egentlig også derfor, vi prøver at lægge et pres, og det tror jeg egentlig også ministeren, hvis hun ser på dagsordenen i dag, kan se at der er rigtig mange der stiller spørgsmål om. Og det er, fordi vi er nervøse for vores børn og vores unge.

Så kære minister, hvorfor giver man ikke de samme frihedsrettigheder, som man har givet til de udendørs foreninger, til skolebørnene i 5. til 8. klasse?

Kl. 15:57

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:57

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg synes egentlig, det var det samme, og jeg svarede på lige før, så svaret forandrer sig jo ikke meget af at blive gentaget: Men det er, fordi det er den samlede mængde af smitte, vi kigger på. Derfor har vi jo undervejs gennem coronaen haft den her snak rigtig mange gange, hvis den ene og hvis den anden og hvis den tredje, og i den her situation er der plads til en vis mængde åbning. Der har det været rigtig vigtigt for os, at skolerne kom først. Det er de kommet, og så er der blevet åbnet for fritidsaktiviteter også, og jeg tror sådan set slet ikke, man skal undervurdere, hvor positiv en betydning det har for børn og unge, at de har mulighed for at kunne lave nogle ting i deres fritid også udendørs og med de restriktioner, der er. Men vi skal selvfølgelig tage skridtene derudaf på en måde, hvor vi ikke risikerer at skulle lukke alle tingene igen. For jeg tror sådan set, den allerhårdeste situation for børn og unge på tværs af generationen vil være, hvis vi skal til at lukke ned for 0.- til 4.-klasserne igen og sende afgangseleverne hjem. Så vi skal holde en balance.

Kl. 15:58

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til spørgeren. Det næste spørgsmål er også til børne- og undervisningsministeren, og det er af fru Ellen Trane Nørby fra Venstre.

Kl. 15:58

Spm. nr. S 1117

9) Til børne- og undervisningsministeren af:

Ellen Trane Nørby (V) (medspørger: **Anni Matthiesen (V)**):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at en murerlev skal uddanne sig til murer uden at have en murerske i hånden og tilsvarende for alle øvrige unge på erhvervsuddannelserne, hvilket jo er konsekvensen af regeringens genåbningsplan, hvor erhvervsskoleeleverne, som er dem, der har brug for at komme tilbage på skolerne og få materialerne i hænderne, bliver glemt?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 15:58

Ellen Trane Nørby (V):

Tak for det, hr. formand. Mener ministeren, at det er rimeligt, at en murerlev skal uddanne sig til murer uden at have en murerske i hånden og tilsvarende for alle øvrige unge på erhvervsuddannelserne, hvilket jo er konsekvensen af regeringens genåbningsplan, hvor erhvervsskoleeleverne, som er dem, der har brug for at komme tilbage på skolerne og få materialerne i hænderne, bliver glemt?

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 15:59

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det spørgsmål. Hvis man ligesom tager den første del af spørgsmålet, om ministeren mener, det er rimeligt, må jeg så ikke bare sige: Nej, det gør jeg ikke! Altså, jeg mener, det er en utrolig svær situation, vores ungdomsgeneration står i. Det er nogle grundlæggende færdigheder, de skal have på plads på det her tidspunkt i livet. Alle vi andre har fået mulighed for det, da vi var unge, altså at tage vores skoleuddannelse og vores videre uddannelse uden den type af afbrydelser, som den ungdomsgeneration, der står her i coronatiden, har skullet igennem. Så jeg mener bestemt ikke, det er rimeligt.

Men man kan desværre ikke forhandle med pandemien om, om den er der eller ej, for så tror jeg, de fleste politikere ville have gjort, hvad man kunne, for at få forhandlet pandemien væk, men så nem er verden ikke. Og jeg mener, der er nogle selvstændige problemstillinger knyttet til erhvervsskolerne, og derfor er jeg meget godt tilfreds med, at vi i den aftale, vi har indgået med regeringens støttepartier om genåbning, har valgt at sige, at det, vi kigger på som det, der står næst for, er erhvervsskolerne.

Så er jeg i øvrigt utrolig taknemlig for den fælles aftale, vi har indgået med hinanden, hvor Venstre også deltager, i forbindelse med at kigge på mulighed for forlængelse af de forskellige erhvervsuddannelser. Det tror jeg har været helt på sin plads. Venstre har kæmpet for det undervejs, og det syntes jeg at I skal have ære af, for det er selvfølgelig en af grundene til, at de dele også er kommet til at så veje tungt, som de er, i den aftale, vi har lavet med hinanden.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:00

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Og tak for ministerens anerkendelse af den aftale, vi lavede, som jo både sikrer, at vi holder hånden under de skolepraktikelever, som er kommet i klemme, men at vi også forlænger uddannelserne. Men der er jo ingen tvivl om, at vi fra Venstres side ikke synes, at det er en optimal situation. Vi havde da langt hellere set, at vi kunne åbne, end at vi skulle lave et sikkerhedsnet for eleverne. Det er jo også noget af det, vi har spurgt om helt fra dag et, nemlig: Hvad med dem på certifikatkurserne - altså eleverne på erhvervsuddannelserne på certifikatkurser? Amu-sektorens certifikatkurser har haft åbent hele tiden, så hvorfor må en elev på en erhvervsuddannelse, som tager det samme certifikatkursus, som man godt må tage på amu, ikke tage det på erhvervsskolen? Det forstår vi ikke.

Et andet element i regeringens beslutninger på det her område, som vi simpelt hen ikke har forstået på noget tidspunkt, er det forhold, at rigtig mange af erhvervsuddannelserne jo er indrettet mere

som arbejdspladser, end de er indrettet som skolelokaler. Jeg har f.eks. besøgt i EUC Syd i Sønderborg. I tømmerområdet udenfor - der er også noget indenfor - er der rigtig god plads, og man kan stå og arbejde uden at gå og gnappe sig op ad hinanden. Det er jo en helt anden situation, end hvis man skal beregne det, som om man sidder 28 elever i et klasselokale. Alligevel har regeringen ikke været åben over for, at vi kunne lade dem komme tilbage på de værksteder, der ikke ligner klasselokaler, men mere ligner arbejdspladser, og det forstår jeg simpelt hen ikke.

Jeg må også bare sige, at vi fra Venstres side ikke synes, det er rimeligt, at man på den måde egentlig har haft forskellige regelsæt, sådan at man ikke villet lade erhvervsskoleeleverne komme tilbage, hvorimod man godt har villet tage lade folk komme tilbage på arbejdspladserne eller på amu. Det synes vi er rigtig, rigtig ærgerligt, og det sætter jo de unge, der går på en erhvervsuddannelse, i en situation, hvor deres uddannelse kommer til at foregå hjemme foran en computerskærm i stedet for med mureskeen - eller for konditorens vedkommende tyllsprøjten - i hånden, eller hvad det nu er for nogle materialer, man skal have i hænderne for at tage en erhvervsfaglig uddannelse.

Derfor vil jeg bare spørge ministeren: Hvornår kan de komme tilbage?

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:02

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen altså, jeg er sådan set enig fra ende til anden. Ordføreren får det til at lyde, som om vi fra Socialdemokratiets side har lagt os på knæ og ønsket os en pandemi, der væltede ind under Danmark, sådan at vi kunne få lov til at lukke uddannelserne, herunder særligt erhvervsuddannelserne - det kan jeg afkræfte. Der har ikke været noget ønske fra regeringens side om, at der skulle komme en pandemi; der har ikke været noget ønske om, at vi skulle stå i en situation, hvor vi skulle håndtere en nedlukning.

Derfor er der fra vores side også alene et ønske om at åbne, så hurtigt vi overhovedet kan gøre det, men på en måde, hvor vi undgår at skulle lukke alting ned igen. Og med hensyn til spørgsmålet om, hvornår det sker, så kan ordføreren svare på det lige så godt, som jeg kan, for vores respektive partiledere sidder og forhandler med hinanden om det, og hvornår der kommer hvid røg op fra de forhandlinger, vil vise sig.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:03

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Og hvis det stod til Venstre, var eleverne hellere kommet tilbage i går end i morgen. Og det er jo sådan set det, der har været vores udgangspunkt rigtig længe, nemlig at når det handler om certifikatkurserne, så synes vi, at de skulle have været tilbage helt fra starten, for det er de i amu-sektoren. Når det handler om værkstederne og den faglige del af uddannelsen, synes vi, de skulle have været tilbage fra starten, for det er arbejdspladsregler og sådan set ikke skole- og uddannelsesregler, der gælder.

Men jeg spurgte egentlig ministeren om, hvornår ministeren vil sikre at alle eleverne er tilbage. GF'erne sidder derhjemme, hovedforløbs eleverne, der ikke skal til at afslutte, sidder derhjemme, eleverne i skolepraktik sidder derhjemme - hvornår kan de komme tilbage?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:04

til at ligge skævt på i forhold til de elever, der er ude i virksomhedspraktik. Så jeg synes, at der er rigtig mange udfordringer på ryggen af corona, og dem må vi simpelt hen komme igennem på bedst tænkelige beskub, og derfor er jeg bl.a. glad for den aftale, vi har lavet med hinanden i forhold til uddannelsesforlængelser, for det tror jeg kan blive helt nødvendigt – desværre.

Kl. 16:07

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Jeg synes jo, man skal bemærke, at der hen over de sidste par uger har været utrolig meget opmærksomhed om Norge, og man har spurgt, om vi ikke bare kunne gøre som i Norge, men nu er de jo så i gang med at lukke alle uddannelserne i Norge. Altså, man skal bare huske på, at hvis vi gør tingene for hurtigt, kan det, at vi lader nogle komme tilbage, betyde, at alt andet lukker ned igen, og at vi så i virkeligheden går tilbage, i forhold til hvor vi er henne. Det er jo derfor, vi tager de her balancerede skridt fremad.

På spørgsmålet om, hvornår det sker, er svaret som i sidsterunde, nemlig at vores respektive partiledere lige nu sidder og drøfter genåbning med hinanden, og derfor kan spørgeren svare lige så godt på det spørgsmål, som jeg kan.

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 16:07

Anni Matthiesen (V):

Ja, netop i forhold til noget af det, som ministeren er inde på her, altså det efterslæb, der også bliver for den gruppe af unge mennesker, vil jeg sige, at mange af dem jo er unge mennesker, som egentlig havde drømt om inden længe at være klar til at gå i gang med at arbejde som udlært murer eller som udlært tømrer eller for den sags skyld som kok, eller hvad det nu er. Men nu har de et kæmpe efterslæb i form af tabt læring. Og der kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge: Kommer ministeren til at gøre mere for at hjælpe de her unge mennesker, så de hurtigere kan komme i gang?

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til fru Anni Matthiesen som medspørger.

Kl. 16:04

Kl. 16:04

Anni Matthiesen (V):

Ja, tak. Jeg kan måske indlede med at sige, at jeg tror, at Venstres formand er parat til – også selv om det så for den sags skyld skulle tage flere døgn – at blive i forhandlingslokalet for at nå i mål, fordi vi har den holdning, at de her unge mennesker har brug for at komme tilbage til deres uddannelse. Noget af det, der har undret mig, er, at hele håndværksbranchen jo har været åben under hele pandemien. Det kan jeg sige, også fordi ham, som jeg er gift med derhjemme, er håndværker. Han har haft medarbejdere på arbejde hver eneste dag, og det har fungeret superfint. Det, jeg synes er helt ulogisk, er, når vi så kigger på de her unge mennesker, som er i gang med at tage en håndværksuddannelse – og som egentlig arbejder på værksteder, hvor der er lige så meget plads, som der for den sags skyld er på de forskellige byggepladser, som håndværkerne er på – hvorfor i alverden de så ikke kan få lov til at tage på arbejde, men at de i stedet for er tvunget til at sidde bag en skærm. Synes ministeren ikke, at det er modstridende og det er ulogisk, at man på den måde ikke hjælper de her unge mennesker?

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:05

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Vi har opfundet sådan et begreb, der hedder paradoksregler, her under coronatiden. For i virkeligheden kan man jo sige det samme: Hvorfor er det egentlig, at min departementschef, som jo arbejder på kontor, arbejder hjemmefra, mens administrationsmedarbejderen i din mands virksomhed formentlig sidder og arbejder ude på arbejdspladsen, fordi man gerne må det? Det er jo også et paradoks; det er fuldstændig det samme. Men det er det jo så ikke alligevel, for det, som det hele handler om her, er jo den samlede mængde af aktivitet i samfundet. Og derfor kan to, der har fuldstændig ens jobs, godt have to forskellige sæt regler, fordi det handler om den samlede mængde af samfundsmæssig smitte, og derfor er der også forskel på, hvad man må, hvis man er elev under den ene situation, i forhold til hvis man er elev under den anden situation. Synes jeg, at det er et problem for de elever, der er derhjemme? Ja, det gør jeg da, og faktisk særligt for skp-eleverne, altså fordi skp-eleverne kommer

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Altså, nu har vi jo i fællesskab truffet nogle beslutninger, som jeg mener er kloge, altså i forhold til at lave forlængelser af uddannelser. Og på baggrund af de slag på tasken, der er givet fra erhvervsskolesektorens side, i forhold til hvor lang tid man overhovedet kan køre den onlineundervisning, før det faktisk ikke rigtig længere kan lade sig gøre, fordi der så ikke er mere, der kan læres af online, eftersom at hvis man skal være kok, skal man nok egentlig have et køkken at stå i osv., så mener jeg, at den aftale, vi har indgået med hinanden, dækker det for nu. Det er klart, at hvis alting stadig er lagt i dybfryseren, når vi når maj måned, og ingenting er åbent, så skal vi jo kigge på det igen. Men det er da min forhåbning, at vores respektive partiledere kommer frem til noget, der har en lidt mere positiv ånd, end at alting stadig ligger i dybfryseren i maj. Så vi må, fuldstændig ligesom vi har gjort det hele vejen igennem i den her situation, tage bestik af, at hvis alting åbner efter påske for erhvervsskolerne – lad os sige, at det var scenariet – så står vi i én situation, og er vi henne i maj, er det en anden situation. Og der er vi heldigvis haft et tæt samarbejde med hinanden om så at håndtere det konkrete.

Kl. 16:08

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Indfødsret er fru Ellen Trane Nørby som spørger, værsgo.

Kl. 16:08

Ellen Trane Nørby (V):

Ja, jeg er også glad for den aftale, vi har lavet, hvor vi jo skaber et sikkerhedsnet for de elever, som har mistet rigtig meget af deres uddannelse. Og man må bare sige, at man ikke bliver murer uden at få en murerske i hånden og ved bare at sidde med en mus hjemme foran en computerskærm. Og vi er for længst forbi det punkt, hvor der er et teoretisk indhold i uddannelserne. Det er jo også det, som både fagbevægelsen, elevorganisationerne og arbejdsgiversiden har sagt længe, og det var også derfor, at vi sammen med Dansk Metal har kigget på, om vi så ikke kunne forlægge noget undervisningen ude på virksomhederne, så eleverne da bare kunne komme ud og

mærke lidt til virkeligheden. Men jeg synes desværre ikke, at vi er kommet så langt endnu, og jeg håber, at ministeren efter spørgsmålet i dag bare vil tage med sig, at det jo ikke er nok, at vi taler om det her; vi er også nødt til at træffe nogle beslutninger, der får eleverne tilbage på erhvervsuddannelserne.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:09

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Ja, vi er nødt til at træffe nogle beslutninger. Det er derfor, statsministeren har indkaldt til forhandlinger. Og det, som vi i hvert fald har prioriteret sammen med vores støttepartier, er, at der skal kigges på erhvervsskolerne i den her næste pulje som noget af det allerallerførste, og det er selvfølgelig, fordi der jo netop er en problematik i forhold til at gennemføre den praktiske undervisning. Ja, så vi må jo vente og se – der skal træffes beslutninger, og det bliver der gjort i de her dage, og jeg håber, det bliver gjort i fællesskab den her gang.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak til spørgeren.

Det næste spørgsmål er også til børne- og undervisningsministeren, og det er stillet af hr. Christoffer Aagaard Melson, som gerne må holde sig klar.

Kl. 16:10

Spm. nr. S 1119

10) Til børne- og undervisningsministeren af:

Christoffer Aagaard Melson (V):

Vil ministeren redegøre for, hvordan det giver mening, at elever skal bruge tid og kræfter på at blive testet for kun at møde i skole én dag om ugen udendørs, og hvilket udbytte forventer ministeren at de ældste skoleelever vil få ud af undervisning én skoledag om ugen udendørs?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 16:10

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Vil ministeren redegøre for, hvordan det giver mening, at elever skal bruge tid og kræfter på at blive testet for kun at møde i skole én dag om ugen udendørs, og hvilket udbytte forventer ministeren at de ældste skoleelever vil få ud af undervisning én skoledag om ugen udendørs?

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:10

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Hvad angår den første del af spørgsmålet, bliver jeg simpelt hen nødt til at få spørgeren til at afklare, om vi taler om, hvordan det sundhedspolitisk giver mening at lade sig teste, fordi det så må være sundhedsministerens område. Så nu vil jeg forklare, hvorfor jeg mener, at den ene dag giver mening.

For der er ikke nogen tvivl om, at det er en kraftig anbefaling i retningslinjerne, at eleverne lader sig teste, både i forbindelse med at de skal ind én dag, men også i forbindelse med hvis de er tilbage på 50 pct. eller 100 pct., alt efter hvor i Danmark man bor, og det er selvfølgelig for at undgå, at smitten breder sig. Skal vi dybere ind i det spørgsmål, er det sundhedsministerens område.

I forhold til det her med om det er en god idé at have dem tilbage på én dag, vil jeg sige, at det jo sådan set var Venstres formand, som i fællesskab med et par af de andre partier slog på tromme for, at vi fik lavet en fleksibel genåbning. Venstres formand sagde meget direkte – og det syntes jeg var klogt – at hvis ikke man kan få eleverne tilbage på fuld tid, så må man dog i det mindste kunne kigge på en fleksibel mulighed for, at de kan komme tilbage et par dage om ugen. Der har vi jo grebet handsken, og det er så blevet muligt at få dem tilbage én dag om ugen, og det, som jeg tror at eleverne får ud af det, er, at de får den der fornemmelse af fællesskab, som jeg tror der sidder rigtig mange børn og unge og savner helt vildt. Jeg vil sige, at jeg personligt, hvis jeg kunne få lov til at gå en tur rundt om Degnemosen sammen med 25 af mine kammerater, så også som voksen ville synes, det var en kæmpe fest, fordi vi er så meget alene, som vi er i øjeblikket. Og for børn og unge, der, tror jeg, savner det der fællesskab mindst lige så meget – jeg tror, de savner det endnu mere, end vi voksne gør – er det klart, at bare det at kunne få lov til at komme ind én dag om ugen er bedre end ingenting. Ville vi hellere have, at det var alle dage om ugen?

Ja, selvfølgelig, det tror jeg da sådan set at alle helst ville. Der skal vi bare passe på med at bevæge os så hurtigt derudad, at vi ender med at skulle lukke alt ned igen, ligesom vi kan se det andre steder i Europa lige nu. Der har man så haft genåbnet, også lidt mere end vi har her i Danmark, og nu lukker man så hårdt ned for en række af uddannelsesområderne igen. Så det er altså en balanceakt.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:12

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det svar. Jeg håber jo, at vi er enige om, at det har gigantiske negative konsekvenser for vores børn og unge, at de ikke er tilbage i skole på fuld tid endnu. Og i lyset af de konsekvenser kunne det jo være interessant at høre ministeren, hvad det er for nogle beregninger, der ligger til grund for, at man er endt på den her løsning, altså én dag om ugen udendørs, og hvilke overvejelser ministeren har gjort sig i forhold til den løsning, som man er landet på, i forhold til de konsekvenser, det har for børnene og de unge, at de har den her ene dag om ugen udendørs.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, ministeren.

Kl. 16:13

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
De sundhedsmæssige beregninger må spørgeren tage med sundhedsministeren. Men hvis det, der menes med beregninger, er, hvad det er man pædagogisk får ud af at være tilbage én dag om ugen, så vil jeg sige det på den måde, at vi jo aldrig har stået i situationen før. Og det vil sige, at der ikke er lavet beregninger, der viser, at det er bedre for de unge at være tilbage én dag om ugen end slet ikke at være tilbage.

Til gengæld er der en fuldstændig entydig indstilling fra nær og fjern og alle, der beskæftiger sig med børn, om, at hvis det kan lade sig gøre at være tilbage én dag om ugen, så er det bedre end ingenting. Men beregninger kan man desværre først lave på bagkant, og jeg tænker, at det er meget klogt, at vi bevæger os ud ad det her spor, fordi der er så stor enighed om, at børnene selvfølgelig har brug for at komme tilbage i et fællesskab.

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Christoffer Aagaard Melson (V):

Jeg havde lidt svært ved at forstå svaret. Altså, når man siger, at det er sundhedsfagligt forsvarligt, at børnene kan komme tilbage én dag om ugen udendørs, så må man vel også have en idé om, hvad det ville betyde, hvis de kom tilbage 2 dage om ugen udendørs, eller hvis man lod dem komme helt tilbage i skole, ligesom man har gjort med de mindre elever. Hvad er overvejelserne der? Og hvad ved ministeren i forhold til hvilke konsekvenser der vil have sundhedsmæssigt at få dem tilbage på fuld tid?

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 16:14

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Som sagt er sundhedsmæssige beregninger sundhedsministerens ressort, og der plejer at være en respekt for i Folketingssalen, at vi tager det ressortmæssigt. Vi har jo selvfølgelig også set sundhedsmyndighedernes anbefalinger i Undervisningsministeriet i forbindelse med de forhandlinger, der har været, og som jeg også har deltaget i. Men diskussioner af sundhedsmyndighedernes konkrete data, og hvad der ligger af beregninger, er sundhedsministerens ressort.

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:15

Christoffer Aagaard Melson (V):

Så vil det sige: Er det sundhedsministeren eller undervisningsministeren, der har besluttet, at børnene skal tilbage én dag om ugen udendørs?

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 16:15

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Vi deltog i fællesskab under forhandlingerne.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Godt, vi siger tak til spørgeren.

Det næste spørgsmål er også til rettet til børne- og undervisningsministeren, og det er af Marlene Ambo-Rasmussen, der bedes holde sig klar. Jeg ved ikke, om jeg kunne få hr. Christoffer Aagaard Melson til lige at tørre stolen af efter sig. Tak for det.

Medspørgeren er hr. Stén Knuth.

Kl. 16:15

Spm. nr. S 1120

11) Til børne- og undervisningsministeren af:

Anne Honoré Østergaard (V):

Hvorfor har ministeren ikke givet mulighed for, at nordjyske gymnasieelever på 1. eller 2. årgang kan komme tilbage i skole, når ministeren i sidste uge gav udtryk for, at ministeren ville gøre netop dette?

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 16:15

Spm. nr. S 1126

12) Til børne- og undervisningsministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V) (medspørger: Stén Knuth (V)):

Mener ministeren, at det er holdbart, at elever på ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser fortsat kun kan modtage hjemmeundervisning?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til fru Marlene Ambo-Rasmussen.

Kl. 16:15

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Tak for det. Mener ministeren, at det er holdbart, at elever på ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser fortsat kun kan modtage hjemmeundervisning?

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, ministeren.

Kl. 16:16

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nej. Da jeg ikke som socialdemokrat har tænkt, at nu må vi da se at opfinde en global pandemi, for vi synes, det er helt fantastisk, at alle børn skal være derhjemme og sidde bag en skærm og blive undervist, så synes jeg, at det er et holdbart nej. Men man kan desværre ikke forhandle med en pandemi, så i den situation, som vi står i nu, har det været enormt afgørende for os, at lærerne blev sat til den opgave. Det var jo et valg, vi traf i foråret, og det var et valg imellem, at der ingen undervisning var eller hjemmeundervisning, og der var det klart at foretrække at gennemføre hjemmeundervisning, fordi det giver børnene en struktur i hverdagen. Det vil sige, at selv der, hvor det kan være, at man fagligt ikke får så meget ud af det, kan det bidrage til at skabe en eller anden form for struktur i hverdagen, som ikke ville være der, hvis der ikke var hjemmeundervisning.

Så er der faktisk en hel del af eleverne, der også får et fagligt udbytte af hjemmeundervisning. Der er også en gruppe på i omegnen af 20 pct., der ikke får særlig meget fagligt udbytte ud af hjemmeundervisning. Så der er ret store forskelle på, hvad man får ud af det.

Men det valg at lave hjemmeundervisning, når man nu stod i en situation, hvor eleverne skulle hjem, mener jeg har været fuldstændig rigtigt, og jeg mener, at det er et meget stort privilegium, at vi i Danmark er så digitaliseret, at det faktisk også har kunnet lade sig gøre i praksis, og at vi har en lærerstand, der i øvrigt var i stand til at omstille sig med meget, meget kort varsel til at undervise på en måde, som de jo ingen uddannelse har i. Vores lærerstab er ikke uddannet til at skulle undervise online, ikke desto mindre gjorde de det og tog teten. Det mener jeg at de har gjort rigtig godt.

Så har jeg haft et ønske om, at der skulle komme en global pandemi, som ville betyde, at vi skulle lukke skolerne? Det er nok at trække den lidt langt. Men til spørgsmålet om, om jeg synes, det er en god idé, at der er hjemmeundervisning, når vi nu står i den situation, må jeg sige, at det faktisk er en af de beslutninger, jeg er allergladest for, vi fik truffet, og det er også her, at jeg er allermost imponeret over, hvad en medarbejdergruppe, nemlig lærerstanden, har kunnet levere.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:18

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Tak for svaret til ministeren. Jeg var lige ved at være bange for, at det ville blive sådan et ultrakort svar, så det var meget godt lige at få knyttet et par ord til det. Nu kredsede ministeren meget omkring ungdomsuddannelserne, men erhvervsuddannelserne er også en del

af det her spørgsmål. Ministerens fokus var lidt på de elever, som er hjemsendt, og på noget digitalisering og noget undervisning, men som mine kollegaer fra Venstre netop har spurgt ind til, kan man jo netop ikke blive murer ved hjælp af en computer.

Jeg er med på, at ministeren putter sig lidt under det her med, at der er kommet en global pandemi, men jeg er bare ked af at måtte sige, at et år efter kan man altså ikke gemme sig bag det længere. Vi bliver nødt til at snakke videre om de problematikker, der ligger i det her. Og det er da et mærkeligt paradoks, at en muremester på 30 år, der går og arbejder på et hus, han bygger for en bygherre, godt kan tage på arbejde hver dag – testet eller utestet, det er der sådan set ikke nogen der tjekker – men det kan hans lærling ikke. Så en muremester på 30 år kan tage af sted på arbejde, men lærlingen, der har brug for lærdom, har ikke nogen mulighed for at tage af sted. Og langt de fleste er sendt hjem. Det synes jeg er et problem.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren.

Kl. 16:19

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Jeg synes ikke lige, at mit svar fokuserede på den samlede uddannelsessektor, hvor man har omstillet til digitalisering. Og det er fuldstændig rigtigt, at der er kæmpestor forskel på, om vi taler om madkundskab, eller om vi taler om nogle, som er i kokkelære, for at tage dem, der er lidt ældre, eller om vi taler om en mat-fys-gymnasieelev, hvor man faktisk har brug for et laboratorium for at kunne have fysikundervisning, eller om vi taler om de udfordringer, der er forbundet med at være engelsk-fransk-sproglig gymnasieelev. Altså, alt efter hvor man er i uddannelsessystemet, er der forskellige problemstillinger. Der, hvor problemerne er størst, er selvfølgelig der, hvor man har brug for faglokaler, hvor man har brug for laboratorier eller lignende. Det giver sig selv.

Derfor er prioriteringerne jo også lagt ind på den måde, de er, med hensyn til hvem der kan vende tilbage hvornår. Derfor var det svendepøverne, vi tog fat i som det allerførste sidste år, og det var dem, vi fik landet, lang tid før vi tog os af de boglige fag, fordi vi godt ved, at der er vanskeligheder med den del, der handler om den praktiske undervisning. Nå, jeg kan se, at jeg ikke har mere tid.

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:20

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Jeg har medspørger på. (*Tredje næstformand* (Rasmus Helveg Petersen): Du har et spørgsmål til). Godt, det mener jeg bare ikke jeg plejer at have. Så er det meget interessant at spørge ind til det, som ministeren netop nævner. Ministeren lægger op til, at man netop som håndværker faktisk godt kan modtage lærdom hjemmefra. Det mener jeg simpelt hen ikke man kan. Jeg mener simpelt hen, at hele paradokset som håndværker, som murer – nu har jeg en bedre halvdel derhjemme, der er muremester – er, at man ikke kan blive uddannet murer og få sin faglighed med sig hjemme foran en computer, for hele forudsætningen er da, at man har det i sine hænder. Det kan man bare spørge en håndværker om. Nu lægger ministeren op til, at det faktisk er en mulighed, og man har prioriteret nogle af de fag, som netop ikke er egnet til at blive undervist i hjemmefra. Men det er da netop det samme paradoks, der er omkring håndværkerfagene.

Kl. 16:21

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 16:21

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Jeg tror måske, at det, jeg sagde, blev misforstået. Det, vi har prioriteret, er, at i den her runde af forhandlingerne, der foregår lige nu, har regeringen sammen med støttepartierne lagt op til, at erhvervsskolerne står først, netop fordi det er sværest at skulle modtage undervisning hjemmefra, når man har praktiske fag. Det var det, jeg mente med prioritering.

Så vil jeg bare sige, at det altså er forkert, at man slet ikke kan modtage undervisning hjemmefra. Jeg går ud fra, at det også er ordføreren bekendt, at der faktisk også er en teoretisk del af de uddannelser på erhvervsskolerne, og det, der har været erhvervsskolesektorens vurdering, er, at man ville kunne gennemføre virtuel undervisning et sted mellem 8 og 12 uger, og det er jo lige præcis den grænse, vi ligger og bokser med nu. For så er der ikke mere, og så skal man ind, alt efter hvilket fag man har, og have murerskeen i hånden eller være i køkkenet, hvis man er i gang med at uddanne sig til kok. Men det er altså ikke sådan, at der slet ikke findes en teoretisk del af erhvervsuddannelserne, for det er en veksling mellem de to ting.

Kl. 16:22

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Så er det hr. Stén Knuth som medspørger. Værsgo.

Kl. 16:22

Stén Knuth (V):

Tak, formand. Og tak til ministeren for svarene, og tak for også at anerkende, at man jo ikke kan blive kok, hvis man ikke står ved en gryde, eller murer, hvis man ikke har stenene i hænderne. Jeg tror også, at vi er enige om, at vi er nået til det punkt, hvor elever på de her uddannelser ikke kan tåle at sidde og få mere virtuel undervisning, og at de skal ud i praktik og have noget i hænderne.

Nu har jeg lyttet lidt til, at ministeren også nævner, at der jo foregår forhandlinger i øjeblikket blandt partilederne, og med den erfaring, vi efterhånden har fra de forhandlinger, er Venstres frygt jo, at vi ikke kommer i gang efter påske. Så mit spørgsmål til ministeren er: Hvilke overvejelser gør ministeren sig, hvis det er sådan, at vi skal helt hen i maj måned, inden vi kommer videre, set i forhold til at håndværkeruddannelserne kræver, at man har en sten i hånden eller en ske i gryden?

Kl. 16:23

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo, ministeren.

Kl. 16:23

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Altså, nu skal man jo passe på med at liste alle tænkelige scenarier op. Jeg mener, at vi står i en ret alvorlig situation, hvis erhvervsuddannelserne er lukket særlig meget længere; det behøver jeg slet ikke lægge skjul på. Og det er jo også derfor, at vi fra regeringens side i fællesskab med støttepartierne særskilt har lavet en passus om erhvervsskolerne i forbindelse med den sidste genåbning. Det er jo ikke lavet for sjov; det er faktisk lavet, fordi vi mener, at hvis man lader nedlukningen være meget længere, har vi et alvorligt problem i forhold til erhvervsuddannelserne. Så der ligger bestemt en masse tanker bag ved, at det er den rækkefølge, der er tænkt ind.

Ligger alting i dybfryseren til maj, og vi stadig væk ikke har åbnet skolesektoren, dér tror jeg så ikke at vi er, men skulle vi være dér, er det da klart, at vi i forhold til den aftale om fagligt efterslæb, vi har indgået med hinanden, og hvor vi har fået næsten alle Folketingets partier med omkring bordet, og hvor vi har givet

nogle særlige muligheder for uddannelsesforlængelse på erhvervsuddannelserne, bliver nødt til at genoverveje situationen.

Kl. 16:26

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 16:24

Stén Knuth (V):

Tak, formand. Altså, vi håber jo ikke på, at vi når til maj, inden vi er i gang. Vi håber jo på, at vi kan komme i gang så hurtigt som overhovedet muligt, men det er jo et scenarie, at vi ikke kan komme i gang. Og vores frygt i Venstre er jo netop, at vi sidder og venter til den 23., hvor statsministeren har sagt, at der kommer en plan, og så kommer der en plan, der kommer til at virke om noget tid. Og jo længere tid der går, jo mere håbløse bliver de unge – i Venstre har vi jo også sagt, at hver dag tæller.

Derfor mener vi, minister, at du bør indkalde til en samtale om, hvad vi så gør, hvis det er, at der er forskellige scenarier, som vi allerede nu kan komme i gang med at diskutere, sådan at de unge kan få et håb.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, ministeren.

Kl. 16:25

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Vi har så uendelig meget omkring de her genåbninger, så hvis vi skulle indkalde til forhandlinger om samtlige tænkelige scenarier, herunder at ingenting åbner før til maj, i en situation, hvor partilederne er i gang med at forhandle genåbningen, så har døgnnet simpelt hen for få timer. Vi har jo haft et utrolig tæt samarbejde, og jeg mødes to gange om ugen med alle Folketingets partier, og det sætter jeg kæmpestor pris på, og i det øjeblik det viser sig at være nødvendigt, tager vi selvfølgelig hul på de samtaler, der skal være omkring det. Men jeg tænker, at vi lige ser, hvordan forhandlingerne lander, inden vi begynder at planlægge alle tænkelige scenarier ved et decideret forhandlingsbord.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Marlene Ambo-Rasmussen som spørger. Værsgo.

Kl. 16:25

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Jeg tror, det er sjette eller syvende spørgsmål, hvor vi kredser om det her, og det er jo, fordi vi i Venstre synes, at det simpelt hen er så frustrerende og så ærgerligt, at man dels gemmer sig bag en global pandemi, dels gemmer sig bag nogle forhandlinger, dels gemmer sig bag, at det ligger ovre i Sundhedsministeriet, hvis man bliver presset yderligere.

Jeg synes, det er fint, at ministeren siger, at man gerne vil gøre dit og dat, men jeg mangler stadig at få en garanti fra ministeren for, at man rent faktisk har tænkt sig at gøre det. Altså, der er jo mindre smitte udenfor – det har vi ligesom fået bekræftet – og vi har også mulighed for at blive testet. Hvis nu vi vender tilbage til de her murere, de her læringe: Når de har mulighed for at blive testet og være udenfor, vil ministeren så ikke gerne tage ansvaret på sig og lægge sig i selen, for at de kommer tilbage nu?

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jo, det har vi jo sådan set allerede lavet en aftale om med støttepartierne, altså at det næste, der står for, er erhvervsskolerne. Så det kan jeg egentlig svare meget klart ja på. Og så foregår der jo nogle forhandlinger lige nu med partilederne, og dem kan hverken ordføreren eller jeg foregribe hvordan forløber.

Så bliver jeg bare nødt til at sige om det der med at gemme sig bag en pandemi, at jeg ikke kan få øje på en anden årsag til, at skolerne er lukkede. Altså, der er én årsag til, at skolerne er lukkede, og det er, at der er en global pandemi. Jeg har aldrig hørt noget parti argumentere: Lad os da lukke alle skolerne hen over vinteren, for det har de unge super godt af, så vi lukker lige alle skolerne. Altså, det er jo ikke et eller andet med at gemme sig bag en global pandemi; der er en global pandemi.

Derfor har vi selvfølgelig også undervejs lidt forskellige opfattelser af, hvilke redskaber man skal bruge. Jeg hørte rigtig mange sige: Nu skal I bare gøre ligesom i Norge. Og nu er de så i gang med en hård nedlukning på skolerne i Oslo. Det vil sige, at jeg sådan set tror, at vi skal passe rigtig meget på og holde balancen, sådan at vi risikerer at tage så store skridt, at alt lukker ned igen. Så det her er en balanceakt, men til det der med at gemme sig bag en global pandemi vil jeg sige, at jeg stadig væk ikke har hørt dem, der gerne vil lukke skolerne, bare fordi det er sjovt. Vi gør det jo, fordi der er en global pandemi.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren.

Det næste spørgsmål er også til børne- og undervisningsministeren. Det er fra fru Ellen Trane Nørby fra Venstre.

Kl. 16:28

Spm. nr. S 1131

13) Til børne- og undervisningsministeren af:

Ellen Trane Nørby (V):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at afgangseleverne snart er gået glip af 100 dages undervisning det seneste år, hvilket svarer til halvdelen af et skoleår, og at regeringen flere steder i landet endnu ikke har sikret fuld genåbning af skolerne og uddannelserne for afgangseleverne?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:28

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Mener ministeren, at det er rimeligt, at afgangseleverne snart er gået glip af 100 dages undervisning det seneste år, hvilket svarer til halvdelen af et skoleår, og at regeringen flere steder i landet endnu ikke har sikret fuld genåbning af skolerne og uddannelserne for afgangseleverne?

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 16:28

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nej, jeg mener ikke, det er rimeligt, at der er en global pandemi, der har ramt børn og unge og i øvrigt resten af vores samfund. Det ville jeg helst have været foruden. Men desværre er det ikke sådan, at man kan sige til den globale pandemi: Vi synes godt nok, det er totalt urimeligt, så gider du godt at gå væk. Altså, sådan fungerer det desværre ikke. Det gør det, hverken når der er tale om naturkatastro-

fer, eller når der er tale om pandemier. Derfor står vi jo i en situation, kan man sige, hvor vi har skullet håndtere en global pandemi, og det har haft rigtig store konsekvenser for meget store dele af vores samfund. En af de konsekvenser er, at afgangseleverne og i øvrigt alle andre elever er gået glip af en stor del af deres skolegang det seneste år, og det kommer vi til at gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at rette op på på bagkant. Og vi har, i øvrigt i fællesskab med hinanden, også skabt helt anderledes eksamensvilkår i år for afgangselever på tværs af uddannelsessektoren, hvor man kan tage højde for, at der har været forskellige niveauer af uddannelse, i forbindelse med at man f.eks. tilrettelægger de mundtlige eksamener. Vi har både gjort antallet af eksamener mindre, men vi har også muliggjort, at man ved de enkelte eksamener kan tage højde for, at undervisningen har været anderledes.

Men synes jeg, det er rimeligt, at der er en pandemi? Nej, det ville jeg da helst være fri for, men det er en lille smule uden for min rækkevidde at kunne blokere for globale pandemier – trods alt.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:30

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg tror ikke, der er nogen, der har ønsket, at der skulle være en pandemi, der ramte ikke bare Danmark, men hele verden. Med al respekt, fru minister, tror jeg, det svar nu er blevet givet i hvert fald to håndfulde gange til mig selv og til de øvrige spørger fra Venstre, og den måde at debattere på bringer os jo ikke videre. Altså, det er regeringen, der er regering, og hvis regeringen ikke vil være regering, kan man jo aflevere nøglerne, og så skal vi andre nok lede det her land og dermed også tage ansvaret for de elever, der, når vi kigger på hovedstadsområdet, stadig væk ikke er kommet tilbage i uddannelse, eller som, hvis vi kigger på afgangseleverne eller 5.-8. klasserne over hele landet, kun må møde op udendørs fire gange om måneden, selv om der jo sådan set smitterisikomæssigt intet er, der tilsiger, at man ikke ville kunne møde op hver dag udendørs, hvis det var det, man ønskede. Eller vi kan kigge på erhvervsskoleeleverne, som regeringen jo heller ikke har prioriteret at få genåbnet for, selv om mange af uddannelsernes elementer mere er at sammenligne med en arbejdsplads, end det er at sammenligne med et klasselokale og en uddannelsesinstitution.

Når vi har stillet de her spørgsmål i dag, er det jo, fordi vi bekymrer os om vores børn og unge, og vi har klart og tydeligt sagt fra Venstres side, at vi ønsker at sætte vores børn og unge først. Det er derfor, vi har sagt, at de skal tilbage i skolerne og tilbage i uddannelse. Det betyder ikke, at så åbner vi bare alt med det samme. For vi er sådan set enige i, at vi er nødt til at gøre det her på en ordentlig måde. Vi har bare valgt at sige, at vi skal prioritere vores børn og unge, og det er jo så der, hvor der er en modsætning til regeringen i forhold til viljen til at sætte børnene først, når det ikke bare handler om at tale om det, men også handler om at handle og træffe beslutninger, så der bliver åbnet.

Det her spørgsmål handler jo så bl.a. om hovedstadsområdet, hvor der jo er kommuner, der har et meget, meget lavt smittetal, og alligevel har afgangseleverne i de kommuner ikke fået lov til at komme tilbage, selv om de allerede har mistet 100 dages undervisning – eller et halvt skoleårs undervisning.

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren.

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det er jo sådan, at hvis man stiller grundlæggende det samme spørgsmål 100 gange i træk, får man grundlæggende det samme svar. Der bliver spurgt igen og igen, om regeringen mener, det er rimeligt, og så et eller andet nyt, der er lukket, og jeg tror egentlig godt, at spørgeren har bemærket, at jeg synes, at det er sådan en lidt skæg måde at spørge på. For i det der med rimelighedsbetragtningen ligger der jo, at nogen skulle have en intention, og det er der jo bare ikke, eftersom jeg ikke har hørt nogen argumentere for, at det er en super god idé med den her globale pandemi, og ikke har hørt nogen sige, at lad os få lidt mere af det, så vi kan få lov til at lukke lidt mere for skolerne. Det er klart, at hvis man stiller spørgsmålet »er det rimeligt, at ... « igen og igen, vil man selvfølgelig få det samme svar.

Jeg vil sige, at i forhold til det med børn og unge, var det første, vi åbnede for, skolerne, altså det var simpelt hen det første, der åbnede, i øvrigt i en genåbningsplan, som alle Folketingets partier og jo i hvert fald Venstre har støttet op om. Det er rigtigt, at Venstre gerne vil gå hurtigere, end vi mener er forsvarligt. Jeg mener, at man i den forbindelse ville risikere at skulle lave hårde opbremsninger og nedlukninger igen, fordi tingene kunne ryge ud af kontrol, ligesom vi har set det bl.a. nu sidst i Oslo og også i et par andre europæiske lande. Men på spørgsmålet om, hvorvidt man har et ønske om, at skolerne står først, kunne man stille spørgsmålet den anden vej rundt og spørge: Hvad var så det første, der åbnedes for i forbindelse med genåbningen? Det var jo 0.-4. klasserne. Altså, der var ikke engang noget, der åbnede samtidig med. Det var 0.-4. klasserne – punktum.

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Spørgeren.

Kl. 16:33

Ellen Trane Nørby (V):

Det bakkede vi også op om og pressede regeringen til at lade 0.-4. klasserne komme tilbage, efter at regeringen jo sådan set aflyste genåbningen for 0.-4. klasserne, selv om der lå en rapport fra de faglige eksperter, der skulle rådgive, der pegede på, at der ikke var en smitterisiko forbundet med at åbne op for 0.-4. klasserne, men at der til gengæld var et stort behov for det. Alligevel skulle vi se statsministeren på et pressemøde, hvor man ligesom sagde: Uha, nu bliver det først den 28. februar. Heldigvis blev det tidligere, fordi der kom et massivt pres, og godt for det. Men vi har jo også set smitteberegninger, der viste, at der f.eks. i forbindelse med efterskolerne, altså den samlede efterskolesektor, var fem ekstra indlagte; det var det, vi talte om i april måned. Alligevel valgte regeringen at holde dem lukket, længere tid end det var nødvendigt.

Så derfor stiller vi spørgsmålet om, hvorfor regeringen synes, det er rimeligt. For der er jo smitteberegninger, der viser, at vi sådan set godt kunne løbe en langt større risiko og dermed tage vores børn og unge tilbage i skoler og på uddannelser. Derfor er spørgsmålet jo helt relevant: Hvorfor er det, at regeringen og ministeren ikke vil være med til at sikre det? I det her tilfælde gælder det jo så afgangseleverne her i hovedstadsområdet.

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 16:35

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Skægt nok undlader man hele tiden at fortælle, hvad det er, der er risiko for. For det, man jo skal være klar over, er, hvad der kan ske,

hvis vi f.eks. åbner for hurtigt. Lad os sige, at vi tog afgangseleverne tilbage på fuld tid, alle sammen i hele landet. Så er der risiko jo for, at de 0.-4. klasser, der er kommet tilbage, skal hjem igen. Det er jo præcis det, vi f.eks. ser i Oslo nu, nemlig at smitten stikker af, og så bliver man nødt til at lukke ned for ungdomsuddannelserne, og der er også et par andre steder i uddannelsessektoren, de lukker ned for nu.

Så det er bare for at sige, at den risiko, man løber, jo er, at tusindvis af elever så skal hjem en gang til. Derfor er det her en balanceakt, og jeg har sådan set ikke hørt nogen i Folketinget, der ikke har et ønske om, at de elever skal tilbage. Men gør vi det for hurtigt, og bliver vi for ivrige, har det den konsekvens, vi ser i andre lande nu, nemlig at man så lukker helt og hårdt ned igen. Og det er jo det, vi gerne vil undgå, for det vil jo betyde, at den samlede mængde af skoledage, man så kommer til at være derhjemme, bliver større, og for de små elever er der et meget lille udbytte af fjernundervisningen, og derfor ville jeg være mægtig ked af, hvis vi skulle til at sende 0.-4. klasserne hjem igen, fordi vi har bevæget os for hurtigt ud over isen. Så det er en balance.

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:36

Ellen Trane Nørby (V):

Siden vi åbnede for de små elever og tog de initiativer, vi har taget efterfølgende, er smittetallet i forhold til antallet af indlagte kun gået en vej, og det er nedad. De seneste tal i dag – og det er jo super positivt – er nu kommet ned under 200. Så det skræmmebillede, som ministeren ligesom sætter op ved at sige, at fordi vi har åbnet op for nogle af eleverne, er der kommet flere smittede i Danmark, er jo ikke rigtigt. Det er jo faktisk den modsatte udvikling, vi har set.

Derfor har vi bare sagt fra Venstres side: Vi skal have genåbnet skolerne og uddannelserne, vi skal sætte vores børn først, og vi skal sikre, at de får deres dagligdag tilbage. Hvorfor i alverden synes ministeren, det er rimeligt, at fordi der er et smitteudbrud i Oslo, skal det være forklaringen på, at danske børn og unge ikke må komme tilbage i skole? Det forstår jeg ikke, og vi synes ikke, det er rimeligt.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:37

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det lyder nærmest på ordføreren, som om hun ikke er bekendt med, at hendes egen partiformand sidder sammen med min partiformand og forhandler genåbning. For det, vi diskuterer her, er jo den situation, der har været hen over de sidste 14 dage, en måned. Det, der forhandles om nu, er jo netop på baggrund af, at smittetallene er så lave, som de er. Men den fuldstændig utvetydige anbefaling fra sundhedsmyndighederne var, at vi skulle lade være med at gå for hurtigt frem. Det var den fuldstændig utvetydige anbefaling, at vi lod være med at gå for hurtigt frem. Derfor står vi så i en situation nu, hvor det ser rigtig pænt ud og vi derfor heldigvis kan forhandle om yderligere genåbning.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til spørgeren. Det næste spørgsmål er også til børne- og undervisningsministeren, og det er af hr. Christoffer Aagaard Melson, der gør sig klar.

Kl. 16:38

Spm. nr. S 1121

14) Til børne- og undervisningsministeren af:

Christoffer Aagaard Melson (V):

Hvordan vil ministeren sikre, at vi fortsat får uddannet dygtige tømrere, smede, konditorer m.v., når de skal uddanne sig foran en skærm, og at de nævnte faggrupper får de rigtige kompetencer og udvikler den rette selvstændighed, når de skal uddanne sig foran en skærm?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:38

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Hvordan vil ministeren sikre, at vi fortsat får uddannet dygtige tømrere, smede, konditorer m.v., når de skal uddanne sig foran en skærm, og at de nævnte faggrupper får de rigtige kompetencer og udvikler den rette selvstændighed, når de skal uddanne sig foran en skærm?

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 16:38

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Helt konkret synes jeg jo, at den aftale, vores partier har indgået med hinanden og i øvrigt med langt de fleste partier i Folketinget, om muligheden for uddannelsesforlængelser er svaret på det. Der er ikke nogen tvivl om, at for dem, der tager uddannelser, hvad enten det er på laboratorier eller værksteder eller i køkkener, eller hvor det nu er, man har behov for at være som en del af sin uddannelse, er det væsentligt at sværere end for dem, som ikke har behov for det.

Derfor har vi jo valgt i forbindelse med den aftale, vi har lavet med hinanden, både at sætte et betydeligt beløb af til uddannelsesforlængelser, men jo også at skabe en større fleksibilitet rundt om de uddannelser, for at man kan kompensere for den uddannelse, man nu har siddet og fået bag en skærm, og hvor i hvert fald det praktiske udbytte er til at overskue.

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:39

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for svaret. Jeg håber, at vi her kan blive enige om, at her er et område, hvor det ganske enkelt ikke giver mening, at man ikke f.eks. i meget små hold, med stor afstand, med test og med sprit kan komme ind rent fysisk, fordi det er rigtig svært at blive uddannet bag en skærm lige netop på det her område.

I forlængelse af at det her er et af de områder, hvor nedlukningen giver meget, meget lidt mening, vil jeg gerne høre, om ministeren har rejst den her problemstilling over for sine kolleger i regeringen. Jeg går ud fra, at det er ministerens rolle at fortælle den øvrige regering om det, når der er noget, der ikke giver mening på hendes område.

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til spørgeren. Ministeren.

Kl. 16:39

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det skulle gerne være offentligt kendt, at vi faktisk har landet en aftale om, at erhvervsskolerne står næst for. Så det går jeg ud fra at

ordføreren også har orienteret sig om. Det er sådan set regeringens position. Det er derfor, det står i den aftale, vi har indgået med støttepartierne.

Kl. 16:41

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:40

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Jeg vil spørge om to ting: Hvornår bliver erhvervsskolerne så åbnet, og har ministeren fået noget svar på, hvor meget det vil øge smittetrykket, hvis man nu genåbner dem med alle de her forholdsregler?

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 16:40

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det ville være utrolig utidig indblanding i et forhandlingsforløb, som både spørgerens partiformand og min partiformand sidder og forhandler genåbning med hinanden i nu. At begynde at gætte på, hvornår det så bliver fra, og hvad ved jeg, tænker jeg, at vi overlader til dem, der sidder og forhandler, og når der så stiger hvid røg op, kan vi tage yderligere drøftelser af det i Folketingssalen.

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:40

Christoffer Aagaard Melson (V):

Jeg synes personligt, det er meget underligt, at vi har en minister, der har med et af de vigtigste områder at gøre, nemlig vores børn og unge, som overhovedet ikke kan svare på nogen som helst spørgsmål omkring konsekvenserne, eller hvorfor man har valgt de løsninger, man har gjort, på området. Synes ministeren ikke selv, det er lidt underligt, at hun overhovedet ikke har fået nogen tal eller svar eller indikationer på, hvor meget smitten vil stige i forhold til de her meget indgribende ting, som hun skal stå på mål for?

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:41

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nu er der jo en vis forskel på, at man ikke har set ting, og at det ikke er mig, der står og debatterer dem i Folketingssalen. Jeg er jo ikke sundhedsminister, og det vil sige, at det ville være helt usædvanligt, hvis jeg skulle stå og diskutere de ting, der vedrører Sundhedsministeriets ressort.

I øvrigt har sundhedsministeren været her tidligere, så spørgeren kunne have stillet de samme spørgsmål vedrørende smittetrykkene. Det er simpelt hen ikke tal, der ligger under mit ressort, men jeg er jo så med i forhandlingerne inde ved forhandlingsbordet, og det fremgår også af aftaleteksten, at erhvervsskolerne er dem, der står næst for. Det er jo, fordi vi fra regeringens side mener, at der er en selvstændig problemstilling der, hvor man har praktisk orienterede fag.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til spørgeren. Der er endnu et spørgsmål til børne- og undervisningsministeren, og det er det sidste i rækken. Det er af Marlene Ambo-Rasmussen, og det er med medspørger Maja Torp.

Kl. 16:42

Spm. nr. S 1132

15) Til børne- og undervisningsministeren af:

Marlene Ambo-Rasmussen (V) (medspørger: **Maja Torp** (V)):

Mener ministeren, at det reelt set er muligt for skolerne både at tilbyde fysisk undervisning for børn, tilbyde hjemmeundervisning og sikre udendørs møder i faste trivselsgrupper med op til fire elever, og er der gjort tilstrækkeligt for at sikre nødundervisning til de elever, som har behov for dette?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:42

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Mange tak. Mener ministeren, at det reelt set er muligt for skolerne både at tilbyde fysisk undervisning for børn, tilbyde hjemmeundervisning og sikre udendørs møder i faste trivselsgrupper med op til fire elever, og er der gjort tilstrækkeligt for at sikre nødundervisning til de elever, som har behov for dette?

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:42

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Ja. Jeg skal nok svare lidt længere, men det er bare sådan, at når der bliver stillet ja-nej-spørgsmål, tænker jeg, at det er en meget god idé at starte med at sige ja eller nej. Ja, det mener jeg – ellers var det selvfølgelig ikke det, vi havde lagt op til. Men jeg har til gengæld hørt eksempler på kommuner – det er forhåbentlig ved at være overstået, så det håber vi er fra tidligere i coronaforløbet – som mener, at de skal fortsætte med helt almindelig skoleskema, som om der ikke var corona, og oveni så skal løse de her opgaver. Det går selvfølgelig ikke, for det er klart, at det kan man ikke.

Derfor har langt de fleste skoler jo også taget ad notam, at der er nødbekendtgørelser, og derfor skal man selvfølgelig skrue ned for andre aktiviteter, når det er sådan, at man skal tage sig af de her aktiviteter. Den planlægning har skolerne heldigvis været utrolig gode til. Det har kostet rigtig mange arbejdstimer for de skoleledere, der har skullet sidde og lave først om på det ene, så om på det andet, og så kommer der noget nyt.

Det vil sige, at vi altså har at gøre med en skoleledergruppe, som i den grad har leveret en kæmpe arbejdsindsats i den her periode; for hver eneste gang der kommer en ekstra dag eller 50 pct. ekstra åben, eller hvad der nu gør, jamen så skal de ind og omkalfatre skemaer og få omorganiseret arbejdet. Det er de heldigvis gået til med krum hals – det har en kæmpestor positiv betydning for børnene at de gør det. Men der er ikke nogen tvivl om, at det koster rigtig mange kræfter derude.

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:44

Kl. 16:46

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Først og fremmest tak til ministeren for svaret, der igen var længere end bare et ja eller nej. Jeg synes bare, at der er en eller anden mystisk dobbeltkommunikation i det her. Nu sidder jeg også på forældresiden, og der har vi jo modtaget noten fra både ministeren og en anden minister om det her område, altså om nødundervisning og om, at man skal huske at sende sine børn af sted, hvis de har behov for det. Det har jeg også diskuteret med ministeren tidligere i forbindelse med et samråd, tror jeg det var, hvor vi netop var inde over det her. Vi har altså stadig væk børn, der sidder hjemme, og som burde være af sted til nødundervisning. Det er ligesom den ene del af det.

Så er der den anden del af det, og det er jo hele problematikken omkring lærerne, som jeg jo så kan konstatere også har været ude på debatsiderne og sige, at de føler, at de får modsatrettede ting at vide. Man kan også sige, at en skole med de ressourcer, den har haft hidtil, jo ikke både kan lave nødundervisning, lave hjemmeundervisning for dem, der stadig væk er hjemsendt, lave trivselsgrupper med en lærer, der tager af sted med fire elever, og så have de mindste, altså 0-4.-klasserne, på skolen. Det er mange forskellige grupper, og måske kunne man have det ønske til ministeren om, at hun meldte klart ud og sagde, at så må man jo vælge og prioritere, eller også må man, som jeg og Venstre vil lægge op til, vælge at tilføre de ekstra ressourcer til området, sådan som vi jo har set det i mange andre henseender her under corona.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:45

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen, altså, jeg glæder mig da til at se et oplæg fra Venstre omkring det. Vi har jo lige indgået en aftale med hinanden om at tilføre flere penge, men jeg ser da frem til, hvis der kommer et oplæg yderligere fra Venstres hånd.

I forhold til det med at kunne køre de her forskellige opgaver, så gør de det altså derude. Jeg er godt bekendt med, at de nogle gange får dobbeltsignaler, altså at kommunen siger et og så bliver der sagt noget andet fra ministeriets side. Sådan opfattes det derude. Det er klart, at i en tid, hvor man implementerer nye ting med så utrolig kort varsel, som vi hele tiden gør nu – under normale omstændigheder ville det tage et år at få implementeret et eller andet, og det har de så 3 uger til nu – så vil der være miskmask i kommunikationen. Og vi retter det i det øjeblik, vi kan se, at der er et eller andet misforhold i den kommunikation, der kommer ud. Men den slags sker selvfølgelig under corona.

Det er bare for at sige, at det, som ordføreren står og siger er umuligt, altså ikke desto mindre er det, de faktisk kører derude lige nu. Men det betyder, at det selvfølgelig ikke kan lade sig gøre for de skoler, der stadig væk tror, at de både kan køre et almindelig skoleskema og så gøre det ene og gøre det andet og gøre det tredje. Det er jo derfor, vi har nødbekendtgørelser, der gør det muligt for dem at løse de sædvanlige fagbindingerne, sådan at der bliver ressourcer til de opgaver, der er prioriteret under corona.

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Spørgeren.

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Så tror jeg, at ministeren skal melde mere klar og ren kommunikation ud til de her steder, for jeg får i hvert fald tilbagemeldinger om, at der er meget tvetydige udmeldinger på det her område. Jeg vil også bare spørge i forhold til de børn, som er hjemsendt og egentlig burde være sendt af sted til nødundervisning: Hvad vil ministeren gøre for at ændre på det? For det har vi nu talt om i en måned, tror jeg, og vi har stadig væk børn siddende hjemme. Vi har også stadig væk børn siddende hjemme i min egen kommune, i Odense, hvor jeg som lokalt byrådsmedlem også har forsøgt at sætte det her på dagsordenen. Jeg får en tilbagemelding fra min forvaltning om, at det har ministeren sendt et notat ud om. Det er slet ikke nok. Vi har børn siddende hjemme lige nu, som burde være kommet af sted. Hver eneste dag er så afgørende for dem.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 16:47

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg går ud fra, at dem, der henvises til lige nu, er dem, der er socialt udsatte, og at vi altså skal have procenten op for dem, der er i nødundervisning. Det er jeg lidt i tvivl om på baggrund af spørgsmålet. Men så lad mig tage begge dele – der bliver rystet på hovedet. Nødundervisningsprocenten er faktisk heldigvis gået op de sidste par uger, og det er jeg meget tilfreds med.

Jeg vil sige i forhold til det der med, at vi har børn siddende derhjemme, at jeg personligt har to siddende derhjemme. Jeg tror ikke, jeg kommer til at glemme, hver eneste morgen jeg tager af sted, at der stadig er nogle, der er derhjemme, for de går nemlig i henholdsvis 5. og 8. klasse og bor i hovedstaden. Så de er i skole en dag om ugen. Det er bare for at sige, at det ikke er et eller andet med, at jeg har glemt, at der stadig væk er nogle børn, der sidder derhjemme. Det ville de i hvert fald minde mig om om morgenen, hvis jeg glemte det.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Som medspørger er det Maja Torp. Værsgo.

Kl. 16:48

Maja Torp (V):

Jeg vil gerne blive lidt i samme spor og spørge ministeren om netop de her børn, som er derhjemme og virkelig har brug for at komme af sted. For det drejer sig jo ikke kun om de socialt udsatte. Der er jo også børn og unge, som sidder derhjemme og har angst og depression, som faktisk er blusset voldsomt op i den her tid, hvor de ikke har kunnet komme af sted. Det, jeg gerne vil spørge ministeren om, handler om det her begreb nødundervisning. For når man bruger ordet nød, signalerer man også, at man helst ikke skal gøre brug af det – det er af ren og skær nød. Så det, jeg vil spørge ministeren om, er: Hvad gør man for at kommunikere til de her børn og deres forældre: I skal møde op i skolen, I er meget, meget velkomne, I skal ikke bare komme af nød?

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:49

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg vil gerne sige, at det her er noget af det, jeg simpelt hen har fået helt usandsynlig mange grå hår i hovedet af siden nedlukningen i

foråret og frem til nu, for det har været en rigtig svær nød at knække. Vi lå efter jul stabilt lige under 5 pct., og heldigvis begynder tallene at rette sig nu og ligger på omkring 7,5 pct. Det er bedre, men det er stadig væk ikke nok.

Det, vi konkret har gjort forud for det her, er, at vi har henvendt os til samtlige forældre. Det vil sige, at vi har skrevet et brev ud til alle forældre med børn i grundskolen og sagt til dem, at der er den mulighed for at komme ind, og i øvrigt henvist til nogle steder, hvor man kan få hjælp med forskellige typer af problemer. Så har vi skrevet ud til samtlige lærere, også for at have den direkte kontakt helt ud i klasselokalet, og opfordret til, at man får kigget på den eller de klasser, man har at gøre med i sin undervisning, og gjort opmærksom på, at jo længere tid corona varer, jo større en gruppe er det også, vi taler om, netop fordi der, som spørgeren siger, ikke kun er tale om, at det er den gruppe, som man i forvejen har blik for, som har udfordringer. Det er en bredere gruppe nu, og der er nogle, for hvem problemerne stikker meget dybere nu. Derfor har vi lavet den mest massive kommunikationsindsats, jeg i hvert fald har været med til at lave undervejs i det her forløb, lige præcis i forhold til den her problemstilling.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak, spørgeren.

Kl. 16:50

Maja Torp (V):

Så skal jeg lige forstå ministeren: Er man så begyndt at gradbøje »nød« nu, så det appellerer til en bredere del af de børn og unge, som er derhjemme? Eller hvordan er det, man italesætter det? For mig at se bliver behovet større og større, jo længere tid, der går, så man kan sige, at vi også skal gøre mere og mere, for at få de børn og unge tilbage. Vi skal have forebygget, at endnu flere børn og unge begynder at få angst og depression. Børn og unge, som egentlig har været friske børn og unge mennesker med sunde interesser, kan ikke gå til idræt, de kan ikke komme i skole og se deres kammerater osv. Det er virkelig en bombe under den mentale sundhed for vores børn og unge.

Så kan ministeren udfolde lidt mere, hvad det så er, det her budskab, der kommer ud til forældre og lærere, går på? Er det et »velkommen i skole«, eller er det »I skal stadig væk holde jer væk«? Og kan ministeren i et eller andet omfang definere »nød«?

Kl. 16:51

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:51

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):
Jeg tror egentlig, at vi har sendt brevet over til udvalget, og ellers gør jeg det meget gerne på bagkant, sådan at den konkrete ordlyd også kan ses og gengives over for folk, der eventuelt henvender sig om spørgsmålet.

Det er klart, at vi har signaleret – også meget kraftigt – at vi gerne vil have, at det er en langt større andel end den, der har været inde hidtil. Og det har været rigtig vigtigt for mig at gentage det og gentage det både her i Folketingssalen, men også i diverse nyhedsudsendelser, simpelt hen for at få flere til at komme ind. For det er altså ikke kun dem, der, hvad kan man sige, forud for corona allerede var nogle, man fra skolens side havde en ekstra indsats over for. Det er en langt bredere gruppe end det. Så derfor også tak for at tage det op her igen, så vi har fået endnu en anledning til at understrege det for dem, der kigger med.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Så er det som hovedspørger Marlene Ambo-Rasmussen. Værsgo.

Kl. 16:52

Marlene Ambo-Rasmussen (V):

Tak for ordet. Jeg kan høre på ministerens svar i dag, at vi er fuldstændig enige om, hvor vi starter, og vi er også enige om, hvor vi skal hen. Jeg er nok bare lidt uenig med ministeren i, hvordan vi kommer derhen bedst muligt. Jeg mener ikke, det her brev, der er sendt ud, er nok. Tallene taler jo også deres eget tydelige sprog, for det er jo ikke så mange børn, der er sendt af sted i nødundervisning, som der burde. Og som jeg sagde i mit foregående spørgsmål: Hver eneste dag, de her elever, de her unge mennesker, de her børn sidder hjemme – hver eneste dag – får det katastrofale konsekvenser for dem. Og det tror jeg sådan set også at ministeren er enig med mig i.

Der er jo to slags børn, der er hjemme. Der er både dem, der er sårbare og udsatte, og så er der de andre, som *bliver* sårbare eller i hvert fald kommer i mistrivsel. Ministeren må jo også gerne forholde sig til begge dele, for når det gælder dem, der i forvejen er sårbare, er myndighederne jo nogle, som de her forældre desværre frygter. De andre kan jo være nogle, hvor forældrene er i den situation, at de simpelt hen ikke har set, at barnet er i mistrivsel. Så begge ting taler jo deres eget tydelige sprog. Og jeg synes simpelt hen, ministeren må på banen med noget mere og andet end bare et brev, for det skal jeg hilse og sige altså ikke er nok derude.

Kl. 16:53

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren.

Kl. 16:53

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nu er det jo så heller ikke det eneste. Der blev bare spurgt til kommunikationsindsatsen. Det er jo en aftale, vi har lavet i fællesskab med hinanden, og jeg vil sige, at min dør står fuldstændig pivåben. Mig bekendt er der ikke et eneste af de forslag, Venstre er kommet med – og det har faktisk været mange – på det her område, som vi ikke har gennemført. Og det vil sige, at hvis Venstre har nye idéer til det, holder vi møde to gange om ugen, hvor man er velkommen til at byde ind med nye idéer til, hvad vi kan gøre for at få flere elever tilbage.

Jeg skal dog sige i forhold til den aftale, vi har lavet i fællesskab med hinanden, at der faktisk er sket et hop på 50 pct. Det er dog alligevel en forøgelse, der er til at tage og føle på. Jeg synes stadig væk, vi skal længere, men som sagt: Min dør er åben, kom endelig med alle de idéer, i vil. Der er møde om tirsdagen og om fredagen.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Vi siger tak til spørgeren, og vi siger tak til ministeren.

Den næste række spørgsmål er rettet til erhvervsministeren – der kommer fem på række her – og den første spørger er fru Anni Matthiesen. Værsgo.

Kl. 16:54

Spm. nr. S 1113

16) Til erhvervsministeren af:

Anni Matthiesen (V):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at mange af landets selvstændige erhvervsdrivende, der udviste stort samfundssind i foråret under første nedlukning ved ikke at afskedige deres medarbejdere, er helt i knæ, fordi de fortsat betaler en meget høj pris til lønforskellen,

mens deres virksomhed og dermed levebrød har været tvangslukket gennem mere end et år?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 16:54

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Mener ministeren, at det er rimeligt, at mange af landets selvstændige erhvervsdrivende, der udviste stort samfundssind i foråret under første nedlukning ved ikke at afskedige deres medarbejdere, er helt i knæ, fordi de fortsat betaler en meget høj pris til lønforskellen, mens deres virksomhed og dermed levebrød har været tvangslukket gennem mere end et år?

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:55

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det, formand. Og tak for spørgsmålet. Jeg har stor forståelse for, at den nuværende situation presser rigtig mange i Danmark. Det er hårdt, og det er endda rigtig hårdt. Men vi aner også lyset for enden af tunnelen nu, hvor samfundet er i gang med at åbne op. Med alt det sagt er det selvfølgelig min generelle opfattelse, at vi har nogle hjælpepakker, som også virker efter hensigten. Der er blevet udbetalt mere end 30 mia. kr. i kompensation, hvoraf 60 pct. er gået til små virksomheder med op til 25 ansatte, som har haft mulighed for at søge selvstændigordningen.

Senest har regeringen og et bredt flertal i Folketinget indgået en aftale om at forhøje kompensationen til de selvstændige, netop for at hjælpe dem, som er ramt af den langvarige nedlukning. Den højere kompensationssats kan jo bl.a. bruges til – og det var også en af baggrundene for aftalen – at dække virksomhedens egenbetaling til medarbejdere i lønkompositionsordningen eller selvfølgelig også til andre løbende driftsomkostninger.

Vi følger naturligvis virksomhedernes situation tæt og ser løbende på, om der er behov for yderligere tiltag for at hjælpe flest mulige igennem denne svære situation, som mange står i lige nu.

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 16:56

Anni Matthiesen (V):

Corona har haft utrolig store omkostninger for rigtig, rigtig mange danske virksomheder, og nogle gange er jeg i tvivl om, om man helt forstår, hvad det egentlig vil sige, når man hver eneste dag tager penge med på arbejde som selvstændig. Jeg talte forleden med en frisør, som sagde, at for hver eneste dag der går, inden de får lov til at genåbne, så koster det hende penge på grund af den forskel, hun skal udligne i sine medarbejderes lønninger.

Der var for nylig en herre i foretræde i Erhvervsudvalget, som også gav et godt eksempel på, hvordan han mistede tusindvis af kroner hver eneste dag, fordi der er den her forskel. Og som han sagde: Statsministeren appellerede til samfundssind for over et år siden, og vi valgte at række hånden frem og sige, at vi ikke ville fyre vores medarbejdere, men vise samfundssind. De havde måske ikke forventet, at de skulle have lukket et helt år, men de havde hver eneste dag simpelt hen mistet den opsparing, som de havde lagt til side år efter år, hvor de havde drevet de her virksomheder.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren ikke synes, at det er rimeligt, at de her virksomhedsejere og selvstændige, som

jo har vist samfundssind, på en eller anden måde får dækket mere af den forskel, der er, i forhold til medarbejdernes lønkomposition.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 16:58

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det. Jeg synes, at i dag også er en god dag at huske at få sagt tak til alle de mange selvstændige og virksomhedsejere, som udviser samfundssind, og som har holdt på deres medarbejdere. Mange har gjort det for at vise samfundssind, med mange har også gjort det for kunne stå i en gunstigere konkurrencesituation, når samfundet åbner op igen, for det, at man har sine medarbejdere, gør også, at man har kompetencerne og kan gå i gang med det samme. Man der skal selvfølgelig lyde en meget stor tak til dem, som har passet på deres medarbejdere her under krisen.

Vi valgte jo i fællesskab at sige, at vi godt ville løfte selvstændigordningens kompensationsramme, sådan at det blev nemmere at dække den merudgift, der var på lønsiden, og derfor synes jeg jo, at vi med de justeringer, vi har lavet, har fundet en god balance.

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 16:59

Anni Matthiesen (V):

Nu var jeg så heldig at have ministeren i samråd i sidste uge omkring lidt af det samme, altså det med, hvordan man bløder inden for især turismebranchen og oplevelsesøkonomien, men jo også om, hvordan små og mellemstore virksomheder bløder i de her måneder. Der spurgte jeg ind til, om der ikke var mulighed for at ændre på den kompensationsordning. Og der svarede ministeren mig, at det kunne man ikke, fordi det jo var en trepartsaftale, der var indgået.

Der kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren igen: Kan man ikke lave en politisk aftale ved siden af trepartsaftalen?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren.

Kl. 16:59

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Altså, vi mener grundlæggende, at lønkompositionsordningen er en rigtig ordning at forhandle i trepartsinstitutionen. Og derfor er det vores udgangspunkt, at den ligger godt der – også for at passe på den vigtige institution, trepartsinstitutionen, som har været så afgørende her under krisen.

Ved siden af den kan man jo godt have andre ordninger, som spiller bold op ad den, f.eks. vores selvstændigeordning, hvor vi jo har valgt i fællesskab nu her i starten af februar måned at løfte, hvor mange penge man kunne få som selvstændig – netop for at det skulle blive nemmere at dække den udgift, man stadig væk skal betale for at have sine medarbejdere og dermed sine kompetencer i virksomheden.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren.

Kl. 17:00

Anni Matthiesen (V):

Men, kære minister, der er stadig væk et gab. Selv om Venstre så fik kæmpet det på plads sammen med regeringen og fik gjort gabet

mindre, så er der jo stadig væk rigtig mange virksomheder, som simpelt hen er det, der svarer til tvangslukket. Jeg kan sige, at der var en person i foretræde, som havde spillesteder her i København, og hvor der kan gå lang tid endnu, før der måske kommer gæster ind hos ham igen.

Så ja, man kan spille bold op af trepartsaftalen, men det, jeg egentlig spurgte om, var, om ministeren ville være indstillet på, at man laver en politisk aftale ved siden af, så man lukker det gab.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:00

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Vores udgangspunkt er, at hvis man skal ændre lønkompensationsordningen, så skal man gøre det i trepartsinstitutionen og med de parter, som sidder der. Og regeringen har jo løbende møder med parterne, hvor der er mulighed for at tage forskellige ønsker op. Så vi lytter selvfølgelig til det, hvis der kommer ønsker der. Men lønkompensationsordningen er forhandlet af trepartsinstitutionen, og derfor mener vi også, at ændringer i lønkompensationsordningen skal klares i trepartsinstitutionen.

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak til spørgeren.

Det næste spørgsmål er også til erhvervsministeren. Det er fra Eva Kjer Hansen, og medspørgeren er Ulla Tørnæs.

Kl. 17:01

Spm. nr. S 1124 (omtrykt)

17) Til erhvervsministeren af:

Eva Kjer Hansen (V) (medspørger: **Ulla Tørnæs (V)**):

Hvad er ministerens holdning til, at frisørerne stadig har lukket, selv om et nyt tysk studie viser, at et frisørbesøg er blandt de samfundsaktiviteter, der er forbundet med lavest smitterisiko?

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo.

Kl. 17:01

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Hvad er ministerens holdning til, at frisørerne stadig har lukket, selv om et nyt tysk studie viser, at et frisørbesøg er blandt de samfundsaktiviteter, der er forbundet med den laveste smitterisiko?

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 17:01

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tusind tak. Og tak for spørgsmålet. Der skal ikke være nogen tvivl om, at regeringen selvfølgelig ikke ønsker at holde fast i den her nedlukning i længere tid, end hvad der er nødvendigt. Og det gælder også for frisørerne, som blev genåbnet på Bornholm fra den 1. marts sammen med de øvrige liberale serviceerhverv.

Jeg kan oplyse, at sundhedsmyndighederne løbende følger erfaringer og ny viden nationalt såvel som internationalt, og ekspertgruppen for matematisk modellering under Statens Serum Institut foretager løbende beregninger af forskellige genåbningsscenarier i lyset af smitteudviklingen, herunder fremvæksten af forskellige virusmutationer, der vil være dominerende i epidemiudviklingen. Der regnes også på genåbning af de liberale serviceerhverv i resten af landet, hvilket også inkluderer frisørerne.

Regeringens tilgang er, at vi skal udfase restriktioner på en måde, hvor vi samtidig forhindrer smitten i at brede sig for hurtigt, og derfor er udfasningen også nødt til at ske gradvis og ansvarligt. Og inden for mit eget område, Erhvervsministeriets område, har den faglige referencegruppe vurderet, at det er klogest at åbne udvalgte varebutikkerne før frisørerne og de øvrige liberale serviceerhverv. Og denne rækkefølge har regeringen valgt at tage udgangspunkt i. Regeringen vil løbende anmode om rådgivning og indstillinger fra Epidemikommissionen med henblik på at modtage de fornødne faglige vurderinger fra sundhedsmyndighederne og eksperterne. Og så skal jeg selvfølgelig også her gøre opmærksom på, at der jo for dem, som venter på at være en del af genåbningen, fortsat er hjælpepakker, som man kan søge hjælp fra. Tak.

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:03

Eva Kjer Hansen (V):

Tak til ministeren. Har regeringen emnet med ved partiformandsforhandlingerne i morgen? Altså, kommer regeringen med et udspil her i genåbningsforhandlingerne omkring frisører?

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:03

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Der er ikke nogen tvivl om, at det, vi kigger ind i nu, og som bliver forhandlet med partilederne, jo er spørgsmålet om en langsigtet genåbningsplan: Hvad skal åbne i hvilken rækkefølge, og hvornår skal det finde sted? Og der bliver der kigget på de dele af vores samfund, der ikke er åbnet endnu, for at lave den langsigtede plan. Og det inkluderer selvfølgelig også, at man så vil se på, hvornår det er det rigtige tidspunkt at åbne for frisørerne.

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren.

Kl. 17:04

Eva Kjer Hansen (V):

Så ønsker ministeren at få åbnet for frisørerne nu, om ikke andet så regionalt, så man f.eks. kan vælge modellen med, at hvis der er udbrud nogle steder, må man lukke igen? Altså, hvorfor kan frisøren på Læsø ikke have åbent?

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 17:04

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jamen jeg synes, vi skal lære af de forsøg, der bliver lavet. Bornholm er et konkret meget stort forsøg, hvor vi kan høste erfaringer. Og som jeg siger, ønsker vi jo ikke at holde ting lukket én dag mere, end det er nødvendigt, men den måde, vi går frem i genåbningen på, mener vi er nødt til at være sådan, at vi iagttager det samlede smittetryk, og at vi gør det gradvis og forsigtig. Og derfor kan jeg ikke sige, i hvilken rækkefølge vi ender med at placere de forskellige erhvervsaktiviteter. Det må bero på, hvad vi kan blive enige med Folketingets partier om. Så jeg ser frem til de forhandlinger, der pågår lige nu.

	Kl. 17:05	gen, at vi snart kan sige til frisørerne: Find saksen frem, og kom i gang med at klippe os.	Kl. 17:08
Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Værsgo til fru Ulla Tørnæs som medspørger.			
	Kl. 17:05	Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Tak. Fru Eva Kjer Hansen som spørger.	Kl. 17:08
Ulla Tørnæs (V): Tak. Det, som jeg godt kunne tænke mig at spørge ministeren om, er i forbindelse med den tyske undersøgelse, som viser, at det at gå til en frisør faktisk er noget af det allermindst risikable, hvis man sammenligner det med at gå i en butik eller at gå i svømmehallen og mange andre ting. Derfor er det bare så uforståeligt, at regeringen holder fast i, at de danske frisører skal være lukket, når nu man i landene omkring os faktisk peger på, at det er noget af det mindst smittebærende overhovedet at gå på besøg hos frisøren. Kan ministeren forstå det?			
	Kl. 17:06	Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Værsgo til ministeren.	Kl. 17:08
Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Værsgo til ministeren.			
	Kl. 17:06	Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jamen altså, jeg beklager, hvis det ikke er klarere, end det kan blive. Det, vi læner os op ad i Danmark, hvad de danske myndigheder udregner. Og lige nu regner den her ekspertgruppe for matematisk modellering på, hvad det vil betyde at genåbne frisører og andre liberale serviceerhverv. Og de tal – jeg kender dem ikke selv, og jeg ved ikke, om de er helt færdige endnu – vil jo komme med ind som brikker i det store forhandlingsrum, hvor man lægger brikkerne i den rækkefølge, man nu politisk vurderer er det rigtige at gøre. Og det vil være iagttagende det samlede smittetryk, den samlede samfundsaktivitet, så vi kan blive ved ud ad det spor, som Danmark er lykkedes så godt med, nemlig at vi har lavet en forsvarlig og gradvis genåbning, der i hvert fald ikke endnu har ført til en tredje bølge i Danmark.	Kl. 17:09
	Kl. 17:07	Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Tak. Det næste spørgsmål er også til erhvervsministeren og også fra Eva Kjer Hansen med Ulla Tørnæs som medspørger.	Kl. 17:09
Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Fru Ulla Tørnæs, værsgo.			
	Kl. 17:07	Spm. nr. S 1125 (omtrykt) 18) Til erhvervsministeren af: Eva Kjer Hansen (V) (medspørger: Ulla Tørnæs (V)): Hvad er ministerens holdning til, at danske frisører stadig er omfattet af nedlukningen, mens frisører i Sverige og Tyskland må holde åbent?	
Ulla Tørnæs (V): Men det er jo et kæmpe fremskridt, at der trods alt bliver beregnet på at åbne liberale erhverv, herunder bl.a. frisører, og tak for det. Det har holdt hårdt at komme dertil. Vi har fra Venstres side efterspurgt det i ugevis, og nu håber jeg så også, at man er klar til så også at lytte til det. Hvis det nu er sådan, at den analyse faktisk peger på nøjagtig det samme som i landene omkring os, altså bl.a. i Sverige og i Tyskland, er ministeren så klar til at åbne for den del af de liberale erhverv?			
	Kl. 17:07	Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Værsgo, Eva Kjer Hansen.	Kl. 17:09
Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Ministeren.			
	Kl. 17:07	Eva Kjer Hansen (V): Tak. Hvad er ministerens holdning til, at danske frisører stadig er omfattet af nedlukningen, mens frisører i Sverige og Tyskland kan holde åbent?	Kl. 17:09
Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Jeg føler mig helt overbevist om, eller jeg håber det i hvert fald, at vi lykkes med at lave en politisk aftale, en politisk forståelse, forhåbentlig bredt i Folketinget, hvor vi kan se de forskellige samfundsfunktioner og de forskellige erhverv være med, herunder også frisørerne. Det er lidt en postgang for tidligt, fordi forhandlingerne pågår i de her dage, men håbet er der selvfølgelig også for regerin-			
		Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen): Ministeren.	Kl. 17:09
		Erhvervsministeren (Simon Kollerup): Tak for det, og tak for spørgsmålet. Pandemien har jo udviklet sig forskelligt i hvert land, og hvert land har sin egen tilgang til at	

håndtere coronapandemien. I Sverige tør jeg nok sige man har haft en mere lempelig tilgang end i Danmark, og jeg vil helst ikke bytte den svenske tilgang med den danske. Men jeg vil ikke som sådan kommentere på andre landes konkrete tiltag til at begrænse covid-19 eller deres bevæggrunde for at nedlukke eller genåbne.

Genåbning er en utrolig vanskelig afvejning mellem hensyn til samfundsøkonomi, til trivsel og til frihed, når rækkefølgen, som vi talte om for kort tid siden, af genåbningen af samfundet skal prioriteres, og det bliver derfor nødt til at ske på baggrund af faglige vurderinger fra sundhedsmyndigheder og eksperter. Regeringen får input fra den faglige referencegruppe og den matematiske modelleringsgruppe under Statens Serum Institut, og regeringen vil selvfølgelig løbende anmode om rådgivning og indstillinger fra Epidemikommisjonen med henblik på at modtage de fornødne faglige vurderinger vedrørende genåbning fra sundhedsmyndighederne og eksperterne.

Så vil jeg bare igen minde om, at regeringen jo sammen med Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter, mens genåbningen pågår og nedlukningen har været der, har valgt at spænde det meget brede sikkerhedsnet ud, så vi også kan hjælpe dem, som ikke lige nu er i gang med at genåbne, men som må vente på, at de bliver en del af genåbningsplanen.

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:11

Eva Kjer Hansen (V):

Tak. Altså, ministeren bliver jo ved med at cykle rundt i nogle generelle termer, og at vi skal se på helhederne, og at nu må man også lave nogle beregninger. Det havde jo unægtelig været mere interessant, hvis ministeren i dag var kommet med nogle konkrete beregninger og ikke bare havde henvist til dem og til nogle generelle betragtninger. Derfor er mit spørgsmål til ministeren: Er det mere farligt at gå til frisør i Danmark, end det er at gå til frisør i Tyskland eller Sverige?

Kl. 17:11

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 17:11

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg ved ikke, om det er så farligt med de her de generelle tilgange til det, for de tilgange, jeg skitserer her, er jo dem, der har båret frugt i Danmark. Det er jo det, der har gjort, at Danmark har bevæget sig så godt igennem pandemien, som vi har, og at vi nu står ikke på vej ind i en tredje bølge, men på vej ud af den anden bølge og kan se ind i yderligere genåbning og lægge nye planer.

I forhold til den smittemæssige belastning, hvis man kan bruge det udtryk, ved at åbne konkrete aktiviteter læner vi os jo op ad, hvad vores modelleringsgruppe kommer med af beregninger, og det vil også indgå i den konkrete forhandling, der er i gang lige nu.

Kl. 17:12

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:12

Eva Kjer Hansen (V):

Så det er virkelig ministerens opfattelse, at det er det, at vi ikke kan gå til frisør, selv om man kan i Tyskland og man kan i Sverige, og selv om der er studier, der viser, at der er en meget lav smitterisiko ved at gå til frisør, altså at det er det forbud, der er med til at hindre, at vi får en tredje runde af pandemien. Altså, tillægger ministeren

virkelig det at blive klippet en så stor fare, at lige præcis det må vi ikke, heller ikke engang regionalt?

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:13

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Vi kommer til at gå til frisøren igen. Vi kommer til at åbne for frisørerne. Det er det, vi sidder og forhandler om lige nu med Folketingets partier i forhold til at kunne lave en langsigtet genåbningsplan. Men jeg vil advare meget imod det, hvis Venstres tilgang er, at vi også lige kan tage det med, og at vi også lige kan åbne lidt mere et andet sted, og at vi lige kan åbne lidt mere et tredje sted, for så er det jo, vi kommer til at miste det greb om pandemien, som Danmark har haft som sit vartegn, nemlig at vi har haft styr på smitteudviklingen og styr på samfundsaktiviteten, og at vores genåbning er gradvis og ansvarlig. Det er det, der bringer os fra genåbning til genåbning og forhåbentlig ikke til en ny nedlukning.

Kl. 17:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Fru Ulla Tørnæs som medspørger.

Kl. 17:13

Ulla Tørnæs (V):

Jeg synes, det er en trist mistillid til danskerne, som kommer til udtryk i ministerens besvarelse her. Danskerne ved jo godt, at det her er alvorligt, og danskerne har jo også taget de forskellige virkemidler til sig. Altså, vi spritter af, vi går med mundbind der, hvor det er påbudt, og vi holder afstand osv. osv. Og det vil man selvfølgelig også kunne respektere, hvis man er på besøg hos en frisør. Nu siger ministeren så: Ja, vi kommer til at gå til frisøren igen. Ja, det gør vi, men så må vi sandelig håbe, at frisøren ikke er gået konkurs i mellemtiden. Påvirker det slet ikke ministeren, altså de omkostninger, som det har for det danske samfund at holde fast i den nedlukning, som regeringen gør?

Kl. 17:14

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:14

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg vil gerne meget kraftigt have mig frabedt, at jeg skulle have mistillid til danskerne. Det betyder ikke, at jeg ikke har haft svært ved at fæstne lid til Venstres tilgang om at åbne lidt her og lidt der og lidt ekstra, og vi kunne jo også lige. Det er en farlig strategi for genåbningen af Danmark.

Det ændrer ikke ved, at det da er enormt hårdt at være frisør lige nu og at være lukket ned. Man har været det længe, kassen er tom. Nogle går på arbejde med deres egne penge for at holde på deres personale, og det er derfor, vores hjælpepakker skal være der stadig væk, og de er der stadig væk, og vi har valgt at åbne for generel adgang til dem. Men vi skal passe på, at vores genåbning af Danmark er forsvarlig og gradvis, for det er det, der gør, at det næste, vi kan forhandle om, er en åbning og ikke en nedlukning. Og det er det, der er i gang lige nu.

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Spørgeren.

Kl. 17:15

Det næste spørgsmål er også til erhvervsministeren. Det er af hr. Niels Flemming Hansen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:18

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil bare for en ordens skyld understrege, at i Venstre lægger vi ikke op til en uforvarlig genåbning. Vi har fremlagt en plan, som jeg faktisk forstår at ministerens chef, statsministeren, har anerkendt og rost. Og i den plan er der faktisk også mulighed for en genåbning af frisørerne. Er ministeren enig i det, og dermed også enig med sin chef, statsministeren?

Kl. 17:15

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren værsgo.

Kl. 17:15

Skriftlig begrundelse

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg anerkender, at Venstre også har et bud på, hvad der skal ske i de næste faser, og godt for det, for det er jo det, vi forhandler lige nu. Jeg synes bare, at jeg undervejs sporede, at man i den igangværende genåbningfase, som vi står midt i nu, også lige kunne åbne – men tilgiv, hvis jeg har tolket det længere, end det kunne strammes til. Men det gør jo også bare, at vi måske ender et sted, hvor vi ikke er så langt fra hinanden: Venstre vil gerne åbne frisørerne, regeringen vil også gerne, at frisørerne kan åbnes. Vores tilgang er bare, at den samlede smitteudvikling skal vi have under kontrol, når vi gør det. Det er forudsætningen for, at der efter frisørerne kan komme nogle nye erhvervsdrivende, som også kan åbne.

Kl. 17:16

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Så er det fru Eva Kjer Hansen – og der er en telefon i lokalet, der bimler. Værsgo.

Kl. 17:16

Eva Kjer Hansen (V):

Det, der bare er så ærgerligt, er, at ministeren ikke vil forholde sig til det, vi spørger om. Det at gå til frisør er kategoriseret som værende meget lavt smitterisikobetonet. Vi kan se, at man fint kan gå til frisøren i Tyskland og i Sverige, og når ministeren skal forholde sig til, hvordan genåbningen skal foregå, så er det jo vi bare spørger: Tager man så slet ikke hensyn til der, hvor der er en lav smitterisiko, og hvor der, som fru Ulla Tørnæs var inde på, er en enorm usikkerhed og stor risiko for, at rigtig mange frisører går konkurs? Så derfor er mit spørgsmål til ministeren: Hvornår åbner frisørerne?

Kl. 17:17

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 17:17

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det ville jeg rigtig gerne kunne svare på. Men vi ved også begge to, at der er forhandlinger i gang lige nu med Folketingets partier. Venstre deltager, regeringen deltager, og der vil det konkrete tidspunkt blive lagt fast. Selvfølgelig skeler vi jo til, hvilken belastning det udgør at åbne et bestemt erhvervsområde. Det havde vi en diskussion om i forhold til de store udvalgswarebutikker, det har vi haft med frisørerne, det har vi haft med storcentrene, og det vil vi få løbende. Men vi læner os i Danmark op ad de danske myndigheder og de beregninger, som de kommer med. Og jeg helt sikker på, at vi inden længe også får vished for, hvornår frisørerne kan åbne. Jeg håber selvfølgelig, at det kan være snart.

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til spørgeren.

Spm. nr. S 1129

19) Til erhvervsministeren af:

Niels Flemming Hansen (KF):

Er ministeren enig i, at virksomheder, som laver naturformidling, som f.eks. Oyster King på Fanø og Merete Vigen i Varde, bør have lov til at lave naturformidling for op til 25 personer, herunder også virksomheder, der eksempelvis tager foreninger ud for at se sort sol?

Baggrunden for spørgsmålet er, at virksomheder oplever uklare fortolkninger af reglerne fra myndighedernes side.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 17:18

Niels Flemming Hansen (KF):

Er ministeren enig i, at virksomheder, som laver naturformidling, som f.eks. Oyster King på Fanø og Merete Vigen i Varde, bør have lov til at lave naturformidling for op til 25 personer, herunder også virksomheder, der eksempelvis tager foreninger ud for at se sort sol?

Kl. 17:18

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 17:18

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak formand, og tak for spørgsmålet til hr. Niels Flemming Hansen. Ja, det er jeg enig i. Og så kunne vi være stoppet der, men jeg må hellere sætte lidt flere ord på.

For som jeg har sagt nogle gange, er vi selvfølgelig nødt til også at gå gradvis og kontrolleret frem, når vi åbner vores samfund op. Og der er ingen af os, der ønsker at holde fast i den her nedlukning, i længere tid end det er nødvendigt. Men vi må ikke åbne for meget så hurtigt, at vi risikerer at skulle stå i en situation, hvor vi skal finde ud af, hvad det så er, vi skal lukke for at passe på, at smitten kommer under kontrol igen.

Jeg har meget stor forståelse for den svære situation, som mange virksomheder befinder sig i, herunder også virksomheder, der lever af at tilbyde vandreture og naturoplevelser m.v. Og derfor er jeg også glad for, at vi sammen med Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter har spændt et bredt sikkerhedsnet ud med hjælpepakker for alle de virksomheder, der fortsat rammes af restriktioner, og at vi har taget en række skridt for at genåbne samfundet.

Sammen med Folketingets partier har vi bl.a. kunne åbne op for at genoptage udendørs idræts- og foreningsaktiviteter med op til 25 personer. Det betyder, at foreninger f.eks. igen kan arrangere vandreture langs Vesterhavet med flere end 5 personer, og at en virksomhed f.eks. kan arrangere et arrangement for en forening. Det kan f.eks. være en vandretur eller andre naturformidlingsaktiviteter for foreningens medlemmer.

Jeg har selvfølgelig fuld forståelse for ønsket om at give mulighed for, at får åbnet mere op for erhvervslivet. Det ligger i min arbejdsbeskrivelse som erhvervsminister, og det har vi også en løbende dialog med erhvervet om hvordan vi kan gøre, og i regeringen og erhvervslivets coraenahed og i de sektorpartnerskaber, vi samtidig har. Og som bekendt er vi lige nu i gang med drøftelser med Folketingets partier, herunder også spørgerens parti, med henblik på

at kunne indgå en aftale om en langsigtet plan for genåbningen af Danmark. Tak.

Kl. 17:20

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:20

Niels Flemming Hansen (KF):

Jeg ville jo nok have sagt, at jeg ville stoppe videooptagelsen lige efter »Ja«.

Problemet er bare, at den største konkurrent til f.eks. sort sol- eller østerssafarier osv. jo er en virksomhed, som i mit pastorat er Vadehavscenret – jeg er sikker på, at vi har lignende i erhvervsministerens pastorat – som åbner op for ture med 25 gæster. Det kan de gøre, fordi de er en kulturinstitution, som endda modtager offentlig støtte. Det betyder altså, at de private virksomheder mister kunder til de offentligt støttede virksomheder, som laver det samme stykke arbejde, og som kun må have 5 gæster med ud.

Ministeren har jo ansvaret for dansk erhvervsliv og dermed de selvstændigt erhvervsdrivende, og jeg vil høre, hvad ministeren har tænkt sig at gøre ved den problematik.

Kl. 17:21

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren, værsgo.

Kl. 17:21

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Ud over at jeg prøvede at levere en slags oplysning om de muligheder, der trods alt er, for at man også som selvstændigt erhvervsdrivende i den her branche kan gøre sig gældende i f.eks. foreningsregi, så er det jo noget af det, som vi skal drøfte videre, når vores partiledere mødes til forhandlinger om den videre genåbning. Det er ikke sådan, at regeringen ønsker, at der ikke skal kunne være de her muligheder, men det er nødt til at være under iagttagelse af de samlede samfundsaktiviteter og smittetryk, der er i vores samfund.

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:22

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak. Men smittetrykket er jo bare ikke anderledes for den private virksomhed, end det er for den offentligt støttede virksomhed.

Det er jo sådan, lad os kalde det en slags offentligt opgavetyveri, sådan som jeg i hvert fald ser det. Kommunerne gør det gratis, og virksomhederne siger nej tak til private virksomheders initiativ på området. Vil ministeren i det mindste ikke sige ja tak til, at han vil kigge på at få ryddet op i emnet omkring offentligt opgavetyveri sådan generelt?

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren.

Kl. 17:22

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg bryder mig ikke om det udtryk, at der skulle være tale om tyveri. Jeg har den tilgang, at vi kan få så uendelig meget ud af de styrker, vi har i det her samfund, hvis det offentlige og det private beriger hinanden og spiller hinanden gode. Derfor er det selvfølgelig også ærgerligt, når vi støder ind i eksempler som det, vi står med her, fordi der bliver et ærgerligt skel. Jeg tror desværre bare ikke, det kan

være anderledes, når vi er i gang med en gradvis, forsigtig genåbning af samfundet.

Jeg håber, at det skel, som spørgeren her bringer ind i Folketingsalen, er noget, vi kan udvaske med den aftale, som forhåbentlig snart bliver lavet med Folketingets partier i forbindelse med genåbningen af samfundet, fordi det er en midlertidig situation, og vi ønsker alle sammen, at der skal være lige muligheder for det her, som der var, før nedlukningen fandt sted.

Kl. 17:23

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:23

Niels Flemming Hansen (KF):

Jeg har ikke flere spørgsmål.

Kl. 17:23

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Det næste spørgsmål, som er også til erhvervsministeren, er også af Niels Flemming Hansen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:23

Spm. nr. S 1130

20) Til erhvervsministeren af:

Niels Flemming Hansen (KF):

Vil ministeren præcisere retningslinjerne over for de selvstændige, så der ikke er tvivl om, hvorvidt de må lave naturformidlingsaktiviteter?

Skriftlig begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet er, at virksomheder oplever uklare fortolkninger af reglerne fra myndighedernes side.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 17:23

Niels Flemming Hansen (KF):

Vil ministeren præcisere retningslinjerne over for de selvstændige, så der ikke er tvivl om, hvorvidt de må lave naturformidlingsaktiviteter?

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 17:24

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for endnu et godt spørgsmål. Jeg har fuldt ud forståelse for den situation, som mange virksomheder befinder sig i, og for, at der også er et stort ønske om at få klarhed og forudsigelighed, i forhold til hvordan virksomheder er stillet i den her svære tid. Derfor prøver vi også altid på bedste måde at vejlede virksomhederne om covid-19-situationen, om de aktuelle restriktioner og anbefalinger, der gælder for virksomhederne, samt om muligheden for compensation. Det gør vi både inde på det, der hedder Virksomhedsguiden, på coronasmitte.dk og gennem andre informations- og kommunikationskanaler.

Det gør vi selvfølgelig med det formål, at der er en klar og præcis virksomhedsrettet kommunikation, man kan bruge til noget, herunder ikke mindst kommunikation om, hvordan virksomheder skal forholde sig til at arrangere naturformidlingsaktiviteter.

Jeg kan derfor oplyse spørgeren om, at jeg også på baggrund af spørgsmålet, som bliver rejst her i Folketingsalen i dag, agter at

bede Erhvervsstyrelsen om at få præciseret Virksomhedsguiden og andre relevante steder i forhold til mulighederne for virksomheder, der ønsker at afvikle udendørs arrangementer og idrætsarrangementer inden for de gældende regler.

Kl. 17:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak. Spørgeren, værsgo.

Kl. 17:25

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak. Nu vil jeg lige læse op af en mail, som jeg har fået fra Merete Vigen, som vi nævnte før. Hun beskriver, hvordan hun ringede til Erhvervsstyrelsens coronahotline, hvor de var flinke og imødekommende – og tak for det. Men de kunne ikke rigtig svare hende på, hvorvidt hun måtte lave aktiviteter eller ej i forhold til natur- og kulturformidling. Hun blev omstillet til Kulturstyrelsen, som sendte hende videre til Kulturministeriet, hvor hun her blev lovet, at en medarbejder ville ringe hende op. Det skete, og hun talte med endnu en flink medarbejder, som ikke kunne svare hende, men hun kunne sende mailen videre til en instans, som hun ikke kunne komme i kontakt med telefonisk. Herefter ville hun blive kontaktet, og det blev hun også, og den flinke medarbejder fra Kulturministeriet, som ringede tilbage, kunne heller ikke få svar, når hun skrev til dem. Derefter fik hun at vide: Jamen det er jo politiet, der afgør, hvorvidt de må lave det her eller ej. Situationen er så bare, at politiet er en lille smule forvirrede i forhold til det her emne.

Vi har også at gøre med et eksempel, hvor en virksomhed i det sydvestjyske område får afslag fra politiet i forhold til at lave østerssafari. Manden fra virksomheden aflyser så alle sine aktiviteter, som han havde planlagt, for mere end 25 personer; han havde først fået ja til dem. Det var i øvrigt arrangementer til en værdi af 200.000 kr., som han mistede. Det sker jo her op imod påske. Herefter går der så 14 dage, hvorefter han får en ny vurdering fra politiet, og i den står der, at politiets fortolkning nu har ændret sig, og at han gerne må tage op til 25 personer med på østerssafari, fordi de har fundet ud af, at det kan sidestilles med sports- og lystfiskeri, hvor man gerne må have arrangementer med op til 25 personer.

Det er jo en lidt vanvittig situation, og derfor er jeg glad for, at ministeren præciserer det her over for Erhvervsstyrelsen. Det gør mig meget glad, og jeg er i øvrigt fuldstændig sikker på, at det her ikke har været ministerens intention overhovedet. Mit bud er, at embedsværket simpelt hen har fået skrevet noget så juridisk svært at forstå, så man ikke har kunnet forstå det. Vil ministeren prøve at se, om vi kan få det her forklaret på en menneskelig måde?

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:27

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Ja, det kan jeg love spørgeren jeg vil. Jeg bliver helt ked af det, for en ting er, at samfundet er lukket ned – det kan man forstå; det er der en grund til, for vi skal passe på hinanden, og vi skal ud af det her djævelskab, vi står i – men at sende folk, som måske har svært ved at få virksomheden til at hænge sammen, fra Herodes til Pilatus for så ikke at få konkrete svar, er meget svært at forklare, og det ser jeg mig heller ikke i stand til her. Så det, jeg vil gøre, er selvfølgelig at tage fat i vores egen styrelse i forhold til at præcisere de informationer, vi har tilgængelige, og selvfølgelig også bede om, at de relevante myndigheder, vi henviser folk til, hvis de ringer om det her emne, tilsvarende bliver opdateret med, hvad der er den rigtige kommunikation her.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 17:28

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak. Jeg kan i øvrigt oplyse om, at den selvsamme virksomhed, som vi har nævnt et par gange i løbet af dagen, ikke har fået kompensationspakker, fordi ejeren har taget et job i en anden virksomhed, men bliver lønnet via sit cvr-nummer og derfor ikke kan få kompensation for sin egen virksomhed. Og det bidrager også med et problem; det håber jeg også at ministeren vil kigge på. Og så håber jeg meget på, at vi kan få åbnet naturformidlingen her op mod påske, hvor vi jo har en forventning om, at der forhåbentlig vil blive travlt igen.

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren.

Kl. 17:29

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg tror, det er svært for mig at gå ind i de konkrete forhold omkring en enkelt virksomheds ansøgning om kompensation. Men hvis vi overhovedet kan få nogle ting til at flaske sig yderligere, ved at man måske kan lave noget foreningssafari, eller ved at man på en eller anden vis kan få noget aktivitet i gang, altså inden for de rammer, som der nu engang er her, hvor vi er nu i forhold til genåbningen, så skal vi da kunne udnytte det, og det skal man da også kunne ved en østerssafari. Så jeg vil i hvert fald gå fra Folketingssalen i dag med det spørgsmål, der er blevet rejst, og med en opgave i at få præciseret kommunikationen, og den vil blive sat i gang, så snart jeg er tilbage på kontoret.

Kl. 17:29

Niels Flemming Hansen (KF):
Mange tak.

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Så siger vi tak til erhvervsministeren og til spørgeren.

Det næste spørgsmål er til udlændinge- og integrationsministeren, og det er stillet af hr. Morten Messerschmidt, og som medspørger har vi fru Inger Støjberg.

Kl. 17:29

Spm. nr. S 1105 (omtrykt)

21) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF) (medspørger: **Inger Støjberg** (UFG)):

Hvorfor har ministeren fremlagt et forslag om asylbehandling i tredjeland med en ekstremt vid undtagelsesbestemmelse for asylansøgere, der alligevel skal have deres sag behandlet i Danmark, når der i Socialdemokratiets udspil »Retfærdig og realistisk« slet ikke er nogen undtagelser for, hvem der skal sendes til det pågældende tredjeland for at få sin sag behandlet – men derimod står direkte, at »en asylansøgning i Danmark fører altså ikke længere til ophold i Danmark«?

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til spørgeren.

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Hvorfor har ministeren fremlagt et forslag om asylbehandling i tredjeland med en ekstremt vid undtagelsesbestemmelse for asylansøgere, der alligevel skal have deres sag behandlet i Danmark, når der i Socialdemokratiets udspil »Retfærdig og realistisk« slet ikke er nogen undtagelser for, hvem der skal sendes til det pågældende tredjeland for at få sin sag behandlet – men derimod står direkte, at »en asylansøgning i Danmark fører altså ikke længere til ophold i Danmark«?

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Ministeren, værsgo.

Kl. 17:30

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Regeringen har som den første regering her i Danmark lavet det juridiske benarbejde og fremsætter på baggrund af det nu et lovforslag, der giver os rammen for at overføre asylansøgere til sagsbehandling i et tredjeland, når en aftale er i hus. For der er og bør ikke være fri indvandring til Danmark. Vi skal have bedre kontrol med, hvem der kommer ind – adgangen til Danmark skal kontrolleres af os selv og ikke af menneskesmulgere.

Det er korrekt, at en asylansøgning i Danmark som udgangspunkt ikke længere skal føre til en adgangsбилет til det danske velfærds-samfund. I stedet ønsker vi at flytte asylsagsbehandlingen og den eventuelle beskyttelse uden for Danmarks grænser. Det er dog en forudsætning for regeringen, at ordningen udformes inden for rammerne af vores internationale forpligtelser. Det sagde vi også inden valget og da vi tiltrådte som regering, altså at vi til enhver tid skal respektere de internationale konventioner, og det er heller ikke ændret sig nu.

Udgangspunktet er, at spontane asylansøgere, der rejser ind i Danmark og søger asyl, vil være omfattet af ordningen, medmindre vores internationale forpligtelser siger det modsatte i den enkelte asylansøgers sag, f.eks. når det handler om meget alvorligt syge mennesker. Så tager vi selv ansvaret for asylsagsbehandlingen i Danmark. Min forventning er, at det vil være meget få sager, der drejer sig om. Samtidig har jeg også en klar forventning om, at vi med den ordning, som vi foreslår, vil se et markant fald i antallet af spontane asylansøgere i Danmark, når ordningen er kommet på plads.

Regeringen fremsætter som sagt snart et lovforslag, som vi betragter som et vigtigt og nødvendigt skridt på vejen mod et bedre asylsystem, hvor vi kan hjælpe flere tættere på konflikterne, hvor Danmark får bedre kontrol med asylindvandringen, hvor det er FN's kvotefordeling og ikke menneskesmulgere, der bestemmer, hvem der skal hertil, og hvor vi ikke står med en enorm økonomisk regning og sikkerhedstrussel med afviste asylansøgere, og det håber vi selvfølgelig også at Dansk Folkeparti kan bakke op om.

Kl. 17:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 17:32

Morten Messerschmidt (DF):

Det var jo et glimrende svar, men jeg er ikke helt sikker på, at det var et svar på mit spørgsmål. Altså det, vi henviser til, er det her udspil, som jeg tror ministeren må være bekendt med. Det er i hvert fald ministerens partiformand, den nuværende statsminister, der er på forsiden af udspillet »Retfærdig og Realistisk« fra 5. februar 2018. Der kan man læse her på side 13: »Asylbehandling skal foregå i et modtagecenter uden for Europa«. Der står ikke noget med »som

udgangspunkt« eller »med forbehold« eller noget i den stil; der står tværtimod direkte, som jeg også har gengivet det i spørgsmålet her: »En asylansøgning i Danmark fører altså ikke længere til ophold i Danmark«. Ingen forbehold, ingen undtagelser.

Når man så ser det lovforslag, som ministeren har sendt i høring, så kan man jo se, at der er resonans i forhold til overskriften på det nye kapitel 5. Der står: Afvisning af udlændinge og overførsel af asylansøgere til tredjelands. Så langt, så godt.

Problemet er, at når man så bevæger sig ned i teksten her, er der lige pludselig en undtagelse i § 29, stk. 2, hvor man ikke fastlægger nogle kriterier for, hvornår man så alligevel ikke skal sendes til et tredjeland, men overlader det fuldstændig til udlændinge- og integrationsministeren at afgøre den slags. Læser man så videre ned i bemærkningerne, begynder det hele jo at falde fra hinanden, for så er der pludselig undtagelser, der hedder, at hvis asylansøgeren har et familiemedlem – en eller anden grandfætter eller kusine eller hvad ved jeg i Danmark – så skal vedkommende alligevel ikke til det her tredjeland. Hvis vedkommende er syg, skal vedkommende alligevel heller ikke til det her tredjeland. Hvis der er særlige ressourcemæssige hensyn, skal man heller ikke til det her tredjeland. Og hvis der er tale om en uledsaget mindreårig, skal vedkommende heller ikke til det her tredjeland.

Det kræver ikke så meget fantasi at forestille sig, at hvis man er sådan en hel familie, der gerne vil til Danmark, så sender man den uledsagede 17-årige andet sted først, hvorefter resten af familien – jævnfør § 1 her – altså kan komme til Danmark uden at skulle til et tredjeland. Og der er det bare, jeg siger: Hvor er alt det opstået? Hvor kan man finde det henne, minister? For jeg kan ikke læse det i Socialdemokratiets udspil.

Kl. 17:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, så er det ministeren.

Kl. 17:34

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg kan forstå, at det hele falder sammen for spørgeren, når han læser det lovforslag. Jeg havde det selv lige modsat – jeg synes, at det hele hang sammen. Jeg synes, at der for første gang lå en sammenhængende juridisk konstruktion foran mig, som beskriver, hvordan ikke bare Danmark, men Europa forhåbentlig på lang sigt kan få løst det enorme problem, at asylsystemet i dag bliver misbrugt af så mange mennesker til at sætte foden ind på europæisk grund og få behandlet deres asylansøgning, eventuelt med et ophold eller med det problem, at vi står med en afviste asylansøgere.

I det udspil, vi fremlagde i 2018 – »Retfærdig og Realistisk« – fremgår det fuldstændig tydeligt, at den model, vi er gået til valg på, er, at det skal kunne gennemføres inden for rammerne af de internationale konventioner. Det lovforslag, som spørgeren henviser til, beskriver netop, hvordan det skal hænge sammen, og at der vil være undtagelsestilfælde.

Hvis et modtagecenter ligger i et specifikt tredjeland, og der kommer en asylansøger fra det tredjeland, så giver det jo sig selv, at vi f.eks. ikke kan overføre vedkommende til sit eget hjemland og så sige, at vedkommende må være i beskyttelse i det land, som vedkommende lige hævder at have brug for asyl fra.

Jeg synes, det giver udmærket mening. Og som jeg også sagde i min tale, vil det være meget få eksempler, som vil være undtagelsen. Hovedreglen vil være, at folk, der søger asyl i Danmark, vil skulle have behandlet deres asylansøgning uden for Europas grænser

Kl. 17:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo, hr. Morten Messerschmidt.

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Det er simpelt hen ikke det, der står. Altså, det, der står her – godt nok i en faktaboks – er, og jeg citerer:

»Danmark skal overholde de internationale konventioner, vi har skrevet under på. Modtagecentret tilrettelægges på en måde, der overholder dansk ret og internationale regler. Sikkerheden og behandlingen af asylsager i modtagecentret skal være i overensstemmelse med danske standarder og retssikkerhed.«

Altså, det indtryk, man får her, er jo ikke, at alle de der konventioner betyder, at der alligevel er en masse undtagelser, hvor asylansøgere så alligevel skal blive i Danmark. Jeg synes egentlig, at det ville klæde ministeren enten at sige, at det her var et fupnummer for at få danskerne til at stemme på Socialdemokratiet, eller at sige, at man kommer til at fremsætte et nyt lovforslag, der ikke har det her meget, meget vide stk. 2.

Kl. 17:36

jeg spørger bare: Hvornår kom de her forbehold ind? Det var i hvert fald ikke op til valget, så de må være kommet ind efterfølgende. Hvornår blev ministeren bekendt med, at det, man gik til valg på, ikke kunne lade sig gøre?

Kl. 17:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:38

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Som hr. Morten Messerschmidt netop har refereret til, fremgår det meget tydeligt, at hele tanken om et modtagecenter skal kunne realiseres inden for rammerne af de internationale konventioner. Jeg har selv som udlændingeordfører før valget lavet stribevis af interviews, og vi har ikke på noget tidspunkt lagt skjul på, heller ikke på det pressemøde, hvor vi fremlagde det, at det skulle ske inden for rammerne af de internationale konventioner. Der er, som en gammel statsminister sagde, ingenting at komme efter her.

Kl. 17:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 17:38

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Det var ikke et fupnummer. Det var det første sammenhængende bud på, hvordan dansk asylpolitik kan indrettes i fremtiden. Vi kommer ikke til at fremsætte et nyt lovforslag. Jeg synes, at det der er det vigtigste fremskridt for dansk asylpolitik, som vi har fremlagt fra den her regerings side eller fra andre regerings side i meget lang tid. Det er klart, at det er rammen om et modtagecenter, det er klart; det er jo ikke selve aftalen om et tredjeland. Men det er dog et vigtigt juridisk skridt på vejen, og jeg håber virkelig, at der vil være et bredt flertal i Folketinget, der vil bakke det op.

Kl. 17:37

Morten Messerschmidt (DF):

Det bliver vi nok flere om at bestemme, minister, for jeg tror, at de danske vælgere vil være ganske forundrede, når de finder ud af, at det, der står her nederst i faktaboksen på side 13, som umiddelbart læst vidner om, at konventionerne skal overholdes i modtagecentre, lige pludselig er blevet til en stribe af undtagelser, som jo altså får det her lovforslag til at have flere huller end en almindelig schweizerost, og som gør, at man må sætte et kæmpe spørgsmålstejn ikke bare ved regeringens vilje til at realisere det, som man lovede, inden man blev regering, men sådan set også ved hele redeligheden i det, som man fremlagde før valget.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er der en medspørger, og det er fru Inger Støjberg. Værsgo.

Kl. 17:37

Inger Støjberg (UFG):

Tak. Altså, jeg undrer mig fuldstændig på lige fod med hr. Morten Messerschmidt, for når man læser udspillet fra Socialdemokratiet, så er de her forbehold, som nu ligger i lovforslaget, jo ikke skrevet ind. Derfor kunne jeg egentlig bare godt tænke mig at vide: Hvornår kom de her forbehold ind?

Kl. 17:37

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:37

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Det fremgår jo tydeligt af det udspil, vi gik til valg på, at det, vi ønsker at realisere, skal være inden for rammerne af de internationale konventioner. Efter valget har vi bedt juristerne, både i Udlændinge- og Integrationsministeriet og Justitsministeriet, om at udarbejde en konkret model: Hvordan kan man lave et modtagecenter og et mere retfærdigt asylsystem inden for rammerne af de internationale konventioner? Det er det lovforslag, som hr. Morten Messerschmidt netop stod og henviste til.

Kl. 17:38

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ministeren.

Kl. 17:39

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Hvis jeg skal være helt ærlig, synes jeg faktisk, at spørgerne slår et tomt hul i luften her. Socialdemokratiet har i årtier været tilhænger af, at vi skulle overholde de internationale konventioner. Det fremgår tydeligt af det program, vi har lagt frem. Vi har sagt det på pressemødet, og jeg har selv nævnt det i utallige interviews. Der er ikke på noget tidspunkt nogen socialdemokrat, der har sagt, at vi vil realisere det her nye asylsystem uden for rammerne af de internationale konventioner. Det ville da have været en overraskelse og en kæmpe nyhed.

Så jeg er rimelig tryk ved, at de danske vælgere udmærket godt ved, at Socialdemokratiet i Danmark har respekt for, at vi overholder de internationale regler, vi selv har skrevet under på.

Kl. 17:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Spørgsmålet er sluttet.

Der er et nyt spørgsmål til udlændinge- og integrationsministeren fra hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 17:40

Inger Støjberg (UFG):

Nej. Det kan godt være, at det er det, der står i lovforslaget, men det er jo bare ikke det, der stod i Socialdemokraternes udspil op til valget om, hvordan man skulle lave asylbehandling i fremtiden. Så

Spm. nr. S 1106 (omtrykt)

22) Til udlændinge- og integrationsministeren af:

Morten Messerschmidt (DF) (medspørger: **Inger Støjberg** (UFG)):

Hvordan forestiller ministeren sig at hans nye forslag om asylbehandling i tredjeland kan »bidrage til at stoppe den livsfarlige, risikable og ukontrollerbare flugt over Middelhavet«, som Socialdemokratiet skrev i udspillet »Retfærdig og realistisk«, når det forslag, regeringen har fremlagt, bygger på, at asylansøgere alligevel skal henvende sig i Danmark – og kun en del af disse efterfølgende sendes til det pågældende tredjeland?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til at læse spørgsmålet op.

Kl. 17:40

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Hvordan forestiller ministeren sig at hans nye forslag om asylbehandling i tredjeland kan »bidrage til at stoppe den livsfarlige, risikable og ukontrollerbare flugt over Middelhavet«, som Socialdemokratiet skrev i udspillet »Retfærdig og realistisk«, når det forslag, regeringen har fremlagt, bygger på, at asylansøgere alligevel skal henvende sig i Danmark – og kun en del af disse efterfølgende sendes til det pågældende tredjeland?

Kl. 17:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:40

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Mange tak for spørgsmålet, som går på, hvorfor regeringen egentlig har fremlagt sådan et forslag, der bygger på, at asylansøgere skal henvende sig i Danmark for at søge asyl. Det er der en meget enkel grund til. Først og fremmest er det, fordi det ville være for katastrofalt for både Danmark og Europa, hvis vi oplevede den flygtningekrise, vi så i 2015, hvor mennesker gik på motorvejene, igen. Derfor er vi nødt til at tænke nyt og innovativt i udlændingepolitikken, og det er det, regeringen forsøger.

Selv om antallet af asylansøgere i 2020 er det laveste i al den tid, tallet har været registreret på den nuværende måde – dvs. siden 1998 – ser udfordringen med illegal migration nemlig ikke ud til at blive mindre. Vi kigger ind i en verden, hvor migranter fortsat bevæger sig imod Europa i håbet om et bedre liv uden nødvendigvis at have brug for beskyttelse. De udnytter asylsystemet for at komme ind i Europa, selv om mere end halvdelen af dem ikke har krav på beskyttelse som flygtning. Det udfordrer vores sikkerhed og vores samhørighed i Danmark.

Samtidig sidder mange flygtninge i lejre i nærområderne og har ikke mulighed for at springe køen over ved at betale en menneskesmugler for at komme til Europa; de har brug for hjælp. Det koster så i gennemsnit den danske stat ca. 300.000 kr. om året at indkvartere én afvist asylansøger, og de penge mener vi kunne være brugt bedre andre steder, f.eks. på at hjælpe flere mennesker tættere på konflikterne.

Derfor foreslår vi at flytte asylbehandlingen ud af Danmark. Hermed ville vi fjerne incitamentet til overhovedet at bevæge sig herop. Jeg tror ikke på, at en asylansøger vil betale en stor sum penge til en menneskesmugler for at rejse tusindvis af kilometer med stor fare for overgreb undervejs, hoppe i en overfyldt gummibåd tværs over Middelhavet, udsætte sig selv for livsfare, søge mod Danmark, hvis en asylansøgning ikke giver en adgangsbillet til et længerevarende ophold i en velfærdsstat som Danmark.

Derfor forventer jeg også, at vi kommer til at se et markant fald i antallet af spontane asylansøgere i Danmark med en modtagecenterordning. Hermed bliver bekymringen om antallet af undtagelser til ordningen, som spørgeren har givet udtryk for, også forsvindende

lille. Når vi først har en aftale i hus, forventer jeg, at stort set ingen vil have lyst til at søge mod Danmark for at søge asyl. Tak for ordet.

Kl. 17:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 17:42

Morten Messerschmidt (DF):

Tak, formand. Men det giver jo ingen mening, minister. Altså, det, ministeren lægger op til, er, at der i de flygtningeproducerende lande sidder nogle folk, som gerne vil prøve lykken. Og det er bare mere bekvemt at være asylant i Danmark end i f.eks. Grækenland. Så mon ikke man stadig væk tager turen op over Middelhavet og videre op til Danmark.

Så står der så direkte i det forslag, regeringen har fremsat, at man skal have en individuel behandling. Det vil sige, at det skal vurderes, om man kan komme ind gennem de her gigastore huller, som regeringen har lagt op til. Har man et familiemedlem, er man for syg, er man mindreårig osv.? Først hvis man så *ikke* kan komme ind under en af de undtagelsesbestemmelser, skal man så sendes tilbage til et tredjeland, som vi endnu ikke kender – det er så en anden diskussion.

Men hvordan i alverden skulle det setup føre til det, som Socialdemokratiet og ministeren har stillet vælgerne i udsigt, nemlig, og jeg citerer: »Et modtagecenter kan bidrage til at stoppe den livsfarlige, risikable og ukontrollerbare flugt over Middelhavet. Det vil ødelægge menneskesmuglernes forretningsmodel.« Hvordan i alverden kommer det i stand, når forudsætningen for, at man kommer til det her center i et eller andet tredjeland, er, at man indfinder sig i Danmark? Det giver da ingen mening.

Det, der til gengæld bliver tydeligere og tydeligere her, er, at Socialdemokratiet har prøvet at skræve over to stole. Man har prøvet at sige til Dansk Folkepartis vælgere: Bare rolig, I kan sagtens stemme på os, for kommer der flygtninge til Danmark, sender vi dem af sted til et eller andet tredjeland. Der er godt nok en hel masse undtagelser, men det fortæller vi ikke vælgerne om, for det er bare forstyrrende før et folketingsvalg.

På den anden side vidste man udmærket godt, at hele venstre side ville blive enormt sure over, at man lige pludselig var så ond over for de her små, søde flygtninge, så derfor måtte man hellere også sige: Jamen altså, det handler kun om at gå imod alle de her menneskesmuglere. Problemet er bare, at det hele er fup og fidus – vindfrikadeller og tom snak, minister!

Kl. 17:44

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, ministeren.

Kl. 17:44

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Igen er vi i en situation, hvor det for spørgeren ikke giver mening, men for mig er det fuldstændig indlysende og logisk, at vi, hvis folk kommer til Danmark og søger asyl, siger: Mange tak for din asylansøgning, men i Danmark er det sådan, at du ikke vil bo på et asylcenter i Danmark, mens vi behandler den. Du vil bo uden for Europa. Og i det omfang du har brug for beskyttelse, vil du også få beskyttelse uden for Europa. Og i det omfang du ikke har brug for beskyttelse, vil du skulle hjemsendes fra det land, hvor du opholder dig, uden for Europa. Så tror jeg på, at antallet af asylansøgninger i Danmark vil nærme sig nul, for hvem skulle dog bruge alle de penge og al den tid og alle de ressourcer og løbe den risiko at bevæge sig hele vejen til Danmark og søge asyl? Hvem skulle dog gøre det?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 17:45

Jeg tror også, at noget af det, der bliver helt afgørende, er, at den periode, hvor vi laver den indledende behandling, bliver så kort som overhovedet muligt, at vi holder det nede på nogle få uger, for hvis det alligevel bliver til nogle måneder, så begynder folk at hænge fast i Danmark. Det bliver helt afgørende, at den der indledende screening går så hurtigt som overhovedet muligt. Her har vi heldigvis i forvejen nogle gode erfaringer – men det ved spørgeren jo også – med åbenbart grundløs-proceduren, hvor vi har ret hurtig sagsbehandling, og det er afgørende, at vi kan gøre det, lige så snart folk er trådt ind over grænsen.

Kl. 17:48

Morten Messerschmidt (DF):

Det har jeg et rigtig godt svar på. Det kunne være mindreårige; det kunne være syge; det kunne være folk, der har et familiemedlem i Danmark; det kunne være dem, der er omfattet af de mange undtagelsesbestemmelser, som ministeren lægger op til. Altså, al erfaring de seneste år viser jo, at de folk, der prøver at komme ind i Europa, faktisk er rimelig godt orienteret om, hvordan de gør det, hvor de skal hen osv. Ministeren er jo ikke i almenhed kendt som en er naiv type, så hvordan kan han så tro, at vi – men fred være med os – eller i hvert fald hans vælgere kan tro på det her?

Kl. 17:45

Kl. 17:46

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 17:46

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Den absolutte hovedregel vil være, at man vi opholde sig uden for Europa, mens ens asylansøgning bliver behandlet, og så står vi tilbage med, at det vil være den absolutte undtagelse, at man skal være i Danmark, mens ens asylansøgning bliver behandlet her. Og som jeg sagde i mit svar til det foregående spørgsmål, vil det være meget, meget få sager, det handler om.

Jeg synes selv, det giver meget god mening, at hvis et modtagecenter ligger i et specifikt tredjeland, og at det er fra præcis det tredjeland, man er udvandret og er kommet til Danmark og søgt asyl, så skal man selvfølgelig ikke kunne blive udsendt til sit eget hjemland. Det giver jo sig selv, ligesom jeg også synes, at det giver sig selv, at hvis man er så syg, at man f.eks. ikke vil kunne klare transporten, så vil asylansøgningen blive behandlet her.

Jeg synes, vi skal glæde os over, at vi nu står og kigger på et lovforslag, som gør det juridisk muligt at realisere det her. Det synes jeg da at vi skal glæde os over. Jeg er med på, at det er helt legitimt at have en politisk diskussion om hullerne i osten, men der er altså også en ost.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er der en medspørger. Værsgo, fru Inger Støjberg.

Kl. 17:47

Inger Støjberg (UFG):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at vide lidt om, hvor store hullerne i den ost så er, når man nu skal ud og købe den – hvis man skal det. Har ministeren tal på, hvor mange man forventer der vil benytte sig af muligheden for så rent faktisk at være her, f.eks. mindreårige? Altså, mig bekendt har der jo været lange perioder, hvor der er kommet rigtig mange mindreårige til Danmark.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 17:47

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Det er rigtig, at antallet af uledsagede mindreårige, der søger asyl i Danmark, svinger ret meget, og vi har ikke konkrete tal på det, for det ville være helt umuligt og useriøst at estimere et tal på det, men så langt, som jeg er kommet, kan jeg i hvert fald sige, at det vil være meget få, og at det vil være den absolutte undtagelse.

Inger Støjberg (UFG):

Godt så, men nu er det jo sådan set ikke lige den gruppe, vi taler om; vi taler f.eks. om dem, der er syge, og der kan asylbehandlingen mig bekendt være meget lang. Så det modsiger jo fuldstændig det, ministeren står og siger her. Og jeg kan da ikke forestille mig, at man har fremsat et lovforslag om en så gennemgribende ændring af hele asylsystemet – hvis det ellers var rigtigt – og så ikke har kigget lidt på, hvor stort omfanget egentlig er af de huller i osten, om man så må sige, alle de undtagelser, der er. Hvor stort er omfanget af det? Det kan jeg simpelt hen ikke forestille mig at man ikke har gjort.

Men igen: Mindreårige tager det typisk relativt lang tid at få asylbehandlet, det samme med de syge, og det samme hvis man skal have identificeret familier. Det er faktisk lige præcis de grupper, som der er undtagelser for, og derfor mener jeg simpelt hen heller ikke, at det hænger sammen.

Kl. 17:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Og værsgo.

Kl. 17:49

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Jamen det er klart, at jo større det samlede asyltal er, jo større vil den andel være – det er mit bedste gæt – som alligevel skal have behandlet deres asylansøgning i Danmark. Det er også derfor, det er relevant, at når man laver sådan et system her, vil det samlede asyltal alt andet lige falde – alt andet lige – fordi incitamentet til at bevæge sig hele vejen herop jo vil være væk. Og derfor er der også en indre sammenhæng mellem det samlede asyltal, og hvor mange der vil være i den her undtagelsesbestemmelse.

Kl. 17:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det hr. Morten Messerschmidt. Værsgo.

Kl. 17:49

Morten Messerschmidt (DF):

Altså, dem, der kommer hertil, hvis det her blev virkelighed, vil jo så netop være dem, der ved, hvad undtagelsesbestemmelsen består af. Så det vil altså være mindreårige og syge, som stadig væk vil sidde i bådene sammen med menneskesmuglerne. Det giver da ingen mening, og det realiserer da i hvert fald ikke det, som Socialdemokratiet sagde til vælgerne op til valget skulle være konsekvensen af det her forslag.

Så lad mig bare spørge: I lyset af alt det, vi ved nu – og det her kan jeg love ministeren kun er begyndelsen – vil ministeren så overveje at revidere det forslag, som er fremsat?

Kl. 17:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg vil starte med at sige, at jeg er glad for, at det kun er begyndelsen, for jeg har kun en interesse i at diskutere det her lovforslag. Og i det omfang man inden for rammerne af konventionerne kan sikre, at undtagelsesbestemmelsen bliver så lille som overhovedet muligt, så er vi kun positivt stemt over for at diskutere det. Men jeg vil godt understrege, at der jo ikke er nogen af de her grupper, der vil være omfattet af de her undtagelser, som i fremtiden vil få bedre muligheder for at blive i Danmark og få deres asylsag behandlet, end de har i dag. Det er jo kun et spørgsmål om, at for hele den resterende hovedgruppe er hovedreglen, at de ikke vil have muligheden for at være i Danmark, mens de får deres asylsag behandlet. Så der er jo ikke en eneste paragraf i det lovforslag, som i sig selv ville betyde, at flere mennesker – heller ikke de her specifikke grupper – ville søge mod Danmark for at søge asyl.

Kl. 17:50

lemslande til et videomøde for at drøfte vurderingen og den videre proces.

Lige nu afventer jeg yderligere oplysninger om det portugisiske EU-formandskabsplaner for den videre proces. Men kampen for at beskytte den danske model fortsætter med samme styrke og ufortrødent.

Kl. 17:53

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, og værsgo.

Kl. 17:53

Victoria Velasquez (EL):

Tak til ministeren for besvarelsen. Det ligger jo også fint i tråd med de diskussioner, vi har haft, hvor vi i Lissabontraktatens artikel 153, stk. 5, kan se, at bestemmelserne i den her artikel ikke gælder for lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout, og efter vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste kan vi konstatere, at hverken tjenesten eller Kommissionen mener, at den artikel står i vejen for det her direktiv. Det er vi ikke enige i i Enhedslisten, og jeg er også glad for at høre, at ministeren heller ikke er enig i det. Der er tidligere givet besked om, at ministeren ville afvente tjenestens vurdering i forhold til at vurdere hjemmelsgrundlaget, og der kunne jeg godt tænke mig at vide lidt mere præcis, hvad ministeren mener om lovhjemlen i den del, og her tænker jeg også på noget af det, som ministeren tidligere har sagt, bl.a. i et interview med Politiken den 29. januar 2021, og jeg citerer:

»Lige nu undersøger EU's juridiske tjeneste, om direktivet er lovligt, for i EU-traktaten kan EU ikke diktere løn. Det bestemmer landene selv. Så for at komme rundt om det har Kommissionen gjort lønnen til et arbejdsvilkår, hvor EU har kompetencen«. »Her synes jeg, at man har været lige lovlig kreativ«.

Det er vi jo i Enhedslisten fuldstændig enige i, selv om direktivet jo så stadig indirekte handler om lønforhold. Derfor er jeg nysgerrig på at høre lidt mere præcis, om ministeren stadig er af den overbevisning, eller om vurderingen fra den juridiske tjeneste der har spillet ind. Der er også en anden del af det interview, som jeg citerede fra før, og hvor ministeren, i forhold til hvorvidt kampen er slut og tabt, siger, og jeg citerer:

»Nej, og vi vil forsøge alt, hvad vi kan, og det er jo set utallige gange, at direktiver aldrig bliver til noget«.

Men derfor vil jeg spørge: Hvad vil ministeren gøre nu og med de gode møder og alt det, der kommer? Vil man gøre sådan, at direktivet gør så lidt skade som muligt? Eller vil man gøre sådan, at direktivet ikke bliver til noget? Hvad prioriterer regeringen og ministeren nu?

Kl. 17:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:55

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Det var jo nogle lange spørgsmål, men hvis jeg ligesom skal komme ind til kernen, må jeg for det første sige, at den fortolkning, som Kommissionen har, og som Rådets juridiske tjeneste, må jeg medgive, jo også giver Kommissionen medhold i, efter min opfattelse med de forudsætninger, som vi i Danmark har diskuteret om, hvorvidt der i EU-traktaten er hjemmel til at gribe ind i den måde, som vi aftaler lønninger og arbejdsvilkår på, er lige lovlig kreativ.

Når det er sagt, er det klart, at jeg heller ikke synes, at det er et enten-eller, altså at vi enten arbejder på at forhindre direktivet eller vi sørger for at begrænse skaderne mest muligt. Det, der er afgørende for os i første omgang, er jo at blive ved med at holde fast i alliancen af lande, der stiller sig skeptiske over for det her

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Spørgsmålet er afsluttet.

Der er en ny minister og en ny spørger. Det er et spørgsmål til beskæftigelsesministeren af fru Victoria Velasquez. Værsgo.

Kl. 17:51

Spm. nr. S 1127

23) Til beskæftigelsesministeren af:

Victoria Velasquez (EL):

Hvad vil ministeren gøre nu, hvor vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste vedrørende EU-bestemt mindsteløn er kommet?

Kl. 17:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:51

Victoria Velasquez (EL):

Jeg skal læse spørgsmål højt, og det er som følger: Hvad vil ministeren gøre nu, hvor vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste vedrørende EU-bestemt mindsteløn er kommet?

Kl. 17:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:51

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Tak til fru Victoria Velasquez for spørgsmålet. Det er en sag, som i den grad optager os alle sammen – jeg ved, det også gælder for Enhedslisten, men i virkeligheden for stort set alle partier i Folketinget – og også med rigtig god grund.

Vi har nu modtaget den længe ventede juridiske vurdering fra Rådets juridiske tjeneste, og det er en vurdering, som Rådets juridiske tjeneste bl.a. på dansk foranledning havde fået i opdrag at udarbejde. Fra dansk side vil vi fortsat kæmpe for, at ingen regulering kan underminere den danske arbejdsmarkedsmodel direkte eller indirekte. Den kamp kæmper vi heldigvis ikke alene, da der her i Folketinget er bred opbakning til at værne om den danske model. Vi kæmper desuden sammen med arbejdsmarkedets parter, som rækker ud til deres europæiske kollegaer. For det er jo parternes autonomi, vi kæmper for at værne om, og derfor har jeg løbende kontakt med DA og FH om sagen. Vi kæmper også kampen sammen med andre medlemslande, der deler vores skepsis over for direktivforslaget om passende mindstelønninger af den ene eller den anden grund. Vi ønsker at samle så mange lande som muligt. Som jeg tidligere har orienteret om, kører jeg et tæt parløb med min svenske kollega, og det gør vi fortsat, og jeg har indkaldt gruppen af skeptiske med-

forslag, og sørge for, at vi står på så fælles et grundlag i de videre diskussioner som muligt.

Kl. 17:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, og værsgo til spørgeren.

Kl. 17:56

Victoria Velasquez (EL):

I forhold til hvad ministeren vil gøre nu, kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad ministeren tænker om den seneste opgørelse, der er kommet over overenskomstdækningsgraden, som er lavet af FAOS. Den siger jo, at organiseringen enten er på 64,3 pct. eller på 68,4 pct., alt efter hvordan man opgør det. Og direktivforslaget indeholder jo en fritagelse fra visse forpligtigelser ved en dækningsgrad på over 70 pct. Er der i forhold til den her konkrete del noget, som ministeren særlig tænker man kan bruge i forhold til afsættet for at få endnu flere til at være opmærksomme på, hvad det er, der sker her, eller til at lægge et pres på det, så der bliver nødt til at blive gjort noget ved det her?

Kl. 17:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:57

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

For det første vil jeg sige i forhold til den FAOS-rapport, der er lavet, at jeg jo synes, det er stærkt bekymrende med den tendens, vi har set, men at jeg jo i virkeligheden også synes, der er nogle af de tal, der ligger nedenunder, som er endnu mere bekymrende, nemlig hvor stor en andel der så ikke er overenskomstdækket, men er medlemmer af de organisationer, som rent faktisk er med til at forhandle overenskomsterne. Det ser jo endnu dårligere ud.

Det, som vi har tænkt os at gøre og vil gøre, er, at vi i videst muligt omfang – sammen med de øvrige skeptiske lande, såfremt de deler vores position – vil gøre alt, hvad vi kan, for at forsøge at forhindre, at det her forslag bliver til noget. Vi har ikke ønsket det. Vi ønsker ikke nogen som helst form for indblanding i den måde, vi aftaler vores lønninger og arbejdsvilkår på i Danmark. Men det er jo også klart, at vi, hvis ikke de andre lande er med på det eller begynder at gå ind i forhandlingslokalet, på et eller andet tidspunkt bliver nødt til at diskutere og tage stilling til, hvordan vi så griber det smartest an.

Kl. 17:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, og værsgo.

Kl. 17:58

Victoria Velasquez (EL):

Tak for den klare tale. Jeg vil så spørge uddybende til det, og så kan ministeren også få mulighed for at runde det af: Vurderer ministeren, at der er opbakning til, at der kan dannes et blokerende mindretal i Rådet?

Kl. 17:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:58

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Det er ikke min vurdering på nuværende tidspunkt at der er det. Selv med de cirka ni lande, som vi er i den her gruppe af skeptiske lande, som har sendt et fælles brev til Kommissionen, er vi jo et godt stykke vej fra at kunne skabe et blokerende mindretal. Men det gør

jo ikke, at vi sidder på hænderne. For det første har vi jo stadig væk flere bilaterale drøftelser med andre lande, vi forsøger at holde fast i den alliance, der er, og der er stadig væk også masser af diskussioner i det. For et af de områder, hvor Rådets juridiske tjeneste vurderer at der er en større tvivl om hjemmelsgrundlaget, er jo, med hensyn til hvorvidt man også har ret til at gribe ind i de lande, hvor de har lovbestemte mindstelønninger, og det vil jo sige, at det ikke vedrører os, men det kan vedrøre andre lande. Der vil vi jo også forsøge at gøre andre lande opmærksom på lige præcis den problemstilling for at skabe det bredest tænkelige grundlag at stå på.

Kl. 17:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo for det sidste spørgsmål.

Kl. 17:59

Victoria Velasquez (EL):

Nej, jeg tror, jeg har stillet det. Men jeg har det næste spørgsmål.

Kl. 17:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ja, der er et spørgsmål til, og det er også til beskæftigelsesministeren fra Victoria Velasquez, Enhedslisten.

Kl. 18:01

Spm. nr. S 1128

24) Til beskæftigelsesministeren af:

Victoria Velasquez (EL):

Har vurderingen fra Rådets juridiske tjeneste ændret ved ministerens stillingtagen til EU-bestemt mindsteløn?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:01

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Det spørgsmål mindede jo lidt om noget af det, vi kom ind på før, men jeg vil så dreje det lidt hen imod noget af det, ministeren kom ind på. Det drejer sig om noget, som ministeren har udtalt tidligere til Politiken, nemlig:

»Jeg synes, at det er både ærgerligt og bekymrende, at EU vælger den her vej. Vi er mange, der gennem årene har stået på mål for EU ude i forsamlingshusene og altid har kunnet sige til folk, at EU ikke ville komme og regulere løn- og arbejdsforhold. Som det hed i de gamle kampagner: Det er os selv, der knækker nødderne. Nu tager EU så et skridt i den retning«.

Yderligere siger ministeren:

»Jeg vil meget gerne sikre ordentlig løn til arbejdere i lande uden stærke fagforeninger, men det her er ikke den rigtige vej. Og vil man endelig gå ned ad den vej, kunne man lave en fuld undtagelse for lande, der har arbejdsmarkedsmodeller som vores. Men det tør man jo ikke«.

Jeg forstår på ministeren, at der fortsat er ambitioner om sammen med Enhedslisten, fagbevægelsen m.fl. at prøve at sikre, at Danmark får en fuld undtagelse fra direktivet, men mener ministeren, at det vil være realistisk? Er der nogle faldgruber i forhold til det jævnfør det tidligere spørgsmål om organiseringsgraden i Danmark? Hvad tænker ministeren om det?

Kl. 18:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:02

Kl. 18:05

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Først og fremmest vil jeg starte med at sige, at hvis man skal sige noget pænt – og det synes jeg faktisk man skal og bør – så er jeg ikke et sekund i tvivl om, at man fra Kommissionens side har gjort sig mange overvejelser over og store bestræbelser på at finde et snit, hvor man imødekommer det stærke politiske ønske, der er mange steder i Europa, herunder internt i Kommissionen selv, om, at man skal fremme et forslag, der kan være med til at øge lønningerne for Europas lavestlønnede. Det er i øvrigt en ambition, som vi også deler – og det tror jeg i øvrigt også at Enhedslisten gør – fordi mange af Europas lønmodtagere har haltet efter på lønningsområdet i mange år.

Kl. 18:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak! Vi skal prøve at overholde taletiden, selv om det er svært. Værsgo.

Kl. 18:03

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Jeg håber, ministeren kan komme mere ind på det i den anden bemærkning. Så vil jeg prøve at spørge igen. Når ministeren taler om det her med at sidde med ved bordet sideløbende, altså generelt det med sideløbende at prøve at forhindre skadevirkningerne, hvad er det så for nogle ting, som ministeren er særlig bekymret for? Her tænker jeg jo også på, at det her direktiv kan danne præcedens for yderligere EU-indgreb i reguleringen af arbejdsmarkedsmodellerne.

Kl. 18:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:03

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Noget af det, vi først og fremmest og mest af alt er meget, meget optaget af, er: Hvis det ikke lykkes på den ene eller den anden måde at forhindre, at det her bliver virkelighed, eller at få ændret det, så det bliver en rådshenstilling, eller hvad det nu måtte være, så er det afgørende, at det står fuldstændig klart, at man ikke kan støtte individuelle rettigheder på det her direktiv. Og det skriver rådets juridiske tjeneste jo faktisk også, nemlig at de også ligger til grund i deres fortolkning, at der ikke er nogen individuelle rettigheder at støtte på det, for så mener de ikke, at der er et traktatgrundlag. Det nogle af de ting, vi skal bore mere ud, og som vi er ved at analysere sammen med Justitsministeriet og Udenrigsministeriet, men det vil være en af de ting, jeg vil pege på, som er meget, meget afgørende.

Kl. 18:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:04

Victoria Velasquez (EL):

Tak. Så vil jeg bare til afrunding bede ministeren om at svare på, hvad ministeren tænker er det næste skridt, og hvad planen simpelt hen er herfra. Og hvad ministeren tror det kan lykkes at få igennem.

Kl. 18:05

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Helt konkret er det næste skridt, at vi herhjemme sammen med Justitsministeriet og Udenrigsministeriet er i gang med at nærlæst det, altså hver en sætning der står i Rådets juridiske tjenestes vurdering, så vi bedst muligt kan kvalificere de drøftelser, vi skal have med hinanden, mellem Folketing og regering, videre frem. Konkret har jeg derudover allerede i morgen tidlig møde med gruppen af – hvad kan man sige – skeptiske lande, hvor vi videre skal drøfte, hvordan vi tager vurderingen ned, og hvor de andre lande står i forhold til det. Fra dansk og – tør jeg også godt sige – svensk side, tror jeg, er vi enige om at gøre alt, hvad vi kan for at holde sammen på den gruppe af lande i de videre drøftelser frem.

Kl. 18:05

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak.

Så er der et nyt spørgsmål til beskæftigelsesministeren, og det er fra Jette Gottlieb.

Kl. 18:05

Spm. nr. S 1134 (omtrykt)

25) Til beskæftigelsesministeren af:

Jette Gottlieb (EL) (medspørger: **Victoria Velasquez** (EL)):

Hvad er ministerens vision og målsætning på dagpengeområdet, og vil ministeren herunder oplyse sin holdning til, hvad længden af dagpengeperioden bør være, hvad niveauet af dagpengesatsen skal være (kompensationsgrad og loft), samt hvad optjeningskravet skal udgøre?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:06

Jette Gottlieb (EL):

Spørgsmålet lyder: Hvad er ministerens vision og målsætning på dagpengeområdet, og vil ministeren herunder oplyse sin holdning til, hvad længden af dagpengeperioden bør være, hvad niveauet af dagpengesatsen skal være (kompensationsgrad og loft), samt hvad optjeningskravet skal udgøre?

Kl. 18:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 18:06

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for spørgsmålet til fru Jette Gottlieb. Dagpengesystemet er en hjørnesten i den danske flexicuritymodel. Det giver sikkerhed for arbejdstagerne og fleksibilitet for virksomhederne. Derfor skal dagpengesystemet fortsat være en attraktiv forsikringsordning og et grundlæggende værn mod tab af indkomst i forbindelse med arbejdsløshed. Det er en klar målsætning for mig, at dagpengesystemet og den danske model er stærk og solid, også om 100 år.

Hvad angår dagpengeperiode og optjeningskrav, er det områder, som Dagpengekommissionen også kiggede på. De fandt ikke anledning til at ændre på de grundlæggende betingelser om, at dagpengeperioden ved indplacering er 2 år og at optjeningskravet er 1 års fuldtidsbeskæftigelse. Dog blev der indført en mulighed for, at al beskæftigelse i løbet af dagpengeperioden, også beskæftigelse af kortere varighed, kunne bruges til at forlænge dagpengeperioden i op til 1 år.

Jeg finder på den baggrund, at de nuværende regler for optjeningsperiode og dagpengeperiode grundlæggende set er fornuftige.

Men jeg lytter naturligvis, hvis nogen har argumenter for det modsatte.

Kl. 18:10

Niveauet for dagpengesatsen optager også regeringen. Regulering af dagpenge følger ikke den generelle lønudvikling. Der sker en mindreregulering, som størstedelen af Folketingets partier har tilsluttet sig.

Jeg vil ikke afvise, at vi vil kigge på kompensationsgraden i dagpengesystemet. Men vi er nok også nødt til at være ærlige om, at på den helt korte bane har regeringen fuldt fokus på at håndtere coronakrisen. Jeg er altid lydhør, når der kommer gode forslag til at styrke den danske flexicuritymodel. Jeg vil så også gerne have forslag til, hvordan vi finder de penge, vi har brug for, for at kunne styrke og forbedre den. Tak for ordet.

Kl. 18:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:11

Jette Gottlieb (EL):

Det er jo et lidt usædvanligt § 20-spørgsmål: Vi borer ikke ned i en eller anden detalje og prøver at spidde ministeren på den. Tværtimod prøver vi at bede ministeren om at komme med visioner om, hvordan vi kan reparere et skrantende dagpengesystem.

At det er skrantende kan vi se på mange ting: Over 300.000 synes åbenbart, at dagpengene er utilstrækkelige og har tegnet en til-lægsforsikring eller en alternativ lønforsikring. Antallet af folk, der fravælger a-kassen, er stigende, og vi kan konstatere, at coronaen har sat et skarpt lys på utilstrækkeligheden. I alle hjælpepakker, også til de små selvstændige, har man brugt et højere beløb, som en rimelig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, nemlig 23.000 kr. om måneden, i stedet for de 19.332 kr., som den maksimale dagpengesats er på i 2021.

Er det ikke tankevækkende? Og er ministeren enig i, at det er en beslutning, som ministeren råder for og kan beslutte, at der for et kommende år udmeldes en højere dagpengesats, f.eks. de nævnte 23.000 kr. pr. måned? Er det ikke også tankevækkende, at der bliver flere og flere, der er ansat på specielle vilkår som løstansatte, deltidsansatte, vikariansatte eller freelanceansatte, foruden de mange timelønsansatte, vi allerede kender i den store del af den materielle produktion, og for hvem dagpengereglerne og optjeningsreglerne er betydelig sværere at opfylde?

Kl. 18:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:09

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg er fuldstændig enig med fru Jette Gottlieb i, at der er mange tankevækkende og også bekymrende tendenser, for så vidt angår dagpengeområdet. Jeg synes, at fru Jette Gottlieb har nævnt et par af dem. Jeg synes jo ikke, at problemet er de a-kasser, der tilbyder tillægsforsikringer, hvor a-kassen er et grundfundament. Jeg synes, udfordringen ligger dér, hvor fritstående forsikringer begynder at tilbyde noget, som ikke kræver en tilknytning til en a-kasse i øvrigt. Så der er masser af bekymrende tendenser, og jeg diskuterer gerne det hele, både med Enhedslisten, men også med resten af Folketinget.

Kl. 18:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Jette Gottlieb (EL):

Men kan ministeren høre, at det er en samlet fagbevægelse, der nu er i bevægelse og foreslår, at dagpengeniveauet nødvendigvis må forhøjes, fordi dagpengene ikke mere repræsenterer det sikkerhedsnet, der forudsættes, når arbejdsmarkedets parter forhandler løn- og arbejdsvilkår? Og er ministeren opmærksom på, at spørgsmålet om dagpengenes højde ikke indgår i nogen af de forlig, som Socialdemokratiet, har indgået, både med den tidligere regering og med sig selv?

Kl. 18:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:11

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Vi lytter både til fagbevægelsen og andre, der ytrer sig i den her diskussion. En af de første ting, vi jo lykkedes med i fællesskab i den første finanslov, var jo at fjerne en af de udfordringer, der også var i dagpengesystemet, og som indirekte medvirkede til udhuling, nemlig det skadelige opholdskrav på dagpenge. Og de diskussioner tager vi jo gerne videre.

Men jeg vil igen også bare gerne sige – og det siger jeg til Enhedslisten såvel som til folk i fagbevægelsen – at jeg har stor respekt for, at man ønsker store forbedringer, og at man ønsker at højne kompensationsgraden. Men man skylder også samtidig at bringe til bordet, hvordan vi så bedst muligt også kan prioritere, i systemet, at finde de penge, der skal bruges for at øge kompensationsgraden.

Kl. 18:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er der en medspørger. Fru Victoria Velasquez, værsgo.

Kl. 18:11

Victoria Velasquez (EL):

Men det er Enhedslisten jo kommet med mange forslag til. Så jeg kunne godt tænke mig at høre noget. Hvis ministeren er enig i ambitionen om, at vi skal styrke og forbedre sikkerhedsnettet, hvad skulle det så være, regeringen synes kunne være en god måde at gøre det på og få enderne til at mødes for det, som er vigtigt for regeringen? Ud over de finansieringsforslag, vi allerede har vist, kunne man også kigge på regnemaskinen, der laver en dovenhedsfactor gange fem, hvilket vi jo flere gange har kunnet se simpelt hen ikke hænger sammen.

Jeg vil godt lige hive lidt fat i det her med, som ministeren siger, fuld fokus på at håndtere coronakrisen. Men er ministeren ikke enig i, at de her ting jo netop hænger sammen? Coronakrisen er jo netop med til at sætte spot på de steder, hvor det er så vigtigt, at vi som fællesskab går ind og griber hinanden, f.eks. når man mister sit arbejde. Når der sker sociale begivenheder, men også begivenheder i samfundet, så er det vigtigt, at vi har et stærkt sikkerhedsnet.

Kl. 18:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:12

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Det er jeg meget, meget enig i, og det stærke sikkerhedsnet har jo også virkelig vist sin værdi i løbet af den her coronakrise. Vi er i virkeligheden et meget, meget stærkt sted i Danmark, bl.a. fordi vi har så stor en andel af de danske lønmodtagere, der er forsikret mod ledighed, hvilket har gjort, at der er den der fleksibilitet også i krisetid. Det er klart, at jeg jo her er enig med bl.a. Enhedslisten,

men også andre, i, at vi også skal sørge for, at der bliver ved med at være et stærkt sikkerhedsnet i fremtiden, så folk bliver ved med at have den lyst til at forsikre sig selv mod ledighed. Nogle af de steder, hvor der i coronakrisen er ting, der bekymrer mig, og hvor jeg synes, at det har været sværest, er jo, hvor vi har været inde og give amnesti, hvad enten det har været for selvstændige eller for uforsikrede lønmodtagere. For grundlæggende synes jeg jo, at det ligger i kontrakten, at man burde vide, at kriser kan forekomme, og at man er bedst sikret, hvis man også melder sig ind i en a-kasse.

Kl. 18:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:13

Victoria Velasquez (EL):

Men det er jo, fordi du, hvis du er selvstændig, skal lukke din virksomhed, for du kan ikke lægge den i dvale, så det var jo en kombination af flere ting, der gør, at det gav mening. Men jeg tænker bare, at ministeren vel så også er enig i, at vi står med et enormt vigtigt grundlæggende sikkerhedsnet, men det er også enormt sårbart. Hvis dem, som er de højtlojndede, ikke kan se meningen i at være medlemmer og melder sig ud af det, så kommer det til at være dem, der oftest har brug for sikkerhedsnettet, som skal betale til det, og det bliver dyrere, og så risikerer vi, at vi faktisk ikke har dagpengesystemet i fremtiden. Er ministeren ikke bekymret for det?

Kl. 18:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:14

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg er grundlæggende bekymret for den problemstilling, som fru Victoria Velasquez skitserer. Det, vi jo stadig væk kan se, heldigvis, er, at der stadig væk er stort set lige så stor tilslutning til dagpengesystemet og a-kasserne, som der har været igennem de sidste mange år. Det er jo til gengæld også rigtigt, at der er blevet besluttet en mindre regulering af dagpengene, som for alvor sætter sig igennem fra i år og i en række år fremover, hvor man kan se, at kompensationsgraden kommer til at tage et dyk. Det er da noget, vi gerne vil diskutere, altså om man skal prioritere på andre måder.

Kl. 18:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Jette Gottlieb.

Kl. 18:15

Jette Gottlieb (EL):

Men inden det bliver en sovepude, at der stadig er stor opbakning, vil jeg spørge, om ministeren er opmærksom på de kæmpe forskelle, der i øjeblikket opstår med de metoder, der bruges i dagpengesystemet – og de vokser. Det er mellem de forsikrede arbejdsløse, alt efter om de er ansat på funktionærlignende vilkår og typisk er månedslønnede og med måneders opsigelsesvarsel, eller om de er timelønnede og mere løstansatte. For det er en meget sårbar del af vores dagpengesystem. Det er jo også en af de ting, der kommer ud af, at man tænker, at nå, det er fint nok, at man kan tegne lønforsikring. Ja, men bor man i nærheden af en fyrværkerifabrik, kan man altså ikke tegne en brandforsikring lige så billigt, som hvis man bor et andet sted. Det samme gælder for dagpengesystemet. Hvis man er løstansat, kan man ikke tegne en lønforsikring. Det vil sige, at hele den udvikling, vi har set, lige præcis skaber de store forskelle, der gør, at det helt ensartede dagpengesystem, det solidarisk dagpengesystem, hvor man indbetaler det samme, og hvor der bliver udbetalt det samme uanset

løn, uanset alder, uanset alting, er under forvitring. Det er det, der er ved at ske. Er ministeren enig i det?

Kl. 18:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:16

Beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg er meget enig i, at der er nogle udviklinger i gang, også i den måde, vi arbejder på, altså den måde, arbejdsmarkedet forandrer sig på, som selvfølgelig også gør, at vi skal tilpasse vores dagpengesystem efter det. Jeg synes jo f.eks. – og det er bare en løs tanke – at det egentlig ville give god mening, hvis vi sagde, at man havde en højere kompensation i de første måneder, man var ledig, hvorefter det falder, for det giver en mulighed for, at man så kan tilpasse sig, afhængigt af hvad det er for en ledighedsperiode, man er i. Men alt det er jo noget, vi kan diskutere. Det, der jo først og fremmest har regeringens fokus lige nu, er at komme sikkert ud af den her altomfavnende og skadelige globale pandemi, og så synes jeg, der er god grund til at diskutere de her ting på den anden side.

Kl. 18:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Spørgsmålet er sluttet. Så er der et nyt spørgsmål, og det er til indenrigs- og boligministeren. Det er af hr. Michael Aastrup Jensen, Venstre.

Kl. 18:17

Spm. nr. S 1103

26) Til indenrigs- og boligministeren af:

Michael Aastrup Jensen (V):

Er der efter ministerens opfattelse en god balance mellem hovedstaden og resten af Danmark, når man kigger på placeringen og antallet af statslige arbejdspladser?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 18:17

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det, formand. Spørgsmålet lyder: Er der efter ministerens opfattelse en god balance mellem hovedstaden og resten af Danmark, når man kigger på placeringen og antallet af statslige arbejdspladser?

Kl. 18:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:17

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for spørgsmålet, og også tak for at få muligheden for at diskutere, hvordan vi sikrer et Danmark, der hænger sammen. Det korte svar på spørgsmålet er nej. Jeg synes ikke, at der er en god fordeling af statslige arbejdspladser i Danmark, og det er regeringens klare holdning, at Danmark er blevet centraliseret for meget. Det har efterladt mange byer uden politi, sygehus, uddannelser og statslige arbejdspladser. Vi mangler nærhed i vores fælles institutioner, og det ønsker vi et opgør med. Derfor skal nye statslige arbejdspladser ligge i provinsen. Det gælder otte nye skattecentre, to, som allerede er åbnet i Fredericia og Frederikssund, og inden længe kommer der skattecentre i Viborg og i Esbjerg. Regeringens beslutning om at placere de nye skattecentre uden for hovedstaden vil skabe tusind nye arbejdspladser i provinsen. Det ser jeg frem til.

Et andet eksempel er politiet. Det er regeringens holdning, at politiet er kommet for langt væk fra borgerne, og politiet skal være

der, hvor danskerne har brug for det. Derfor har vi åbnet 20 lokale politistationer. Skattecentre og politistationer er et bevis på, at vi kan ændre udviklingen, hvis vi vil, og det vil regeringen. Næste skridt er uddannelser. Uddannelser er centrale, ikke mindst for lokal bosætning og lokale arbejdspladser, og mange danske produktionsvirksomheder ligger uden for de store byer og har brug for adgang til kvalificeret arbejdskraft. Det er afgørende for, at de bliver, hvor de er, i stedet for at flytte, måske endda til udlandet. For regeringen er det afgørende, at man kan bo i hele Danmark og få adgang til vores fælles velfærdstilbud, og vi har truffet beslutninger, der medvirker til det. Og vi vil træffe flere.

Kl. 18:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Michael Aastrup Jensen (V):

Jamen tak for svaret. Det er jo ikke så overraskende, at Socialdemokratiet taler rigtig meget om, at man vil gøre noget ved det. Og så er situationen jo, hvad der reelt er blevet gjort. Der hører vi jo lidt forskellige små tal, ikke mindst set i lyset af, hvordan den tidligere blå regering faktisk håndterede det her. Der er en erkendelse af, at der skal være bedre balance i landet. Altså, det siger tallene jo også meget tydeligt hvorfor der er behov for. Der er en forening, der hedder Balance Danmark, som har lavet forskellige beregninger af tallene, og de siger, at 48 pct. af alle statslige arbejdspladser ligger, ikke bare i hovedstadsområdet, men i Københavns Kommune. Og hvis man kigger på de tre største byer, så er det 66 pct. af alle de statslige arbejdspladser, som ligger i de pågældende tre kommuner. Så problemet er jo reelt, ikke mindst set i lyset af, at vi virkelig ønsker, at udviklingen ikke bare skal foregå de her steder. Det er også derfor, at den blå regering indførte den mest ambitiøse nærhedsreform i forhold til at sørge for, at der kommer de her ca. 8.000 statslige arbejdspladser ud at arbejde, ikke bare i de rigtig store byer, men også i mellemstore byer. Det er jo der, hvor jeg måske efterspørger noget konkret handling.

For jeg kunne ikke komme frem under valgkampen for halvandet år siden for socialdemokrater, som jo næsten stod og overbød, når jeg var rundt i Østjylland for at tale om, at nu skulle vi have bedre balance og alt muligt andet. Jamen det der, den daværende regering har gjort, er ikke godt nok, og nu vil vi overtrumfe det, og jeg ved ikke hvad. Det er der talrige citateksempler på. Og hvad er det så, man i dag kan stå og sige? Jamen så er der planlagt omkring tusind til at komme ud osv. Det er ikke den der, skal vi sige, store drøm om, at nu vil vi have noget reel balance. Jeg efterspørger, at hvis man ønsker det her, er ministeren så ikke enig i, at det kræver noget mere handling end det, ministeren indtil videre har lagt op til?

Kl. 18:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:21

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen jeg er nødt til lige at korrigere noget af det, der bliver sagt af spørgeren, for jeg tror, at spørgeren har fået galt fat i tallene. Det, som Balance Danmark forholder sig til, er jo administrative arbejdspladser. Statens arbejdspladser består for cirka halvdelen af vedkommende af arbejdspladser, som er inden for uddannelse og kultur, cirka en fjerdedel, som er inden for administration, og en fjerdedel, der er inden for forsvar, politi og kriminalforsorg. Så når man kommer med de tal, er det jo ikke sådan i virkeligheden. 43 pct. ligger i hovedstadsregionen. Det synes jeg er for mange, men

f.eks. Nordjylland har jo et tilsvarende antal statslige arbejdspladser i forhold til deres befolkningsandel.

Jeg vil sige, at vi jo også overtog en halvfærdig plan, og det har været en udvikling og et arbejde at sikre, at vi kom i mål med det. Ifølge den daværende regerings egne opgørelser manglede der at blive udflyttet ca. 3.000 arbejdspladser, og det har jo i sig selv været en opgave. I f.eks. Holbæk, hvor jeg selv kommer fra, havde man planlagt det på en måde i den daværende regering, så de endnu ikke er flyttet ud, og hvor vi så kan se frem til, at de bliver det i år. Så jeg synes nu heller ikke, når det kommer til det, at man skal pudse fjerene alt for meget, uanset at jeg jo er enig i, at de to planer, der blev lavet, var rigtig gode, og jeg bakkede dem personligt også op på daværende tidspunkt, fordi jeg syntes, at det var den rigtige vej at gå.

Kl. 18:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:22

Michael Aastrup Jensen (V):

Altså, lad os bare lige få nogle tal ind her. Og det er alle statsansatte, vi taler om. Der er lige under 60.000 statsansatte i 2019 i Region Hovedstaden og 18.856 i Region Nordjylland. Og så kan det da godt være, at der bor færre mennesker det ene og det andet sted, men det er jo præcis den udvikling, vi også gerne skal have lavet lidt om på. Situationen er jo den, at hvis man ønsker at stoppe den der centraliseringsbølge, som simpelt hen er foregået igennem rigtig, rigtig lang tid, så kræver det jo mange forskellige reformer, rigtig mange forskellige politiske tiltag, og et af dem er jo f.eks. udflytning af statslige arbejdspladser. Det er derfor, at jeg sådan klart siger, at det altså er der, vi har brug for, at der kommer markant mere handling end de der cirka tusind, som ministeren har talt om, plus at der kommer noget i forhold til politiet. For det blegner jo i forhold til det, som man har stillet vælgerne i udsigt under valgkampen, hvor man jo næsten mente, at det, som den daværende blå regering havde gjort, var småratterier.

Kl. 18:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:23

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg er jo ked af at skulle bruge min svartid på at belære ordføreren om procentregning, men hvis der i Nordjylland er ca. 18.000 statslige arbejdspladser, og det udgør ca. 10 pct. af de statslige arbejdspladser, og der i Nordjylland så også bor 10 pct. af befolkningen, så er det, jeg siger, jo rigtigt, uanset at ordføreren så påstår noget andet. Det, som jeg synes bør være det næste skridt, netop fordi halvdelen af de statslige arbejdspladser er i uddannelsessektoren, er at se på, hvordan vi sørger for, at vi har et uddannelsessystem, som også er til stede i hele landet, for det er jo der, der virkelig er noget at hente, i forhold til hvor vi placerer vores statslige arbejdspladser henne.

Kl. 18:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er der en medspørger. Hr. Karsten Lauritzen. Værsgo.

Kl. 18:23

Karsten Lauritzen (V):

Tak, og tak til ministeren for svaret. Det er jo fint med procentregning og de flotte ord og sådan noget, men det, spørgsmålet gik ud på, var jo, hvad regeringen har gjort. Sandheden er jo, at man ikke rigtig har gjort noget. Nu har ministeren så svaret her, at det, man har gjort, er, at man har sørget for, at det, den tidligere regering havde

besluttet, blev til noget. Det er da dejligt, men det er jo forventningen, når noget politisk er besluttet, altså at der så er embedsmænd, der skal føre det ud i livet. Det har jo hele tiden været planen, at den udflytning skulle ske ad åre.

Det, spørgsmålet går på, er, hvad den socialdemokratiske regering har gjort. Hvordan har man omsat de flotte ord til politisk handling på uddannelsesområdet, på udflytning af statslige arbejdspladser, på nærhed? Socialdemokratiet lavede jo et stort udspil, »Nærheden tilbage«, med en masse flotte ord, og nu her snart to år efter kniber det gevaldigt med handling. Derfor spørger vi så – og jeg vil gerne spørge igen: Hvad er det, regeringen har gjort? Hvad er det, ministeren, der nu har fået ressortansvaret for det, har gjort? Og måske er det en selverkendelse i regeringen, nemlig at man har flyttet rundt på ressortet, fordi man i virkeligheden ikke har gjort noget. I så fald, minister, så sig det.

Kl. 18:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det kan være, at jeg har fået det forkerte papir udleveret, men det spørgsmål, som spørgeren siger var spørgsmålet, er ikke det, der står her. Det, jeg er blevet spurgt om, er, om der er en god balance i de statslige arbejdspladser mellem hovedstaden og provinsen, og der har jeg klart sagt, at det er der ikke. Det mener jeg har været fuldstændig gennemgående både i det oplæg, der blev lavet dengang, og også i, hvad vi ellers har ment. Og det mener vi sådan set stadig. Nu siger jeg, at nogle ting ikke er blevet flyttet færdig i den daværende regerings tid, og det har spørgeren jo selv også et medansvar for, men jeg vil da også sige, at der er nogle ting, der er lykkedes, som jeg tror man er meget glad for i provinsen, og som vi er kommet i mål med. Det kunne f.eks. være en udligningsreform, som den gamle regering ikke kunne finde ud af at levere på, men som så er kommet, og hvor man jo i rigtig mange provinskommuner heldigvis har fået flere penge at levere velfærd for til borgerne. Jeg er jo glad for, at Venstre også er med i den aftale. Men man må sige, at det jo også er et eksempel på, at der kommer flere offentlige arbejdspladser i provinsen, fordi man har sikret det. Men vi går til det med godt mod, og vi kommer til at aflevere også på det, som står i »Nærheden tilbage«.

Kl. 18:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:25

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Det er jo lidt pudsigt, at ministeren anklager mig for at spørge om noget andet, og så er ministerens svar på mit spørgsmål om, hvad regeringen har gjort – ikke hvad regeringen har sagt og lovet, men hvad regeringen har gjort – udligningsreformen. Fint, den kan vi snakke om en anden dag. Det gode resultat handler om nogle af de krav, det parti, regeringen forhandlede med, fik ført ind. Regeringen spillede ud med noget helt andet. Men vi er enige om, at det er et rigtig godt resultat, det skal vi ikke diskutere her.

Jeg vil gerne spørge igen: Hvad er det, ministeren og regeringen har gjort i forhold til udflytning af statslige arbejdspladser ud over at gennemføre det, den tidligere regering besluttede?

Kl. 18:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:26

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er rigtigt, at der så kom nogle flere penge til Gentofte og Lyngby-Taarbæk og Rudersdal, efter at andre partier kom med ind, og det er jo sådan, det er, når man laver en aftale. Der blev spurgt til, hvad vi havde gjort, og det svarede jeg på til at starte med. Vi har oprettet nye skattecentre, vi har lavet nye politistationer – den aftale var Venstre desværre ikke med i – og vi har eksempelvis også flyttet Færdselsstyrelsen, altså flyttet 70 medarbejdere til Ribe. Så det er sådan set ret klart, og det er blevet sagt tydeligt, hvad vi har gjort.

Kl. 18:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Værsgo.

Kl. 18:27

Michael Aastrup Jensen (V):

Men det er jo oprettelse af nye arbejdspladser. Det er oprettelse af nye ting. Det er nye politistationer, det er nye skattecentre osv. Vi taler om, hvad der reelt er blevet udflyttet. Hvad er der reelt blevet udflyttet? Og jeg tror, det står klart for alle og enhver, at ministeren hellere vil tale om alle mulige andre reformer. Det vil ministeren åbentbart gerne, og fair nok med det. Men jeg synes bare, at vi skulle tale om det, som var emnet. Det forstår jeg måske godt, for ministeren er jo totalt i defensiven, for svaret er, at der reelt ikke er sket noget som helst.

Kl. 18:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:27

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg kan godt forstå, hvis spørgeren er groggy efter at have rodet rundt i procenttalt og arbejdspladser, og hvad der har været. Vi flyttede, som jeg sagde lige før, 70 medarbejdere fra Færdselsstyrelsen til Ribe. Vi har oprettet nye politistationsarbejdspladser. Vi laver nye skattearbejdspladser. Men for os er det jo ikke en konflikt imellem København og provinsen. Andelen af arbejdspladser i provinsen stiger jo, når man opretter nye statslige arbejdspladser i provinsen, det siger sig selv.

Kl. 18:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 18:28

Michael Aastrup Jensen (V):

Altså, jeg ved ikke, hvem det er, der er blevet groggy, og nu er vi så åbenbart også kommet i et eller andet boksestævne. (*Anden næstformand (Pia Kjærsgaard): Taleren har ikke ordet.*) Jeg tager chancen, når jeg får muligheden for det. Vi tager så næste spørgsmål i stedet for. (*Anden næstformand (Pia Kjærsgaard): Ja, det er godt.*)

Kl. 18:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Det er så igen til boligministeren.

Kl. 18:28

Spm. nr. S 1104

27) Til indenrigs- og boligministeren af:

Michael Aastrup Jensen (V):

Har regeringen til hensigt at udflytte flere uddannelser og statslige arbejdspladser m.v. og dermed færdiggøre udflytningen af de 7.927 arbejdspladser, der blev besluttet af den tidligere regering?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Michael Aastrup Jensen, værsgo.

Kl. 18:28

udflytning, så ikke nye arbejdspladser, minister, men udflytning af arbejdspladser?

Kl. 18:31

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak, formand. Det lyder: Har regeringen til hensigt at udflytte flere uddannelser og statslige arbejdspladser m.v. og dermed færdiggøre udflytningen af de 7.927 arbejdspladser, der blev besluttet af den tidligere regering?

Kl. 18:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:28

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det. Da VLAK-regeringen forlod regeringskontorerne, var flytningen af statslige arbejdspladser ikke gjort færdig. Af VLAK-regeringens egen opgørelse fra februar 2019 fremgår det således, at mere end 3.000 af de planlagte arbejdspladser uden for hovedstadsområdet endnu ikke var etableret. Regeringens første opgave er derfor at realisere de flytninger, som VLAK-regeringen havde lovet. Det arbejder vi for. Flytning af statslige arbejdspladser vil betyde, at der er flere statslige arbejdspladser i provinsen, end der ellers ville have været, og det er selvfølgelig noget, regeringen ser positivt på.

Det er regeringens klare holdning, at Danmark er blevet centraliseret for meget. Det er ikke udviklingen, der har lukket den lokale politistation eller det lokale lærerseminarium. Det er heller ikke udviklingen, der har nedlagt lokale arbejdspladser. Det var politikere, som traf dårlige beslutninger i 00'erne. Det kan vi ændre på, hvis vi vil, og det vil regeringen. Derfor skal nye statslige arbejdspladser ligge i provinsen. Det gælder 8 nye skattecentre, som jeg har nævnt, og 20 nye politistationer, og næste skridt er uddannelser. Regeringens mål har aldrig været, at der skal være færre arbejdspladser i hovedstaden, men det er at vende udviklingen, så statslige arbejdspladser fastholdes og etableres uden for hovedstadsområdet.

Kl. 18:29

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Ja, det er rigtigt. Vi kommer til at udflytte uddannelsespladser, og dermed kommer vi selvfølgelig også til at udflytte nogle af de medarbejdere, som er på uddannelsesinstitutionerne. For som jeg sagde i et af de første svar, er halvdelen af de statslige arbejdspladser i kultur- og uddannelsessektoren, først og fremmest på uddannelsesområdet, og de skal selvfølgelig også ligge i provinsen. Og med stor respekt for »Bedre Balance I« og »Bedre Balance II« må man nok sige, at den del, der handlede om uddannelse i det andet udspil, tror jeg ikke jeg fornærmer nogen ved at sige var lidt halvbagt, og at det ikke har været nogen stor succes siden da. Det kommer vi selvfølgelig til at gøre bedre.

Kl. 18:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Spørgeren.

Kl. 18:31

Michael Aastrup Jensen (V):

Altså, jeg synes jo altid, det er sjovt, når en socialdemokrat, der lige har talt om, at man reelt har udflyttet 0 arbejdspladser, siger, at den plan, vi havde om udflytning af omkring 8.000 arbejdspladser, skulle være småtteri, ikke mindst set i lyset af at vi jo klart sagde, at hvis vi fik magt, som vi havde agt, ville vi også have startet med en hel offensiv i forhold til udflytning af uddannelsespladser. Derfor er spørgsmålet jo: Hvad er det for nogle uddannelsespladser, der reelt flyttes ud? Det er jo positivt, at man nu følger op på det; det er rart. Og stadig væk: Har regeringen så givet helt fortabt i forhold til udflytning af generelle statslige arbejdspladser, altså ud over uddannelsesområdet?

Kl. 18:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Spørgeren.

Kl. 18:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:32

Michael Aastrup Jensen (V):

Tak for det. Nu sagde ministeren, at jeg var groggy, og det er fuldstændig rigtigt. Jeg var herinde i Folketingssalen i går til klokken lidt i 2 om natten for at diskutere, men jeg kan alligevel godt huske, hvad ministeren svarede for bare få minutter siden, nemlig at det var helt forkert, når jeg talte om, at det kun var nye arbejdspladser, vi havde talt om før. Og så kommer ministeren jo med afsløringen i hans svar her nu på andet spørgsmål og selv taler om, at det handler om, at regeringen vil have nye arbejdspladser placeret uden for hovedstaden.

Hele essensen fra min side af er jo at diskutere udflytning af statslige arbejdspladser. For det er jo der, hvor man virkelig kan gøre en forskel. Det er, hvis man tør og vil det, man faktisk lovede vælgerne før valgkampen og i valgkampen, nemlig at man altså virkelig gerne vil udflytte nogle statslige arbejdspladser. Og så kommer afsløringen jo reelt nu, og det er, at det taler man ikke så meget om, for det er sådan lidt farligt, og så kommer man måske i konflikt med nogen og alt muligt andet. Så man tager det, der er det nemme, nemlig de arbejdspladser, der ikke ligger nogen steder. Derfor er spørgsmålet, også fra tidligere, jo stadig væk: Hvad vil regeringen reelt gøre for at udmønte det, som man har stillet vælgerne i udsigt: bedre balance i forhold til uddannelsespladser og i forhold til

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen jeg kan opfordre ordføreren til at rense ørerne, for jeg roste sådan set udflytningen af statslige arbejdspladser. Det, jeg siger, er, at uddannelsesdelen af det var halvbagt, og det tror jeg også godt at ordføreren og resten af partierne bag er klar over. Vi kommer til at udflytte statslige uddannelser og uddannelsesinstitutioner i det hele taget, og det tror jeg ikke der er nogen der bliver skuffet over. Det kommer til at være en ambitiøs plan, og når den kommer, skal jeg nok love at sende et eksemplar ned til spørgeren og til alle andre, der skulle have interesse for det, for jeg tror sådan set også, at man i spørgerens parti vil være enige i den ambition.

Kl. 18:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Så er det medspørgeren.

Kl. 18:33

Karsten Lauritzen (V):

Tak og også tak til ministeren for besvarelsen her. Jeg synes, vi kan snævre os lidt ind på de to spørgsmål. Jeg bliver nødt til at være enig – det er måske ikke så overraskende – med min gode kollega hr. Michael Aastrup Jensen, i forhold til om regeringen har

en dagsorden om at oprette nye stillinger uden for hovedstaden. Det glæder vi os over, det er dejligt. Regeringen har et ønske om at udflytte uddannelsespladser. Sagde ministeren institutioner? Det må ministeren gerne gentage. Det er også fint, vi synes bare ikke, det er særlig ambitiøst. Vi synes heller ikke i Venstre, at det helt er det, ministerens partifæller lovede vælgerne. Jeg kan sige, at i det nordjyske gik Socialdemokraterne i Nordjylland til valg på at udflytte Fiskeristyrelsen til Nordjylland. Nogle af ministerens gode kolleger, i regeringen sågar, tror jeg man kan finde citater fra i forhold til det. Men det har vi så senere får at vide, at det vil man ikke alligevel. Derfor går spørgsmålet altså på et klart svar fra regeringen på: Vil man udflytte eksisterende statslige arbejdspladser fra hovedstaden til resten af landet, eller har man pakket den politik væk?

Kl. 18:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:34

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):
Det er jo lidt bagvendt, at jeg står og siger, at den halvdel af de statslige arbejdspladser, som udgøres af uddannelse, vil vi gerne begynde at etablere i provinsen – nye uddannelser og selvfølgelig også flytte nogle af dem fra de steder, de er i dag, som først fremmest er hovedstadsområdet. Det er halvdelen af arbejdspladserne, der er der. Det er uambitiøst. Men til gengæld skamroser man sig selv for at røre ved en fjerdedel af arbejdspladserne, som er i administrationen, altså kontorarbejdspladser. Det hænger jo ikke sammen. Selvfølgelig er det, der mangler i det her puslespil, som vi jo er enige om ambitionen i, selvfølgelig at kigge på, hvordan vi sørger for, at vi får nogle uddannelser uden for de store byer. Det blev der ikke leveret på i den tidligere borgerlige regerings tid, og det kommer vi til at lave om på.

Kl. 18:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Spørgeren.

Kl. 18:35

Karsten Lauritzen (V):
Tak. Det, der ikke hænger sammen, er, at ministeren ikke vil svare på det ret simple spørgsmål, og det er: Er det Socialdemokratiets politik at udflytte statslige arbejdspladser, altså eksisterende statslige arbejdspladser, uden for uddannelsessektoren til resten af landet, eller er det ikke Socialdemokraternes politik? Det er et ret simpelt spørgsmål, som ministeren må kunne give et meget klart svar på. Jeg kan hjælpe ministeren og sige, at det var Socialdemokratiets politik, da man mødte vælgerne, men det lyder ikke rigtig, som om det er det længere, og så sig det dog, minister.

Kl. 18:35

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:35

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):
Jamen det er sjovt, hvis man har siddet og nærlæst det oplæg, vi lavede, der hedder »Nærheden tilbage«, at man så ikke er faldet over den formulering, der er om statslige arbejdspladser, om, at man skal oprette nye. Vi flytter selvfølgelig også statslige arbejdspladser til provinsen, når det giver mening, og vi har lige flyttet 70 medarbejdere til Ribe. Det kan man så stå og synes er ligegyldigt, men jeg tror da, at man i Ribe er glade for at få 70 statslige arbejdspladser; det tror jeg da betyder noget for lokalsamfundet. Vi kommer til at levere på det nu her. Jeg forstår godt, Venstre gerne vil vide, præcis hvad der er i det udspil, men jeg tror også, der er forståelse for, at det

havde man heller ikke selv stået og udleveret i sin regeringstid på et onsdagsspørgsmål i Folketingssalen.

Kl. 18:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så slutter hr. Michael Aastrup Jensen spørgsmålet af. Værsgo.

Kl. 18:36

Michael Aastrup Jensen (V):
Tak for det. Det vil sige, at konklusionen er, at de udflytninger af statslige arbejdspladser, som man indtil videre kan prale med i forhold til de kæmpe valgløfter, man lavede, uden for uddannelsesområdet er 70 medarbejdere til Ribe. Fair nok. Jeg tror bare ikke, at det helt var det, man sådan troede som vælger – i hvert fald ikke i Østjylland, kan jeg skrive under på – at regeringen ville gøre, hvis den kom til. Og jeg må indrømme, at jeg synes, det er ekstremt uambitiøst. For hvis vi virkelig gerne vil gøre noget, er det selvfølgelig rigtig, rigtig positivt, at vi får bedre balance i forhold til uddannelsesområdet – rigtig positivt – men vi kommer ikke uden om, at der altså er en lang række statslige arbejdspladser, vi også bliver nødsaget til at udflytte, ligesådan som den tidligere blå regering turde. Vi ved godt, at det ikke var populært alle steder, men det var nødvendigt i henhold til at kunne få en bedre balance i landet. Men konklusionen står jo desværre klar, selv om ministeren har forsøgt at tale om alt muligt lige fra boksestævner til reformer på alle mulige andre områder osv.; men fakta står jo desværre.

Kl. 18:37

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til ministeren.

Kl. 18:37

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):
Tidligere her måtte jeg hjælpe ordføreren med at regne, og nu skal jeg hjælpe ordføreren med at læse det udspil, som vi har lavet, og som han påstår, vi har lovet store udflytninger af statslige arbejdspladser i. Det har vi selvfølgelig ikke, for hvis vi havde det, havde ordføreren selvfølgelig taget det udspil med og stået og læst op af det ordret. Nej, sådan er det jo ikke, og det ved ordføreren godt. Det er jo et skuespil for at få det til at se ud, som om vi ikke tager det alvorligt, på trods af at vi allerede har lavet den største decentralisering af politiet, siden Venstre centraliserede det; på trods af at vi har lavet en udligningsreform, der er i høj grad er til gavn for provinsen; på trods af at vi nu kommer til at lave en udflytning også af uddannelsesinstitutioner, som den daværende regering ikke tog alvorligt.

Kl. 18:37

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Spørgsmålet er sluttet. Vi går videre til kulturministeren. Spørgsmålet er stillet af hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 18:38

Spm. nr. S 1108

28) Til kulturministeren af:

Peter Juel-Jensen (V) (medspørger: Stén Knuth (V)):
Bornholm har en særlig status som testø for åbning af samfundet, det ansvar har bornholmerne løftet på bedste vis – er ministeren enig i, at nu er det tiden til, at også kulturlivet bliver en del af testøidéen, hvornår og hvordan vil ministeren inden for hendes område bringe kulturlivet i spil i den bornholmske teståbning?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo at læse spørgsmålet op.

Kl. 18:38

Kl. 18:42

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, formand.

Bornholm har en særlig status som testø for åbning af samfundet – det ansvar har bornholmerne løftet på bedste vis. Er ministeren enig i, at tiden nu er til, at også kulturlivet bliver en del af testøidéen, og hvornår og hvordan vil ministeren inden for sit område bringe kulturlivet i spil i den bornholmske teståbning?

Kl. 18:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ministeren.

Kl. 18:39

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Mange tak. Og det er fuldstændig korrekt, som spørgeren fremhæver, at Bornholm er et af de områder, der fra den 1. marts 2021 heldigvis kunne genåbne, også i forhold til dele af kulturlivet, der var lukket i andre dele af landet. På landsplan blev der nemlig med aftalen fra den 24. februar 2021 i tillæg til en genåbning af store dele af detailhandelen pr. 1. marts også opnået enighed om en række lempelser på Kulturministeriets område. I hele landet var det udendørs kulturinstitutioner, f.eks. de zoologiske anlæg og udendørs museer, der blev genåbnet med et krav om, at besøgene kunne bevise, at de havde en negativ coronatest, der var højst 72 timer gammel.

Samtidig blev forsamlingsforbuddet hævet fra 5 til 25 for udendørs idræts- og fritidsaktiviteter i organiseret regi, og så blev der truffet beslutning om udvidede regionale lempelser for Nord- og Vestjylland og på Bornholm. På Kulturministeriets område handlede det bl.a. om højskoleområdet, der på Bornholm som det eneste sted i landet blev genåbnet den 1. marts. Siden hen er det så den 9. marts blevet besluttet at åbne folkehøjskolernes lange kurser i hele landet fra mandag den 15. marts.

De øvrige tiltag og restriktioner, der fortsat er gældende, er i udgangspunktet forlænget til og med den 5. april, men lige nu, mens vi står her og taler – var jeg lige ved at sige – sidder vores partiledere jo netop og diskuterer, hvordan man får lavet den langsigtede plan for genåbning i hele landet. Så der er endnu ikke taget stilling til, hvordan genåbningen af samfundet skal forløbe efter den 5. april; det gælder også for Bornholm. Men senest den 25. marts vil der blive præsenteret en samlet plan, forhåbentlig med både spørgerens parti og resten af Folketingets partier, sådan at befolkningen såvel som erhvervslivet og kulturlivet har en klar fornemmelse af, i hvilken rækkefølge de forskellige dele af landet åbner. Tak.

Kl. 18:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:41

Peter Juel-Jensen (V):

Ja, tak for det, minister. Der er ingen tvivl om, at det, man sidder og forhandler om i øjeblikket, er utrolig vigtigt, og det er utrolig vigtigt for de øsamfund, der er afhængige af turisme osv. – og det er næsten for vigtig en sag til at overlade den til andre partiledere end min egen, men vi har desværre ikke et flertal. Men jeg vil da gerne være med til at give ministeren og ministerens parti nogle gode råd, for jeg har jo svært ved at forklare, hvorfor man må klumpe sig sammen i den lokale Netto, som ikke er nær så stor som et kunstmuseum eller et teater, som skal holde lukket. Bornholm har tilbudt sig selv som testø. Er det ikke nu, ministeren skal udarbejde nogle modeller, i forhold til hvordan resten af landet kan åbne deres kulturliv? Og lad os dog starte med at gøre det på Bornholm under sikre forhold.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:42

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg kan fornemme, at spørgeren og spørgerens parti jo sådan set fuldstændig deler tilgangen med regeringen og med mig selv. For det er jo lige præcis det, som Bornholm blev. De retningslinjer, som Bornholms Højskole blev åbnet under, blev også dem, der blev gældende for resten af landets højskoler, da de her den 15. marts blev åbnet. De erfaringer, der blev gjort på de zoologiske haver i hele landet – og også hos frisører og andet på Bornholm – vil jo også give os nogle værdifulde erfaringer i forhold til det coronapas, som rigtig store dele af kulturlivet sætter deres lid til kan være den måde, som vi kan stå og synge og opleve ting sammen igen på, og for så vidt også i foreningslivet, men i særdeleshed inden for den turismebranche, som spørgeren også bringer op, og det vil jeg bare sige at jeg er fuldstændig enig i. Der er kulturlivet jo en rigtig, rigtig vigtig spiller, og derfor skal vi have det tilbage på banen igen.

Kl. 18:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:42

Peter Juel-Jensen (V):

Ja, ministeren siger jo alt det rigtige: Det er vigtigt, og Bornholm er en testø, og vi skal afprøve tingene, og vi skal tilbage, og vi skal have coronapas osv. Der sker jo bare ikke noget, minister. Coronapasset flagrer i vinden; det er der ikke nogen der vil tage ansvaret for, medmindre det er i EU-regi og man spørger nogle andre osv. – man har ikke selv en plan. Vi har en enestående mulighed for at udarbejde nogle retningslinjer, der gør, at vi kan holde på de frivillige, at vi kan få sports- og foreningslivet tilbage på banen, og at vi kan komme i gang. Men ministeren og ministerens parti sidder på hænderne; det er bare ikke godt nok, minister. Hvordan skal man holde gejsten oppe hos de frivillige?

Kl. 18:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 18:43

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg er utrolig glad for, at spørgeren spørger. Så hvis spørgeren har det indtryk, at coronapas og andet flagrer i vinden, så kan jeg berolige med, at det jo faktisk er måneder siden, at finansministeren lancerede et samarbejde mellem det offentlige og private om at udvikle det her coronapas. I sidste uge blev det offentliggjort, at det nu bliver sendt i et hurtigt udbud, for vi er jo nødt til at følge reglerne, også i forhold til noget, der er så presserende som et coronapas. Der er blevet nedsat en følgegruppe med repræsentation fra erhvervs- og kulturlivet for at sikre, at når udbuddet er færdigt, så har man også en person, der hurtigt kan passe ind i den måde, man bestiller billetter på eller på anden måde agerer i erhvervs- og kulturlivet. Helt konkret har spørgerens parti og regeringen jo også givet ekstra penge til afholdelse af Folkemødet på Bornholm, som jo også er en kæmpe motivator for rigtig mange på den fantastiske ø.

Kl. 18:44

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er en medspørger, og det er hr. Stén Knuth.

Kl. 18:44

Kl. 18:47

Stén Knuth (V):

Tak for det, formand, og tak til ministeren for de gode svar. Dansk Erhverv siger, at corona rammer i to grupper, når vi taler om, hvem det går hårdest ud over. Dem, der klarer sig rigtig godt i øjeblikket, er dagligvarebutikker, det er tech-virksomheder, og det er også byggefirmaer. Nogle af dem, der er ramt rigtig hårdt, er oplevelsesindustrien, det er kulturen og idrætten, og det er centrene.

I 2015 kiggede man på, hvad de her ting havde af betydning for Bornholm. Vi snakker om en omsætning på 2 mia. kr., og vi snakker om ca. 1000 arbejdspladser på det tidspunkt. Og Bornholm bliver også kigget på som en af de fem kommuner i landet, som har flest indtægter fra turismen. Anerkender ministeren ikke, at man burde have genåbnet hele Bornholm, når ministeren hører de her tal, og anerkender ministeren så ikke også, at ved at åbne helt for Bornholm kunne vi redde Bornholm endnu mere, end vi gør i øjeblikket?

Kl. 18:45

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, og værsgo.

Kl. 18:45

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg anerkender, at Bornholm i virkeligheden også tog på sig at være den her testø. For vi skal måske lige huske, at mens vi nu ved, at vi i de senere uger og med de åbninger, der har været, heldigvis med danskernes store flid alligevel har formået at holde smittetallene nogenlunde stabiliseret – de stiger lidt, men de er nogenlunde stabiliseret – var der jo, dengang Bornholm blev lanceret som en testø, også folk, der var nervøse for det. Så i virkeligheden skal der jo bare lyde en kæmpestor tak til Bornholm og til alle danskerne for, at vi her kan stå og tale om, om vi kunne have gjort det hurtigere. Det er jo altid, jeg var lige ved at sige klart at se i bagklogskabens lys, men jeg tror, at grunden til, at vi kan stå og overhovedet have den her diskussion, er, at vi hele tiden lytter til eksperterne, og eksperterne har klart sagt, at måden, hvorpå vi hele tiden kan gå imod mere genåbning, er at gøre det gradvis og forsigtigt, så vi får vaccinerne ud og holder den britiske variation og andre variationer stangen, indtil foråret kommer.

Så jeg glæder mig i virkeligheden over, at vi overhovedet kan have den her diskussion. For tænk, hvis vi havde stået ligesom så mange andre lande i Europa og set stigende smittetal, netop fordi man er gået ind i at åbne. I Danmark har vi gjort det forsigtigt, og det er derfor, vi kan have den her diskussion.

Kl. 18:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Stén Knuth.

Kl. 18:47

Stén Knuth (V):

Tak, og tak til ministeren for det fine svar. Det er jo også sådan, at eksperterne har anbefalet, at man godt kan åbne for alt udeidræt. De siger, at der er minimalt med risiko for smitte dér. Jeg vil anbefale ministeren, at hun presser rigtig hårdt på i de forhandlinger, der foregår lige i øjeblikket, for at få genåbnet selvfølgelig alt det, som jeg brænder for, kulturen, idrætten og oplevelsesindustrien, og specielt i forhold til Bornholm, hvor vi ved, at det betyder rigtig meget i den periode, vi nu kommer ind i, for at oplevelsesindustrien, kulturen, idrætten og de centre, man har på Bornholm, også har mulighed for at overleve på lang sigt. Det håber jeg ministeren vil kæmpe for.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:47

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jamen det håber jeg da vi kæmper for sammen. For hele den her regerings tilgang til coronahåndteringen, både når det har handlet om at være nødt til at træffe de her svære beslutninger om at lukke ned, men også når det har handlet om, hvordan vi åbner på en forsvarlig måde, ligesom med hjælpepakkerne, har jo været at søge samarbejdet. Vi har vores diskussioner i Socialdemokratiet, og det er jeg sikker på Venstre også har, og sammen kan vi netop få givet de gode argumenter. Men vi skal selvfølgelig også lytte til de andre dele af samfundet, som jo også er kæmpevigtige, også for kulturlivet. Selv med alle de hjælpepakker, vi har lavet, er det jo svært med offentlige midler at kompensere for mangel på publikum og mangel på, hvad kan man sige, forbindelse til sine frivillige, til dem, der plejer at udgøre kroppen og sjælen i kulturlivet.

Kl. 18:48

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det sidste omgang til hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 18:48

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, minister. Tak for nogle fine svar, både til mig selv, men også til min gode kollega her. Det, jeg havde håbet på, minister, var, at ministeren havde sagt: Jo, Bornholm er perfekt som testø; det er det perfekte sted, og jeg vil straks gå tilbage i mit ministerium og simpelt hen sætte mit ministerium til i samarbejde med museer og spillesteder og DGI og DIF at se på, hvordan vi kan prøve at lukke lidt mere op. Jeg havde håbet, at ministeren ville se på, hvad det er for nogle regler, der skal være overholdt, og hvad det er for nogle begrænsninger, vi skal pålægge os selv, for at man andre steder i landet kan komme lige så langt, som man er kommet på Bornholm, og altså være med til at skubbe det hele lidt i gang og på samme tid holde hånden under de frivillige, som bærer store dele af foreningslivet på Bornholm.

Vi er en lille ø, vi er ikke mange, og derfor har vi alle sammen mange kasketter på, og de frivillige bærer enormt meget. Det skal vi holde hånden under, minister, og det var det, jeg havde håbet på ministeren ville svare mig i dag. Men hvad tænker ministeren om min plan?

Kl. 18:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:50

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jamen så vil jeg i virkeligheden svare med, at jeg jo kun har sagt, og det bliver jeg kun betrygget i her, at vi egentlig er enige om, at Bornholm har den her status som testø; det har den allerede. Jeg vil så måske ønske af spørgeren, at man også i Venstre vil have mere tillid til sin partiledelse. Det er faktisk rigtig fint og rigtig godt, at vi nu får en central, langsigtet genåbningsplan – noget, som jeg i parentes bemærket også synes spørgerens parti har efterlyst igennem meget lang tid. Nu får vi den. Vi får endda mulighed for at lave den sammen. Vores partiledere gør det på vores vegne, men jeg har da i hvert fald fuld tillid til, at min partiledelse sagtens kan afbalancere de forskellige dele af samfundet, ligesom jeg er sikker på spørgeren også har til sin.

Så jeg glæder mig til at se planen her den 23. marts. Jeg glæder mig over den gode udvikling på Bornholm, men for den sags skyld også i hele landet. Når vi lærer af hinanden, er det, at vi også lærer, hvordan vi kan tage ansvar og komme videre og ud af den her forfærdelige krise.

Kl. 18:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Spørgsmålet er sluttet.

Der er et nyt spørgsmål til kulturministeren, og det er fra hr. Stén Knuth, Venstre.

Kl. 18:51

Spm. nr. S 1116

29) Til kulturministeren af:

Stén Knuth (V) (medspørger: **Christoffer Aagaard Melson (V)**):

Hvad er ministerens holdning til en snarlig genindførelse af »Superligaordningen« på fodboldstadioner og andre steder i kulturlivet?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 18:51

Stén Knuth (V):

Tak for det, formand. Hvad er ministerens holdning til en snarlig genindførelse af »Superligaordningen« på fodboldstadioner og andre steder i kulturlivet?

Kl. 18:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 18:51

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Tusind tak for spørgsmålet. Jeg synes, vi har været her før, og jeg vil gerne complimentere ordføreren for hans ihærdighed. Det er en ihærdighed, som jeg deler til fulde. Det ligger næsten i jobbeskrivelsen som kulturminister, men jeg er også i særdeleshed virkelig blevet imponeret over den ildhu, som især fodbolden viser i den her krisetid for at få os alle sammen godt igennem, både når det handler om at få folk tilbage på publikumsrækkerne, men også når det handler om bare at holde kontakten til hele samfundet og alle dem, der gerne vil følge med. Så jeg glæder mig også rigtig meget til, når det bliver muligt at lave en genindførelse af superligaordningen.

Vi nåede jo faktisk til at få den indført – også for resten af idrætslivet – og var i gang med at forhandle ordningen for kulturlivet sidste efterår. Så snart der ligger de her beregninger på hele den del af samfundsaktiviteten, der stadig væk lige nu er lukket ned, så er det jo det, som vores partiledere skal forhandle på baggrund af.

Jeg har op til spørgsmålet her i dag jo så spurgt i Sundhedsministeriet, hvordan de her beregninger foretages, og ministeriet har oplyst, at der er tale om scenarier, hvor der regnes på delvise lempelser med et vis lag af restriktioner, f.eks. testning, således at der vil kunne åbnes maksimalt inden for hver enkelt sektor inden for det, der er sundhedsmæssig forsvarligt. Nogle af lempelserne vil det måske ikke være muligt at regne på konkret, men her igangsættes kvalitative vurderinger fra sundhedsmyndigheders side.

Så snart regeringen har beregningerne og vurderingerne, vil vi selvfølgelig præsentere dem for alle Folketingets partier. Superligaordningen og i virkeligheden hele idrætsarrangementsordningen fra september sidste år er jo velbeskrevet og gennemprøvet, så de vil kunne danne grundlag for afvikling af idræts- og kulturarrangementer, så snart vores politiske ledere har lavet den langsigtede plan for genåbningen af Danmark, hvor jeg er sikker på at det her også vil indgå.

Det vil være ordene fra mig i dag.

Kl. 18:53

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Spørgeren.

Kl. 18:53

Stén Knuth (V):

Tak, formand, og tak til ministeren for svaret. Jeg håber, at man i de beregninger også får nogle beregninger, der går på geografiske forskelligheder, så man også kigger lidt mere fleksibelt på det. Det er jo det, der ligger i superligaordningen, nemlig at vi netop har nogle forskellige rammer, og at de kan fyldes ud på forskellig vis.

Tak til ministeren for at kvittere for det arbejde, som Venstre jo også gør i forhold til det her med at få indført superligaordningen. Vi er meget tilfredse med sommerens kampe, som sidste år jo viste, at idrætten faktisk godt kan det her. Nu taler vi ikke kun om fodbolden, vi taler også om kulturlivet.

Ekspertter har tidligere vurderet, at risikoen ved at genåbne udeidræt er minimal. Jeg forstår også fint, og det er jo det, vi har hørt igennem hele dagen i dag, at det ikke er her, vi forhandler i forhold til genåbning af det. Men noget af det, vi har forhandlet, har jo været de her genstartsteams, hvor vi har kigget på den her SAVE-ordning, som ministeren også har været med til at drøfte, og hvor vi jo som partier også har prøvet at få lavet et videnskabeligt forsøg, som via pas og test, forskelligheden på stadion og hele det apparat, der er rundtomkring et stadion, skulle vise – altså ikke kun kigge tilbage, men også fremad, hvis det er, at vi skal lukke Danmark ned igen på forskellige områder – hvordan man så kunne etablere noget, der gjorde, at man kunne have tilskuer på stadion.

Spørgsmålet til ministeren her er jo: Er det et arbejde, ministeren kan sætte i gang, eller skal ministeren også her spørge, om det kan igangsættes? For egentlig har vi jo en model, der er til at gå til. Alle-rede den 26. februar fik vi jo tilsendt det, og sådan lidt uforståeligt står vi nærmest en måned efter og er ikke kommet i gang med det vigtige arbejde.

Kl. 18:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 18:55

Kulturministeren (Joy Mogensen):

I forhold til det videnskabelige projekt SAVE, som altså i virkeligheden handler om en udbygning af superligaordningen med test for på den måde også at kunne få flere ind på stadion, så handler det jo helt konkret om at skulle samle op til 30.000 mennesker – siddende og stående – med meget, meget tæt afstand, hvis man kan kalde det det, og det er så mange mennesker på et tidspunkt, hvor resten af samfundet jo er lukket rigtig meget ned. Det, der har været vurderingen, er, at det også er en del af de forhandlinger, som vores partiledere er i gang med lige nu, hvor de jo så også er skal tage stilling til noget af det, som spørgeren også var inde på, nemlig hvad forudsætningerne skal være i de lokalsamfund, hvor kampene måske skal foregå.

Helt overordnet set vil jeg gerne på vegne af regeringen sige, at vi jo har sendt projektet til vurdering hos sundhedsmyndighederne, og de kan også godt se, at det her ville gøre os klogere. Men det er jo en politisk beslutning, hvornår vi så vil bede 30.000 mennesker om at være – hvad kan man sige – testpersoner i et sådant eksperiment.

Kl. 18:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Spørgeren.

Kl. 18:57

Kl. 18:59

Stén Knuth (V):

Tak for det, og tak til ministeren, som ikke får lov til at svare færdigt, og det forstår jeg fint, for tiden løber. Ministeren svarede faktisk ikke på det spørgsmål, jeg stillede: Er det ministerens ansvar at kunne sætte det her projekt i gang, eller ligger beslutningen et andet sted, for vi har haft det siden den 26. februar? Og først 14 dage efter blev vi indkaldt til nogle samtaler omkring det.

Nu er vi kommet så langt, at dem, der har arbejdet med det her SAVE, faktisk har lavet en model 2, som jeg også vil spørge ministeren om. Hvornår kan vi sætte det i gang, så vi kan få tilskuere tilbage på stadions?

Kl. 18:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:57

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Nu kan jeg sige den sætning, jeg lige manglede: Netop fordi det handler om at skulle lukke så mange mennesker ind til nogle testkampe og bede dem om at være testpersoner på et tidspunkt, hvor resten af samfundet er lukket så meget ned – det har jeg uddybet i mit tidligere svar – så er det noget, som skal vurderes i de her genåbningsforhandlinger, som lige nu foregår mellem vores partiledere.

Kl. 18:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Så er det hr. Christoffer Aagaard Melson som medspørger.

Kl. 18:58

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det, og tak til ministeren for svarene. Jeg går ud fra, at vi er enige om, at vores klubber står i en meget, meget svær og desperat situation. Samtidig har vi jo nogle erfaringer fra efteråret, der viser, at klubberne kunne håndtere det her, næsten uden at der var nogen smittede, der kunne føres tilbage til et superligastadion. Set i det lys, hvornår forventer ministeren så selv, at superligaklubberne eller klubberne generelt kan få lov at få tilskuere på stadion igen?

Kl. 18:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 18:58

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jamen jeg tænker, at jeg ligesom spørgeren og alle andre her i Folketinget følger de her daglige smittetal og indlæggelsestal med stor opmærksomhed, for det er jo dem, der afgør, hvor optimistiske vi kan tillade os at være. Og jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg jo synes, at vi gik langt som regering og med et flertal – desværre ikke spørgerens parti – sidst, men det håber jeg vi kan gøre i fællesskab nu, fordi tallene jo viser, at selv om vi gik så langt, som sundhedsmyndighederne overhovedet vurderede vi kunne gå sidst, så holder vi os takket være danskernes disciplin på den lave smittekurve.

Jeg tør ikke sætte en præcis dato; det ville også være at foregribe de forhandlinger, som vores partiledere fører. Men jeg er helt fortrøstningsfuld ved, at både spørgerens parti og mit eget er opmærksomme på, hvor stor betydning fodbolden har for os som nation og for rigtig mange lokalsamfund.

Det, jeg har kunnet gøre, og det, som jeg har kunnet gøre på vegne af regeringen, har jo været at lave den arrangørordning, der er blevet offentliggjort her i mandags, som indeholder en udvidelse af de kriterier, som lige præcis de professionelle sportsklubber kan få kompensation efter, fordi vi ved de er i en særlig hård situation.

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Spørgeren.

Kl. 19:00

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det svar. Nu henviser ministeren rigtig meget til de her forhandlinger med de forskellige partiledere. Det er jo ikke nødvendigvis ethvert hjørne, de kommer rundt om, i sådan en forhandling, så jeg vil høre, om ministeren har anbefalet sin formand, at den her ordning kommer med i forhandlingerne her i første omgang.

Kl. 19:00

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:00

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Ligesom når der normalt pågår forhandlinger, så står en del af et parti eller en regering ikke og sådan fortæller, hvordan man står i de forhandlinger. Men det, der er vigtigt for regeringen i forhold til kulturlivet, er i virkeligheden det samme som i forhold til erhvervslivet og uddannelsessektoren og alle de andre dele af vores samfund, som vi jo lige nu savner, altså vores sociale liv, nemlig at vi får det startet op forsvarligt, sådan at vi hele tiden går mod mere genåbning. Det allerbedste ville sådan set være – også for idrætsklubberne – at danskerne også beholdt deres arbejde, så de bliver ved med at have penge til at kunne komme og investere i deres lokale klubber.

Kl. 19:01

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er det hr. Stén Knuth for det sidste spørgsmål.

Kl. 19:01

Stén Knuth (V):

Tak for det, formand. Jeg vil godt lige vende lidt tilbage til det her SAVE, altså til noget, der ligner et videnskabeligt projekt, som vi kan lære af med henblik på fremtiden. Det handler sådan set ikke kun om fodbold. Det handler rigtig meget om fodbold, men det handler også om kulturlivet, og det handler jo om de store musik-events.

Jeg tror ikke på, at corona bare forsvinder – det tror jeg at ministeren anerkender, og det gør regeringen jo også – men at det vil dukke op fra tid til anden. Vores bekymring er bare, at tiden går, og at vi kunne have lært meget mere, hvis vi var kommet i gang tidligere, for da var smittetrykket også på en anden måde, så man kunne se, hvordan det så ville udvikle sig, hvis man lavede de her ting.

I stedet for kommer vi ind i en periode, hvor smittetrykket er lavt, og vi går hen mod sommer, hvor smittetrykket bliver endnu lavere – og hvad kan vi så lære af det? Så ministeren bliver nødt til at mase på for at få startet det her projekt.

Kl. 19:02

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Så er det ministeren.

Kl. 19:02

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Lige så meget som jeg selvfølgelig er forpligtet til at bringe kultur-, idræts- og foreningslivets forskellige ikke kun problemstillinger, men også idéer frem, så er spørgeren det jo også internt i sit parti, fordi det her er noget, vi er nødt til at være fælles om. Det håber jeg i hvert fald at vi kan være. Det håber jeg er det, som vores

partileders snakke munder ud i, nemlig en fælles langsigtet plan for genåbningen af Danmark.

Der vil jeg så bare sige, at jeg sådan set ikke håber, at vi får brug for SAVE – heller ikke igen til næste efterår. Jeg håber, at vi nu med vacciner og coronapas kan holde den her smitte stangen; men det kræver selvfølgelig, at vi bliver ved med at samarbejde om det, og det glæder mig til.

Kl. 19:03

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Tak til hr. Stén Knuth. Spørgsmålet er besvaret.

Men vi fortsætter med kulturministeren, og denne gang er det hr. Kim Valentin, der skal stille spørgsmål.

Kl. 19:03

Spm. nr. S 1122

30) Til kulturministeren af:

Kim Valentin (V):

Hvad mener ministeren om, at 12 pct. af de danske musikere overvejer at forlade branchen som en konsekvens af coronarestriktionerne, og mener ministeren, at hjælpepakkenes sikkerhedsnet har været bredt og fintmasket nok, når så mange overvejer at forlade musikbranchen?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo til at læse det højt.

Det er spørgsmål nr. S 1122.

Kl. 19:03

Kim Valentin (V):

Ja, det er, fordi jeg ikke havde fået nummeret med. Jeg håber, det er det rigtige af dem, at jeg starter med:

Hvad mener ministeren om, at 12 pct. af de danske musikere overvejer at forlade branchen som en konsekvens af coronarestriktionerne, og mener ministeren, at hjælpepakkenes sikkerhedsnet har været bredt nok, når så mange overvejer at forlade musikbranchen?

Kl. 19:04

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:04

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Mange tak for spørgsmålet. Jeg har selvfølgelig undersøgt de her tal, som jo også har været rapporteret i forskellige medier. Jeg vil gerne drage frem, at tallene, som spørgeren refererer til, som jeg har fået det oplyst, er indsamlet mellem den 21. september og den 12. oktober sidste år. Det var jo faktisk i en tid, der lå, lige før vi i fællesskab, et bredt flertal af Folketingets partier og regeringen, justerede den midlertidige kunststøtteordning, således at kunstnerne med virkning tilbagerettet fra den 1. september havde mulighed for at søge ind i den midlertidige kunststøtteordning på baggrund af en referenceperiode. Den mulighed har hele 80 pct. af ansøgerne fra medio december og frem til medio februar valgt at benytte sig af. Der er simpelt hen kommet flere ansøgere, og det er jeg super glad for, for det viser jo, at selv om det var teknisk og svært og alt muligt, lykkedes det os jo at lytte til, hvad det var for nogle signaler, branchen sendte, og få tilpasset hjælpepakkerne, sådan at flere nu kan få hjælp derfra.

Jeg er helt overbevist om, at den her ændring af ordningen derfor har haft en positiv effekt på andelen af danske musikere og komponister, der måske netop er gået med tanker om at forlade branchen som konsekvens af coronarestriktionerne, men nu har fået den hjælp, de ikke kunne få, da spørgsmålet blev stillet, og derfor forhåbentlig også ser mere positivt fremtiden.

Jeg ser selvfølgelig på enhver sådan undersøgelse med kæmpe alvor. Det ville være en tragedie, det ville være dybt ulykkeligt og et kæmpe tab for rigtig mange, også dem, der skulle have set de her musikere og komponister, hvis de pludselig forlod musikbranchen. Så derfor er jeg også utrolig glad for, at vi i mandags, også med spørgerens parti, regeringen og et bredt flertal i Folketinget, har lavede den her arrangørordning, som skal holde hånden under alle dem, der kan planlægge musikarrangementer og andre arrangementer i løbet af sommeren, for de stod jo netop og var bange for at indgå kontrakter. Nu begynder musikerne, men i virkeligheden også alle de praktiske gode folk, der plejer at være med til at få sommerens begivenheder til at ske, forhåbentlig at få ordrer i ordrebøgerne igen.

Kl. 19:06

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:06

Kim Valentin (V):

Tak for det, minister. Det er ganske rigtigt, at vi i mandags indgik en aftale om en ny arrangørordning med en trappemodel. Men det er sådan set ikke den, jeg sådan lige vil dykke ned i i første omgang. Man kunne jo argumentere for, at når ministeren har fundet de her tal frem, kunne ministeren måske så have undersøgt det lidt bedre før, kan man sige, altså om der er den her udvikling i branchen. For musik, sang og kultur generelt er jo en meget, meget vigtig del af det danske samfund, og specielt har vi jo set her under coronakrisen, at sangen har været fantastisk og har løftet os. Den hænger jo sammen med musikbranchen generelt.

Der er man måske nødt til at kigge lidt længere engang imellem, for det her handler jo ikke bare om, at nu har vi været igennem en krise, og nu er det også sådan, at vi faktisk skal til at åbne, og måske skal vi åbne for sidste gang. Men når vi kommer derud, hvor vi har åbnet, står vi altså tilbage med en musikbranche, der har været fuldstændig udsultet i meget, meget lang tid. Derfor har vi brug for en genopretning. Vi har brug for, at der sker en genopretning af musikbranchen. Det er det, jeg gerne vil høre ministeren sige en lille smule om. Hvordan ser ministeren den genopretning?

Kl. 19:07

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:07

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg kan godt forstå utålmodigheden, og den deler jeg sådan set også, men jeg synes, der er flere ting, vi skal tage med, når vi sådan snakker om tiden efter corona. For det første synes jeg, det er vigtigt, at vi hele tiden ligesom i enhver krise kigger på, hvad der haster mest. Det har hastet rigtig meget at få den her arrangørordning igennem. Den må ikke undervurderes. Det er ½ mia. kr. til at holde hånden under utrolig mange begivenheder. Rigtig mange musikere oplevede sidste sommer, at ordrene simpelt hen fuldstændig forsvandt ud af ordrebøgerne, og det var måske netop der i løbet af sommerperioden, de plejede at tjene rigtig mange af deres penge. Så på den måde – men jo også i de forhandlinger, vi skal fortsætte på fredag, om hjælpepakkerne – kigger vi jo hele tiden på, hvordan vi kan sikre, at alle kommer godt igennem.

Kl. 19:08

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:08

Men vi går videre med samme par, og det er kulturministeren, og så er det Kim Valentin, der stiller spørgsmål.

Kl. 19:11

Kim Valentin (V):

Tak. Ja, det sidste er jeg glad for, for jeg mener ikke, at arrangørordningen som sådan løser alle problemerne. Faktisk er der jo en del indbyggede problemer i arrangørordningen, men det er en anden sag. Den må vi snakke om en anden dag.

Men lige præcis det sidste er jo, at vi også skal tale om aktivitetspuljen. Aktivitetspuljen er jo virkelig noget, der hjælper den del. Og der har ministeren sagt og udtalt i pressen, at aktivitetspuljen skal bruges under genåbningen, og så er det slut – altså mens der er restriktioner. Men ikke under en genopretning.

Kl. 19:09

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Den kreds, som forhandler lige nu – og vi forhandler videre på fredag – er jo en hjælpepakkeaftalekreds. Derfor vil alt, hvad der hedder genopretning, genstart, eller hvad man kan sige, sådan set kræve, at vi samler alle Folketingets partier igen for at give mulighed for, at andre partier også kan komme med ind i den kreds. Det håber jeg i virkeligheden også at forhandlingerne nu blandt partilederne om sådan de sundhedsmæssige restriktioner vil give et rigtig godt afsæt for, for der er jo mange andre ting, som også vil påvirke genstarten godt, f.eks. udbetaling af de her feriepenge. Det er jo også nogle, som jeg er sikker på at mange danskere glæder sig til at bruge i kulturlivet igen.

Kl. 19:09

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:09

Kim Valentin (V):

Jeg hører faktisk en lille positiv historie her, og det er, at ministeren også tænker genopretning og måske en aktivitetspulje under genopretningen.

Nå, men musik er jo faktisk også erhverv, og derfor vil jeg også gerne lige rette det sidste lys der på, at ministeren måske sådan skulle brede lyset lidt ud og sige: Vi er nødt til at gøre noget særligt her. Det er faktisk et stort erhverv for Danmark, der er rigtig mange penge, der tjenes ind, og der er rigtig meget i handelsbalancen i virkeligheden også. Tænker ministeren også på det?

Kl. 19:10

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:10

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Det gør ministeren bestemt bl.a. – okay, ja, jeg er ved at overtage det der folketingssprog – det gør jeg bestemt. Det er bl.a. også derfor, at vi tidligere i dag havde den her debat om ophavsretsdirektiverne. Jeg ved godt, der har været rigtig meget fokus på medierne i den forbindelse. Men den her regerings fokus på rettighedshavernes status i den her meget teknologisk hastige udviklingstid, vi er i, er jo også en måde at holde hånden under den danske musikbranche på og sikre, at den danske musikbranche – så stærk, som den er – bliver ved med at være der både i vækst og til glæde for rigtig mange.

Kl. 19:11

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Spørgsmålet er besvaret.

Spm. nr. S 1123

31) Til kulturministeren af:

Kim Valentin (V):

Hvad tænker ministeren om genstartsteamets anbefaling om at implementere »Superligaordningen« bredt i kultur- og idrætslivet i genåbningen af kulturen?

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Værsgo at læse op.

Kl. 19:11

Kim Valentin (V):

Tak. Hvad tænker ministeren om genstartsteamets anbefaling om at implementere »Superligaordningen« bredt i kultur- og idrætslivet i genåbningen af kulturen?

Kl. 19:11

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:11

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Mange tak for spørgsmålet. Det synes jeg både er rigtig godt og rigtig relevant, og så kunne jeg jo sådan set stoppe der. Men fordi vi jo i den her tid alle sammen sidder og venter på, at vores partiledere finder sammen – forhåbentlig i en bred enighed – omkring en langsigtet plan for genåbningen, så er det jo også den, jeg her under dette spørgsmål må henvise til.

Genstartsteamets anbefalinger har vi jo haft lejlighed til at drøfte, og jeg fornemmer egentlig, at spørgeren og spørgerens parti og regeringen er enige om, at det her er nogle anbefalinger, vi gerne vil følge. Dermed vil der jo også blive lagt op til, at vi økonomisk vil støtte med f.eks. det her SAFE-projekt, som jo er en udvidet version af »Superligaordningen«, men hvornår vi kan lade det træde i kraft, afhænger jo af de beregninger, som sundhedsmyndighederne skal komme med, og de forhandlinger, som vores partiledere har. Jeg har op til spørgsmålene her i dag spurgt til de beregninger, og Sundhedsministeriet har oplyst mig om, at der bliver regnet på så vidt muligt scenarier, hvor man kigger på delvise lempelser med et lag af restriktioner, f.eks. test, inden for hver enkelt sektor, sådan at man kan åbne maksimalt, men selvfølgelig stadig væk sundhedsmæssigt forsvarligt.

Nogle af lempelserne vil der måske ikke kunne blive regnet på konkret, men i så tilfælde bliver der igangsat en kvalitativ vurdering fra sundhedsmyndighedernes side, og så snart vi har de her beregninger og vurderinger, deler vi dem selvfølgelig med Folketingets partier i håb om, at vi kan finde en bred enighed om en langsigtet genåbningsplan, inklusive »Superligaordningen«.

Kl. 19:13

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:13

Kim Valentin (V):

Tak for det, minister, og det har jeg jo hørt før, så nu bliver jeg lige nødt til at grave lidt længere ned. Jeg havde den fornøjelse at invitere ministeren på en superligakamp i efteråret. Desværre sagde ministeren ikke ja tak til det, og det er jeg ked af, for hvis ministeren havde været med, havde ministeren set, hvordan det fungerede. Alttså, vi er jo berømte i Danmark for det her, det er jo protokoller, som man bruger i resten af Europa. Det handler, lige fra man kommer

ind, til man bliver sat ned, til man går på toilettet, til man går over og køber sine popkorn, om, at alting er registreret.

Kl. 19:16

Hvorfor siger jeg det? Jo, fordi vi jo henter viden, hver gang vi har de her projekter, og jeg hører lidt ministeren sige det under et foregående spørgsmål. Men det, der er det helt afgørende, er jo, at idrætten og kulturen her er vores medspillere, og jo længere vi holder lukket, jo mindre ved vi, næste gang der kommer en pandemi – jo mindre ved vi. Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at vi bruger SAFE og »Superligaordningen« til at hente informationer ind. Er ministeren enig i det?

Kl. 19:14

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:14

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Både jeg og sundhedsmyndighederne er, kan jeg også citere nu, enige i, at SAFE er et rigtig velbeskrevet videnskabeligt projekt eller forsøg, som sundhedsmyndighederne har vurderet det vil være relevant at gennemføre. Men det er jo så en politisk beslutning, hvornår vi vil bede de 30.000 mennesker, som det altså kræver, om at melde sig til en kamp, købe billetter og stå tæt sammen – godt nok med test, men jo altså også med en risiko for, at der kan være smitte iblandt dem – og det er det, som vores partiledere forhandler om lige nu, altså hvornår det sammen med alle de andre ting i samfundet vil være betimeligt og forsvarligt at sætte i gang.

Kl. 19:15

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak. Hr. Kim Valentin.

Kl. 19:15

Kim Valentin (V):

For lidt at bruge en fodboldmetafor svarer det her jo til, at ministeren spiller bold med superligaklubberne, og hvorfor det? Ved at man siger, at prøv at høre, vi mangler test i samfundet, og I kan samle 30.000 mennesker på 2 timer, I kan organisere det sådan, at folk ikke smittes, I kan organisere det sådan, at man rent faktisk tager test af befolkningen, som man aldrig har set før – man har sværet ved at samle 30.000 test ind så hurtigt – kunne de jo medvirke til overalt i Danmark at hjælpe ministeren til at få solide tal at komme videre på.

Kl. 19:15

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:15

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg tænker, det var en fortalelse, men jeg bliver bare nødt til at sige, at ingen – ingen – kan sikre sådanne forhold, der garanterer imod, at man bliver smittet. Hver eneste gang vi mødes i den her tid, er der en risiko for smitte, og det er jo også derfor, det skal tages med ind i de her forhandlinger om en genåbning, hvis man tager dem som sådan nogle finansielle forhandlinger, at der er et vist antal point, som handler om den risiko, og hvor vi forhåbentlig kan blive enige om, hvordan vi fordeler det, sådan at det er forsvarligt, men at vi selvfølgelig også får sat i gang i det kulturliv, det uddannelsesliv, det erhvervsliv, det sociale, som vi savner.

Kl. 19:16

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det hr. Kim Valentin for det sidste spørgsmål.

Kim Valentin (V):

Men jeg synes ikke, ministeren svarer på det her. For det er stadig væk sådan, at ministeren kigger på superligaklubberne som modspillere, som at: Nej, jeg er nødt til at restringere, og jeg er nødt til at gøre en masse ting. Tag dem dog ind i lokalet, og sig til dem, at de kan være med, at de kan være med til at løse nogle af de problemer, vi har, og tage den viden med til næste gang, vi har en pandemi.

Kl. 19:16

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:16

Kulturministeren (Joy Mogensen):

Jeg vil også rigtig gerne sige her, ligesom jeg har gjort det hver eneste gang, vi har holdt møde både med DBU og med Divisionsforeningen, at jeg har rost dem for både i sidste nedlukning at udvikle Superligamodellen og nu at udvikle det her SAFE-projekt. Vi har et rigtig godt samarbejde både omkring superligaen og omkring breddefodbolden, men i virkeligheden også EM, som jo også kommer, før vi ved det, og hvor vi forhåbentlig også skal finde en god løsning. For fodbold er noget særligt, og fodboldklubberne kan rigtig meget. Derfor skal vi som politikere også bare tage vores rolle på os, som er dem, der skal tage ansvaret for hele samfundet, men selvfølgelig i samspil med fodboldklubberne.

Kl. 19:17

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Spørgsmålet er besvaret. Tak til hr. Kim Valentin og til kulturministeren.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 126:

Forslag til folketingsbeslutning om at give unge i efterværn ret til at modtage su, mens de er under uddannelse.

Af Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) m.fl.

(Fremsættelse 26.01.2021).

Kl. 19:17

Forhandling

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er uddannelses- og forskningsministeren.

Kl. 19:18

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det, formand. Må jeg ikke starte med at sige, at det glæder mig usigeligt, at lige præcis den bemanding er gældende, når vi skal diskutere su og efterværn, for det ved jeg er noget som fylder rigtig meget for formanden og for rigtig mange andre her i salen. Så både tak for engagementet derfra, tak for engagementet fra DF's side og fra andre ordføreres side, som over den seneste periode har presset på, for at vi finder en løsning på den her vigtige problemstilling. Jeg håber, det er noget, vi kan løse i fællesskab.

Forslagsstillerne ønsker, at regeringen i det her folketingsår sikrer, at unge i efterværn, som går på en uddannelse, der er su-berettiget, også får ret til at modtage su, medmindre den unge får anden

offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne. Det er en målsætning, som regeringen deler. Unge i efterværn på et anbringelsessted skal selvfølgelig have mulighed for at søge om su på lige vilkår med andre unge, for ellers sender det både et forkert signal til dem om, at de er anderledes end de andre på deres studie, og det kan også mindske motivationen til at gennemføre en uddannelse og dermed i sidste ende fastholde de unge i det kommunale system. Intet af det ønsker vi.

Derfor har jeg også for noget tid siden tilkendegivet, at regeringen er villig til at se på det her, og vi har faktisk undersøgt mulighederne for en løsning. I dag har unge i efterværn på et anbringelsessted, som er i gang med en uddannelse, ikke ret til su, da efterværnet betragtes som en anden offentlig forsørgelse, der dækker den unges daglige livsførelse. For at unge i efterværn kan få mulighed for at søge om su på lige vilkår med andre unge, skal kommunen træffe afgørelse om egenbetaling over for den unge efter reglerne på det sociale område, og den unge må heller ikke modtage andre ydelser, der skal dække leveomkostningerne. Der skal derfor ske en præcisering af vejledningerne på socialområdet og på su-området for at give tydelige rammer. Det gælder bl.a. rammerne for egenbetaling i vejledningerne på socialområdet.

Så en løsning er sådan set på plads, men det vil jo betyde merudgifter til su, fordi en ny gruppe af unge bliver su-berettiget, og derfor er det oplagt at se på en finansiering i vores su-forligskreds, inden løsningen kan gennemføres. Det har vi tidligere givet håndslag på, og det mener jeg stadig væk bør gælde. Jeg har i efteråret 2020, altså for få måneder siden, orienteret su-forligskredsen om løsningskonceptet, som jeg lige har beskrevet, herunder også at det vil kræve noget finansiering, som vi må afklare sammen.

Vurderingen er, at det her vil koste i omegnen af 22 mio. kr. i direkte su til den her gruppe, men vi er desuden også blevet opmærksomme på, at der vil være en afledt effekt på fgu-skoleydelsen, fordi reglerne her lægger sig op ad su-reglerne, og det betyder, at der vil være en supplerende årlig merudgift på omkring 17,7 mio. kr., der også kræver finansiering, altså alt i alt omkring 40 mio. kr. årligt. De penge skal selvfølgelig findes, før vi kan træffe beslutningen.

Dagens debat er derfor også en god anledning for mig til at gentage, at regeringen fuldt ud fortsat bakker op om intentionerne i forslaget, og selvfølgelig skal det her på plads. Men da der ikke ligger nogen finansiering i forslaget, kan regeringen ikke støtte det, der ligger, men til gengæld håber jeg, at vi kan gøre det, vi hele tiden har haft aftalt med hinanden, nemlig at få landet det her i aftalekredsen eller i forligskredsen for su, hvor vi så også i fællesskab kan finde pengene. Det håber jeg selvfølgelig forslagsstillerne kan tilslutte sig. Endnu en gang tak for engagementet i, hvad jeg synes er en rigtig vigtig sag. Tak for ordet.

Kl. 19:23

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Og der er nogle korte bemærkninger. Først er det fru Astrid Carøe.

Kl. 19:23

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Og også tak for rosen til vores socialordfører, som har løftet den her sag i mange år efterhånden. Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge ministeren om, vedrører, at vi tidligere fik et svar fra ministeren om, at det her er en beslutning, der skal tages i su-forligskredsen, og at alle partierne i su-forligskredsen skulle være enige. Er det stadig væk ministerens opfattelse, at det her er noget, der er forligsbelagt?

Kl. 19:23

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:23

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg mener, at det er naturligt at tage den her drøftelse i su-forligskredsen, da der er tale om en ny gruppe, som skal have adgang til su – også selv om løsningen ikke ændrer på de grundlæggende betingelser for at kunne få su. Så det glæder mig da sådan set, at det lader til, at der er sådan en ret bred opbakning til at få det her på plads i su-forligskredsen, hvor vi jo så også har muligheden for i fællesskab at finde finansieringen.

Kl. 19:24

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Der er ikke noget opfølgende spørgsmål fra fru Astrid Carøe. Så er det hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 19:24

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Og tak for ministerens tale. Jeg er selvfølgelig glad for at høre, at ministeren er indstillet på, at vi skal løse det her. Det, jeg bare er nødt til at spørge om, er, at når løsningen har ligget der siden i efteråret og udfordringen har ligget der i nogle år efterhånden, hvorfor har vi så ikke løst det før nu? Altså, hvorfor er det først nu her, når vi presser på og får det her ned i salen, at ministeren siger: Så, nu må vi komme i gang med at løse det? Hvorfor har ministeren ikke indkaldt til forhandlinger i kredsen før i dag?

Kl. 19:24

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:24

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg skal ikke kunne svare på, hvorfor det ikke er sket før min tid. Jeg kan jo konstatere, når jeg læser tilbage i papirerne, at det her er noget, der har været opmærksomhed på og drøftelser om i efterhånden lang tid. Jeg kan bare sige, at den drøftelse, vi har haft her i kredsen med mig som minister, har været hundrede procent oprigtig. Og derfor har vi også netop i efteråret fremsendt – både på skrift og med en mundtlig orientering – hvad en mulig landingsbane kunne være, selvfølgelig i samarbejde med social- og indenrigsministeren på det tidspunkt.

Der er en helt oprigtig vilje til at forhandle det her. Der er også rigtig mange ting at håndtere for alle, der er i politik lige nu, og måske har det spillet ind, med hensyn til at ting kan tage lidt længere tid. Men der er absolut ikke tale om modvilje fra min side; tværtimod ligger der jo netop af samme grund en løsning.

Kl. 19:25

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 19:25

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Nu kan man sige, at det jo ikke er det eneste, vi venter på, at ministeren får taget fat i, så vi kan komme videre – det gælder rigtig mange ting – men her er der tale om en relativt enkel løsning. Løsningen er kommet, og det er måneder siden, at vi har fået besked om det.

Så kan det også, når regeringen nu her i januar kom med et udspil, der hedder »Børnene Først«, hvor den her gruppe også er involveret, og hvor man også taler om, at den her gruppe skal have ekstra tid til f.eks. at tage en ungdomsuddannelse, undre mig, at regeringen ikke tager den her løsning med og får det med i sådan et udspil om lige præcis den her gruppe. Hvordan kan det være, når man nu har lavet det her for bare en måned siden, hvor man har kendt løsningen, og man har kendt til problemet i årevis?

Kl. 19:26

Kl. 19:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:26

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Men det er min klare opfattelse, at vi er i gang med en dialog, hvor regeringen har prøvet at finde en løsning, og hvor vi i fællesskab har lovet hinanden at prøve at finde finansieringen til de nu omkring 40 mio. kr. Jeg bemærker jo også, at ordføreren i den her sammenhæng heller ikke har fundet finansieringen. Så selvfølgelig er det en opgave, vi har lovet hinanden at gå til i fællesskab, og det har jeg fortsat intentioner om.

Kl. 19:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Der er kort bemærkning fra fru Ulla Tørnæs. Værsgo.

Kl. 19:27

Ulla Tørnæs (V):

Tak. Det, der lige bragte mig til at stille et spørgsmål, var, at ministeren sagde, at vi er i dialog om at finde en løsning. Det er lidt ukendt for mig. Nu har jeg været ordfører på området i den tid, hvor ministeren har været minister, og ud over at ministeren kort orienterede om efterværn på et møde i forligskredsen, erindrings jeg ikke, at der har været en dialog som sådan imellem forligspartierne om at finde en løsning. Det er jo præcis derfor, forslaget er fremsat i Folketinget her.

Kl. 19:27

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:27

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Det, forslaget i virkeligheden bekræfter i dag, er jo det, vi allerede har sagt til hinanden at vi vil. Løsningen er ovenikøbet fundet på tværs af ministerier. Til trods for coronahåndteringen osv. har vi faktisk prioriteret at få lagt et løsningsforslag frem til su-forligskredsen. Det, der udestår, er jo finansieringen. Det gør den fortsat, efter at vi har været i salen i dag, og den synes jeg da at vi her har en god anledning til at genbekræfte over for hinanden at vi stadig har en intention om at finde i fællesskab.

Kl. 19:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Fru Ulla Tørnæs.

Kl. 19:28

Ulla Tørnæs (V):

Nu er jeg personligt af den opfattelse, at det er ministeren, som sidder i førersædet, og derfor mener jeg også, at det er ministeren, der skal spille ud med et forslag til, hvordan man så kan tilvejebringe finansieringen, så vi kan komme i mål. Ellers er det jo som at danse rundt omkring den varme grød, og så kan man fortsætte den her diskussion i uendelighed, uden at man når i mål, og det synes jeg er ærgerligt. Det er ærgerligt for de unge mennesker, som det handler om, og derfor vil jeg bare høre, om ikke ministeren har overvejet, hvordan vi kommer i mål her.

Kl. 19:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Jeg kan til fulde bekræfte, at jeg selvfølgelig ser et særligt ansvar ligge på ministerens bord. Derfor er det selvfølgelig også overvejet, vi gør os, og jeg vil godt genbekræfte her i dag både over for ordføreren for forslagsstillerne, men også over for alle andre her i salen, som har presset på for det her igennem længere tid – og vi har haft en dialog, hvor vi har udtrykt en fælles bekymring for de her unge mennesker – at det kommer vi til at drøfte. Og det vil jeg meget gerne drøfte.

Kl. 19:29

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak. Så er det hr. Bruno Jerup.

Kl. 19:29

Bruno Jerup (EL):

Ministeren omtalte, at der var nogle udgifter forbundet med at lave den her su-ordning for unge på efterværn. Men som jeg også forstår på ministerens tale, ligger der også det i det, at der er nogle ændringer i den vejledning, der skal være om deres egenbetaling. Det betyder jo, som jeg lige hører det, at der så må være indlejret en besparelse i det, men det bliver så på kommunalt niveau. Har ministeren vurderet eller regnet på, hvilket beløb vi snakker om set i forhold til de 40 mio. kr. Hvor mange penge er det så, vi faktisk kræver som egenbetaling fra de unge mennesker?

Kl. 19:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:30

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Det er rigtigt forstået, at i det øjeblik et ungt menneske har en indtægt, vil der ligge en kommunal vurdering af egenbetalingen, men hvad angår, hvordan det konkret skal folde sig ud, og hele spørgsmålet om egenbetaling, må jeg henvise til social- og ældreministeren.

Kl. 19:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Hr. Bruno Jerup.

Kl. 19:30

Bruno Jerup (EL):

Så vil jeg kommentere noget andet, for jeg er sådan set lige så forundret, som andre herinde måske er det. Nu er det sådan, at Enhedslisten desværre ikke er med i det forlig, vi snakker om her, nemlig su-forliget, men jeg undrer mig alligevel over, at det virker, som om den samlede kreds af ordførere og ministeren i den her sag, som har været på bordet i mange, mange år, sidder på hænderne. Sådan ser det altså ud set udefra uden for forligskredsen.

Kl. 19:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 19:30

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Jeg vil godt bekræfte igen, at det her har været diskuteret i mange år. Jeg skal ikke kunne konkludere på, hvorfor der ikke er fundet en løsning, som er formuleret på skrift og fremlagt for su-forligskredsen tidligere i processen. Det er sket inden for de ganske få måneder, der er gået siden oktober. Det forslag, der er lagt på bordet, er ment som et oprigtigt forslag, og så er der jo i øvrigt også en del andet i vores

land, der skal håndteres lige nu. Men det er absolut ikke et tegn på, at vi sidder på hænderne – tværtimod.

Kl. 19:31

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Der er stadig væk et par korte bemærkninger. Fru Katarina Ammitzbøll.

Kl. 19:31

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak. Jeg blev motiveret til lige at stille spørgsmål til ministeren. I maj sidste år talte vi om, at vi skulle gøre noget ekstra for de unge med handicap, og at vi skulle nedsætte en arbejdsgruppe mere. Det er så ikke sket. Nu hører ministeren, vi har været i dialog om det her, også i su-kredsen. Det har jeg ikke rigtig hørt, og jeg har heller ikke set det i det årshjul, som også er blevet skubbet. Nu vil jeg så spørge ministeren bare sådan helt konkret: Kan vi forvente, at vi så kan drøfte det inden sommer, så de unge, der er på efterværn, og som skal starte på en uddannelse, også kan forvente at få su og være ligestillet med andre? Tak.

Kl. 19:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:32

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Ja, det vil jeg rigtig gerne at vi gør.

Kl. 19:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Katarina Ammitzbøll.

Kl. 19:32

Katarina Ammitzbøll (KF):

[Lydudfald] ... at vi mødes om det her inden sommer og finder en løsning, så de kan forvente at starte med su til efteråret?

Kl. 19:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:32

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jamen jeg vil gerne bekræfte endnu en gang, at det er et helt oprigtigt ønske fra regeringens side, at vi får løst den her sag. Det er også derfor, at der nu, til trods for årevis af debat forud for det, endelig er lavet en konkret, håndgribelig løsning, som er skrevet ned, og som er lagt ind på bordet til forligskredsen. Det ønsker jeg mig oprigtigt vi bliver enige om. Jeg vil også godt sige her og nu, at vi er i en global pandemi, hvor det er en lille smule svært at spørge om, om der pludselig er andre ting, der rydder alting, og derfor er den her tid også speciel. Men intentionen er der da så klart, og ønsket er der så klart, og det håber jeg da virkelig vi skal.

Kl. 19:33

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Katrine Robsøe.

Kl. 19:33

Katrine Robsøe (RV):

Der er rigtig meget at se til lige for tiden, det tror jeg sådan set vi alle sammen anerkender. Men når vi nu står med noget her, hvor der faktisk er lagt et løsningsforslag på bordet, og, som jeg forstår det, også er en meget bred tilslutning til, at det her er noget, vi gerne vil løse og finde pengene til i su-forligskredsen, er mit spørgsmål

til ministeren egentlig opfølgende på det, der er blevet spurgt om, nemlig: Kan forligskredsen forvente, at der bliver indkaldt til møde om det her inden sommerferien?

Kl. 19:33

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 19:33

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Ja.

Kl. 19:33

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Så går vi i gang med ordførerrækken. Den første ordfører, der skal på talerstolen, er fra Socialdemokratiet, og det er hr. Bjørn Brandenburg. Værsgo.

Kl. 19:34

(Ordfører)

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for ordet. Også tak herfra til forslagsstillerne og til andre gode kræfter her i salen for at bringe en vigtig problemstilling op. Som det er i dag, har unge i efterværn på et anbringelsessted ikke de samme muligheder, som andre unge har, for at søge om su, når de er under uddannelse. Det skyldes, at efterværnet betragtes som en anden offentlig forsørgelse, og reglerne foreskriver, at man ikke kan få su, så længe man modtager andre offentlige ydelser. Socialdemokratiet mener, at unge i efterværn skal have de samme vilkår som alle andre for at søge om su. Skal unge i efterværn have mulighed for at søge om su, skal kommunen træffe afgørelse om egenbetaling i henhold til reglerne på det sociale område, og der må ikke modtages anden offentlig forsørgelse ved siden af. Ministeren har i efteråret sidste år orienteret su-forligskredsen om en løsningsmodel, hvor præciseringen af disse vejledninger på social- og su-området kan bidrage til at give klare rammer, bl.a. for reglerne om egenbetaling. Den løsningsmodel bakker vi op om.

Det nuværende beslutningsforslag anviser dog ikke nogen finansiering af tiltaget. Det forventes, at det her forslag vil medføre en årlig merudgift til su på omkring 22 mio. kr., ligesom der vil være en afledt effekt på fgu-skoleydelsen, som vil medføre en yderligere årlig merudgift på 17,7 mio. kr. Den finansiering skal vi selvfølgelig have på plads. Men selvfølgelig skal unge i efterværn have de samme muligheder for at søge om su som alle mulige andre unge. Socialdemokratiet bakker derfor op om de gode intentioner, og vi bakker op om en løsningsmodel, hvor vejledningerne på området præciseres, men Socialdemokratiet kan ikke støtte beslutningsforslaget i sin nuværende form, fordi der mangler at blive anvist finansiering. Derfor håber jeg meget på, at vi kan følge opfordringen fra ministeren om at finde en god løsning med hinanden i det kommende udvalgsarbejde. Tak.

Kl. 19:36

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 19:36

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Og tak for ordførerens tilsagn om, at det her er noget, vi skal løse. Det er dejligt at høre, at Socialdemokraterne er optaget af, at det her bliver løst. Og så taler vi om finansieringen, hvor der jo vil være en del sparet; altså, mange af dem her vil i dag være på en uddannelsesyddelse eller noget andet, som de jo så ikke skal have,

hvis de får su. Så det må trods alt kunne være et beløb, der går den anden vej.

Så kan det undre mig, når Socialdemokraterne er så optaget af det her og man laver et udspil her i januar, der hedder »Børnene først«, der har et årligt budget på 750 mio. kr., sådan cirka, at det så ikke er med. I forhold til den gruppe unge, som vi taler om, og som er med i det her, altså at de skal kunne have nogle bedre muligheder for at tage en ungdomsuddannelse, hvordan kan det så være, at man ikke siger: Her har vi finansieringen, og nu tager vi det med i det her forslag, og så får vi det løst?

Kl. 19:37

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:37

Bjørn Brandenburg (S):

Jeg kan jo af gode grunde ikke udtale mig om, hvorfor der ikke er fundet en løsning på det her område før – det synes jeg næsten at spørgeren skal stille ordføreren for det tidligere regeringsparti et spørgsmål om. Jeg kan bare sige, at jeg synes, at man gør det på den helt rigtige måde, nemlig at man siger til dem, der er med: Vi skal finde en løsning, og vi skal finde en aftale for finansieringen. Og det er jo det, vi gør. Altså, du hører jo kun Socialdemokratiets ordfører bakke op om det forslag, som jeg også synes at hr. Jens Henrik Thulesen Dahl skal have ros for at have fremsat. Jeg synes, det er et godt forslag, og nu må vi så hjælpe hinanden med at finde finansieringen til det.

Kl. 19:37

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 19:37

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Jamen selvfølgelig skal der findes finansiering. Jeg kan undre mig over, at ministeren ikke tager den opgave på sig og siger, at så må hun komme med et forslag til, hvordan man kunne finde finansieringen. Og jeg kan også undre mig over, når Socialdemokraterne lægger et udspil frem, hvor de bruger 750 mio. kr. om året på den samme gruppe, at man så ikke har taget det med, så vi kan få løst det her inden for den ramme, som man jo faktisk har afsat til det her program, som skal forhandles lige om et øjeblik.

Kl. 19:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 19:38

Bjørn Brandenburg (S):

Jeg er rigtig glad for, at spørgeren også har haft tid til at læse Socialdemokratiets udspil, som nemlig kommer til at gøre en rigtig stor forskel for nogle af vores udsatte børn i Danmark, og det er vi selvfølgelig rigtig glade for. Jeg noterede mig også, da jeg sad og lyttede til ministerens tale før, også til de mange gode spørgsmål, jeg synes de andre ordførere her i salen stillede, at ministeren vil indkalde til nogle drøftelser om det her inden længe, og så synes jeg, det er der, vi skal tage snakken, og mon ikke vi kommer til at få en snak om finansieringen på det tidspunkt også? Det tænker jeg i hvert fald.

Kl. 19:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til den socialdemokratiske ordfører, så vi går videre til Venstres ordfører, fru Ulla Tørnæs. Værsgo.

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

Mange tak. Lad mig starte med at sige mange tak til forslagsstillerne fra Dansk Folkeparti. Jeg synes, det er helt på sin plads, at vi nu genbesøger en velkendt problemstilling, som har været til drøftelse i Folketinget tidligere – jeg tror, at den seneste gang var tilbage i 2018, hvor daværende uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers påtog sig at lave en analyse og finde et forslag til, hvordan vi kunne rumme den her gruppe af unge mennesker i su-systemet. Og det forslag forstår jeg nu ligger på den nuværende ministers bord; det venter bare på, hvad kan man sige, at der bliver trykket på knappen, og at det bliver en realitet, og i det lys synes jeg vi skal se beslutningsforslaget her.

Med det ønsker jeg at sige, at vi bakker fuldt ud op om intentionerne i forslaget. Det gjorde vi også tilbage i 2018. Vi er fuldt på linje med – som jeg også hører Socialdemokratiets ordfører sige – at selvfølgelig skal unge i efterværn have mulighed for at modtage su på lige fod med alle andre unge, hvis de går på en uddannelse. Det er et spørgsmål om værdighed for os, og det er et spørgsmål om værdighed for den enkelte unge, der er i efterværn, og som har haft nogle svære børne- og ungdomsår, at de, når de påbegynder en uddannelse, naturligvis får mulighed for at blive sidestillet med alle andre unge.

Jeg vil gerne slutte af med stærkt og inderligt at anmode ministeren om at finde det forslag frem af skufferne og få inviteret Folketingets partier, måske ikke alle Folketingets partier, men i hvert fald su-forligskredsen, med henblik på at vi kan finde en løsning, som betyder, at det her bliver en realitet. Jeg synes ikke, at vi kan være bekendt over for den her relativt lille gruppe af unge mennesker, at vi danser omkring den varme grød, og at der ikke bliver truffet en beslutning, som betyder, at de får ordentlige og ligeværdige forhold, når det gælder muligheden for at modtage su.

Venstre støtter intentionerne i forslaget, men vil, da vi naturligvis også respekterer, at det her er noget, der skal løses inden for su-forligskredsen, anmode om – hvis ikke ministeren tager teten – at vi så i udvalget laver en beretning, hvor vi pålægger ministeren at handle. Men jeg kunne håbe, at ministeren griber til handling, før vi når dertil. Tak.

Kl. 19:41

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Og der er en kort bemærkning fra fru Astrid Carøe.

Kl. 19:41

Astrid Carøe (SF):

Tak for det, og tusind tak til ordføreren for at bakke op om, at vi selvfølgelig nu skal have SU til unge i efterværn. Det eneste, der kan ærgre mig lidt, er jo, at det her er en sag, vi har rejst i mange år efterhånden, og det har været en meget vigtig sag for SF, også i sidste valgperiode. Jeg ved, at ordføreren selv har siddet som minister på området, og jeg vil derfor høre, hvad ordføreren tror kan være årsagen til, at der ikke er sket noget før. Hvorfor er det ikke noget, ordføreren selv rykkede på, da man var minister på området?

Kl. 19:42

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:42

Ulla Tørnæs (V):

Jeg erindrer ganske enkelt ikke, at det var en sag, der blev drøftet i den periode, jeg havde ansvaret i Uddannelses- og Forskningsministeriet. Det, jeg har kunnet grave frem, er, at ikke min direkte

efterfølger, men min efterfølgers efterfølger, nemlig hr. Tommy Ahlers, var involveret og engageret i sagen med henblik på at finde en løsning. Og der blev nedsat et tværministerielt udvalg, som analyserede problemstillingen med henblik på at komme med forslag til løsning. Og det forslag ligger, og jeg forstår også, at det er det, som ministeren læner sig op ad. Nu handler det om, at vi får det gennemført, ganske enkelt.

Kl. 19:43

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Astrid Carøe.

Kl. 19:43

Astrid Carøe (SF):

Det er jeg helt enig i. Det skal vi have gjort nu, og gid det havde været i går og ikke i morgen. Men nu sker der noget. Og det kan jo også være forvirrende, når det er i to ministerier. Så rigtig godt, at vi har fået lavet det her tværministerielle arbejde og der nu ligger noget. Og jeg vil gerne kvittere for, at Venstre også bakker op om det her nu.

Kl. 19:43

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:43

Ulla Tørnæs (V):

Jeg takker for anerkendelsen, og jeg tror, der var en ros – hvis jeg lyttede rigtig godt efter – til Venstre fra SF.

Kl. 19:43

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Bruno Jerup.

Kl. 19:43

Bruno Jerup (EL):

Jeg er så en af dem, der ikke er med i forligskredsen, men jeg kunne godt tænke mig lige at høre: Når det er sådan, at et medlem af forligskredsen først skal ind i forligskredsen og finde 40 mio. kr. i et system, som jo – hvad jeg også tror ordføreren godt ved – tit sådan er et nulsumsspil, har ordføreren så nogen bud på det, i forhold til hvor man vil tage de 40 mio. kr. inden for det nulsumsspil, der hedder SU?

Kl. 19:44

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:44

Ulla Tørnæs (V):

Pyha! Jeg er rigtig, rigtig glad for, at Enhedslisten ikke er med i SU-forligskredsen – og tak for det. Altså, jeg synes jo sådan set, at forslagsstilleren, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, peger på et glimrende forslag til finansiering. Regeringen har fremlagt et forslag til Barnets Reform. Jeg kan ikke lige her på stående fod huske titlen på selve oplægget, men i hvert fald er der øremærket 750 mio. kr. til en reform på hele børneområdet, som skal rumme udsatte børn, herunder også anbragte børn. Og det her drejer sig jo lige præcis om unge, som har været anbragt, mens de var børn. Og jeg synes, det ville være helt på sin plads, at det rummes inden for den finansiering, som regeringen har peget på her.

Kl. 19:45

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Bruno Jerup.

Kl. 19:45

Bruno Jerup (EL):

Skal jeg forstå ordføreren på den måde, at ordføreren går til forhandlingerne i SU-forligskredsen med din præmis, der hedder, at der skal tilføres 40 mio. kr., ekstra til puljen?

Kl. 19:45

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:45

Ulla Tørnæs (V):

Som jeg var inde på i forbindelse med spørgsmål til ministeren, mener jeg faktisk, det forpligter, når man har ansvaret og har det privilegium at få lov til at sidde i førersædet. Og jeg synes faktisk, at det er en ministerforpligtelse at komme med et bud på, hvordan vi kan få enderne til at mødes og finde en finansiering, som gør, at det her ønske fra et bredt flertal af Folketinget kan finansieres. Det er, som jeg ser det, en ministers forpligtelse, altså at komme med et bud på de og invitere partierne til en drøftelse af, hvordan vi kan få enderne til at mødes.

Kl. 19:46

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til Venstres ordfører, og så er den næste ordfører fra Socialistisk Folkeparti. Fru Astrid Carøe, værsgo.

Kl. 19:46

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. For os i SF er det fuldstændig afgørende, at vi har et uddannelsessystem, hvor der er plads til alle, og hvor børn og unge har lige muligheder. Derfor er det også en kernesag for os, at unge, der har været anbragt eller på anden vis haft svære vilkår, træder ind i uddannelsessystemet på så vidt mulig lige fod med deres klassekammerater og medstuderende.

Dansk Folkeparti foreslår med det her beslutningsforslag, at unge i efterværn skal kunne modtage SU lige som deres klassekammerater. Det har længe været en virkelig vigtig sag for os i SF, og det har særlig været en hjertesag for vores socialordfører, Trine Torp. Vi har i SF adskillige gang rejst problemet, både SU-forligskredsen, til satspuljeforhandlinger og i udvalgs spørgsmål, og efter at ministeren i et svar på et udvalgs spørgsmål fra SF klart skrev, at forligskredsen skulle være enig, valgte vi at tage den op der. Og jeg er enormt glad for, at der i forligskredsen efter det har været positive tilbagemeldinger på at få sikret SU til unge i efterværn.

Når det så er sagt, er jeg rigtig glad for dagens debat og glad for anledningen til at kunne understrege, hvor vigtigt det er for os, at vi finder en løsning. For mig er det væsentligt, at de unge har samme muligheder for en god begyndelse på voksenlivet. Vi har nok alle sammen set de bekymrende undersøgelser, der endnu en gang viser, at vi i Danmark ikke er så socialt mobile, som vi tror, og at arven fra vores forældre desværre vægter alt for tungt.

Mange unge i efterværn har været udsat for svigt i deres barndom. Efterværnet giver dem en mildere overgang til voksenlivet, ligesom mange andre unge heller ikke flytter hjemmefra, lige når de fylder 18 år. For ingen bliver voksne natten over. Forskellen er bare, at unge, der bor hjemme hos deres forældre, har ret til SU, og det har anbragte unge ikke. Det er ikke fair.

Gennem retten til SU vil de unge på efterværn få ligestillede rettigheder med deres medstuderende til f.eks. at søge om handicap-tillæg, SU-lån og stipendier. Det tror jeg virkelig er en motiverende

faktor for de unge til at gennemføre uddannelsen, og den motivation skal vi selvfølgelig løfte.

Når de anbragte unge ikke har lige rettigheder med deres klassekammerater og medstuderende, risikerer vi at stemple dem som udenforstående og fremmedgjorte i forhold til uddannelsessystemet, og det skal vi for alt i verden undgå. Når vi forhåbentlig snart finder en løsning på det her – og det lyder det jo som om vi gør, så de anbragte unge ikke længere er stillet anderledes end andre – må rammerne for egenbetaling også skulle diskuteres.

Såfremt unge i efterværn får ret til SU, vil kommunerne skulle opkræve betaling for efterværn på anbringelsesstedet. Det samme gælder, hvis de unge får et studiejob. I den forbindelse har Røde Kors og Børnerådet tidligere beskrevet, hvordan en høj egenbetaling kan virke demotiverende for at uddanne sig eller få et studiejob. Det skal vi tage alvorligt, for det at skabe sin egen indtægt og deltage i samfundet på lige fod med andre kan give handlekraft for den enkelte og øge muligheden for social mobilitet. Det afspejles i de mange studier, der viser, at anbragte unge med fritidsjob klarer sig bedre end gennemsnittet af anbragte unge, og det skal vi selvfølgelig tilskynde til.

Derfor håber jeg meget, at man – når vi har fundet en løsning på at kunne give SU til unge i efterværn – også i Social- og Ældreministeriet vil løfte debatten videre og sikre rimelige og tydelige rammer for egenbetalingen, så de anbragte unges motivation løftes og vi finder en fair løsning.

I SF er vi selvfølgelig for, at unge i efterværn skal have ret til SU. Jeg glæder mig til, at vi skal diskutere beslutningsforslaget videre i udvalget, og at vi i forligskredsen forhåbentlig i fællesskab kan finde en løsning og finansiering.

Kl. 19:50

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger, og den første er fra hr. Bjørn Brandenburg.

Kl. 19:50

Bjørn Brandenburg (S):

Tak. Jeg vil bare have lov til at sige tak for en rigtig god tale til ordføreren, og jeg vil også bare endnu en gang have lov til at kvittere for det arbejde, som ordføreren, men også ordførerens gode partikollega har lavet. Jeg synes, der blev sagt nogle rigtig gode ting, og jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at der selvfølgelig ikke er nogen børn eller unge, der skal starte deres uddannelse med at føle sig anderledes. Så tak for sammen med andre partier også at have været med til at bære det herind i Folketingssalen. Så jeg vil bare kvittere for det herfra.

Kl. 19:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:51

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Det er dejligt med lidt ros, når jeg også gav lidt ros før.

Kl. 19:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Og så er det hr. Bruno Jerup.

Kl. 19:51

Bruno Jerup (EL):

Jeg har et par spørgsmål. Det første spørgsmål, jeg har til ordføreren, er vedrørende de der regler for egenbetaling. Er det ordførerens vurdering eller holdning, at det er noget, som også skal diskuteres i su-forligskredsen, for som jeg har forstået det, er det noget, der kan

ændres, altså af ministeren af egen drift og kraft uden om alting? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er det, som jeg også stillede til Venstres ordfører, nemlig om de der 40 mio. kr., som skal findes til den her opgave. Hvordan ser ordføreren på det, hvor skal de penge komme fra, og er det nogen, der skal skæres af nogle andre dele af vores su-system, eller forestiller ordføreren, at der skal tilføres midler til puljen?

Kl. 19:52

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 19:52

Astrid Carøe (SF):

I forhold til det første spørgsmål vil jeg sige, at jeg ikke nævner det her, fordi vi bestemt skal snakke om det i forligskredsen. Det er bare for at sige, at det er en vigtig diskussion at have med, når vi snakker om su til unge i efterværn, og derfor vil jeg komme med en opfordring til ministeriet til at få kigget på det også i samme omgang.

I forhold til finansieringen deler jeg faktisk også Ulla Tørnæs' opfattelse, nemlig at ministeren må sætte sig ned og se, om der ligger nogle penge, der kan finansiere det, i den her meget store pulje af penge, 16 mia. kr., tror jeg, det er, eller noget i den stil. Men vi vil ikke acceptere, at det betyder mindre i su til andre unge eller noget, så hvis ikke man kan finde pengene internt, må vi jo se, hvordan vi kan finde dem eksternt.

Kl. 19:52

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til SF's ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er fra Det Radikale Venstre, fru Katrine Robsøe.

Kl. 19:53

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Der er blevet sagt rigtig mange gode ting fra den her talerstol af dem, der har været der før mig, og jeg kan i hvert fald tilslutte mig fuldt ud, at det her jo er et rigtig, rigtig godt beslutningsforslag – tak for at have fremsat det. Jeg står samme sted som mange andre, for vi i Det Radikale Venstre er jo også en del af forligskredsen og synes derfor også, at vi er bundet af at finde ud af, hvor pengene skal komme fra, når vi så også gerne vil bruge dem.

Jeg hæfter mig rigtig meget ved noget, nemlig at jeg synes, at vi til sidst fik en helt klar tilkendegivelse fra ministeren om, at der inden sommerferien i forligskredsen bliver indkaldt til drøftelser omkring det her, så vi rent faktisk også kan få sat handling bag det gode forslag til, hvordan man kan finde en løsning i forhold til den her udfordring. For det er fuldstændig afgørende, at vi nu også ikke bare får fortalt de unge, at de selvfølgelig erigestillede med alle andre, når de skal ind på en uddannelse, men rent faktisk også får sat handling bag ordene. Så derfor glæder jeg mig rigtig meget til de forhandlinger og vil se frem til dem. Vi støtter alle intentioner i det her forslag og ser virkelig frem til, at vi kan få forhandlet i forligskredsen, så vi rent faktisk kan få hjulpet den her gruppe unge. Tak for det.

Kl. 19:54

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til Det Radikale Venstres ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er der gjort klar til den næste ordfører, som er fra Enhedslisten, hr. Bruno Jerup.

(Ordfører)

Bruno Jerup (EL):

Tak. Enhedslisten støtter også det her forslag, og vi har også i mange år både stillet spørgsmål og prøvet at arbejde på at få den er sag op at svæve, hvor det jo ligesom handler om at sikre, at folk på efterværn faktisk får mulighed for at søge om su på lige vilkår med andre unge. Så det er et rigtig godt forslag, som vi støtter intentionen og sigtet med. Men som man kan høre, er det jo en sag, der ligesom er pillet lidt ud af Enhedslistens hænder, i hvert fald i forhold til den økonomiske del. Derfor kan vi også godt sige, at vi ikke ønsker at stemme for det her konkrete forslag, fordi det ikke er finansieret, men vi støtter selvfølgelig intentionerne, og jeg håber da – og det har ligesom også været mit bidrag her – at det, som det ender med, er, at man rent faktisk får tilført de her 40 mio. kr., som man snakker om, som ekstra penge til området, sådan at vi ikke ender med, at forligskredsen laver en forbedring på det her område, mens den laver nogle forringelser på nogle andre områder.

Det har vi jo tidligere set: Når den der su-forligskreds mødtes og skulle få enderne til at hænge sammen, var det ikke altid, at det blev lige kønt, så derfor kan vi kun sige, at vi støtter forslaget og forslagets intentioner. Det er noget, vi selv har arbejdet på i mange år, ligesom andre partier har, men vi kan ikke stemme for det konkrete forslag, fordi det er ufinansieret. Men vi ser da frem til, at der kommer en løsning fra ministeren, som får det her til at blive godt.

Kl. 19:56

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger til Enhedslistens ordfører. Den næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti. Fru Kathrine Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 19:57

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Mange tak til Dansk Folkeparti for at rejse den her problematik, der, som vi har hørt, har eksisteret i lang tid, nemlig at flere unge i efterværn ikke sidestilles med andre unge, som modtager su, selv om de går på en su-berettiget uddannelse.

Problemet er, at efterværn nok bliver tolket som offentlig forsørgelse, formentlig fordi de ikke betaler husleje og forplejning på det sted, de er anbragt. Men flere unge risikerer at stå i en situation, hvor de så ikke modtager andre økonomiske ydelser som f.eks. su, og det betyder, at de mangler det økonomiske grundlag til at betale for almindelige fornødenheder, personlig pleje, sport, fritid og andet – det, som mange andre unge har, fordi de bor hjemme og har de ekstra midler til netop det. Så det virker jo ikke helt rimeligt, når andre unge godt kan få su, og det kan ligefrem udgøre en barriere for, at unge på efterværn tager en ungdomsuddannelse.

I den socialpolitiske redegørelse fra 2019 står det helt klart, hvor stort et problem det her egentlig er. De anbragte børn og unge klarer sig fagligt dårligere i skolen, og det fremgår også, at dem, som er anbragt uden for hjemmet, sakker langt bagud i forhold til at tage en ungdomsuddannelse. For mens 85 pct. af børn og unge generelt er i gang med at afslutte en ungdomsuddannelse, er det kun 60 pct. af de anbragte unge. Så der er ingen tvivl om, at en ungdomsuddannelse, selv med ekstraudgifter til støtte under uddannelse, er en god investering, både for den enkelte og for vores samfund.

Undersøgelsen viser også, at flere unge, der er anbragt, har et handicap. Det betyder samlet set, at de anbragte børn og unge har et langt svagere udgangspunkt i forhold til at tage en ungdomsuddannelse, som er jo helt afgørende for at kunne uddanne sig videre i livet. Så man kunne godt forestille sig, at netop de her børn og unge

altså lige skal hænge lidt ekstra i for at klare en ungdomsuddannelse. De vil nok også have sværere ved at magte et fritidsjob ved siden af, og i det lys er den manglende mulighed for su ikke umiddelbart fremmende i forhold til at blive fastholdt i uddannelse.

Derfor støtter vi 120 pct. op om intentionen i forslaget, men vi vil altså gerne lige tage ministeren på ordet med hensyn til det, hun før sagde til to af os – og til hele salen – nemlig at vi bliver indkaldt til en forhandling her inden sommer, så vi får en løsning på det her. Og hvis det er svært at finde midler, kunne man jo foreslå, at vi kunne tage noget fra Arnes pension, for i stedet for at sende folk tidligt ud af arbejdsmarkedet er det bedre at få børn og unge i uddannelse. Tak.

Kl. 20:00

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en kort bemærkning. Fru Astrid Carøe.

Kl. 20:00

Astrid Carøe (SF):

Den bliver jeg simpelt hen lige nødt til at gribe, altså, for det, man vil i Konservative, er at spille en gruppe nedslidte mennesker ud mod en gruppe udsatte anbragte børn og unge. Er det rigtigt?

Kl. 20:00

Katarina Ammitzbøll (KF):

Nej. Det er ikke rigtigt. Det er et spørgsmål om, at ministeren jo skal finde midlerne til det her, og vi har jo netop forskellige holdninger, når det kommer til, hvem der kommer på Arnepension, og hvordan kriterierne er for det. Selvfølgelig skal vi tage hånd om alle i det her samfund, dem, der er nedslidte, og dem, som har et handicap eller er anbragt. Det er netop der, vi skal hjælpe. Men jeg må sige, at der må være midler til at løse det her, og det har ministeren jo heldigvis givet håndslag på at vi skal finde i su-forligskredsen, og det skal vi gøre inden sommer.

Kl. 20:01

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Astrid Carøe.

Kl. 20:01

Astrid Carøe (SF):

Det er jeg glad for at høre: at man så alligevel ikke mener, at det er de nedslidte, der skal betale for udsatte anbragte unges su. For jeg bryder mig virkelig ikke særlig meget om det der med at tage nogle penge fra en udsat gruppe og give dem til en anden udsat gruppe; så hellere finde dem i det store hele eller på finansloven eller et andet sted. Så jeg er da glad for, at ordføreren ikke vil gøre det i det her tilfælde, for det bryder jeg mig virkelig ikke om.

Kl. 20:01

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 20:01

Katarina Ammitzbøll (KF):

Vi skal løse problemet for dem, der virkelig har behov for det, og det er jo alle dem i vores samfund, der er psykisk syge, nedslidte, unge, der er anbragte, handicappede, der ikke har god adgang til uddannelse. Alt det tager vi hånd om, og det er jo det, der er styrken ved vores velfærdsstat.

Kl. 20:01

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er der en kort bemærkning fra hr. Bruno Jerup.

Kl. 20:01

Bruno Jerup (EL):

Jeg er alligevel nødt til at spørge, om ordføreren mener det. Jeg så godt, at ordføreren med måske lidt af et smil sagde Arnepension, men jeg har alligevel lyst til at spørge om det. Vil det være sådan, når nu det lige om lidt kommer til forhandlingerne, at så vil det være den konservative ordførers indspil til, hvordan der ligesom skal skaffes penge til det her, nemlig at den skal ind og åbne et andet forlig med en anden kreds af partier og så pille ved det her? Er det det, der er ordføreren indspil, eller var det kun for sjov?

Kl. 20:02

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 20:02

Katarina Ammitzbøll (KF):

Det var for sjov. Nej, det skal vi ikke, det er et andet sted, den ligger og er låst. Vi må jo finde midlerne mange andre steder. Vi peger ofte på, at det jo også kan være en reform inden for arbejdsmarkedsområdet, f.eks. koster den aktive beskæftigelsesindsats, vi har, 13 mia. kr., og måske kan man gøre noget der. Men det må jo være op til regeringen. Det er ikke os, der skal komme med et bud på det. Vi må jo høre fra regeringen, hvordan de vil finde pengene, og det ser vi frem til.

Kl. 20:02

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til Det Konservative Folkepartis ordfører. Hvis ordføreren lige vil gøre klar til den næste ordfører, er det fint.

Værsgo til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 20:03

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Jeg vil såmænd godt starte med at tilslutte mig rosen til fru Trine Torp, som sidder her, for da jeg kiggede tilbage i forbindelse med forberedelserne til den her diskussion i dag, så kunne jeg se, at vi nærmest på skift over de seneste år har spurgt ministeren om, hvornår der sker noget med det her. Og når jeg kiggede på det, blev jeg et eller andet sted trist, vil jeg sige.

Jeg blev lidt modløs på de unges vegne, de unge i efterværn, de unge, som helt naturligt gerne skulle være som andre unge, kunne de samme ting og have de samme muligheder og de samme rettigheder. Det er unge, som har det svært. Vi ved fra statistikkerne, at de klarer sig dårligt i uddannelsessystemet.

Jeg kan også blive modløs på vegne af os folkevalgte, os som stat og øverste system. Vi har diskuteret det her de sidste 6 år, uden at vi har fået det gennemført. Alle har været enige om, at det var det eneste rigtige, så hvorfor har vi ikke fået gjort noget?

Tilbage i 2018 stod jeg her med et beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti. På baggrund af det var der et enigt udvalg, der afgav en beretning, som sagde:

»Udvalget finder det yderst urimeligt, at unge mennesker over 18 år anbragt i efterværn på et anbringelsessted ikke har mulighed for at tilvælge at modtage SU frem for uddannelseshjælp, hvis de går i gang med en uddannelse.«

Udvalget opfordrede i beretningen på det kraftigste uddannelses- og forskningsministeren til at indkalde Folketingets partier til forhandling om problemet, når den rapport fra Ankestyrelsen, som var undervejs, var færdig.

Undersøgelsen fra Ankestyrelsen skulle have været klar i efteråret 2018. Den kom så først i maj 2019, og der blev ikke indkaldt til nogen forhandlinger. I september 2019 følger Trine Torp så op på det, og ministeren svarer: Jeg er meget opmærksom på, at det er en vigtig sag, og at der gerne skal findes en løsning snarest muligt. Ministeren siger også:

»Uddannelses- og Forskningsministeriet og Social- og Indenrigsministeriet er i fortsat dialog med henblik på at afklare de juridiske og økonomiske elementer i problemstillingen, inden der kan anvises en løsning.«

Det lød trods alt, som om der var fremdrift i sagen. Da jeg så ikke havde hørt mere til en løsning i oktober 2020, tænkte jeg, at nu måtte det snart være »snarest muligt«, som ministeren jo havde svaret et år før. Så jeg spørger til fremdriften på opfølgningen på beretningen fra 2018, og ministeren svarer:

»Jeg er opmærksom på, at der gerne skal findes en løsning på denne problemstilling snarest muligt. ... Jeg vil ved førstkommande lejlighed drøfte sagen med SU-forligskredsen.«

Så går der atter et par måneder, og så spørger Trine Torp igen til fremdriften i december 2020, hvor ministeren svarer:

»Jeg kan oplyse, at det ikke forudsætter en lovændring at give unge i efterværn mulighed for at tilvælge SU. Uddannelses- og Forskningsministeriet og Social- og Indenrigsministeriet har i fællesskab identificeret et muligt løsningskoncept, der kræver en praksisændring, herunder en præcisering af vejledninger og retningslinjer på både social- og SU-området.«

Nu står vi så her 3 år efter beretningen fra foråret 2018. Vi står med en minister, som har en løsning på problemet. Vi står med en su-forligskreds, som jeg jo hører i dag hele vejen rundt er enige i, at det her problem skal vi have løst. Det er i hvert fald sådan, jeg tolker debatten i dag.

Så er der finansieringen. Dels er det trods alt en lille gruppe, der er tale om, dels vil der også alt andet lige være nogle besparelser, som det også er blevet påpeget af forskellige ordførere her i dag.

Så burde vi ikke kunne finde løsningen? Og jeg vil sige om finansieringen, at når jeg ser på det udspil, som regeringen er kommet med, »Børnene Først«, så er der 750 mio. kr. i det, og der er jo en beskrivelse af, hvordan det finansieres. Og jeg tænker, at det måske kunne være en beskrivelse, vi kunne bruge. Udspillet er finansieret inden for rammerne af regeringens generelle økonomiske politik. Det er der, vi tager dem fra; så har vi dem.

Så det, jeg i hvert fald lytter mig til i dag, er ministerens tilsagn om, at vi bliver indkaldt, og jeg har en klar forventning om, at det gør vi så også. Jeg har også en forventning om, at ministeren tænker over, hvordan man kan foreslå det her finansieret. For vi er alle sammen enige om det, så det kan ikke passe, at der skal gå 3 år igen. Det her skal og må vi kunne få løst, inden det bliver sommer. Jeg ser ministeren nikke, og jeg hører næsten tilsagnet, og hvis ellers kameraerne er gode, så kan vi også klippe det ud og sende det rundt. Så mon ikke det lykkes? Alternativet er selvfølgelig, at vi må lave en beretning, hvor vi skælder ud over ministeren. Det håber jeg ikke vi bliver nødt til. Jeg håber faktisk, at vi stille og roligt sætter os ned og finder en løsning ganske snart.

Med det vil jeg egentlig bare sige tak for debatten. Jeg synes, at den har været god, at den har været saglig, og at den har været ordentlig. Tak for det.

Kl. 20:08

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra fru Astrid Carøe.

Kl. 20:08

Astrid Carøe (SF):

Tusind tak for en virkelig fin tale og en meget god gennemgang af, hvordan du og Trine Torp – det er næsten helt smukt, at I er

deroppe ved siden af hinanden – har stillet spørgsmål på skift. Og jeg vil bare kvittere for, at vi er nået hertil nu, og at ordføreren for forslagsstillerne bestemt også har været med til det. Så tusind tak for det. Og nu må der ikke gå 3 år igen; ellers må vi gå sammen igen og stille endnu flere udvalsspørgsmål, og hvad vi ellers kan finde på.

Kl. 20:08

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren for forslagsstillerne.

Kl. 20:08

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):
Tak for rosen.

Kl. 20:08

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelses- og Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til uddannelses- og forskningsministeren:
Hvordan vil regeringen sikre et Danmark i bedre uddannelsesbalance?

Af Ulla Tørnæs (V).

(Anmeldelse 22.01.2021. Fremme 26.01.2021).

Kl. 20:09

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 27. marts 2021.

Men først får fru Ulla Tørnæs ordet til en begrundelse for forespørgslen.

Kl. 20:09

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Ulla Tørnæs (V):

Mange tak, og tak for ordet. Lad mig indlede med at sige, at jeg virkelig ser frem til at høre ministerens og dermed regeringens bud på, hvordan vi kan sikre et Danmark i bedre uddannelsesbalance. Selv om det er blevet sent, ja, faktisk meget sent, så er det jo en utrolig vigtig debat, og jeg glæder mig personligt rigtig meget til debatten. Jeg fornemmer faktisk også, at det er en dagsorden, som der er bred enighed om vigtigheden af.

Det interessante spørgsmål er jo derfor snarere at få afdækket Folketingets ambitionsniveau og ikke mindst også at få afdækket, hvordan vi så vil realisere vores ambitioner om at skabe et Danmark i bedre uddannelsesbalance. I Venstre har vi, hvis jeg må tillade mig at sige det, åbnet ballet med, synes jeg selv, et ambitiøst udspil, som vi præsenterede i februar måned. I udspillet adresserer vi nogle af de strukturelle barrierer, der er, for at der bliver oprettet flere uddannelser uden for de store uddannelsesbyer. Vi har lagt os fast på

en målsætning om, at i 2025 skal yderligere 7.000 unge tage deres videregående uddannelse uden for de store uddannelsesbyer. Det er der brug for. Alle skal have adgang til gode uddannelsesmuligheder, uanset hvor i landet de bor. Og jeg vil i min ordførertale senere komme ind på, hvad Venstres konkrete bud så går på.

Man her i begrundelsen for forespørgslen vil jeg bruge min tale-tid på at fremhæve nogle tal, som jeg synes viser, hvad det er for en kedelig udvikling, vi står over for, og hvad det dermed også er for udfordringer, vi står over for. Det er udfordringer, som efter min opfattelse kalder på politisk handling fra både Folketinget og regeringen.

Ifølge tal fra Balance Danmark ser det meget skævt ud, når det kommer til befolkningsudviklingen. I Vestjylland er befolkningsudviklingen fra 2010-2019 på 0,7 pct. På Vestsjælland og Sydsjælland er den kun på 0,2 pct. København har i samme periode haft en befolkningstilvækst på 15,6 pct. Ringkøbing-Skjern Kommune er et rigtig godt eksempel på de udfordringer, manglende uddannelsesmuligheder afstedkommer. Deres borgere skal i gennemsnit flytte sig 102,7 km for at nå den uddannelse, de gerne vil have. Som konsekvens er uddannelsesniveaue i kommunen lavere end lands-gennemsnittet. Samtidig har det lokale erhvervsliv i kommunen store problemer med at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, og det hæmmer væksten. Tilbagegangen i befolkningsudviklingen er på 2,6 pct. fra 2010-2019. Det går den forkerte vej, og det er bare ét eksempel.

Det er tid til handling. Vi skal skabe de rette vilkår for vækst og udvikling i hele landet. Vi skal bane vejen for uddannelsesmuligheder, der matcher efterspørgslen på kvalificeret arbejdskraft, og jeg glæder mig rigtig meget til debatten.

På vegne af Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti (*Fjerde næstformand (Trine Torp):* Det er ikke nu, det er først senere). Nej, jeg vil rigtig gerne have lov til det, for ellers kan forslaget til vedtagelse jo ikke indgå i debatten. (*Fjerde næstformand (Trine Torp):* Jamen ordføreren for forespørgerne får jo ordet igen lige efter ministeren). Nå, okay, jeg troede, at jeg skulle på til aller-sidst. (*Fjerde næstformand (Trine Torp):* Det kan ordføreren også). Det er jo fantastisk. (*Fjerde næstformand (Trine Torp):* Men rækkefølgen er, at ordføreren først begrundes, og så er der en besvarelse fra ministeren, og så kommer ordføreren for forslagsstillerne på som den første ordfører). Så jeg har to skud i bøssen. Så kommer der en endnu senere aften ud af det her.

Kl. 20:13

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Og så har vi uddannelses- og forskningsministeren for besvarelse. Værsgo.

Kl. 20:14

Besvarelse

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Tak for det, og tak for at bringe en rigtig vigtig debat ind i Folketingssalen i dag. Og jeg mener bestemt ikke, at en sen time skal være en hindring for, at vi får taget den debat ordentligt og sobert, som den fortjener. Det er en debat, som er uhyre vigtig, både for mig som minister, men også for regeringen som helhed. Og det er et emne, som har en meget stor betydning for, hvad det er for et land, vi bor i, og hvad det er for en udvikling, Danmark står over for. Uddannelsespolitik er jo meget mere end uddannelsespolitik, for det handler jo både om at have en ambition om, at Danmark er et land, hvor man, uanset hvor man bor, har adgang til at uddanne sig, og at man ikke tvinges til at flytte fra sin hjemegn for at få adgang til uddannelse. Når rigtig mange unge gør det, svækker det sammenhængskraften i Danmark, og vi skævvrider vores land, og vi

risikerer, at det knækker over. Der bliver simpelt hen for stor forskel mellem de store uddannelsesbyer og det øvrige Danmark.

Men det er også meget mere end uddannelsespolitik, og det er meget mere end politik, der påvirker vores unge mennesker. Det er også erhvervs politik, for hvad er der af muligheder for vores virksomheder i hele landet for faktisk at få den arbejdskraft, de har brug for? Hvad er der af muligheder for vores børn for at blive undervist af en uddannet folkeskolelærer? Det her er et emne, som påvirker langt mere end Uddannelsesdanmark, og derfor er det så vigtig en debat at tage. Vi har samtidig også et pres i forhold til en søgning mod de store byer og en generel centralisering i vores land. Rigtig meget af det er en kraft, som vi også ser i mange andre dele af den vestlige verden, men noget af det er også skabt af politiske beslutninger, og under alle omstændigheder mener jeg i hvert fald, at vi som politisk valgte må tage styringen i forhold til at sige, om den skal fortsætte; det må være et politisk valg.

Når det er sagt, er det jo ikke for at få det her til at lyde som en simpel øvelse, for det er det ikke. Det er som sagt en del af en global tendens, som jo også kan blive selvforstærkende, når den store søgning samtidig kan medføre, at mindre udbud forsvinder, og dermed at endnu flere er tvunget til at flytte. Samtidig ser vi også en tid med faldende ungdomsårgange, særlig i det nordjyske, hvor jeg selv har rødder, og i Syddanmark, hvor forslagsstilleren er valgt, og på Sjælland. Og hertil kommer, at vi jo igennem et årti har set en voldsom vækst i andelen af unge mennesker, der tager en videregående uddannelse, men den udvikling er også stagneret.

Så der er rigtig mange ting, vi ikke får forærende i den kommende tid, og derfor er det også meget klart for mig, at hvis vi faktisk mener det, vi går og siger om, at det her skal se anderledes ud om 3, 5, 7 eller 10 år, så er der brug for klare politiske prioriteringer og politisk handling. Det er regeringen klar til. Vi tror, at der er et meget stort potentiale i et Danmark, der hænger bedre sammen. Det vil være til gavn for de unge mennesker, der får nye uddannelsesmuligheder. Men det vil også være til gavn for de lokalsamfund, hvor uddannelse nærer både udvikling og liv, men også skaber stemning i byen, der følger med det at have lokale uddannelser. Det vil være til gavn for velfærdstilbuddene, og det vil være til gavn for det lokale erhvervsliv. Det kan også samtidig betyde, at nogle af de her mindre uddannelsesbyer får flere til at slå sig ned og stifte familie, og det kan samtidig også betyde, at nogle af dem, der faktisk stammer fra nogle af de her lokalområder, som måske allerede har slået sig ned og stiftet familie, og som ikke har mulighed for at rive deres liv op med rode og flytte til Aarhus eller København, faktisk får en ny adgang til at få en uddannelse, også senere i livet.

Kl. 20:18

Det er på alle måder en vigtig debat. Men jeg synes også, at de seneste år har vist, at det ikke kun handler om viljen til at finde pengene eller om viljen til at oprette pladser. Det er nemt nok at oprette pladser, det svære er at få unge mennesker til at læse på dem og faktisk få et levende uddannelsesmiljø i hele landet, hvor der er studerende nok til at opretholde et sundt studiemiljø, hvor studerende trives og lærer af hinanden. Og der skal selvfølgelig også være efterspørgsel efter de færdiguddannede på det lokale arbejdsmarked. Og jeg synes jo, at vi står oven på nogle erfaringer fra den tidligere regering, hvor der var politisk vilje til netop at finde pengene i forbindelse med de ti uddannelsesstationer, der skulle bringe noget af den her udvikling og noget af det liv til f.eks. Skjern, Helsingør og Hobro. Og selv om den forrige regering fandt 160 mio. kr., læser der i dag tilsammen mindre end 100 studerende på de her ti uddannelsesstationer – for 160 mio. kr. Det her handler om meget mere end penge – om meget mere end penge.

Når det så er sagt, er der også gode erfaringer med modellen med uddannelsesstationer. Det gælder primært dem, der er udsprunget af lokalsamfundet, altså dem, som der har været en lokal efterspørgsel

efter. F.eks. læser der ca. 40 studerende på finansøkonomstationen i Holbæk og et tilsvarende antal på sygeplejerskestationen i Herning. De gode erfaringer skal vi så til gengæld bygge videre på. Det handler i høj grad om at have lokalsamfundene med og om at etablere ting, der udspringer af en lokal opbakning, både lokalt, regionalt og fra lokale virksomheder. Det tror jeg simpelt hen er et bærende element i at gøre ting bæredygtige, men også i forhold til at fastholde unge mennesker i i de her lokalområder, når eksamensbeviset er i hus.

Jeg er vild med at kigge ud over landet og se, hvor mange forskellige modeller af den her slags man faktisk har prøvet at folde ud lokalt. Altså, i Fredericia har de f.eks. gode erfaringer med en særlig traineelæreruddannelsesstation, hvor de studerende undervises i fag målrettet de lokale skolars behov og samtidig tilbydes traineestillinger på kommunens skoler sideløbende med uddannelsen. Det er den slags lokale initiativer og ejerskab og idrigdom, som jeg tror bringer os et stykke videre, hvis vi skal videre, og det skal vi.

Regeringen har allerede flere initiativer i gang. Den tidligere regerings årlige besparelse på uddannelse er afskaffet. Vi har ovenikøbet tilført 170 mio. kr. ekstra til pædagoguddannelsen, Danmarks største uddannelse. Hvorfor siger jeg det? Jamen det siger jeg, fordi når man årligt skærer små salamiskiver af økonomien, så rammer det de små hårdest. Samtidig er der også indgået en aftale med Folketingets partier om flere uddannelsespladser set i lyset af covid-19 med et særligt blik for pladser uden for hovedstaden – tak for en fælles indsats dér. Samtidig har vi også senest i december måned med støtte fra regeringens støttepartier fundet 50 mio. kr. til specifikt at styrke velfærdsuddannelserne uden for de store byer.

I april vil vi fremsætte et lovforslag om uddannelsesfilialer. Vi ønsker med det forslag at etablere en ny og mere fleksibel udbudsform, hvor de videregående uddannelsesstationer hurtigt og enkelt kan etablere en eksisterende uddannelse i en ny by. Den nye udbudsreform bygger på de erfaringer, som vi har med de nuværende uddannelsesstationer, men man har også lært af erfaringerne og har fjernet nogle af de ulemper og begrænsninger, som der har vist sig at være ved den ordning. Uddannelsesfilialer er en ny mulighed i de tilfælde, hvor det er usikkert, og hvor det vil være muligt at etablere en bæredygtig uddannelse, men hvor der er en stærk opbakning fra lokalsamfundet og det taler for at afprøve det i praksis. Filialerne skal derfor etableres i samarbejde med lokale kræfter, f.eks. kommunale kræfter eller virksomheder, og være målrettet lokale behov og styrker, så de bliver særlig attraktive for nye studerende. De nye filialer er ét skridt i den rigtige retning mod mere fleksible rammer for uddannelsesinstitutionerne, og lokal forankring gør det ikke alene.

Kl. 20:23

Som statsministeren slog fast i sin nytårstale, har regeringen høje ambitioner på området, som allerede i 2021 skal give flere muligheder for, at unge kan uddanne sig lokalt. Det er regeringens opfattelse, at der er behov for markante initiativer, hvis vi for alvor skal skabe en bedre uddannelsesbalance, da tendensen til centralisering på nogle uddannelsesområder og de unges søgning mod de største byer er en udviklingstendens med betydelig kraft.

Vi er derfor ved at se på hele paletten af mulige initiativer, dvs. både placeringen af uddannelser og uddannelsespladser, ligesom der skal være gode økonomiske rammer for at drive uddannelse uden for de store byer. Regeringen vil præsentere et samlet udspil angående videregående uddannelser uden for de store byer inden sommer som afsæt for politiske drøftelser med Folketingets partier. Jeg har i den forbindelse noteret mig, at både Venstre og Dansk Folkeparti har præsenteret udspil på området i den seneste tid. Det ser jeg gode takter i, og det giver mig – sammen med tidligere udtalelser fra en række andre ordførere her i salen – en forhåbning om, at vi sammen kan tage markante skridt i den rigtige retning til gavn for hele Danmark. Tak for ordet.

Kl. 20:25

Kl. 20:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til ministeren for besvarelsen. Nu er det jo sådan, at der i den her runde er adgang til én kort bemærkning til ordførerne, inden vi går i gang med ordførerrækken. Der er indtil videre to, der har indtegnet sig. Først er det fru Astrid Carøe.

Kl. 20:25

Astrid Carøe (SF):

Hvor er det godt, man får lov til at spørge igen senere så, for jeg har så mange spørgsmål. Jeg er meget begejstret for ministerens tale og for alle de ting, det lyder til at vi skal gøre sammen i den kommende tid. Det her er også enormt vigtigt for SF og var vigtigt for os i forhandlingerne om forståelsespapiret for snart 2 år siden.

Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge om, er, at når vi snakker om uddannelser i hele landet, og når regeringen fremlægger sit udspil, så forventer vi selvfølgelig, at der er nogle penge med. Jeg vil bare spørge, om regeringen også har tanker om, at vi skal spare på andre uddannelser for at finansiere det at kunne få flere uddannelser i hele landet.

Kl. 20:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 20:26

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Vi sidder og kigger på og vender alle sten, i forhold til hvad det egentlig er, der skal til. Men det er klart, at vi ikke er en spareregering, når det kommer til uddannelse, og det vil sige, at det ikke er mit afsæt at finansiere noget med noget andet. Men jeg vil også godt sige, at jeg tror, der skal rigtig meget til, før vi for alvor lykkes med det her. Det vil sige, at der også kan være behov for at kigge i andre retninger end dem, vi har været vant til, eller at tage andre greb i brug end dem, vi har været vant til.

Regeringen er ikke endt på en samlet plan endnu. Det gør vi inden sommer, og så skal vi nok komme med den. Men hermed vil jeg i virkeligheden bare i dag sige, at jeg ikke står og afviser noget, men at jeg glæder mig over, at vi deler ambitionen og forhåbentlig også kan finde frem til noget ambitiøst i fællesskab.

Kl. 20:27

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Katrine Robsøe.

Kl. 20:27

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det, og tak til ministeren for talen. Jeg vil egentlig bare gerne spørge om to ting, og jeg ved godt, at jeg kun har én kort bemærkning. Er målet for regeringen, at flere unge skal tage en uddannelse, eller er målet for regeringen, at de unge skal tage en uddannelse et andet sted, end hvor de gør i dag? Jeg synes, det er ret vigtigt at have på plads, om målet er, at vi skal have flere til at tage en uddannelse, og derfor opretter vi nye pladser, eller om målet er, at vi skal flytte de studerende fra der, hvor de er nu.

Så har jeg også bare lige det spørgsmål, om vi kan forvente, at det, når der bliver indkaldt til de her drøftelser, så er med uddannelsesministeren og dermed uddannelsesministeren, der indkalder til de drøftelser, eller om det bliver et andet sted, regeringen mener de her forhandlinger skal ligge.

Kl. 20:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg forventer så klart at være en del af ikke bare debatten i dag, men også den endelige løsning. Så i forhold til spørgsmålet vil jeg sige, at vi ikke kommer til at flytte nogen, der er i dag læser på en uddannelse. Men jeg synes, det er en øvelse værd at se ud over uddannelseslandskabet og se, hvordan vi får den bedste balance i mængden af pladser landet over.

Når det er sagt, vil jeg også godt understrege, når det stadig er mere end hver femte af vores unge, 21,6 pct. af vores unge mennesker, der ikke har fået en kompetencegivende uddannelse, inden de fylder 30, at hvis jeg skal have én ambition mit liv i politik, så er det, at vi får flere af dem med på uddannelsesvognen, og at det skal være mindre definerende, hvad de har med hjemmefra. Jeg tror, en del af løsningen på det faktisk er at gøre uddannelse mere tilgængeligt. Men som jeg også svarede fru Astrid Carøe, så kigger vi på alting, men det er ambitionen, at flere unge skal tage en uddannelse og gerne endnu flere steder i vores land.

Kl. 20:29

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det fru Ulla Tørnæs.

Kl. 20:29

Ulla Tørnæs (V):

Tak. Jeg vil også gerne sige mange tak for ministerens besvarelse her. Jeg synes, der var rigtig mange gode takter i det, og jeg ser frem til den videre dialog, som jeg håber at blive en del af, selv om jeg ikke er en del af regeringens parlamentariske grundlag. Men jeg vil gerne følge lidt op på fru Katrine Robsøes spørgsmål, og mit spørgsmål går i retning af: Overvejer ministeren og regeringen at flytte eksisterende uddannelsespladser fra f.eks. København, altså nogle af de store uddannelser, læreruddannelsen f.eks., pædagoguddannelsen, hvor der er store institutioner i Københavnsområdet, til andre dele af landet? Indgår det i ministerens overvejelser?

Kl. 20:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 20:30

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg vil godt gentage, hvad jeg sagde før: Jeg afviser intet i så vigtig en debat som den her. Jeg synes nu, de to eksempler jo er eksempler på, hvad man lige præcis skal være sig med, tror jeg, nemlig at tage en uddannelse, hvor der i dag er ledige pladser, og så flytte pladserne, for så bliver det papirpladser. Jeg mener oprigtigt, at vi skal have en ambition om, at det bliver ægte levende studerende, der har lyst til at læse i hele landet. Det handler selvfølgelig om at styrke de uddannelser, vi har uden for de store byer, og gøre dem attraktive, men det handler også om at turde have et politisk blik på den overordnede balance. Det har jeg en klar ambition om, og det glæder mig, at signalerne er, at der er så mange, der gerne vil være med.

Kl. 20:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:30

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, og tak til ministeren for talen. Vi ser med stor spænding frem til at blive indkaldt til forhandlinger og til at få set det her udspil. Der er noget, jeg er rigtig nysgerrig efter. Regeringen har

tidligere talt meget om velfærdsuddannelserne, at det er dem, der skal ud i landet, men ministeren lukker også op for, at alt er muligt, og at alt skal være med, så er det en del af det her, at det handler om videregående uddannelser på alle niveauer, dvs. både professionshøjskolerne, erhvervsakademierne og universiteterne, altså at vi skal have rykket deres uddannelser ud i landet i et eller andet omfang, så man rent faktisk også kan tage en universitets uddannelse mange flere steder i landet?

Kl. 20:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 20:31

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Jeg vil godt understrege igen, at jeg mener, det er det samlede uddannelsesbillede, vi skal have et blik for. Det er klart, at der er mere brug for at kunne uddanne sig til pædagog i hele landet, end der er brug for at kunne uddanne sig til kemiingeniør, og der er nogle helt særlige krav til et forskningsmiljø, når vi taler universitetsuddannelser, og derfor er opgaverne forskellige. Men de har da hele vejen igennem, uanset om det er erhvervsakademier, om det er professionsuddannelser, om det er universiteter, eller om det er maritime, om det er vores kunstneriske, har de jo en indflydelse på det Danmark, vi er en del af, og som vi bor i og lever i, og de har en indflydelse på, hvordan man kan rekruttere arbejdskraft. Og selvfølgelig ærgrer det mig da, når vi har store danske virksomheder, f.eks. i Sønderborg, der ikke kan rekruttere den arbejdskraft, de har brug for. Det er da også et politisk ansvar at have blik for de virksomheders kompetencebehov. Så jeg afviser intet, men jeg står heller ikke her med en konkret plan endnu, men jeg lover, at den kommer inden sommer.

Kl. 20:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Tak til ministeren. Så var der ikke flere korte bemærkninger i denne runde, og det betyder, at vi nu går over til forhandlingen, hvor der er de helt almindelige regler for korte bemærkninger. Den første ordfører i ordførerrækken er ordføreren for forespørgerne, og det er fru Ulla Tørnæs. Velkommen.

Kl. 20:33

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Ulla Tørnæs (V):

Mange tak for ordet. Det, der forvirrede mig lidt, var, at formanden sagde »en kort bemærkning«, og jeg har en egentlig ordførertale, som ikke er så kort endda, men jeg håber, at I bærer over med det. Endnu en gang tak til ministeren for besvarelsen på forespørgslen her, og også tak for tilsagnet om, at der kommer et udspil inden sommerferien. Jeg har som sagt allerede budt op til dans med ministeren på det her felt, og det glæder jeg mig til.

I Venstre er vi faktisk oprigtigt optaget af at sikre et Danmark i bedre uddannelsesbalance, og det er præcis også derfor, vi har taget initiativ til den her debat, og jeg beklager, at den kommer til at finde sted på dette sene tidspunkt, men det gør den som sagt ikke mindre vigtig. Vores mål er ambitiøst. Vi har besluttet, at vi ønsker, at vi frem mod 2025 skal sikre, at yderligere 7.000 unge tager deres videregående uddannelse uden for de store byer, og det er altså ikke et spørgsmål om uddannelsespladser, det er et spørgsmål om mennesker. Vi ønsker, at 7.000 flere unge får mulighed for at uddanne sig uden for de store byer end det, der er tilfældet i dag.

For en måned siden præsenterede vi som sagt vores udspil og dermed vores bud på, hvordan vi når derhen, altså hvordan vi når et Danmark i bedre balance. Udspillet består af syv konkrete forslag, som vi mener vil bidrage til at skabe et bundsolidt grundlag for økonomisk bæredygtigt uddannelsesstilbud i hele landet. Muskelkapaciteten skal opbygges, hvis vi skal bane vejen for levedygtige decentrale uddannelsesstilbud. Vi bruger 100 mio. kr. i nye penge til udspillet, samtidig med at vi giver en millionindsprøjtning til eksisterende og kommende udbud ved at fordoble det decentrale grundtilskud, som blev indført tilbage i 2017. Vi vil give startkapital til decentrale udbud, fordi det koster penge at løbe nye udbud i gang. Vi vil øge universiteternes bevilling med 50 mio. kr. årligt til decentrale universitetsuddannelser, og vi har lagt os fast på en jurauddannelse i Esbjerg, og det var i øvrigt en del af Venstres finanslovsforslag tilbage i efteråret. Vi vil i udgangspunktet placere nye udbud uden for de store uddannelsesbyer og skabe volumen ved i en periode at give udbyderen eneret på optaget i en periode, hvor det er muligt. Vi vil oprette flere skolebaserede læreruddannelsespladser, som det, ministeren nævnte fra Fredericiaeksemplet, hvor uddannelsen er tilrettelagt, så lærerne arbejder på en lokal skole, mens de uddanner sig til lærer, til gavn for f.eks. mindre bysamfund. Vi vil have decentralisering skrevet ind i de strategiske rammekontrakter og oprette en pulje på 25 mio. kr. til institutionernes udviklingsarbejde i den sammenhæng. Vi vil også lægge vægt på, at uddannelsesstederne har en stærk tilknytning til det lokale erhvervsliv, det lokale samfund og derigennem skabe bedre rammer for at sikre studierelevante studiejobs.

For Venstre er det helt afgørende, at de decentrale uddannelsesudbud vokser nedefra. Jeg hørte faktisk tilsvarende toner fra ministeren, og tak for det. Vi mener ikke, at der kommer meget godt ud af, at vi forlods fra centralt hold, hvad enten det er i et regeringskontor eller herinde i Folketinget, sætter for mange nåle på landkortet. Uddannelsesudbuddene skal undfanges lokalt, altså i samarbejde med institutionerne, det lokale erhvervsliv og f.eks. lokale myndigheder. Der skal altså være et klart match imellem uddannelsesstilbud og efterspørgsel efter arbejdskraft. Kun på den måde skaber vi vækst og udvikling, som jo er forudsætningen for velfærd.

Et godt eksempel er de mange aktører i Esbjerg, der er gået sammen om det store behov for en jurauddannelse, som findes der. Et andet eksempel er i Kalundborg, hvor der er oprettet en diplomingeniøruddannelse i bioteknologi, og det fungerer, fordi eksempelvis Novo Nordisk tilbyder praktik til de studerende og efterfølgende også beskæftigelsesmuligheder. Den seneste godkendelse af en ny ingeniøruddannelse i Sønderborg er et tredje eksempel på en uddannelse, der udspringer af lokale behov.

Kl. 20:37

I debatten om behovet for uddannelser uden for de store byer har jeg næsten kun hørt ministeren og regeringen og Socialdemokratiet tale om, at det handler om velfærdsuddannelser, altså uddannelser til lærer, pædagog, socialrådgiver eller sygeplejerske, og jeg er for så vidt helt enig i, at der skal være lige adgang til velfærd, uanset hvor i landet man bosætter sig. Danmark er alt for lille til noget andet. Men helt ærligt, så bidrager f.eks. en maskinmester eller en elektronikingeniør jo også til velfærd, og er det ikke en forudsætning for gode skoler, gode dagtilbud og plejehjem, at der er private arbejdspladser og dermed vækst? I regeringens og støttepartiernes forståelsespapir tales der kun om velfærdsuddannelser i forbindelse med decentralisering på det videregående område. I regeringens lovforslag om uddannelsesfilialer nævnes velfærdsuddannelserne igen og igen.

Så er det, jeg spørger: Hvad med alle de andre uddannelser, der er afgørende for udviklingen, altså dem, der skaber vækst og beskæftigelse i hele Danmark, men som ikke falder ind under regeringens definition af velfærdsuddannelser? I stedet for et meget

ensidigt fokus på uddannelserne til lærer, sygeplejerske, pædagog og socialrådgiver vil jeg gerne opfordre til, at vi tænker langt bredere, bl.a. ved at stoppe med at italesætte kunstige skel, mellem hvem det er, der bidrager mest til velfærd. Uden private arbejdspladser og vækst er der ikke råd til pædagoger, uden pædagoger kan forældrene ikke gå på arbejde, og sådan hænger Danmark så smukt sammen, og sådan skal det være, uanset hvor i landet man bor.

Jeg håber meget, at ministeren vil tage imod vores opfordring, som nu kommer lige om lidt i den vedtagelsestekst, som jeg læser op om et sekund, nemlig en opfordring til at indkalde Folketingets partier til politiske forhandlinger, med henblik på at vi bliver enige bredt politisk om, hvordan vi kan bidrage til at skabe et Danmark i bedre uddannelsesbalance.

Så kommer jeg til vedtagelsesteksten, og jeg vil på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige og Liberal Alliance gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget bemærker med stor bekymring, at der i dele af landets kommuner er en faldende befolkningsudvikling. En stor del af problemet kan tilskrives mangel på videregående uddannelsesstilbud uden for de store uddannelsesbyer. Vi ved, at mange unge vælger at bosætte sig der, hvor de har studeret. Af samme grund flytter mange unge sjældent tilbage til deres hjemegn, når de først er fraflyttet. Folketinget ønsker at vende fraflytning til tilflytning, så vi sikrer et Danmark i bedre balance. Folketinget pålægger i den sammenhæng regeringen snarest at indkalde til forhandlinger med henblik på at indgå en ambitiøs og bred politisk aftale om at etablere flere uddannelsespladser uden for de store uddannelsesbyer. Folketinget ønsker, at aftalen skal sikre et solidt grundlag for, at lokale aktører kan gå sammen med henblik på at etablere bæredygtige uddannelsesstilbud, der matcher efterspørgslen på arbejdskraft.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 91).

Tak.

Kl. 20:41

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren, og tak for forslaget til vedtagelse, som vil indgå i de videre forhandlinger. Og som sagt i indledningen er det, fordi det er ordførerrunden nu, at der dermed gælder de almindelige regler for korte bemærkninger, altså at man kan få to runder og ikke som til ministeren, hvor det kun var én. Så taletiden er helt som sædvanlig 5 minutter til en ordførertale.

Der er en række spørgsmål til ordføreren, og den første er hr. Bjørn Brandenburg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 20:41

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for det. Og tak til Venstres ordfører for talen og også for at gennemgå Venstres udspil. Jeg kan forstå på det, som ordføreren siger, at man ifølge Venstres udspil kan få 7.000 pladser, mennesker, for 100 mio. kr., og jeg kunne i den forbindelse bare godt tænke mig at spørge ordføreren, hvad det er for en regnemaskine, som Venstre bruger for at komme frem til det.

Kl. 20:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:42

Ulla Tørnæs (V):

Jeg kunne næsten have lyst til at forære hr. Bjørn Brandenburg et trykt eksemplar af Venstres oplæg. Det er jo ikke sådan, at det er

sådan helt ud i det blå. Det er sådan, at når der bliver oprettet en uddannelsesplads, er der selvfølgelig det sædvanlige taxameter, så der er jo finansiering. De 100 mio. kr. er ekstra penge oven i hatten for at sikre økonomiske muskler til netop at have uddannelsespladserne væk fra de stærke forskningsmiljøer, som findes i København, Aarhus, Aalborg og Odense. Det er det, de 100 mio. kr. skal bruges til. Uddannelserne som sådan finansieres jo på lige fod med uddannelsespladser i øvrigt. Det ændres der ikke på med oplægget her.

Kl. 20:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Bjørn Brandenburg.

Kl. 20:42

Bjørn Brandenburg (S):

Okay, så i virkeligheden er det nul pladser, man foreslår, eller hvad? Altså, hvis man kigger lidt på det udspil, som Venstre præsenterede, sidste gang man havde regeringsmagten, så lavede man jo ti uddannelsesstationer – kaldte I dem, så vidt jeg husker – for 160 mio. kr. Der fik man 100 studerende. Hvis man kigger lidt på, hvad det koster at drive uddannelse forskellige steder i Danmark i dag, kan man se, at på Bornholm, bare for at nævne ét eksempel, koster det 12 mio. kr. at have 46 uddannelsespladser. Så hvis man mener, at man kan få 7.000 uddannelsespladser for 100 mio. kr., er man, i hvert fald i min opfattelse, lige lovlig optimistisk.

Så jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, om dette er ordførerens opfattelse, og om ordføreren ikke tænker, at hvis man skal lave uddannelser i fremtiden – belært af den erfaring, som ordføreren selv fik, da man havde regeringsmagten – kræver det andet, når man skal oprette uddannelser; at det kræver noget mere end bare at sige, at nu afsætter man 100 mio. kr., eller at nu ønsker man, at der kommer 7.000 uddannelsespladser eller 7.000 mennesker, der skal tage en uddannelse i de områder. Hvad mener ordføreren om det?

Kl. 20:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:44

Ulla Tørnæs (V):

Med fare for, at det lyder en anelse polemisk, vil jeg sige, at jeg er nervøs for, at hr. Bjørn Brandenburg kan kræve sine skolepenge tilbage. For hvis det er læren af at læse Venstres oplæg, som hr. Bjørn Brandenburg fremfører her, så har hr. Bjørn Brandenburg jo ikke forstået en pind af noget som helst. De 100 mio. kr. er 100 mio. kr. ekstra.

Lad mig bare give et enkelt eksempel. I Esbjerg har man et ønske om en jurauddannelse. Den blokerer hr. Bjørn Brandenburg og regeringen så for, fordi man ikke synes, der skal være en jurauddannelse i Esbjerg. Men der siger Syddansk Universitet, at hvis de skal etablere et forskningsmiljø, en jurauddannelse af høj kvalitet, i Esbjerg, koster det penge. Og derfor har vi med oplægget her øremærket en pulje på 50 mio. kr., som universiteterne kan søge til netop sådan nogle nye uddannelsesudbud.

Så bliver jeg nødt til at gentage, at de uddannelsespladser, som findes, hvad enten de er i Esbjerg, på Bornholm, i Aalborg, i Herning, i Sønderborg, eller hvor de er, finansieres via taxametertilskud, fuldstændig som altid. Det ændres der ikke på. Vi fordobler det decentrale taxametertilskud, som blev indført i 2017. Der er en maksgrænse på 2 mio. kr. pr. campus. Det vil sige, at Syddansk Universitet kan bruge maksimalt 2 mio. kr. i Esbjerg, 2 mio. kr. i Slagelse, 2 mio. kr. i Kolding og 2 mio. kr. i Sønderborg. Det har vist sig ikke at være nok til at give de tilstrækkelige muskler til at kunne have udbuddet, og derfor siger vi med oplægget her: Det

skal fordobles, sådan at man i stedet for at kunne bruge 2 mio. kr. i Slagelse fremadrettet kan bruge 4 mio. kr.

Kl. 20:48

Kl. 20:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Den næste korte bemærkning er til fru Astrid Carøe, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:46

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. På trods af frygten for at få at vide, at jeg også skal have mine skolepenge tilbage, vil jeg alligevel spørge en lille smule til de her 7.000 studiepladser for 100 mio. kr. I 2018 afsatte den daværende regering 160 mio. kr. til at oprette ti uddannelsesinstitutioner, og det estimerede man til at blive til 500-1.000 studiepladser. Det lyder altså, som om Venstre har større ambitioner, men færre penge til dem, og det undrer mig lidt. Helt konkret er der jo i Venstres udspil afsat 25 mio. kr. til startkapital til nye uddannelser, men hvis jeg følger eksemplet fra 2018, vil det kun blive til 1,5 nye uddannelser. Noget tilsvarende gælder for de 50 mio. kr., som Venstre vil bruge på at udvikle universitetsuddannelserne uden for de store byer. En jurauddannelse i Esbjerg, som vi også rigtig gerne vil have i SF, har vi fået at vide koster 6 mio. kr., så med 50 mio. kr. kan man altså få tre nye universitetsuddannelser. Det er mange studerende, der skal gå på de uddannelser, for at det bliver til 7.000, så hvordan hænger det sammen?

Kl. 20:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:47

Ulla Tørnæs (V):

Det er vigtigt for mig at understrege, at de 7.000 ikke er 7.000 uddannelsespladser. Det er 7.000 unge, som vi ønsker skal tage deres uddannelse uden for de store uddannelsesbyer. I dag tager de uddannelsen i de store uddannelsesbyer. Frem mod 2025 ønsker vi at de 7.000 skal have mulighed for at tage deres uddannelse uden for de store universitetsbyer – så hokuspokus. Jeg synes, at fru Astrid Carøe skal læse Venstres oplæg, før hun stiller spørgsmål af den karakter, som det havde her. For fru Astrid Carøe begår den samme fejl som hr. Bjørn Brandenborg, nemlig at hun dividerer 7.000 op i de 100 mio. kr., men det er to forskellige ting. De 100 mio. kr. er ekstra nye penge, som vi vil give til, at man opretter ekstra udbud uden for de store universitetsbyer. Vi har en målsætning og et ønske om, at 7.000 flere unge, altså mennesker og ikke studiepladser, tager deres uddannelse uden for de store universitetsbyer.

Kl. 20:48

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 20:48

Astrid Carøe (SF):

Det håber jeg da også at vi kommer hen til på et tidspunkt. Jeg har bare svært ved at få det til at hænge sammen, og jeg har læst udspillet, fru Ulla Tørnæs. Det kan jeg garantere dig for. Nå, det er, som om det er lidt svært at få et svar på det, men så vil jeg prøve at få et svar på noget andet, og det handler om det her med, at vi skal bruge 100 mio. kr. Jeg er enig i, at vi skal bruge nogle penge på det her, selv om jeg ikke tror, det er pengene alene, der gør det. I Venstres udspil virker det, som om man skal finansiere de 100 mio. kr. ved at finde dem internt i uddannelsessystemet. Vil det så sige, at man i Venstre gerne vil have besparelser på andre uddannelsessteder, for at man kan finde de her 100 mio. kr. til decentrale uddannelser?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:48

Ulla Tørnæs (V):

Kunne fru Astrid Carøe ikke lige sige mig, på hvilken side det står i Venstres oplæg, at det er 100 mio. kr., der skal findes inden for uddannelsessektoren? Det står nemlig ingen steder. Hvis nu fru Astrid Carøe havde læst oplægget, ville fru Astrid Carøe også vide, at det er nye penge. Jeg har ovenikøbet stået og sagt det her fra talerstolen flere gange – altså, jeg har gentaget det. Der er ikke tale om, at vi skal finde de 100 mio. kr. andre steder i uddannelsessektoren. Der er tale om, at vi tilfører uddannelsessektoren 100 mio. kr. Så læs lige oplægget en gang til.

Kl. 20:49

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste korte bemærkning er til fru Katarina Ammitzbøll, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:49

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak, og tak for talen. Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal se på særlige uddannelser, også til det private erhvervsliv, rundtom i landet. Det er det, der kan skabe noget vækst og udvikling. Jeg vil bare spørge ordføreren, hvilke overvejelser der ligger omkring det at lave uddannelser, som matcher beskæftigelsen, altså hvilke overvejelser der ligger bag det, der netop også står i vedtagelsesteksten. Hvis det kunne blive uddybet, vil jeg sige tak.

Kl. 20:50

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:50

Ulla Tørnæs (V):

Det er jo lige præcis det, der er målsætningen her. Vi ved, at der er en kæmpe efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft i dele af landet, og den efterspørgsel kan man ikke modsvare med et udbud, fordi det simpelt hen ikke er der i dag. Hvis man nu igen bare tager jurauddannelsen i Esbjerg, som jeg forstår SF også er interesseret i bliver til virkelighed, er der faktisk lavet arbejdsmarkedsundersøgelser, som viser, at der i kølvandet på udflytningen af rigtig mange statslige arbejdspladser er et stort behov for jurister i det område. Derfor har man lavet en regional undersøgelse, hvor man har afdækket, at der er et behov, og det behov synes jeg vi skal efterkomme ved at oprette uddannelsesudbud.

Jura er ét eksempel. Jeg har nævnt ingeniøruddannelsen i Sønderborg, og ministeren nævnte finansøkonomuddannelsen i Holbæk. Da jeg havde den store glæde og fornøjelse at have ansvaretovre i Uddannelses- og Forskningsministeriet, var der et ønske om en ingeniøruddannelse i Kalundborg, hvor der slet ikke var noget ingeniøruddannelsesgrundlag, så vi startede på bar mark. Men det var der heldigvis en uddannelsesinstitution, Absalon, fra Slagelse, som påtog sig, og det er en uddannelse, som i dag fungerer i bedste velgående og modsvare det behov, som arbejdsmarkedet har, og den efterspørgsel, der er.

Kl. 20:51

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Katarina Ammitzbøll.

Kl. 20:51

Kl. 20:54

Katarina Ammitzbøll (KF):

Men det er netop for at komme lidt mere ind og måske gå lidt mere systematisk til værks. Kunne man forestille sig i den her proces med at finde ud af, om det skal være 700 uddannelsespladser, eller hvad det lige skal lande på, at man også satte ind med en form for samarbejde med virksomheder og regioner for at se på, hvad der er muligt, så det ikke kun er dem, der har råbt højest, der får det, de har brug for, men at det netop er et langsigtet perspektiv?

Eksemplet med Kalundborg er faktisk glimrende, for der er Novo Nordisk oppe, og de har jo efterspurgt diplomuddannelser og andre ingeniøruddannelser. Nu kommer jeg selv tilfældigvis ofte oppe ved Kalundborg, og det er simpelt hen mærkbart at se den udvikling, der sker rundt om i området: hvordan huse bliver istandsat, og hvordan der kommer nye varer ind i supermarkeder og andre ting. Det er utroligt, som man kan se de synlige fremskridt, simpelt hen på grund af at der er en virksomhed og der er kommet noget uddannelse.

Kl. 20:52

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:52

Ulla Tørnæs (V):

Jeg synes, det er vigtigt, at behovene vokser nedefra. Jeg er ikke fan af, at vi herindefra skal sætte nåle på danmarkskortet og sige, at her og her synes vi der mangler X, Y eller Z uddannelse, for vi skal være sikre på, at den uddannelse, som vi så ender med at godkende, eller som ministeren ender med at godkende, også er det, der svarer til det behov, der er for arbejdskraft i lokalområdet. Med Venstres oplæg har vi forsøgt at pege på nogle af de barrierer, vi mener der er, for, at man nedefra kan komme igennem med sit ønske om at få etableret et uddannelsesudbud.

Kl. 20:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Bruno Jerup, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 20:53

Bruno Jerup (EL):

Tak. Jeg vil også godt lige spørge lidt til de der 7.000 uddannelsespladser, som så ikke er 7.000 nye uddannelsespladser, men som bare er 7.000 uddannelsespladser, der skal være et andet sted. Dermed skal der selvfølgelig bruges nogle penge på det, som skal komme fra et andet sted. Og nu er vi nogen, der lige har afskaffet Venstres omprioreringsbidrag.

For mig lyder det sådan her: Hvis det er sådan, at vi skal skaffe penge til 7.000 uddannelsespladser, som kommer fra et andet sted end der, hvor de er nu, så skal vi ud at lave en omprioritering og flytte et eller andet forholdsvis stort milliardbeløb. Men det kan være, at ordføreren ligesom kan uddybe det. For sådan må det jo være, hvis det er sådan, at taxameteret, som det blev sagt, skal følge med. Det er bare det taxameter, der er, og så kan man jo ligesom gange taxameteret op med 7.000, og det vil sige, at det er penge, der så skal tages, omprioriteres, fra byerne i et eller andet omfang. Men det kan være, at ordføreren kan prøve at klargøre det.

Kl. 20:54

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.**Ulla Tørnæs (V):**

Spørgsmålet blev lidt indviklet, men hvis jeg forstod det korrekt, handler det om, hvad det er for uddannelsespladser, vi taler om her. For mig er det en blanding af uddannelser, som i dag findes i de store uddannelsesbyer. Og jeg vil gerne have, at der er et tilsvarende udbud uden for de store byer, med henblik på at de unge, der er bosiddende dér, får flere valgmuligheder. Det vil sige, at man vælger at studere i sit nærområde frem for at flytte til København, Aarhus, Odense eller Aalborg. Det er en del af det.

En anden del af det ses med eksemplet med jura i Esbjerg, som jo er en ny uddannelse. Og jeg har et håb i forhold til den pulje, som vi har afsat, og som er på 50 mio. kr. årligt til nye universitetsuddannelser uden for de eksisterende store uddannelsesbyer. Det kan godt være, at SF synes, at det er lidt med tre sådan nye udbud uden for de store universitetsbyer, men det synes jeg faktisk er stort. I hvert fald er det noget, der er vanskeligt at løbe i gang i dag. Så det er en væsentlig håndsækning til netop at skabe nogle stærkere universitetsmiljøer uden for de store universitetsbyer.

Kl. 20:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Bruno Jerup.

Kl. 20:56

Bruno Jerup (EL):

Jeg synes jo ikke, det burde være så indviklet for ordføreren. Altså, jeg er helt med på, at de der 100 mio. kr. skal bruges til nogle forskellige initiativer, og de er også beskrevet, men det lyder, som om vi er enige om, at det ikke handler om de 7.000 uddannelsespladser. Der skal simpelt hen ikke laves flere uddannelsespladser. Det vil sige, at de 7.000 skal flyttes fra de store byer til et andet sted. Det må ordføreren så svare på, altså om det er sådan. Og de penge, der skal bruges til det, skal så tages fra der, hvor de er i dag, og dvs. fra uddannelsesstederne, Københavns Universitet og professionshøjskolerne i de store byer, så det er ligesom det, der er projektet.

Kl. 20:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 20:57

Ulla Tørnæs (V):

Der skal ikke laves flere uddannelsespladser. Det er det, spørgsmålet går på, forstår jeg nu. Altså, jeg ser det jo som en kombination. Nogle af pladserne findes i dag i de store byer. Der vil jeg gerne have, at udbuddet er større uden for de store uddannelsesbyer. I dag findes der ikke det antal universitetsudbud uden for de store uddannelsesbyer, som vi gerne vil have. Det vil højst sandsynligt være helt nye uddannelser, så det er lidt et miks af både nye og også eksisterende. Jeg lyttede mig til, at ministeren på mit spørgsmål om, hvorvidt regeringen var klar til at flytte eksisterende uddannelser, sagde, at det var man ikke afvisende over for, og det synes jeg da er interessant.

Kl. 20:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 20:57

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg vil sådan set godt starte med både at kvittere for at have indkaldt til den her forespørgselsdebat, men faktisk også for det udspil, som Venstre er kommet med. Vi er ikke enige i alting, men

der ligger jo et rigtig godt forslag fra Venstre, og det vil jeg sådan set godt starte med at kvittere for.

Måske lidt i forlængelse af det, som den tidligere spørger spurgte ind til, nemlig om det handler om, at de unge skal have mulighed for at tage en uddannelse uden for de store byer, eller at nogle af dem skal tage uddannelsen uden for de store byer, er der noget, jeg godt lige vil spørge ind til. I Venstres forslag skriver man om de her 7.000 uddannelsespladser, altså unge mennesker, som man vil placere et sted, men hvor mange af de 7.000 unge mennesker vil man rykke fra de store uddannelsesbyer og ud til nogle andre steder, og hvor mange af dem er nye unge mennesker, hvis man kan sige det på den måde?

Kl. 20:58

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 20:59

Ulla Tørnæs (V):

Det er vigtigt for mig at understrege, at vi ikke er tilhængere af tvang og heller ikke tvangsuddannelse eller tvangsflytning af borgere i det danske samfund. Det, det handler om her, er at skabe nogle nye muligheder for unge mennesker. Jeg tilhører selv en generation, der blev tvunget væk fra min hjemstavn for at tage en videregående uddannelse. Heldigvis har det billede ændret sig, men vi er slet ikke i mål.

Man kan bare se på de fire sønderjyske kommuner Varde, Esbjerg, Fanø og Tønder. Hvis de havde lige så mange akademikere bosiddende, som man har i resten af Region Syd, så ville man kunne øge bnp med helt op til 100 mio. kr. om året, og man ville have 140 fuldtidsstillinger mere, end man har i dag. Det siger lidt om, hvad det er for en udfordring, vi står over for, når det handler om hele den danske samfundskage. Vi har et potentiale her, som vi ikke udnytter godt nok, og det tror jeg i allerhøjeste grad hænger sammen med, at man ikke har mulighed for at videreuddanne sig der, hvor man er bosiddende.

Kl. 21:00

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Katrine Robsøe.

Kl. 21:00

Katrine Robsøe (RV):

Det, som ordføreren siger, om muligheder – det tror jeg også at jeg, hvis jeg holder mig til det, jeg har skrevet ned, vil sige senere – er jeg meget, meget enig i. Men jeg spurgte sådan set til, hvor mange af de her 7.000 pladser der vil være pladser, man rykker, sådan at man lukker dem i de store byer for at åbne dem et andet sted, og hvor mange af de 7.000 pladser der er nye uddannelsespladser.

Kl. 21:00

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:00

Ulla Tørnæs (V):

Kernen i Venstres oplæg er, at nye uddannelser vokser nedefra, så derfor kan jeg ikke stå her på Folketingets talerstol og sige, at det er lige præcis 5.999 nye uddannelser, der skal oprettes, for jeg ved ikke, hvad det præcist er, man ønsker at lægge vægt på de forskellige steder, hvor man drøfter mulighederne sammen med myndigheder og erhvervslivet, hvad man vil lægge vægt på, eller hvad behovet er.

Jeg kan bare sige, at min erfaring siger mig, at hvis man bakker op om et lokalt initiativ som f.eks. ingeniøruddannelsen i Kalundborg, så er det også den måde, man sikrer, at der kommer en bæredygtig uddannelse ud af det, og at der kommer et stærkt lokalt

forankret miljø ud af det, og det tror jeg på er den bedste måde at gøre det på.

Kl. 21:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Mens ordføreren gør talerpulten klar, kan jeg sige, at den næste ordføreren, der skal på talerstolen, er Socialdemokratiets ordfører hr. Bjørn Brandenburg.

Kl. 21:02

(Ordfører)

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for ordet, og tak til fru Ulla Tørnæs og Venstre for at rejse en vigtig debat, som også ligger Socialdemokratiet og regeringen meget på sinde. Det er fuldstændig afgørende, at vi sørger for at skabe et Danmark, hvor man kan bo, arbejde, leve og ikke mindst uddanne sig i hele landet. Derfor synes jeg også, det er glædeligt, at Venstre – en af centralismens helt store fædre eller mødre, om man vil – har indset, at det i Danmark er en dårlig idé at centralisere på vores uddannelsesområde, for centralisering af Danmark er ikke en naturlig udvikling, det er afvikling. Det var ikke udviklingen, der lukkede og centraliserede vores uddannelser i de danske provinser, men derimod dårlige politiske beslutninger. Derfor er det også et politisk ansvar, hvis vi vil genskabe mulighederne.

I årevis har vi hørt beretninger fra områder af Danmark, der har mistet lokale uddannelser. For mange af de landsdele har uddannelsen været mere end bare en uddannelse; det har været en kulturinstitution, som har skabt rammer om liv og engagement i et helt lokalsamfund. Derfor er der også brug for at vi gør noget.

I dag har vi skabt et uddannelsessystem, der er i høj grad skubber unge mod de større byer får et uddanne sig, og derfor kræver det også politiske beslutninger, hvis vi skal ændre den tendens. Det handler ikke kun om at sørge for, at man har mulighed for at kunne bo og uddanne sig i hele landet, men i lige så høj grad om at sørge for, at vores samfundsinstitutioner og vores erhvervsliv kan få den arbejdskraft, som de efterspørger. Det har vi et politisk ansvar for at sørge for.

Derudover har det i årevis været en offentlig anerkendt, i hvert fald en fortalt sandhed, at langt de fleste unge flytter fra provinsen og til de store byer for at studere – en fortælling, der er blevet fortalt som en ustopkelig udvikling, som vi som samfund må vænne os til. Men ét er fortællingen, noget andet er sandheden, for faktum er, at langt de fleste unge faktisk bliver boende. Hvis man kigger på de tal, man kan trække fra Danmarks Statistik, kan man se, at der f.eks. i Svendborg, hvor jeg selv er vokset op, stadig væk bor 74 pct. af de unge; i Skive er det 69 pct. af de unge; i Ringkøbing-Skjern Kommune er det 55 pct. af de unge – for bare at nævne et par eksempler. Og vi er selvfølgelig også nødt til at sørge for, at dem, der bliver tilbage, også har mulighed for at få sig en uddannelse, og at de virksomheder, der ligger i de områder, også har mulighed for at kunne rekruttere og tiltrække arbejdskraft.

Der findes ikke noget quick fix, når det kommer til uddannelse, og dem, der forsøger at tegne et billede af, at det gør der, tager fejl. Hvis vi i fremtiden skal lykkes med at skabe uddannelser, skal vi væk fra idéen om, at uddannelser bare er noget, man kan placere, eller som man kan kalde for et x antal tusind tal, som der er nogle, der gør. Jeg tror, vi bliver nødt til at sørge for, at når vi laver uddannelser, er der lokal opbakning; at der er en faglig fundering; at vi matcher uddannelserne med et lokalt behov; og at vi så selvfølgelig skal sørge for at skabe gode rammer for vores uddannelsesinstitutioner. På den måde øger vi sandsynligheden for, at uddannelsen kan blive en bæredygtig løsning for det enkelte område.

I Socialdemokratiet og i regeringen har vi allerede taget fat på arbejdet. Vi har fjernet den tidligere regerings årlige nedskæringer på

uddannelse; vi har tilført 170 mio. kr. til pædagoguddannelsen; og senest har regeringen sammen med andre gode kræfter i Folketinget – og tak for det – tilført 50 mio. kr. til at styrke velfærdsuddannelserne uden for de store byer. Men vi er langt fra færdige. Senere på året, før sommerferien, vil regeringen præsentere et samlet udspil angående videregående uddannelser udenfor de store byer, som skal drøftes med Folketingets partier.

Som det tydeligt fremgår i dag, spiller uddannelse en afgørende rolle, og derfor glæder jeg mig også meget over interessen her i Folketinget for en bedre uddannelsesbalance, ligesom jeg glæder mig over, at vi kan se frem til, at flere gode forslag vil blive præsenteret.

På den baggrund vil jeg gerne læse et forslag til vedtagelse op på vegne af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Frie Grønne:

Forslag til vedtagelse

»Der skal være bedre mulighed for videregående uddannelse i hele Danmark, så unge mennesker kan tage en uddannelse i det lokalområde, hvor de bor eller kommer fra, og så erhvervslivet og den offentlige sektor i Danmark har adgang til veluddannet arbejdskraft, som kan understøtte udviklingen i alle dele af landet. Folketinget konstaterer, at det er centralt, at problemstillingen om bedre uddannelsesdækning i hele Danmark gribes an på en måde, så uddannelserne uden for de store byer bliver fagligt og økonomisk bæredygtige, herunder i forhold til at tiltrække og fastholde studerende. Folketinget finder det vigtigt at arbejde for et Danmark i bedre uddannelsesbalance og noterer sig derfor, at regeringen planlægger at fremlægge konkrete initiativer i løbet af foråret 2021 som afsæt for videre drøftelse med Folketingets partier.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 92).

Tak for det.

Kl. 21:07

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren, og vedtagelsesteksten vil indgå i de videre forhandlinger. Så er der ønske om en kort bemærkning til ordføreren fra fru Katarina Ammitzbøll, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 21:07

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak for talen. Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han kan løfte lidt af sløret for, hvad det er for et udspil, man kommer med for de videregående uddannelser, og igen hvad det også er for nogle kriterier, man lægger ned over for at prøve at tilfredsstille det private erhvervsliv. Hvordan er det, vi sikrer, at vi skaber den kompetente arbejdskraft, der er brug for rundtomkring i landet, og det ikke kun er det offentlige?

Kl. 21:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:08

Bjørn Brandenburg (S):

Nej, jeg kan jo selvfølgelig ikke sige, hvad det er for et udspil, som regeringen arbejder på, og ministeren har jo også sagt, at det bliver præsenteret inden sommerferien. Men jeg kan da sige, hvad der sådan er nogle af mine egne overvejelser over, hvad der giver god mening. Det er f.eks. at vi, når vi her i Folketinget har vedtaget, at vi rigtig gerne vil have, at der kommer flere pædagoger, at der kommer flere sygeplejersker, at der kommer flere lærere, så også sørger for, at vi uddanner det personale og afsætter flere penge til det.

Derudover er det jo også tydeligt, at der er store danske virksomheder, som har problemer med at rekruttere arbejdskraft. Jeg tror f.eks. også, det var spørgeren, der nævnte et godt eksempel for den tidligere ordfører, der var heroppe, og det har vi jo set flere eksempler på. Jeg kommer selv fra et område, hvor man skriger efter uddannet arbejdskraft, og derfor synes jeg også, at vi som Folketing og vi som politiske partier har et ansvar for at sørge for, at de virksomheder kan få den arbejdskraft. For ellers er løsningen jo ikke ny. Altså, vi har jo set, hvordan virksomheder har valgt at flytte deres produktion til udlandet, fordi de ikke har kunnet få arbejdskraft i Danmark. Så det synes jeg er nogle af de overvejelser, som vi skal have med, når vi laver en plan for udflytning af uddannelser.

Kl. 21:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Kathrine Ammitzbøll.

Kl. 21:09

Katarina Ammitzbøll (KF):

Nu tror jeg ikke, at virksomheder kun flytter ud fra Danmark, fordi de ikke kan få arbejdskraft. Vi tager også arbejdskraft ind til Danmark, og jeg tror, det er skat og nogle andre ting, der gør, at det er alt for dyrt at drive virksomhed i Danmark. Men lad det være en anden problematik. For så kan man jo spørge på en anden måde.

Når nu regeringen sidder her og er i gang med at lave det her udspil, kan man så sige noget om, hvad man har set på, i forhold til hvordan vi skaber de uddannelser der er relevante for erhvervslivet? Der blev igen nævnt eksempler på velfærdsuddannelser. Men kan ordføreren sige noget mere konkret om, hvad det der er for nogle typer uddannelser man synes kan være vigtige for erhvervslivet, måske også der, hvor ordføreren selv kommer fra, altså Langeland og i det område? Er der noget konkret, ordføreren kan sige om hvilke uddannelser der vil hjælpe det private erhvervsliv? Tak.

Kl. 21:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:09

Bjørn Brandenburg (S):

Jeg tror jo, der er meget forskelligt. Der er jo et eksempel med Kalundborg, som fik en ingeniøruddannelse, og jeg tror, det var rigtig fornuftigt, og det tror jeg man kan gøre mange andre steder. Sønderborg er også et eksempel, der er blevet nævnt i dag. Jeg synes, at man – med rette – mange steder har gode idéer, og der er også flere områder, hvor man godt kunne tænke sig at man får nogle uddannelser. Jeg tror, at det vigtigste er, at man indgår en dialog med områder, hvor det kan give mening, og at det vigtigste er, at det, når man den her gang udflytter uddannelser, så ikke bliver, fordi man som et politisk parti eller som en tidligere regering har en eller anden idé om, at man skal smøre et tyndt lag uddannelser ud over Danmark, men at det faktisk bliver, fordi man har nogle faglige overvejelser, en god dialog med nogle kommuner, hvor man vil tage noget lokalt ejerskab, hvor man vil tage noget ansvar for, at de her uddannelser bliver bæredygtige. Det er den ene del af det.

Den anden del af det er jo selvfølgelig, at det både handler om at sikre, at vi har et stærkt erhvervsliv, men at det også handler om at sikre, at man, uanset hvorhenne i det her land man bor, så skal have de samme muligheder for at skabe sig et godt liv og for at få sig en uddannelse.

Kl. 21:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Ulla Tørnæs, Venstre. Værsgo.

Ulla Tørnæs (V):

Tak, og tak til Socialdemokratiets ordfører for talen her. Jeg må bare indrømme, at jeg har lidt svært ved at få styr på, hvad der egentlig er Socialdemokratiets ambitionsniveau, når vi drøfter den her vigtige problemstilling om at få et Danmark i bedre uddannelsesbalance. Ordføreren holdt sådan set en fin nok tale, men der var hverken nogen måltal eller nogen økonomi og heller ikke nogen konkrete bud på uddannelser. Så jeg har lidt svært ved at få hold på, hvad det egentlig er Socialdemokratiet vil, ud over at man nævner uddannelser, hvor der jo allerede i dag er tomme studiepladser i de mindre byer. Så hvad er det lige Socialdemokratiet vil i forhold til den her dagsorden? Det er uklart for mig.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Bjørn Brandenburg (S):

Jamen jeg håber da, at fru Ulla Tørnæs har hørt efter her til aften, for der er jo netop blevet sagt, at regeringen planlægger at fremlægge et udspil, hvor vi kommer til at blive mere konkrete på, hvad det er, vi vil på det her område.

Men jeg tør godt love for, at Socialdemokratiet ikke præsenterer et udspil, hvor man tror, at man med et fingerknips eller med 100 mio. kr. kan skabe 7.000 – bare for at nævne et tal – uddannelsespladser i Danmark, men at der skal mere til, altså at vi ikke tror på, at man bare ved at flytte rundt på nogle tal, nogle måltal, eller på nogle forskellige pladser kan skabe den forandring, der skal til. Jeg tror, at det kræver meget mere. Det kræver, at vi sørger for, at man i de kommuner, hvor man skal have uddannelser, har et lokalt ejerskab, at man har nogle virksomheder, der har en efterspørgsel, at der er en politisk opbakning. Og det er jo så de overvejelser, som regeringen er i gang med at gøre sig nu, hvor man laver det her udspil.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Ulla Tørnæs.

Ulla Tørnæs (V):

Lokalt ejerskab er vi jo fuldstændig enige om. Jeg tror også, jeg fik sagt adskillige gange fra talerstolen for et øjeblik siden, at det også er Venstres tilgang til det. Men så siger ordføreren, at der skal mere til end et måltal, og at der skal mere til end 100 mio. kr. og en fordobling af det decentrale grundtilskud. Hvad er det så mere der skal til? Det er altså stadig uklart for mig. Kan ordføreren ikke løfte sløret for, hvad det er Socialdemokratiet vil mere end det, som Venstre har budt ind med? Er det 8.000 studiepladser? Er det 200 mio. kr., eller hvad er det, vi taler om?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Bjørn Brandenburg (S):

Nu skal jeg jo ikke bruge min tid på at tale om Venstres udspil, men jeg synes, at det, vi blev præsenteret for lige før, jo i virkeligheden var, at der ikke var andet end en idé om, altså at man tror, at man kan flytte nogle uddannelsespladser ved at bruge et lille pengebeløb, og det må jo så stå for Venstres egen regning, at man tror det. Som jeg sagde – og jeg vil gerne gentage det – tror jeg, at man, hvis man

i fremtiden skal flytte uddannelser, og hvis man har en provinsby af en vis størrelse, så ikke bare kan sige, at man kan flytte en uddannelse derhen. Men jeg tror, at det kræver, at man har et lokalt ejerskab, at man har nogle borgmestre, nogle lokale ildsjæle, der har lyst til at drive værket, og at man også har nogle virksomheder, der kan aftage de medarbejdere. Og det er ikke en nem øvelse, for så tror jeg faktisk, at der var andre før os, der var lykkedes med det. Man laver ikke et quickfix, hvor man får uddannelsespladserne til at blomstre op alle mulige andre steder, men det kræver flere overvejelser, som er det, som vi er i gang med at gøre os nu.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Jeg er lidt nysgerrig på Socialdemokratiets ambitionsniveau i forhold til at flytte eller få nye uddannelsespladser. For når man siger, at der skal være flere uddannelsespladser ud over landet – det tror jeg vist vi alle sammen er enige om – er det så uddannelsespladser, der skal flyttes inde fra de store byer, eller er det at skabe flere uddannelsespladser? Vi har også en situation, hvor der kommer færre unge, så umiddelbart ville jeg jo tænke, at det måske samlet set ikke er flere. Men hvor er ambitionsniveauet henne i forhold til det, og er det også sikkert, at det er alle typer uddannelser, altså både universitetsuddannelser, professionsuddannelser, erhvervsakademierne, som skal ud i landet? Og endelig: Vil man bruge dimensioneringen som et værktøj i forhold til at sige, at der skal være færre pladser inde i de store byer, og at nogle af pladserne skal flyttes ud? Eller hvordan vil man gøre det?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Bjørn Brandenburg (S):

Jeg tror bare, jeg kan gentage det, som ministeren allerede har sagt, altså at vi jo ikke afviser noget, når vi kigger på det her. Det er det for vigtigt til, og der er alle mulige forskellige ting, som er oppe at vende.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Bjørn Brandenburg. Der er ikke flere korte bemærkninger. Jo, undskyld, selvfølgelig, en anden runde, beklager, hr. Jens Henrik Thulesen Dahl. Værsgo.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Det kunne jo være, at ordføreren var blevet minister eller sådan noget i mellemtiden, og vi så kun havde én bemærkning!

Jeg vil godt høre ordførerens ambition i forhold til den øvelse. Jeg er klar på, at der kommer et udspil fra Socialdemokratiet, og det kan vi ikke udtale os om i dag, men derfor kunne ordføreren jo godt have en ambition om det. Handler det her om at skabe flere uddannelsespladser samlet set, eller handler det om at tage nogle af de uddannelsespladser, der i dag er inde i de store byer, og flytte dem ud rundt omkring i landet? Hvad er ambitionen for ordføreren?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:16

Bjørn Brandenborg (S):

Ja, og jeg er ikke sikker på, at jeg kommer til at kunne levere det svar, som jeg tror spørgeren gerne vil have jeg skal kunne levere, men det, jeg kan sige, er, at der ingen tvivl er om, at der de sidste mange år er sket en alt for voldsom centralisering af Danmark, som har betydet, at man har mistet arbejdspladser. Der er alt for mange mennesker, som skulle have haft en uddannelse, der ikke har fået det. Derfor er det her spørgsmål meget mere end bare uddannelsespolitik. Hvis man er socialdemokrat, er det her en værdikamp, der handler om at sørge for, at uanset hvor man bor henne i det her land, skal man have mulighed for at få sig en uddannelse og skabe sig et godt liv.

Kl. 21:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Således tør jeg godt sige tak til den socialdemokratiske ordfører og bede ordføreren om at gøre talerstolen klar til den næste ordfører, og den næste ordfører er fra Dansk Folkeparti, og det er hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 21:16

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Danmark er et dejligt land, og i Dansk Folkeparti kæmper vi for, at Danmark også er et dejligt land at leve i både i morgen og om 100 år, uanset hvor man bor. Men vores land står over for en trussel – en trussel, vi ikke har snakket nok om, og som splitter Danmark. Forskellen mellem land og by er blevet for stor. Store dele af vores land kæmper med affolkning og døende lokalbefolkning. Vi har for længe accepteret en udvikling, hvor det nære i provinsen forsømmes og et liv i storbyen forgyldes, og hvor en rivende udvikling i storbyerne sker på bekostning af lavere velstand i vores landdistrikter. Mange yngre danskere vælger livet på landet fra på grund af uddannelses- og karrieredømme i storbyerne. Det kan man ikke fortænke dem i. Det er jo godt, at vores ungdom uddanner sig og har ambitioner, men gode job og uddannelse skal være muligt i hele Danmark og ikke kun i storbyerne.

Som hele Danmarks parti tolererer vi i Dansk Folkeparti ikke, at den skæve udvikling mellem land og by fortsætter, og i en hyldest til det gode liv i provinsen har vi derfor i sidste uge lanceret en national strategi for vores landdistrikter, landsbyer og øer – vores bud på en nærhedsreform. I Dansk Folkeparti mener vi, at de videregående uddannelser, erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter, skal ligge inden for en rimelig geografisk i hele landet og være spredt ud. Det er samtidig vigtigt, at vi får flere højtuddannede til land- og yderkommunerne. For det første er det godt for sammenhængskraften, for vi skal have uddannelsesmæssig mangfoldighed i hele Danmark, og for det andet er det afgørende, at virksomhederne i landdistrikterne kan rekruttere medarbejdere med relevante uddannelser.

I dag ligger 80 pct. af de videregående uddannelser i de fire største byer, København, Aarhus, Odense og Aalborg. Vores ambition er, at langt flere mellemlange og lange uddannelser skal flyttes ud af storbyerne. Hvorfor skal de videregående uddannelser absolut ligge i de største byer? Med den udvikling, vi ser i dag, skal de unge tage til storbyen, hvis de ønsker en universitetsuddannelse, men det betyder også, at mange akademikere bliver i de store byer efter endt uddannelse.

Dansk Folkeparti så gerne, at den eksisterende ordning med uddannelsesstationer også omfattede universiteter, sådan at et fakultet kunnet tilbyde dele af en uddannelse i områder, hvor adgangen til videregående uddannelser er geografisk begrænset, eller hvor der er et smalt udvalg af videregående uddannelser, og hvor der er lokal

efterspørgsel efter arbejdskraft. Vi ser f.eks. lokal efterspørgsel efter en jurauddannelse i Esbjerg, fordi Esbjerg Kommune har et stærkt advokaterhvervsliv. Vi kan se, hvor godt det er for en by som Herning, at Institut for Forretningsudvikling og Teknologi under Aarhus Universitet er beliggende i byen. Det tiltrækker unge og skaber liv og arbejdspladser. Sådan nogle eksempler skal vi have flere af, og vi har også allerede hørt nogle af dem fra de foregående ordførere.

Vi skal styrke etableringen og udbygningen af campusområder i landdistrikterne. Fordelen ved campusser er studieboliger tæt på uddannelsen, et socialt studiemiljø samt faglige og ressourcemæssige gevinster ved at have flere uddannelser under samme tag og administration. Campusser kan ud over at tilbyde studieboliger etablere samarbejde mellem uddannelserne, offentlige og private institutioner og arbejdsmarkedet.

Ud over at vi skal have flere campusområder i landdistrikterne, skal vi i højere grad have flere forskellige uddannelsesniveauer sammensat på fællescampusser. I dag er der ikke tradition for at blande universitetsuddannelser og erhvervsuddannelser, men enkelte steder som f.eks. på Campus Slagelse i Region Sjælland eksperimenteres der med dem. I Slagelse er Syddansk Universitet til stede sammen med en professionshøjskole og et erhvervsakademi, og etableringen af Campus Slagelse har været en betydelig årsag til, at byen på det seneste har oplevet høj vækst i antallet af tilflyttere. Uddannelserne i Slagelse deler faciliteter som bibliotek og kantine, har et fælles studieliv og fredagsbar. Selv om Slagelse ikke betegnes som land- eller yderkommune, må dets fællescampus alligevel betragtes som en model, der kan kopieres til landdistriktskommuner. Ud over effektivisering ved sammenlægning af lokaler og administration er der også sociale gevinster med sammenlægning af uddannelser under samme campus.

Endelig skal vi også bruge dimensioneringen som et aktivt værktøj til udbredelse af studiepladser. Modellen bør i højere grad end i dag tage højde for behovet for uddannelsesinstitutioner i hele landet. Ved at sætte en øvre grænse for optaget på en række videregående uddannelser i storbyerne sænkes antallet af studiepladser i de største byer, og dermed styrkes grundlaget for uddannelse i alle dele af landet. I dag er der kun et fåtal af uddannelser, der er dimensioneret, og der er ikke nogen lokal dimensionering i den nuværende model – og så alligevel.

Prøv at tænke på medicinstudiet. Her konstaterede vi for år tilbage, at der var mangel på læger, specielt mangel på læger ude på landet uden for de store byer. Hvad har vi gjort? Der er oprettet et medicinstudie i Aalborg, fordi hele Nordjylland havde en udfordring. Der er en filial af SDU på vej i Esbjerg med kandidatuddannelsen i medicin, og den starter i 2022. På medicinstudiet gør vi jo netop det, at vi sikrer studiepladser ud over landet og med dimensioneringen understøtter, at de studerende vælger de forskellige tilbud. Så summa summarum: Vi skal gøre noget, vi skal gøre det snart, og derfor vil jeg bare opfordre regeringen til at indkalde til forhandlinger snarest. Vi skal i gang. Det skylder vi Danmark. Tak for ordet.

Kl. 21:22

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Jeg ser ikke, at der er nogen korte bemærkninger til ordføreren. Og tak for at gøre talerstolen klar til den næste ordfører. Den næste ordfører er fra Socialistisk Folkeparti, og det er fru Astrid Carøe. Velkommen.

Kl. 21:22

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Og tak til Venstre for at indkalde til den her utrolig vigtige forespørgselsdebat. Jeg kan berolige fru Ulla Tørnæs med, at jeg ikke synes, det er spor sent. Jeg havde en forespørgselsdebat, der

startede kl. 0.30 i nat, så det her er jo tidligt. Jeg får bare vendt mit døgn, det er super.

Et land i uddannelsesbalance eller i bedre uddannelsesbalance, som forespørgslen lyder på, handler i virkeligheden om et Danmark i balance, hvor man som barn vokser op i et lokalområde med en daginstitution med dygtige pædagoger og pædagogiske assistenter og allerede som lille kender den lokale skole, hvor engagerede og kompetente lærere står klar til at tage imod en. I løbet af skoletiden kommer man på besøg på erhvervsskolen i byen for at snuse lidt til, om det kunne være noget for en at blive mekaniker, kok eller måske sosu-assistent, ligesom man kender til byens gymnasium. Man ved, at man kan tage vejen til en af de større byer for at læse videre, men man ved også, at byen eller nabobyerne tilbyder flere uddannelsesmuligheder, for det er nemlig der, at mange af ens tidligere pædagoger og lærere er blevet uddannet. Måske ved man allerede fra tiden i folkeskolen, at man kan blive uddannet til ingeniør eller laborant og få job hos Novo Nordisk eller læse jura, fordi der ligger en styrelse i baghaven. Og læser man videre på en uddannelse i sit lokalområde, så viser undersøgelser også, at man ofte bliver boende efter endt uddannelse – får job, stifter familie.

Det er et Danmark i uddannelsesbalance, og det er en vigtig del af et Danmark i balance. Men hvordan kommer vi derhen? Og kan vi med politisk indgriben stoppe udviklingen mod færre uddannelsesmuligheder i de mindre byer? Vi ved, at de unge i stigende grad søger mod de større byer for at uddanne sig og bo. Vi ved, at den demografiske udvikling betyder faldende ungdomsårgange. Vi ved, at det får kolossal betydning for ungdomsuddannelserne i de mindre byer. Vi ved også, at det får betydning for rekrutteringsgrundlaget til de videregående uddannelser.

Svaret på spørgsmålet må og skal være, at vi politisk skal gøre alt, hvad vi kan, for at kæmpe imod den udvikling – eller afvikling, som nogle har kaldt det – som vi står over for. Og der er gode løsninger, der ligger lige for, og de ligger ikke kun på Uddannelses- og Forskningsministeriets område. Ungdomsuddannelserne i de mindre byer skal vi altså have sikret får et større grundtilskud, så de kan blive opretholdt trods færre unge. Vi skal også have lavet en ny model for elevfordeling. Og det nævner jeg, fordi det er vigtigt at snakke om rekruttering og muligheden for et Danmark i balance, så selv om det ikke lige er på uddannelses- og forskningsministerens område, så tillader jeg mig altså lige at nævne det her i dag. De videregående uddannelser i mindre byer skal have et større decentralt grundtilskud, og uddannelserne skal selvfølgelig ikke underlægges besparelser, hvilket var tilfældet under den borgerlige regering, da grønthøsteren blev kørt hen over alle uddannelser.

At skabe uddannelsesbalance kræver investeringer. Nye uddannelsespladser skal placeres uden for de store byer, når det giver mening i et lokalområde, f.eks. på grund af nærtliggende arbejdspladser. Lokal opbakning og forankring er afgørende. Men lige netop nye uddannelsespladser skaber vi ikke med hurtige vuptiløsninger; det har vi tydeligt set med den daværende VLAK-regerings uddannelsesstationer. Tanken var god: flere uddannelser i provinsen, 160 mio. kr. til 10 nye uddannelsesstationer, 500-1.000 uddannelsespladser. Faktum er bare, at der i dag er under 100 studerende på uddannelsesstationerne. 4 af stationerne på professionsuddannelserne optog i alt 13 studerende i 2020. Læreruddannelsesstationerne i Randers og Helsingør måtte droppe at oprette hold i 2020, fordi der ikke var nok studerende, som havde søgt uddannelserne.

Det viser tydeligt, at det ikke er nok at oprette nye uddannelsessteder, hvis der ikke følger nye studerende med. Succeser som diplomingeniøruddannelsen i bioteknologi i Kalundborg viser, at det kan lade sig gøre, men vi skal altså også huske at snakke om de steder, hvor det ikke lykkedes, så vi kan lære af erfaringerne. For det gør ondt at åbne en uddannelse for så at måtte lukke den kort tid efter.

En del af løsningen er mere velovervejede placeringer af nye uddannelsespladser. En del af løsningen er også bedre rammer og muligheder, som vi sikrer med lovforslaget om uddannelsesfilialer – ligesom en del af løsningen er økonomisk bæredygtige uddannelser. Men det får os ikke i mål.

Derfor er jeg også glad for at høre, at ministeren siger, at der er behov for markante initiativer. Jeg er glad for, at ministeren nævner rekrutteringsudfordringen, og det håber jeg er en del af regeringens kommende udspil. For vi får ikke bæredygtige decentrale uddannelser, hvis vi glemmer fokus på elevgrundlaget. Der skal være et tilstrækkeligt elevgrundlag for at kunne skabe et bæredygtigt fagligt miljø.

Nu løber min tid, og jeg har meget mere at sige – hvor er det irriterende. Der er rigtig mange initiativer. Og det er også vigtigt, at vi får nogle penge med, selv om jeg ikke mener, at penge kan gøre det alene. Jeg synes, det er enormt vigtigt, at vi kigger på det her rekrutteringsgrundlag, som hedder: ungdomsuddannelser, vejledning på ungdomsuddannelser og også på vuc.

Men for SF er det vigtigt, at vi får et Danmark i uddannelsesbalance. Og vi er optimistiske, fordi vi kan høre, at der er en bred opbakning blandt partierne. Tak for det. Og undskyld, at jeg gik lidt over tiden.

Kl. 21:28

Første næstformand (Karen Ellemann):

Det er fuldstændig godkendt. Der er en kort bemærkning til ordføreren. Det er fru Ulla Tørnæs. Værsgo.

Kl. 21:28

Ulla Tørnæs (V):

Tak. Tak til SF's ordfører for talen. Jeg er rigtig glad for at kunne lytte mig til, at SF er enig med Venstre i, at det decentrale grundtilskud skal øges. Vi har lagt op til en fordobling, fordi vi kan se, at det beskudne beløb, som vi fastsatte tilbage i 2017, ikke er tilstrækkeligt, så en fordobling er da i hvert fald et godt stykke ad vejen, mener vi. Jeg er også glad for, at SF er enig i, at nye udbud skal placeres uden for de store uddannelsesbyer. Tak for det.

Så understreger ordføreren, at SF er enig i ministerens lovforslag, som netop har været i høring, omkring uddannelsesfilialer, men kan ordføreren sige mig, hvad der er af økonomi i de her uddannelsesfilialer, for det har jeg ikke rigtig kunnet finde frem til?

Kl. 21:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:29

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Og tak for rosen, til rosen, eller hvad man siger, det er da utroligt i dag. Vi mener også, at vi skal fordoble det decentrale grundtilskud. Det synes vi er en rigtig god idé. Vi synes bare, det er helt vildt vigtigt, at man ikke skal finde pengene inden for den udsendelsesramme, det har allerede i dag, men at man finder nye penge.

Så i forhold til det her lovforslag: Vi har også undret os over, at der ikke følger nye penge med. Det tror vi er nødvendigt, for at vi kan få oprettet uddannelser i hele landet, også selv om jeg ikke tror, at pengene gør det alene. Jeg tror, vi bliver nødt til at snakke om rekrutteringsgrundlag i langt højere grad, om, hvordan vi vejleder på ungdomsuddannelserne, og om alle mulige andre ting. Men der skal også følge penge med. Det gør der så ikke med det her lovforslag, men jeg hører, at regeringen er på vej med noget, og det er vi i SF glade for, det er tiltrængt.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Ulla Tørnæs.

Kl. 21:30

en pædagogpakke, som så betyder, at man kan komme ind på en af de her videregående uddannelser. Vi ved også, at de voksne typisk er dem, der søger, eller er nogle af dem, der søger de her tilbud decentralt, og vi er i SF meget optaget af, at man også får dem med, så flere end i dag får en uddannelse, og det tror jeg det her vil være med til at hjælpe med. Og tak!

Kl. 21:33

Ulla Tørnæs (V):

Jamen så må vi jo tilsammen fæste lid til, at vi kan presse regeringen til, at der kommer penge på bordet. Vi har som sagt forlods lagt 100 mio. kr. på bordet til at sikre, at vi får et Danmark i bedre uddannelsesbalance.

Jeg kan ikke dy mig for lige her på falderebet at spørge SF's ordfører om, hvad der blev af opbakningen til jurauddannelsen i Esbjerg. Vi havde det som et ændringsforslag til finansloven, og det stemte SF desværre imod. Så jeg hører egentlig, at ordføreren er enig i, at en uddannelse som netop jura i Esbjerg er et eksempel på noget af det, der er behov, fordi det er noget af det, der efterspørges nedefra. Så hvad er årsagen til, at SF ikke kunne støtte etablering af jurauddannelsen i Esbjerg, på trods af at også SF's formand, fru Pia Olsen Dyhr, tidligere har været ude at sige i offentligheden og har understreget, at det selvfølgelig er en vigtig uddannelse, og at den skal oprettes?

Kl. 21:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:31

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Først og fremmest vil jeg sige, at vi også synes, det er rigtig godt med de 100 mio. kr., Venstre har foreslået, men som man nok har kunnet mærke på debatten, synes vi ikke helt det er nok. Jeg forestiller mig, at der skal flere penge til, når vi kan se, hvor langt 160 mio. kr. rakte sidste gang, men det må vi jo tage debatten om.

I forhold til jurauddannelse i Esbjerg: Det er også en vigtigt sag for SF – det er en vigtig sag for vores lokale folketingsmedlem, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, og en vigtig sag for vores formand, fru Pia Olsen Dyhr. Men som ordføreren godt ved, at når man laver en finanslovsaftale, er det ikke altid, man får alle sine ting med, men alligevel stemmer man for den endelige aftale med de partier, man har lavet den med. Så vi må jo tage det med igen på et andet tidspunkt.

Kl. 21:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 21:31

Katrine Robsøe (RV):

Tak. Nu kom ordføreren lidt i tidsnød, og derfor vil jeg rigtig gerne spørge ind til, hvad der manglede at blive sagt i ordførerens tale.

Kl. 21:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Værsgo.

Kl. 21:32

Astrid Carøe (SF):

Tusind tak til fru Katrine Robsøe. Jamen altså, det, jeg manglede at sige, var – jeg ved det ikke, men jeg tror, jeg havde misforstået, hvor meget tid man har i en forespørgselsdebat; det beklager jeg – at jeg også synes, at der helt klart er noget potentiale i få styrket f.eks. vores vuc-centre, som jo netop er rigtig dygtige til at hjælpe den gruppe voksne unge, som ikke får en ungdomsuddannelse i dag, til at få nogle kompetencer på et vuc-center, enten en hel hf eller

Første næstformand (Karen Ellemann):

Der var ellers mulighed for to gange 30 sekunder. Men det er fint.

Tak til SF's ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er Radikale Venstres ordfører, og det er fru Katrine Robsøe til en 5-minuttersordførelse.

Kl. 21:33

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Jamen vi hjælper jo hinanden en gang imellem, det kan vi jo lige så godt. Og tak for ordet. For mig handler uddannelse i hele Danmark om at skabe muligheder. Det handler om at skabe muligheder for alle, uanset hvor de ønsker at bo under deres uddannelse. Jeg bilder mig ikke ind, at vi kan have alle uddannelser alle steder, men jeg tror sagtens at vi kan gøre det bedre, end vi gør det i dag. Vi kan skabe flere muligheder flere steder i Danmark, men det er også vigtigt for mig at understrege, at vi kun skaber reelle muligheder flere steder, hvis det er, at vi også sikrer, at kvaliteten på vores uddannelser også følger med for dem, som ligger der, hvor der er lidt længere mellem husene.

I Radikale ønsker vi, at så mange som muligt har mulighed for at uddanne sig der, hvor de har lyst til det. Derfor ønsker vi også, at flere får mulighed for at vælge en uddannelse tæt på der, hvor de er vokset op, eller der, hvor de har bosat sig og etableret sig med familie. For at vi kan opnå det, har Radikale bl.a. foreslået et balanceprincip, så mindst halvdelen af alle nyoprettede erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsespladser oprettes uden for de fire store byområder. Det vil vi gerne understøtte med økonomiske incitamenter til at oprette uddannelser i hele landet; her tænker jeg bl.a. på muligheden for at lave et regionaliseringstaxameter og muligheden for at lave en økonomisk kobling til de strategiske rammekontrakter, så vi rent faktisk også økonomisk understøtter den udvikling, som vi ønsker at have, vedvarende.

Men vi skal ikke bare oprette uddannelser i blinde og så krydse fingre for, at nogle gider at læse på den uddannelse i lige præcis den by, hvor uddannelsen bliver oprettet. Jeg tror, at det er vigtigt, at vi både ser på, hvorfra der er efterspørgsel efter en uddannelse – altså, om det er fra lokalområdet og dets erhvervsliv og offentlige arbejdspladser – og på, hvor der er efterspørgsel efter uddannelsen fra kommende studerende. Det kommer ikke nødvendigvis bare af sig selv. Men jeg tror, at vi kan understøtte det ved at sikre god kvalitet og dialog, og ved at man rent faktisk forpligter hinanden. For mig giver det f.eks. god mening, at vi ser på, at en kommune, der f.eks. gerne vil have en pædagoguddannelse, naturligvis både skal hjælpe med praktiskpladser, men også med at finde studerende, som f.eks. kan være det ikkeuddannede personale, der er i kommunens børnehaver, og hjælpe dem med rent faktisk at komme i gang med uddannelsen. Samtidig skulle vi gerne have arbejdspladser til de studerende, når de er færdige med deres uddannelser, og derfor foreslår vi også, at regionale ledighedsforskelle tænkes ind i dimensioneringsmodellen.

Jeg tror på, at vi kan skabe flere muligheder for alle i hele Danmark, men jeg ved også, at det ikke kommer af sig selv, og derfor ser jeg meget frem til, at uddannelsesministeren får inviteret til forhandlinger, så vi kan få sat handling på de fine ord, og jeg forventer også, at det bliver på den her side af sommerferien. Tak.

Kl. 21:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Tak for at gøre talerstolen klar til næste ordfører, som allerede står på spring, og det er Enhedslistens ordfører, hr. Bruno Jerup. Velkommen.

Kl. 21:37

(Ordfører)

Bruno Jerup (EL):

Tak for det. Jeg vil også gerne starte med at sige tak til forslagsstilleren for, at vi har fået den her debat. Det er en meget vigtig debat. Overordnet set deler jeg den ambition, som er udtrykt fra flere, om, at vi får uddannelse i Danmark i balance, nogle vil sige bedre balance, men i det hele taget i balance. For os er det sådan, at den sociale ulighed, der er i samfundet, og den geografi, vi har, ser ud til at følges ad, og det synes vi er et alvorligt problem, som uddannelser, i hvert fald potentielt, kan være med til at ændre på.

Man kunne godt tro, og det plejer man at sige, at uddannelse ændrer den sociale arv, den økonomiske arv, men faktisk er det sådan, at en undersøgelse fra ROCKWOOL Fonden viser, at i de sidste 20 år er det faktisk ikke sket i Danmark, tværtimod. Så der er faktisk en udfordring på det her område fra vores side. Når det er sådan, at vi snakker om, at der skal være uddannelse, også uden for de store byer, og i balance, tror jeg også, det er vigtigt, at man tænker det mere helhedsorienteret. Det handler både om den økonomi, man kan tilbyde de studerende, det handler om boligforhold, det handler om, hvad kvaliteten er af den uddannelse, vi kan tilbyde, om der er vejledning, hvad det er for et studiemiljø, man kan tilbyde. Så det vil sige, at der er en hel række faktorer, som man skal have med. Hvis det er sådan, at man skal lave nogle bæredygtige studiemiljøer, også uden for de store byer, og det mener vi man skal, skal man sørge for at få alle de parametre ind i ligningen, som vi ved betyder noget for, at man rent faktisk starter og gør sig færdig.

Det er klart, at hvis det er sådan, at man skal lave uddannelser uden for de store byer, måske mindre store steder, vil det jo betyde, at de omkostninger, der er pr. studerende, vil være noget større. Det må man regne med. Og det vil sige, at det bør indregnes i den overvejelse, man har om det her, nemlig at man er nødt til at sikre det, og det kan være i form af taxameteret, altså at det er højere for studerende uden for, og det kan også være, som det også er foreslået fra Venstres side, at grundtilskuddet øges, og den idé er vi sådan set også med på, altså at det kan være en god måde at lægge en bund under uddannelserne på, så de har bedre muligheder for at fungere. Så der er nogle positive fakter.

Men lige i forhold til Venstres forslag om de 7.000 uddannelsespladser er det jo ikke, som jeg har forstået det, 7.000 nye uddannelsespladser, men det er bare 7.000 uddannelsespladser, der skal være et andet sted, og det vil sige, at man skal have en omprioritering af midler fra eksisterende uddannelsespladser til uddannelsespladser, som skal være ude i landet. Og det kan godt være, at der skal være sådan en omprioritering i en eller anden udstrækning, det vil jeg ikke udelukke, men man slår bare ud med armene og siger 7.000, og vi snakker måske om et beløb i størrelsesordenen 5-10 mia. kr., som skal flyttes fra de eksisterende uddannelser, vi har. Jeg synes i hvert fald, man skal gøre sig nogle lidt mere grundige overvejelser om, hvordan man kan gøre det, uden at man smadrer de uddannelser, der eksisterer i forvejen. Så vi var rigtig glade for, at vi fik afskaffet omprioriteringsbidrag, og at vi har fået tilført ekstra midler.

Vi mener faktisk, at hvis det er sådan, at den her plan eller det her projekt, som vi ligesom sætter i gang her, skal lykkes, er vi nødt til at betragte vores uddannelsessystem som en investering. Det betyder, at der faktisk skal tilføres ekstra midler, nye midler.

Så vil jeg bare som en lille sidste ting om det der forslag fra regeringens side om uddannelsesfilialer sige, at det er et forslag, som vi synes er positivt, og det støtter vi fra Enhedslistens side. Jeg vil bare lige som eksempel sige, at man i Region Sjælland faktisk har oprettet en lægeuddannelse, nærmest som en slags uddannelsesfilial af Københavns Universitet, af Panum, på Sjællands Universitetshospital, og det har været med stor succes, kan jeg faktisk sige. Så det er et eksempel på noget, der ligesom er vokset op nedefra, og som faktisk godt kunne blive et billede på, hvordan man kan gøre det med de der filialer.

Kl. 21:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren – eller jo, det kom der nu. Der er alligevel en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra fru Ulla Tørnæs.

Kl. 21:42

Ulla Tørnæs (V):

Jeg bliver nødt til at spørge lidt til de her 7.000 uddannelsespladser, der som sagt er Venstres målsætning frem mod 2025. I lyset af at vi vel har i størrelsesordenen 250.000 studerende, synes ordføreren så, det er ambitiøst at arbejde i retning af, at 7.000 flere ud af de 250.000 skal have mulighed for at tage deres uddannelse uden for de store universitetsbyer eller ej? Er det ambitiøst, eller er det ikke ambitiøst?

Kl. 21:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:43

Bruno Jerup (EL):

Om det er ambitiøst, er lidt, hvordan man ser på det. Jeg er sådan set ikke modstander af, at der kommer 7.000 pladser. Det, som jeg er kritisk over for, er, at man ikke forholder sig til, at det rent faktisk skal være et løft, sådan at vi faktisk får ekstra, at vi får flere til at udanne sig, altså at det ligesom skulle være det, der er målsætningen – gerne 7.000 flere eller endnu flere; det er sådan set ikke det. Derfor er jeg da enig med ordføreren i, at 7.000 måske ikke er mange ud af en kvart million, men man skal jo tænke på det konkret, i forhold til hvad det er for nogle konkrete uddannelser, man rent faktisk tænker, man skal flytte væk, og hvad er det, man gør ved det studiemiljø, der så er tilbage et eller andet sted på en professionsuddannelse eller på en universitetsuddannelse? Hvad er det, man skærer fra, og hvad er det, der er tilbage? Det er sådan set den diskussion, der i hvert fald er vigtig for os.

Kl. 21:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Ulla Tørnæs.

Kl. 21:44

Ulla Tørnæs (V):

Men det, der samtidig er vigtigt for os, er også, at vi ser ind i en udvikling med faldende ungdomsårgange. Faktisk er der et fald helt op imod 10-11 pct. i dele af landet frem mod 2030. De tal skal man vel også have i baghovedet, når vi taler om et Danmark i bedre uddannelsesbalance. Så det er mange lag, vi diskuterer her. Vi ønsker, at der skal være adgang til kvalificeret arbejdskraft. Jeg ønsker personligt, at der skal være et tilbud til de unge, som vokser op uden for de store universitetsbyer. Det arbejdsmarked, der findes derude, efterspørger jo lige præcis deres arbejdskraft, så det handler om at sikre, at ikke alle begiver sig til de store byer for at tage en videregående uddannelse. Er ordføreren enig i det?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 21:45

er jo ikke kun på grund af uddannelsesstilbud, for der har generelt igennem flere år været den her vandring fra land til by. Når vi ser ud i virkeligheden, har vi jo faldende ungdomsårgange, i hvert fald de næste 10 år, og vi prøver jo at se på, hvordan vi kan justere inden for ungdomsuddannelsesområdet. Det er jo vigtigt, at vi også tænker det ind i den diskussion, vi har i dag, fordi der skal være en fødekæde.

Kl. 21:45

Bruno Jerup (EL):

Jeg er i hvert fald enig i, at det er vigtigt, at man ligesom sørger for, at der bliver uddannet folk. Jeg vil også gerne lige understrege, i forhold til at der bliver snakket om de 7.000 pladser, at vi, selv om det er en faldende ungdomsårgang i en periode – det er dog forventningen, at den går op igen om ikke så mange år, det er kun lige en kortvarig nedgang – også tænker på, at vi skal have flere til at uddanne sig. Vi skal have mange flere til at uddanne sig, og der er et kæmpe, kæmpe gab der, som vi skal have gjort noget ved.

Kl. 21:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så var der ikke flere korte bemærkninger til hr. Bruno Jerup. Den næste ordfører står klar, og det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, fru Katarina Ammitzbøll. Velkommen.

Kl. 21:46

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak. Der har været mange gode taler, så nu skal jeg se, om jeg kan give et lille bidrag til den her virkelig spændende debat sent på aftenen – men den er virkelig spændende og meget, meget nødvendig, når vi kigger frem mod, hvad det er for et Danmark, vi ønsker, og hvad det er, vi ser ind i. For gennem årene er der jo sket en centralisering. Noget af det har jo været nødvendigt for en bedre økonomisk effektivisering, men der er sket en centralisering. På trods af årtiers enighed mellem politiske partier om at skabe en bedre balance i Danmark er vi altså blevet skævvredet, særlig på uddannelsesområdet, til fordel for de store byområder og til ulempe for de områder af Danmark, hvor den anden halvdel af danskerne bor.

Det kan godt være lidt en tikkende bombe under den danske velfærdsstat på sigt, fordi det udfordrer vores sammenhængskraft både socioøkonomisk og udviklingsmæssigt. Ca. 80 pct. af vores uddannelsespladser er på de videregående uddannelser, herunder universiteter, produktionsskoler og erhvervsakademier, i de fire store byområder. Det er selvfølgelig ikke helt unaturligt, at epicentrene for uddannelse ligger i de store byer, for det kræver et vist materiale og en vis kapacitet at kunne tiltrække de gode lektorer og professorer – og selvfølgelig også et forskningsmiljø.

Men det betyder jo ikke, at man ikke kan lave udflytning, filialer og uddannelser, som vi heldigvis allerede også har hørt om i dag er sket flere steder og er på vej. Det er jo meget positivt. For netop mange af vores danske virksomheder ligger uden for de store byområder og producerer næsten hele vores overskudsgivende nettoeksport.

Vi kan jo prøve at kigge lidt uden for Danmark og se på, hvad de gør i Norge og Sverige. Der viser undersøgelser, at de regionale uddannelser sikrer en god forsyning til det lokale, regionale arbejdsmarked, fordi størstedelen af dimittender fra de videregående uddannelser vælger at bosætte sig, hvor de har studeret. Der har man fået udviklet et netværk, man har haft sin gang der, man har skabt en form for tilværelse, og man bliver boende. Ofte kan det jo også være billigere at bo der, end hvis man er nyuddannet og nyansat og skal bo i en stor by. Det er med til at give mere permanent beskæftigelse i de berørte regioner, at den højtuddannede arbejdsstyrke også er med til at trække andre økonomiske aktiviteter til området.

Det er jo det, vi gerne vil se, for demografisk har vi jo, som det også er nævnt, en udfordring. Der er en faldende befolkning, og det

Det var også derfor, jeg tidligere spurgte den socialdemokratiske ordfører, hvordan man ser på erhvervslivet, for vi kan jo ikke tænke uddannelse alene i forhold til velfærd – vi skal også tænke på aftagere, og så sandelig også i forhold til det private erhvervsliv, så vi ikke kommer herfra og laver det om til en skrivebordsøvelse. Vi ønsker jo alle sammen et mere diversificeret Danmark, hvor vi ikke lever i sociale og økonomiske ghettoer. For det, vi ser nu, er, at det faktisk allerede er sket. Hvis man ser på f.eks. Frederiksberg, har 35 pct. af befolkningen en videregående uddannelse, mens kun 10 pct. af borgerne på Lolland og i Langeland Kommune har en videregående uddannelse.

Men det skal jo ikke være et mål, at alle skal have en kandidatuddannelse. En uddannelse kan være mange ting. Vi mangler f.eks. 60.000 faglærte for at kunne løfte den grønne omstilling bare inden for energi. Der er også brug for gode elektrikere, for gode maskiningeniører – der er brug for rigtig meget god og kvalificeret arbejdskraft. Og derfor ønsker vi også, at vi får uddannelsesstilbud over hele landet for at skabe et Danmark i bedre balance.

Tiden løber, kan jeg se. Og inden formanden kigger på mig, vil jeg skynde mig at samle de sidste tråde her. Så jeg vil sige her til sidst, at vi har fire store uddannelsesbyer, og når Femernforbindelsen kommer, ligger det nærmeste universitet for Lolland faktisk i Hamborg. Det er ikke helt urimeligt for et land på vores størrelse, men vi skal tænke lidt kreativt for at skabe udflytninger og relevante uddannelsesstilbud over hele landet til vores unge. Der er rigtig, rigtig mange unge, som slet ikke er i gang med en uddannelse. Det tror jeg vi kunne ændre på, hvis vi flyttede uddannelsen tættere på dem.

Derfor bakker vi op om den vedtagelsestekst, at regeringen skal indkalde til forhandling med henblik på at indgå en ambitiøs og bred politisk aftale om at skabe uddannelsespladser, som også matcher efterspørgslen på arbejdskraft. Tak.

Kl. 21:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Det var præcist til tiden – det kan jeg kun takke for. Der er en kort bemærkning til ordføreren, og den er fra hr. Bjørn Brandenburg, Socialdemokratiet. Værsgo

Kl. 21:51

Bjørn Brandenburg (S):

Tak, og tak for talen. Jeg tror faktisk, at det kun er 4 pct. på Langeland, der har en lang videregående uddannelse, så der er ikke særlig mange dér, hvor jeg bor, der har en lang videregående uddannelse. Men de har så til gengæld mange andre gode uddannelser, som man kan bruge.

Nu nævnte den socialdemokratiske ordfører faktisk, at han syntes, at man både skulle kigge på uddannelser, men også på det lokale erhvervsliv. Altså, hvad er det, der er efterspørgsel på, hvad er det for nogle virksomheder, hvad er det for nogle uddannelser, man kunne forestille sig. Og nu nævnte ordføreren det jo selv i sin tale, og derfor vil jeg bare give ordføreren muligheden for selv at svare på, hvad det er for nogle uddannelser, som ordføreren tænker ville gavne ude i de forskellige områder af Danmark og stimulere vores erhvervsliv. Hvad er det konkret for nogle uddannelser, som ordføreren tænker på?

Kl. 21:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Katarina Ammitzbøll (KF):

Jamen det var netop det, jeg anførte før. Jeg tror, at vi skal passe på, at vi ikke kommer med hovsaløsninger herindefra, men at vi netop skal finde løsninger til, hvilke uddannelser vi skal have, i dialog med aftagerne – det tror jeg er meget vigtigt. Altså, vi har jo netop haft partnerskaber på andre områder; det kunne vi også se på i forbindelse med uddannelse og beskæftigelse.

Men et område, som i hvert fald bliver helt centralt, og som man er nødt til at styrke generelt, er it-kompetencer og også at udbygge dem, hvor det nu måtte være. Vi har virkelig brug for et stærkt løft inden for det digitale og it, det er helt sikkert. Vi har brug for flere, der går ingeniørvejen, for at vi netop kan løfte den grønne omstilling. Så det er i hvert fald ét område.

Vi har jo åbne uddannelser eller i hvert fald ubesatte uddannelsespladser inden for lærere og pædagoger, og det har vi jo virkelig brug for at vi får styrket. Der må vi jo se på, om det giver mening at rykke de uddannelser længere ud. Det skal jeg ikke kunne sige her og gøre mig til ekspert på, for det har jeg ikke nogen vurdering af endnu, altså præcis hvor det skulle ligge, og hvor vi kunne have en større tilgang. For vi har klart også et underskud af nogen, der søger nogle meget vigtige uddannelser.

Kl. 21:52

ikke ordføreren for Liberal Alliance, er den næste taler uddannelses- og forskningsministeren. Velkommen.

Kl. 21:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Bjørn Brandenburg.

Kl. 21:53

Bjørn Brandenburg (S):

Tak. Det var mange gode indspark, synes jeg, på mit spørgsmål, som egentlig var ret simpelt. Ordføreren kom selv lidt omkring det, men kunne vi komme det nærmere i forhold til, hvad det er for nogle uddannelser? Synes Konservative, at man f.eks. skal oprette flere ingeniøruddannelser? Er det det, som man tænker der kunne være god mening i? Eller er det andre uddannelser? F.eks. er der jo stor efterspørgsel på flere ingeniører i nogle dele af landet.

Kl. 21:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 21:53

Katarina Ammitzbøll (KF):

Jeg har netop sagt, at det må bygge på en ordentlig vurdering, og det må vi jo se, om regeringen har lavet i samarbejde med erhvervslivet. Hvad er det, der er brug for, når vi ser ind i fremtiden? Vi ved jo, at der er stor efterspørgsel på ingeniører og på it-uddannede – det kan vi jo se. Der er rigtig mange, omkring 19.000 virksomheder, som må sige nej til ordrer, fordi de ikke har nok digital kompetence. Så der er en kæmpe efterspørgsel der, hvor vi har brug for uddannede.

Det er i hvert fald et område, som er helt sikkert i fremtiden, for når vi går ind på at oprette uddannelser rundt omkring i landet, er vi nødt til at have det lange syn på, for det skal ses i et langsigtet perspektiv. Især hvis vi vil drive virksomheder og ønsker, at nogen skal bosætte sig, så tager det jo altså tid, kan man sige, ligesom at udvikle nogle områder, der har de tilbud, så unge ønsker at blive der og ikke flytter til en stor by.

Kl. 21:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Katarina Ammitzbøll. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vil ordføreren være venlig at gøre klar til næste taler? Men da jeg ikke ser Nye Borgerliges ordfører i salen og heller

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tusind tak. Sikke en givtig og god måde at bruge en aften i Folketingssalen på med noget så vigtigt som vores lands uddannelsesmuligheder. Jeg vil godt kvittere for engagementet og de mange opmuntrende og opløftende bemærkninger og tilkendegivelser om gerne at ville være med i de videre drøftelser. Jeg vil godt her i aften sige, at det er drøftelser, jeg glæder mig usigelig til, og jeg har så afgjort en vilje til, at det er noget, vi gør bredt. For tænk, hvis vi faktisk kunne lave en ambitiøs fælles plan for at tage politisk styring over noget, der i alt for mange år ikke har været politisk styret, nemlig hvordan vores uddannelsesmuligheder fordeler sig i vores land.

Som fru Astrid Carøe klogt siger, er uddannelse jo meget mere, end hvad vi sidder med på vores område. Det handler også om vores ungdomsuddannelser, det handler også om vores erhvervsuddannelser, og det handler i høj grad også om vores vuc-centre, som vi jo i fællesskab heldigvis stoppede nedlæggelsen af og stoppede besparelserne på ved regeringsskiftet. Desværre nåede vi ikke at overtage regeringsmagten, inden der røg en ordentlig stribe. Det vil sige, at vi har færre vuc-centre i dag, end vi plejede at have, og de er en fødekæde til de uddannelser, vi taler om her. Men tænk engang, hvis det faktisk kunne lade sig gøre, at vi fandt en fælles vej frem til et land med rig mulighed for uddannelse, uanset hvor du bor, og med rig mulighed for at rekruttere kvalificeret, dygtig arbejdskraft, uanset hvor du driver virksomhed.

Jeg vil også godt kvittere for, at flere af ordførerne undervejs har haft mod til den ærlighed, jeg tror den her diskussion kræver, nemlig at vi ikke kan købe os fra det her. Altså, eksemplet med den tidligere regerings ambition om 500-1.000 uddannelsespladser på de her uddannelsesstationer, som endte i 100, viser jo, at uanset hvor store armbevægelser man laver og hvor mange millioner man kommer med politisk, kan man ikke betale sig fra, at der også er en rekrutteringsudfordring, i særlig grad i en tid, hvor vi ser ind i faldende ungdomsårgange særskilt i nogle dele af vores land. Og derfor bliver vi nødt til politisk at have ærligheden med i det her, nemlig at det her er noget, vi kan, hvis vi vil, men at det ikke er nemt. Det kræver penge, jovist, og jeg vil godt kvittere de af partierne, der allerede har lagt planer frem og tilkendegivet, at det er man villig til, for det, men det kommer også til at handle om, hvordan vi rekrutterer unge mennesker til vores uddannelser i hele landet.

Det er en vigtig del af at have et land i balance, at man kan uddanne sig. Socialdemokratiets ordfører havde nogle kloge tal med i sin tale omkring, hvor mange unge der fødes, opvokser og bliver på sin hjemegn. Det er da et stort politisk ansvar på vores vagt så at sørge for, at de også fortsat har adgang til uddannelse. Og én ting er, at vi gerne i fællesskab vil oprette nye ting; det tror jeg på vi kan – klogt, velovervejet og i samarbejde med lokale kræfter tror jeg på, vi kan det. Men inden vi overhovedet når dertil, handler det jo også om overhovedet at sørge for, at det, vi har i dag, også er der i morgen, og det går min bekymring på. Som hr. Jens Henrik Thulesen Dahl siger, handler det også om, hvad for et land vi ser ud i horisonten vi gerne vil være, og jeg har en bekymring omkring, at hvis vi ikke går ind og tager den politiske styring og tager det politiske ansvar på os, vil vi se ind i nogle år med færre uddannelsesmuligheder, hvis man hører til de store andele af unge mennesker, som hr. Bjørn Brandenburg taler om, og som faktisk ønsker at blive på deres hjemegn. Det kan vi ikke være bekendt, og det kan Danmark ikke være tjent med. Derfor er den her øvelse så uhyre vigtig.

Så tak for, at man faktisk over hele linjen har taget emnet seriøst, og at ordførere fra højre til venstre går ind og siger, at det her er vigtigt for Danmark. Vi bliver ikke enige om alting, og betoningen

har også været forskellig, og især ærligheden omkring, at det her også er et spørgsmål om rekruttering, tror jeg vi er nødt til at få med helt ind på bordet, hvis det her skal lykkes. Men jeg lytter mig til en ordførerkreds, som er villig til faktisk at tage del i arbejdet. Jeg glæder mig så helt usigelig til, at vi skal forhandle det her. Tak for debatten.

Kl. 22:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er et par korte bemærkninger til ministeren, først fra fru Astrid Carøe, SF.

Kl. 22:00

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg lovede jo, at jeg ville vende tilbage med flere spørgsmål. Tak for en rigtig god tale og en god debat. Jeg er rigtig glad for, at ministeren også kan se, at det her handler om mere end bare penge, for vi kan godt prøve at overbyde hinanden, i forhold til hvor mange penge vi vil bruge, og jeg tror også, der skal penge til, men der er også behov for, at vi kigger på rekrutteringsgrundlaget, og der er behov for at kigge på, hvordan vi har vores ungdomsudannelser i Danmark.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, om ministeren også tænker, at noget af det, vi skal kigge på, er – og jeg ved godt, at det ikke er ministerens område – hvordan man f.eks. vejleder på vuc og på stx til de videregående uddannelser, hvor der måske nogle gange er en tendens til meget målretning mod de store byer.

Kl. 22:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 22:01

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Man skal som minister være sig for at træde ind over andres områder, men jeg vil dog alligevel godt vove pelsen i dag på forventet efterbevilling fra vores børne- og undervisningsminister og sige, at jeg tror, vi kan blive endnu skarpere på, hvordan vi vejleder. Der er en kæmpestor udfordring, som jeg også tror fru Katarina Ammitzbøll var inde på, omkring mangel på faglært arbejdskraft. Det er også en del af vejledningsudfordringen. Men det gælder også fordelingen – fru Astrid Carøe var selv inde på det – altså elevfordelingen på vores ungdomsudannelser. Jeg er selv gammel elev fra Fjerritslev Gymnasium i Nordjylland; det gymnasium havde jo ikke været der, hvis Katedralskolen inde i Aalborg bare havde kunnet udvide ubegrænset, for så havde der været lige tilpas nok af dem, jeg gik sammen med, der havde søgt ind til Aalborg, og så havde resten af os siddet tilbage i Fjerritslev og ikke kunnet tage en uddannelse lokalt.

Det er jo det hensyn, vi også er nødt til at tage, og det er den politiske styring, jeg tror vi bliver nødt til at have modet til også at gå ind og tage her.

Kl. 22:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Astrid Carøe.

Kl. 22:02

Astrid Carøe (SF):

Det synes jeg faktisk meget godt viser, præcis hvad det er for en øvelse, vi står med, både på børne- og undervisningsministerens område og på uddannelses- og forskningsministerens område. For handler det om frihed, hvis der er nogle elever, der bliver afskåret fra at tage en uddannelse, fordi de ikke vil ind til de store byer?

Det sidste, jeg godt kunne tænke mig at spørge om, handler om, at der jo er undersøgelser, der viser, at det er nogle helt andre unge,

der vælger uddannelserne uden for de store byer, og i et forsøg på også at få de her 20 pct. unge, der stadig væk ikke får en ungdomsudannelse, med i vores uddannelsessystem, er det her så ikke et godt middel? Synes ministeren ikke, at det her og de ting, vi snakker om på ungdomsudannelsesområdet, er gode midler til også at få de 20 pct. med, som vi virkelig skal have med?

Kl. 22:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 22:03

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Afstand betyder noget, i forhold til hvor mange vi får med på uddannelsesvognen, og derfor er det jo en særskilt vej og et særskilt middel til at få flest mulige unge givet den uddannelse, at der ikke er for langt. Det samme gælder, i forhold til at vi gerne vil have flere voksne ufaglærte til at uddanne sig senere i livet. De har endnu sværere ved at bevæge sig, altså hvis man først har etableret sig med familie. De skal også have adgangen inden for rækkevidde. Og det gælder også vores vuc.

Så jo, alt det her hænger sammen, og i sidste ende er det her jo et samlet puslespil, vi skal have lagt, hvor vi alle sammen vinder ved at have et land i balance.

Kl. 22:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Helt uventet er formanden rimelig large på det her sene tidspunkt – helt utroligt! Det må stoppe. Der er en kort bemærkning fra fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 22:04

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jamen det er jo også hyggeligt at bruge tid sammen med jer, så der er ingen grund til at skynde sig for meget.

Ministeren ved det sådan set godt: Jeg er stadig lidt bekymret for, hvad der kommer til at komme fra regeringen af udspil på det her område. Og det er, fordi jeg synes, vi mangler svar på nogle meget store spørgsmål om, hvorvidt regeringen ønsker at lukke pladser og dermed faktisk også sætte over styr, at vi gerne vil sørge for, at så mange som muligt tager en uddannelse. Og det er jo hele den her balance, vi er bekymrede for: Lukker man et sted for bare at oprette nogle pladser, som så ikke bliver besat et andet sted? Og nu overhørte jeg indenrigs- og boligministeren i spørgetimen tidligere, og han sagde, at der skulle flyttes uddannelsesinstitutioner. Kan ministeren be- eller afkræfte, at der altså skal lukkes hele institutioner et sted for at åbne dem et andet sted?

Kl. 22:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 22:05

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Hele vejen igennem den her debat har jeg ligesom sagt, at jeg ikke står med en fiks og færdig plan. Og det vil sige, at jeg heller ikke kommer til at kunne redegøre for en fiks og færdig plan i dag. Det er ikke modvilje, men det må man vente med spænding på lidt endnu.

Jeg vil også samtidig godt slå fast, at vi sidder og vender alle muligheder på den her dagsorden. Det betyder noget, at man også, hvis man driver en virksomhed i Sønderborg, kan se, at der er unge mennesker, der uddanner sig i den by, og som kan rekrutteres som arbejdskraft. Det betyder noget, hvad der er af muligheder, hvis man gerne vil uddanne sig, også bare uden for hovedstaden. Og vi kan jo samtidig se, at der er nogle af de her regioner, som har en meget

lav uddannelsesdækning, og derfor er det her en gevinst, hvis vi får grebet det rigtigt an. Så jeg kan ikke bekræfte det, men jeg kan samtidig sige, at det er en opgave, vi tager så seriøst, at vi er gået til den uden at lukke døre på forhånd.

Kl. 22:06

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Katrine Robsøe.

Kl. 22:06

Katrine Robsøe (RV):

Bare for at slå det fast, så er det for mig ret grundlæggende, om man taler om muligheder for de unge, eller om man vrider armen om på dem for at presse dem til at være et bestemt sted. Og derfor blev jeg også lidt bekymret, når den socialdemokratiske ordfører til slut i sin omgang på talerstolen sådan slår meget fast, at det er *værdipolitik*. Hvad er det her så for en værdipolitik for ministeren og regeringen? Er det uddannelsespolitikken, der vejer tungt her? Eller er det andre former for værdipolitik, der spiller ind som hovedvægten i det her?

Kl. 22:07

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 22:07

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Hele min grund til overhovedet at blive politisk aktiv i Fjerritslev som 14-årig var, at jeg kunne se, at vi ikke havde lige muligheder med os hjemmefra. Jeg kunne se det, og det var altid deprimerende: Hvad man havde af baggrund, i forhold til hvad man havde af muligheder. Det ville jeg gerne lægge arm med, og jeg tror, at uddannelse er en af de allervigtigste løftestænger, vi har. Den mulighed må ikke være langt væk fra nogen i vores land. Og det er den værdikamp, der er helt central for mig og for Socialdemokratiet.

Kl. 22:07

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Ulla Tørnæs, Venstre. Værsgo.

Kl. 22:07

Ulla Tørnæs (V):

Nu nævnte ministeren sit eget gymnasium, Fjerritslev Gymnasium. Jeg er personligt af den opfattelse, at Fjerritslev Gymnasium ikke havde eksisteret i dag, hvis ikke der havde været en visionær undervisningsminister i starten af 00'erne, der som noget nyt indførte det, der i dag kaldes udkantstaxameteret. Det var det, der skabte grundlaget for, at der også i dag kan være et gymnasium i Fjerritslev. Godt for det.

Ministeren har flere gange nævnt det her lovforslag om uddannelsesfilialer, der har været i høring. Hvad er det ud over uddannelsesfilialer, som ministeren overvejer skal være svaret på et Danmark i bedre uddannelsesbalance?

Kl. 22:08

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 22:08

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Vi overvejer en række tiltag, som handler om økonomi, som handler om fleksibilitet for de kræfter, som faktisk gerne vil bidrage til den her løsning, og som handler om bedre rekrutteringsmuligheder. Vi overvejer en bred palet af ting, og forhåbentlig ender det i et så ambitiøst udspil, at det faktisk kommer til at rykke ved mulighederne for rigtig mange unge i vores land. Jeg var selv elev på gymnasiet,

lige inden udkantstaxameteret kom, og kan jo se, at det, der var den primære trussel i forhold til lukningen – selvfølgelig betød økonomi også noget – var, at man gik fra fire klasser på en årgang til tre klasser på en årgang, og man frygtede, at det ville komme endnu længere ned. Så det der med overhovedet at have unge mennesker er jo simpelt hen kernen i det, for du kan ikke betale dig til rekrutteringen, og derfor bliver vi nødt til at have begge ting med.

Kl. 22:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Ulla Tørnæs.

Kl. 22:09

Ulla Tørnæs (V):

Jeg har stadig væk lidt svært ved at få styr på, hvad der egentlig er regeringens ambitionsniveau. Den socialdemokratiske ordfører hjalp ikke meget på vej. Der var en masse fine ord, men meget lidt konkret indhold, og jeg synes ej heller rigtig, at ministeren bidrager til at gøre det særlig konkret. Der står jo det billede tilbage, at det handler om velfærdsuddannelserne, og at det handler om uddannelsesfilialer, men tror ministeren virkelig, at vi kommer i mål med blot de to elementer? Jeg tror det ikke, og det er præcis derfor, vi har fremlagt et samlet bud på, hvad vi mener der skal til. Overvejer ministeren f.eks. at se på grundtilskuddet og at se på en pulje, som kan søges, til at støtte nye udbud, hvad enten det er akademiuddannelser, professionsbachelor eller universitetsuddannelser? Er det sådan noget, man overvejer? Eller hvad er det, der indgår i overvejelserne?

Så skal jeg bare lige for en god ordens skyld sige, at i Venstre lægger vi ikke op til, at der skal lukkes institutioner, sådan som jeg hører regeringen er refereret for at skulle have sagt tidligere i dag her i Folketingssalen.

Kl. 22:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 22:10

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Vores ambitioner er tårnhøje på det her område, og derfor har vi heller ikke begrænset os selv til at tro, at vi kan købe os til det, uanset om det så er 100 mio. kr. den her gang eller 160 mio. kr., som det var, sidst Venstre forsøgte at lægge arm med det her. Jeg betvivler slet ikke intentionerne. Jeg tror simpelt hen bare ikke på, at penge er nok. Vi skal selvfølgelig se på finansieringen, vi skal se på de økonomiske rammer, vi skal se på hele fødekæden i vores uddannelsessystem, men vi skal også se på rekrutteringen. Så det klokkeklare svar er: Vi ser på det hele, og vores ambitioner er tårnhøje.

Kl. 22:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 22:11

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Det er jo dejligt at høre, at regeringen har tårnhøje ambitioner, og ministeren talte også før om at tage politisk styring, og at vi skulle i arbejdstøjet, og at vi skulle i gang. I Dansk Folkeparti vil vi rigtig gerne være med, og vi vil også rigtig gerne komme i gang, men jeg synes måske nok, det har været lidt svært at komme ret meget i gang i lang tid. Altså, noget af det, der også skal på plads i forhold til det her, er bevillingsreformen. Hvordan skal basisbevillingerne fordeles? Skal de fordeles anderledes, hvis institutionerne skal levere anderledes? Vi har nogle uddannelser som f.eks. læreruddannelsen,

som står foran at skulle revideres – skal de også tænkes ind i en ny struktur? Bør vi egentlig ikke have en mere overordnet strategi for, hvad vi vil med hele uddannelsesområdet, ikke bare på ministerens område, men også på ungdomsuddannelsesområdet – altså skal vi ikke tænke det hele sammen?

Det er en rigtig god idé, men vi er bare rigtig, rigtig spændt på at se noget manifestere sig i noget, der bliver virkeligt. Så kan ministeren ikke løfte sløret en lille smule for, om man sidder og laver strategier og planer, som vi bliver involveret i, eller om det går, som det er gået længe, nemlig at der er meget snak og ikke så meget konkret handling?

Kl. 22:12

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 22:12

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Jeg tror, det er blevet sagt gentagne gange i dag, at det faktisk er en ambitiøs regering på det her felt, som har tænkt sig at komme med en samlet plan inden sommer, og at I alle sammen er velkomne. Det gælder ikke mindst hr. Jens Henrik Thulesen Dahl, der med sine bemærkninger i aften har givet udtryk for, at man også fra Dansk Folkepartis side har store ambitioner – det drøfter vi rigtig gerne.

Så svaret er: Ja, det er bestemt planen, og jeg håber, at vi kan gøre det i fællesskab.

Kl. 22:13

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 22:13

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Det vil jeg jo glæde mig til. Jeg tænker – bare for at tage et konkret eksempel – på bevillingsreformen, som har været italesat rigtig længe, og som vi venter på at komme i gang med. Skulle vi ikke tage hul på den? Skulle vi ikke tage hul på den diskussion? Det er jo noget, der ligger i ministerens skuffe eller et eller andet sted, og det er ikke noget, der behøver at vente, indtil der kommer en ny plan fra regeringen. Så tager vi fat på den lige om lidt, eller hvornår gør vi det?

Kl. 22:13

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 22:13

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):
Ja, det gør vi også.

Kl. 22:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Tak for at gøre talerstolen klar. Jeg vil høre, om ordføreren for forslagsstillerne ønsker ordet til en afsluttende bemærkning, for det er der mulighed for. Det bliver der sagt ja til. Velkommen til Venstres ordfører, fru Ulla Tørnæs.

Kl. 22:14

(Ordfører for forespørgerne)

Ulla Tørnæs (V):

For en god ordens skyld vil jeg da gerne lige runde debatten af. Jeg synes, det har været en rigtig, rigtig god debat, og vi er også, synes jeg, kommet vidt omkring. Det er godt at høre, at regeringen har tårnhøje ambitioner på området – det er helt klart ambitioner, som vi

i Venstre deler, og som jeg også helt klart fornemmer at alle partier i Folketinget er enige med regeringen i.

Det fremstår nu en lillebitte smule uklart, hvad det så egentlig er for ambitioner, regeringen har, og regeringen har ikke været parat til her i aften bare tilnærmelsesvis at løfte sløret for, hvad det er, der overvejes, og det synes jeg selvfølgelig er lidt ærgerligt. Men det sagt, så glæder vi os rigtig meget til at modtage invitationen fra ministeren til at drøfte det udspil, som kommer, før vi lukker ned til den mødefri periode, og det vil vi selvfølgelig se rigtig, rigtig meget frem til. Jeg håber, at vi der får lidt mere klarhed over, hvad det så er for ambitioner, regeringen har – er det enkelte uddannelser, der skal flyttes, er det nye uddannelser, er det studiepladser eller studerende, det handler om? Det synes jeg som sagt står en smule uklart efter debatten her i aften.

Men som sagt glæder jeg mig i hvert fald på Venstres vegne rigtig, rigtig meget til at blive indbudt til forhandlingerne, og det kan jo være, at ministeren kobler flere ting sammen, for som hr. Jens Henrik Thulesen Dahl nævnte her i sidste runde, så har vi jo et hængeparti med hensyn til universiteternes basismidler, og det kan jo være, at det kan hjælpe os på vej til at finde nogle løsningsmodeller, for så vidt angår universitetsuddannelserne, men det løser jo ikke problemet for professionsuddannelserne og ej heller for akademiuddannelserne.

Så der bliver nok at tage fat på, men jeg fornemmer helt klart, at der med Venstres forslag til en drøftelse her om et Danmark i bedre uddannelsesbalance også er blevet luftet idéer og givet udtryk for, hvad vi hver især lægger vægt på i den sammenhæng.

Tak for en rigtig god debat.

Kl. 22:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er til fru Astrid Carøe, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 22:16

Astrid Carøe (SF):

Jeg tænkte lige, at nu havde vi måske også brugt lang nok tid med hinanden i dag, men nu kommer min korte bemærkning alligevel. For når nu fru Ulla Tørnæs går op på talerstolen igen og der er mulighed for at stille spørgsmål igen, så vil jeg jo gerne indrømme en fejl, jeg begik, sidste gang fru Ulla Tørnæs var deroppe. Og fejlen var jo, at jeg sagde, at de 100 mio. kr. skulle skæres i uddannelsessystemet. Det kan jeg jo godt se de ikke skal.

Men jeg kan jo også i det første forslag, der er i Venstres udspil, altså det her med at fordoble det decentrale grundtilskud, læse mig frem til, at de penge – og det var det, jeg mente tidligere – skal findes internt i uddannelsessystemet, og derfor vil jeg nu spørge, om det ikke er rigtigt, at det betyder besparelser på andre områder, på andre uddannelser i Danmark.

Kl. 22:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 22:17

Ulla Tørnæs (V):

Det er sådan, at det decentrale grundtilskud er en øremærkning af det grundtilskud, som institutionerne får i dag. Der er det sådan, at man kan bruge op til 2 mio. kr. decentralt, i henhold til hvor mange uddannelsesudbudssteder man har som institution, dog maks. 12 mio. kr. Og ja, det er en klar politisk prioritering fra Venstres side, at vi ønsker, at man lægger mere vægt på de decentrale udbud. Det er forudsætningen for, at vi kan give de decentrale udbud flere muskler. Så ja, det er en prioritering, vi ønsker. Vi tror på, at det kan bane vejen for et stærkere uddannelsesmiljø og et stærkere

studiemiljø de steder, hvor vi mener, der er brug for det. Det er en prioritering, nøjagtig som det var det i 2017, da vi indførte det decentrale grundtilskud.

Kl. 22:18

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Astrid Carøe.

Kl. 22:18

Astrid Carøe (SF):

Så ramte vi den – der, hvor Venstre vil spare noget i uddannelsessystemet med det her udspil. Og det var egentlig godt lige at få det afklaret. Som jeg også sagde i min egen tale, vil vi også gerne have kigget på det her decentrale tilskud, men det skal selvfølgelig ikke betyde besparelser på andre områder, og jeg er meget ked af, at det er det, som Venstre kommer til at gå til forhandlingerne med.

Kl. 22:18

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 22:18

Ulla Tørnæs (V):

Men det er også en misforståelse. Det er jo ikke en besparelse. Det er en prioritering, hvor vi siger, hvor vi ønsker pengene skal bruges. Frem for at bruge pengene på hovedcampus ønsker vi – nøjagtig som vi gjorde i 2017 – at man, i stedet for at man maksimum kan bruge 2 mio. kr. på det decentrale udbud, så maksimum kan bruge 4 mio. kr. Det er ikke en besparelse. Man fjerner ikke penge fra den pågældende institution. Vi sender et klart politisk signal om, hvad vi vil uddannelsespolitisk, og hvad vi vil med henblik på at skabe et Danmark i bedre balance. Det er en klar politisk prioritering, som vi står fuldstændig på mål for. Det er ikke en besparelse.

Kl. 22:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Ulla Tørnæs. Så er der ikke flere korte bemærkninger, og da der er ikke flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted på tirsdag, den 23. marts.

Kl. 22:20

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. marts 2021, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, som også vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 22:20).